

Хмельницька міська рада
Управління культури і туризму
Хмельницької міської ради
Хмельницька міська
централізована бібліотечна система

«СЛОВО ЄДНАЄ!»

Хмельницький літературно-публіцистичний
альманах

№ 2

Житомир
Видавець О. О. Євенок
2020

УДК 082.2:821.161.2(477.43)
С48

Хмельницька
міська рада

«СЛОВО ЄДНАЄ!»

Хмельницький літературно-публіцистичний альманах
№2

***Видано відповідно до Програми підтримки книговидання
місцевих авторів та популяризації української книги
у м. Хмельницькому на 2018-2020 роки «Читай українською»***

Протягом 2015-2019 років у місті Хмельницькому відбувався міський літературний фестиваль «Слово єднає!».

У альманасі вміщено інформацію про літературно-мистецькі спілки та організації, короткі бібліографічні відомості про учасників фестивалю та їхні твори.

Видання адресоване широкому загалу користувачів – всім, хто цікавиться сучасною літературою України, зокрема міста Хмельницького.

Редакційна колегія: Захар'єв В. А., Козицька Т. С.,
Міхалевський В. Ц., Олійник В. Г., Ромасюков А. Є.
Відповідальна за випуск: Козицька Т. С.

Слово єднає! : літ.-публіц. альманах. №2 / Хмельницька міська рада ;
С48 Управління культури і туризму ; Хмельницька міська централізована
бібліотечна система ; ред.-уклад.: Т. С. Козицька, В. Ц. Міхалев-
ський. – Житомир : Вид. О. О. Євенок, 2020. - 316 с.

ISBN

УДК 082.2:821.161.2(477.43)

© Хмельницька міська
централізована
бібліотечна система, 2020

© Автори текстів, 2015-2019

© Видавець О. О. Євенок, видання, 2020

ISBN

Дорогі друзі, шановні хмельничани та гості міста!

Щиро радий вітати вас на сторінках альманаху «Слово єднає!», №2. Це віддзеркалення однойменного Хмельницького міського літературного фестивалю, що став доброю традицією пошанування літературної еліти краю, залучення до творчого процесу молодих обдарованих поетів, прозаїків, журналістів для збереження, збагачення та поширення української мови як мови єднання.

Учасниками фестивалю «Слово єднає» стають професійні письменники та аматори міста і краю, представники різних областей країни, відомі письменники України. Цьогоріч твори до альманаху подали більше 130 авторів, в тому числі, друзі нашого міста – письменники з Німеччини та Молдови. А представник Білорусі Міхась

Скобла був спеціальним гостем у 2019 році. Таким чином, ми розширюємо межі нашого фестивалю до статусу Всеукраїнського і, сподіваюся, й міжнародного.

Найважливіше завдання українського письменника, літератора – стояти на сторожі нашого рідного слова, цим словом єднати і зберігати Україну, націю, народ. Рідна мова – це золота скарбниця душі народної, наша гордість, дорога спадщина. Вона об'єднує в собі народну мудрість, вироблену сотнями поколінь. В мові, слові, кожній літері відображається минуле нашого народу та зріє майбутнє. Ще в середньовічні часи багатство і красу української мови, її витонченість і мелодійність відзначали усі визначні європейці, які відвідували Україну. Так, француз П'єр Шевальє писав про українську мову: «Вона дуже ніжна й сповнена пестливих виразів та надзвичайно витончених зворотів». Італійський учений У. Вердуум характеризував нашу мову як ніжну, мелодійну і ласкаву. Слово, особливо літературне, завжди було в авангарді прогресивних змін, емоційно визначало характер подій і давало їм відповідну суспільну оцінку. Слово має величезну рушійну силу, наснажує та єднає людей.

Хмельницька міська влада всіляко підтримує літераторів міста та створює умови для розвитку талановитої молоді. Щороку виділяє понад 100 тис. гривень на закупівлю книг місцевих авторів та понад 250 тис. гривень на видання крапців індивідуальних та

колективних рукописів за Програмою підтримки книговидання місцевих авторів та популяризації української книги у м. Хмельницькому на 2018-2020 роки «Читай українською». У нашому місті, одному з небагатьох в Україні, встановлена мистецька премія ім. Богдана Хмельницького за внесок у розвиток культури міста, де є і номінація «За досягнення в галузі літературної діяльності та популяризації української мови».

Тому ми з радістю сприйняли ініціативу міської централізованої бібліотечної системи, обласного об'єднання Всеукраїнського товариства «Просвіта» та наших творчих спілок про проведення літературного фестивалю «Слово єднає!». А те, що нам є що показати, – ми бачимо: протягом двох тижнів напередодні Дня міста відбуваються зустрічі з літераторами в бібліотеках, майстер-класи для творчої молоді в обласному літературному музеї, літературний марафон у моно-театрі «Кут». Загалом щороку до цього творчого процесу долучається понад тисячу поціновувачів художнього слова, книговидавців міста і області, міська газета «Проскурів», муніципальна ТРК «Місто», інші засоби масової інформації. До нас на свято приїжджають відомі письменники зі світовим ім'ям, збираються сотні авторів та творчих колективів міста Хмельницького, нашої області та інших областей України. Все це свідчить про необхідність та своєчасність фестивалю. Особливо раді вітати на ньому учасників зі сходу України – вимушених переселенців, письменників-патріотів, які живуть на тимчасово окупованій території, та делегацію з міста-побратима Старобільська. Їхні візити розширюють можливості подальшого спілкування та співпраці.

Традиційно основні заходи фестивалю відбуваються у найпоетичнішому місці нашого міста – у сквері імені Тараса Шевченка біля його пам'ятника. Ми не забуваємо слова великого Кобзаря: «Борітеся – поборете! Вам Бог помагає!». Тут багато творчої еліти міста, журналістів, прозаїків і поетів, поважних і зовсім юних. Тут шліфується слово, гострішає думка, єднаються мрії. І, можливо, нині серед наших учасників, особливо молодих, є майбутні лауреати Національної Шевченківської премії, як уродженець міста Хмельницького – поет Павло Гірник.

Попри теперішні обмеження та нові виклики часу вірю: слово буде вічно жити і вести нас до справедливості українського майбутнього! Літературна палітра нашого міста надзвичайно багата. Фестиваль «Слово єднає!» став традиційним і визначився як одна з візитівок святкових заходів до Дня міста. Це великий крок до суспільного взаєморозуміння та культурного взаємозбагачення. Бо ж Слово кличе і єднає хмельничан, Слово єднає і славить Україну.

Олександр СИМЧИШИН,
Хмельницький міський голова

ВІД УКЛАДАЧІВ

У вересневі дні, коли хмельничани святкують День рідного міста, уже шість років поспіль проводиться літературний фестиваль «Слово єдне!». Ідея такого народилася у центральній бібліотеці Хмельницької міської ЦБС під час скайп-зв'язку зі Старобільськом, містом-побратимом Хмельницького. Віталій Міхалевський запропонував провести в рамках Дня міста зустріч літераторів-гостей зі Старобільська та місцевих письменників. Такий задум виявився на часі і знайшов підтримку у бібліотекарів ХМ ЦБС та міського управління культури і туризму.

Ідея зустрічі переросла у Фестиваль. Він проходить за повної фінансової підтримки Хмельницької міської ради і організаційної підтримки управління культури та туризму міста, за виконавчої та організаційної участі міської централізованої бібліотечної системи, відомчих та громадських культурологічних організацій, літературних спілок міста і області, інформацію про яких знайдете у книзі. Понад тисячу хмельничан та гостей міста, поціновувачів художнього слова, беруть участь у творчих зустрічах з авторами та мистецькими колективами, у майстер-класах для молодих літераторів та журналістів, скайп-марафоні, концертно-виставкових дійствах, що проходять в культурно-мистецьких закладах міста Хмельницького – бібліотеках Хмельницької міської ЦБС, Хмельницькому обласному літературному музеї, монотеатрі «Кут», Мистецькому дворику.

Щороку організатори насичують літературну програму цікавими новинками: у 2015 році у рамках фестивальных заходів відбулася творча зустріч з поетом Миколою Сичовим та бібліотекарем Іриною Сичовою з міста-побратима Старобільська (Луганська обл.); у 2016 році незабутнім для всіх учасників став концерт авторської пісні на вул. Проскурівській, в якому взяли участь Володимир Смотровель, Леонід Мазур, Віра та Юрій Найди, дует «Божоле» у складі Лідії Ячкової та Ніни Щербатої, Ігор Білий, Сергій Білецький, Олександр Кобзаренко; у 2017 році – «Молодий дебют», літературний міст між бібліотеками, зустрічі регіональних літературних об'єднань; у 2018 році – літературний марафон-презентація першого числа альманаху «Слово єдне!»; у 2019 році – форум короткого вірша та бард-шоу, виступ літературного театру «Мрійники» із Вінниці у складі: Ірина Федорчук, Олег Ратніков, Сергій Головатюк. Постійними учасниками Фестивалю є брати Гжегожевські, Вадим та Євген, члени НСЖУ, які тричі забезпечували музичний супровід фестивальных вечорів НСПУ та НСЖУ. Також у фестивальных заходах брав участь дует «Калинонька» – Оксана Маланковська та Наталя Фараон.

Фестиваль вже вийшов за межі міста й області – став всеукраїнським. До нас їдуть творчі знаменитості з усієї України і навіть із закордону.

Знаковими подіями для літературного процесу Хмельницького стали участі у Фестивалі спеціальних гостей: у 2017 – Василя Шкляра, братів Капранових (Київ), Марії Чумарної (Львів), Лори Підгірної (Кам'янець-Подільський), Наталки Михно (Теребовля), Миколи та Ірини Сичових (Старобільськ), Григорія Половинка (Луганськ); у 2019 – Мирослава Дочинця (Мукачєво), Міхася Скобли (Білорусь), Ірини Федорчук, Олега

Ратнікова, Сергія Головатюка (Вінниця), Людмили Ромен (Суми), Мар'яни Лелик, Олени Осмоловської, Олени Трубайчук (Київ), Ірини та Микола Сичових (Старобільськ), Лори Підгірної (Кам'янець-Подільський).

Під час Фестивалю проводились майстер-класи для молодих літераторів та журналістів, презентації проєктів «Особлива книга для дітей», концертно-виставкові дійства. Всього у заходах взяло участь понад сто літераторів, понад дев'ятсот поціновувачів художнього слова. Хмельничани зустрічалися з авторами, книги яких було видано у 2019 році відповідно до Програми підтримки книговидання місцевих авторів та популяризації української книги у місті Хмельницькому на 2018-2020 роки «Читай українською». У БібліоХабі центральної міської бібліотеки відбувся кластер літературних новинок – один із масштабних заходів цьогорічного літературного фестивалю «Слово єдне!». Цікавим нововведенням стало представлення проєкту «Графіка української мови» художника-графіка, каліграфа Василя Чебаніка, лауреата Національної премії України імені Тараса Шевченка 2019 року (презентацію проводила учений секретар Публічної бібліотеки ім. Л.Українки міста Києва Олена Трубайчук).

Надзвичайно цінною у рамках літературного свята була грандіозна для міста Хмельницького за своєю суттю подія — ток-шоу «Якою повинна бути книга 21 століття». Обговорювалися питання, що цікавлять як письменників, так і читачів: якою має бути книга 21 століття? які теми у сучасній українській літературі заслуговують на висвітлення? якій книзі віддає перевагу сучасний читач – електронній чи паперовій? на що звертає увагу сучасний читач при виборі книги для прочитання? які читацькі уподобання сучасних читачів? Активному обговоренню та жвавій дискусії сприяв перегляд відеопитування, яке напередодні провели серед читачів міських бібліотек-філій. Воно допомогло реальніше оцінити ситуацію, котра стосується сучасних читацьких уподобань та літературного інтересу. У ток-шоу взяли участь освітяни, літератори-початківці, знані автори з Хмельниччини, спеціальні гості, найактивніші читачі міських бібліотек.

Фестиваль-2019 об'єднав не тільки літераторів України, а й цілі області. Найперше ті, де протікає річка Південний Буг (починається недалеко від Хмельницького, протікає по Вінницькій, Кіровоградській, Миколаївській, Одеській областях). У центральній міській бібліотеці відбулася презентація літературно-публіцистичного альманаху «Південний Буг», №4. Захід став одним із циклу представлення колективних видань в рамках Хмельницького літературного фестивалю «Слово єдне!». Презентація вперше проводилася одночасно в трьох областях – Хмельницькій міській центральній бібліотеці, Вінницькій обласній універсальній науковій бібліотеці ім. К. А. Тімірязєва, Миколаївській центральній міській бібліотеці ім. М. П. Кропивницького. Спілкування організували через скайп-зв'язок, у бібліотеках Вінниці і Миколаєва були присутні автори публікацій «Південного Бугу», №4.

Безперечно, проведення Фестивалю сприяє розвитку літературної, журналістської та інших видів колективної й авторської творчості, що мають на меті популяризацію міста Хмельницького.

Віriamo, що наш альманах передасть дружню творчу атмосферу Фестивалю та стане запорукою наступних зустрічей.

I

**КУЛЬТУРОЛОГІЧНІ,
ГРОМАДСЬКІ ТА ЛІТЕРАТУРНІ
ОГАНІЗАЦІЇ І ОБ'ЄДНАННЯ**

ХМЕЛЬНИЦЬКА МІСЬКА ЦЕНТРАЛІЗОВАНА БІБЛІОТЕЧНА СИСТЕМА

Хмельницька міська централізована бібліотечна система (ХМ ЦБС) об'єднує п'ятнадцять публічних бібліотек, які розташовані в усіх мікрорайонах міста.

Усі ініціативи, які об'єднують хмельничан навколо бібліотек, допомагають ще активніше популяризувати читання, зокрема творчість місцевих літераторів і не лише на місцевому рівні, але й на всеукраїнському. Цьому сприяє фестивальна діяльність.

Шість років поспіль у Хмельницькому проводиться міський літературний фестиваль «Слово єдне!», одним з організаторів якого є Хмельницька міська централізована бібліотечна система. Під час фестивалю проводять творчі зустрічі авторів та колективів з хмельничанами та гостями міста, майстер-класи для молодих літераторів та журналістів.

У 2019 році під час фестивалю проведено понад 50 заходів, учасниками яких стало близько 100 письменників і 1500 користувачів.

Протягом 2019-2020 років втілюється в життя Програма підтримки книговидання місцевих авторів та популяризації української книги у м. Хмельницькому на 2018-2020 роки «Читай українською».

У бібліотеках міста широко застосовується популяризація та підтримка української книги місцевих авторів шляхом проведення творчих літературних вечорів, зустрічей з письменниками, краєзнавцями, видавцями.

У БібліоХабі центральної бібліотеки два роки працюють письменницькі студії, на яких у 2019-2020 роках відбулися творчі зустрічі з літераторами краю. А саме: Миколою Чевелюком, Галиною Корицькою, Любов'ю Сердунич, Анатолієм Ненцінським, Віталієм Міхалевським, Лідією Яцковою, Ростиславом Балемою, Іваном Михайловським, Марією Дем'янюк, Марією Лисайчук, поетичним театром «Мрійники» з міста Вінниці (Іриною Федорчук, Віктором Крупкою, Сергієм Головатюком) та ін.

У центральній бібліотеці традиційними стали презентації літературних альманахів «Південний Буг» обласної організації Національної спілки письменників України, «Медобори» обласного осередку ВТС «Конгрес літераторів України», «Літературна громада» міської літературної спілки «Поділля».

У 2019 – першій половині 2020 року відбувалися презентації книг Ольги Саліпи «Територія жінки», «Територія вогню», Тетяни Безушко-Граб «Вузлик на пам'ять», Лори Підгірної «Під чужим прапором», збірки оповідань «Великдень через Збруч», автори якої були присутні на презентації. А саме: Аліна Акуленко, Оксана Почапська, Ольга Саліпа, Тетяна Безушко-Граб, Ерко Красовський, Віоліна Ситнік, Ярослава Матічин, Лора Підгірна.

Маленькі читачі мали змогу зустрітися з відомими подільськими поетесами: Марією Дем'янюк, Оксаною Радушинською, Людмилою Савчук, Ніною Шмуріковою.

Працівники Хмельницької міської централізованої бібліотечної системи здійснювали підготовку та друк видань з популяризації української мови та літератури: підготовлено і видано альманах «Слово єднає», бібліографічний словник «Лауреати міської премії ім. М. Орловського, бібліографічний словник «Лауреати міської премії ім. Б. Хмельницького».

На сайті системи декілька років поповнюється розділ про подільських письменників «Літературна світлиця», де для інтернет-користувачів представлені життєвий і творчий шлях, літературні надбання Дмитра Брилінського, Марії Будзінської, Олександри Ванжули, Марії Дем'янюк, Галини Ісаєнко, Петра Карася, Марії Лисайчук, Ольги Лихогляд, Миколи Магери, Петра Маліша, Віталія Матеуша, Миколи Мачківського, Віталія Міхалевського, Володимира Олійника, Наталії Поліщук та ін.

У 2020 році відзначається 70 років центральній міській та 50 років центральній міській дитячій бібліотеці-філії №12. У 2020 році колектив бібліотечної системи нагороджений міською премією ім.Б.Хмельницького за популяризацію української мови та літератури, підтримку літературної творчості місцевих авторів.

Місто Хмельницький стає все більш привабливим, змінюється, оновлюється. Приємно, що і бібліотеки Хмельницької міської ЦБС є активними учасниками цих змін, адже щодня беруть участь у культурному житті міста, забезпечують літературне дозвілля містян.

ХМЕЛЬНИЦЬКА МІСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СПІЛКИ ПИСЬМЕННИКІВ УКРАЇНИ

Хмельницьку міську організацію Національної спілки письменників України було створено 16 лютого 2016 року. Вона функціонує у складі Хмельницької обласної організації НСПУ.

Зі слів головуючого установчих зборів Хмельницької міської організації Василя Горбатюка: *«Створити спілчанську міську організацію дозволяє Всеукраїнський статут НСПУ. У місті Хмельницькому є 16 письменників, що достатньо для створення міської організації».*

Головою новоствореної міської організації обрали Петра Маліша, а заступником голови – Віталія Міхалевського. 14 вересня 2017 року головою Хмельницької міської організації Національної спілки письменників України обрано Віталія Міхалевського. На 1 серпня 2020 року у міській організації 24 члени.

Міська письменницька організація є ініціатором та учасником ряду важливих літературних свят, що відбуваються у Хмельницькому. Кожного місяця члени організації беруть участь у десятках літературно-мистецьких заходів. Це пошанування пам'яті письменників-земляків, презентації нових книг, ювілейні вечори, відзначення святкових дат області та міста.

Письменники Хмельницького тісно співпрацюють з міським управлінням культури та туризму з метою вирішення питань літературної і мистецької діяльності, проведення фестивалів і конкурсів, видання і закупівлі книг. Крім того, міська організація НСПУ працює разом з багатьма творчими громадськими організаціями міста. Серед них – музеї міста Хмельницького та області, міський монотеатр «КУТ» та ін.

Зустрічі із учнівською та студентською молоддю – один з найважливіших напрямів роботи міської організації. Майже щомісяця вони відбуваються з учнями шкіл Хмельницького, студентами Хмельницького національного університету, Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії, Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту, Хмельницького політехнічного коледжу та ін.

У 2019 році міська організація НСПУ разом з департаментом освіти і науки міської ради започаткували освітній проект «Література рідного краю». Хмельницькі письменники зустрілися з учителями української мови та літератури міста та зі школярами 7-8 класів майже всіх міських шкіл.

Традиційно пріоритетною залишається співпраця з бібліотеками: Хмельницькою міською централізованою бібліотечною системою, Хмельницькою обласною універсальною науковою бібліотекою, Хмельницькою обласною бібліотекою для дітей ім. Т. Шевченка, Хмельницькою обласною бібліотекою для юнацтва. Також проводять спільну роботу з бібліотеками вищих навчальних закладів (Хмельницького національного університету, Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії, Хмельницького економічного університету (фінансового коледжу)).

Міська організація бере участь в усіх масштабних проектах і заходах, що проводяться бібліотеками. Серед них – День рідної мови, Шевченківські дні, День поезії, День української писемності та мови, День бібліотек та ін. Також щорічно міські письменники стають членами журі і учасниками різноманітних конкурсів та фестивалів, а саме: «Кращий читач року», «Лідер читання» (Хмельницька міська ЦБС), «Юнь шанує Кобзаря» (обласна бібліотека для дітей ім. Т. Шевченка), «Слово – це те, що житиме вічно» (обласна універсальна наукова бібліотека), «Шевченківська весна», «Літературна вітальня» (наукова бібліотека ХНУ) та ін. Письменники-хмельничани діляться своїм досвідом з членами молодіжних студій та об'єднань (літературний театр «Глорія» та поетичний клуб «Роса» ХНУ) і з учителями української мови та літератури в обласному літературному музеї на щомісячних зустрічах.

Важливим здобутком міської влади, обласної та міської організацій Національної спілки письменників України стало започаткування літературного друкованого органу – альманаху «Південний Буг». Виходить двічі на рік, вже видано чотири числа альманаху. На своїх сторінках він збирає як досвідчених письменників, так і талановиту молодь. Фінансується за міською Програмою підтримки книговидання місцевих авторів та популяризації української книги у м. Хмельницькому на 2018-2020 роки «Читай українською».

Також міська організація НСПУ встановила мистецьку дружбу з міськими письменницькими організаціями інших областей України, насамперед, сусідніх.

ХМЕЛЬНИЦЬКА МІСЬКА ЛІТЕРАТУРНА СПІЛКА «ПОДІЛЛЯ»

Проголошення незалежності України в 1991 році дало поштовх відродженню української культури і духовності. Творче піднесення, що запанувало в літературному житті Хмельницького, сприяло утворенню нових спілок і об'єднань.

3 січня 1993 року на установчих зборах літераторів була створена, а 25 червня зареєстрована в міському виконавчому комітеті незалежна, добровільна організація літераторів – Хмельницька міська літературна спілка «Поділля». До неї увійшло 20 митців слова: Іван Кубицький, Микола Коваль, Петро Савчук, Надія Пукас (ініціативна група), Євгенія Богдан-Белова, Дмитро Брилінський, Михайло Гуменицький, Володимир Дмитрик, Микола Житар, Володимир Касакович, Богдан Костюк, Валерій Котомкін, Борис Кузін, Ольга Лихогляд, Анатолій Сваричевський. Найближче поповнення спілки – поети, прозаїки, краєзнавці міста, які не були членами обласної організації НСПУ, – Михайло Цимбалюк, Раїса Біберна-Тимчук, Олександр Босенко, Марія Будзінська, Галина Ісаєнко, Павло Козінчук, Микола Куземський, Микола Хоружий та інші.

Першим очільником спілки став Микола Коваль. У 1995-1996 рр. нею керували Володимир Касакович і Михайло Цимбалюк, 1997-2006 рр. – Володимир Дмитрик, 2006-2011 рр. – Петро Войчишен. З 2012 року голова спілки – Володимир Олійник.

Визначною спільною працею колективу став випуск першого в історії Подільського краю художньо-літературного альманаху «Творче Поділля» (1993, 1995, 1998 рр.). У 1997 р. спілчани заснували періодичний часопис «Літературна громада», видали історико-краєзнавчу збірку статей, свідчень та документів «Великий терор на Хмельниччині» і три збірки «Поезія-97». Знаковою мистецькою подією у культурному житті міста і всього краю став випуск антології «Хмельниччина поетична – 2000» у двох книгах – «Безсоння вишень» та «Осик осінній сон» (редактори-упорядники – В. Дмитрик та М. Хоружий).

Спілчани також друкували свої твори у міжнародному літературно-мистецькому журналі «Склянка Часу» (Україна-Росія-Німеччина). У повсякденному житті вони перебувають у постійних цікавих мистецьких пошуках, проводять творчі експерименти.

575-річчя м. Хмельницького спілка зустріла виданням поетичної антології «Плоскирів... Проскурів... Хмельницький» (упорядник – В. Дмитрик), в яку увійшли кращі твори про рідне місто.

Протягом 2017-2018 років члени спілки провели ряд заходів у бібліотеках та навчальних закладах міста. Бард Сергій Білецький, активний митець-волонтер, опублікував окремим пісенником «Пісні та акорди із зони АТО». Микола Дорожко провів авторські концерти, видрукував два пісенники у співавторстві з М. Балевою та І. Пустовим.

Волонтер, поет-пісняр Микола Флінта, організатор концертів для військовиків, свій творчий звіт провів у обласному театрі, видав збірку в серії «Бібліотечка українського воїна». Твори талановитого сатирика-гумориста Степана Шкапія регулярно друкуються в обласній газеті «Подільські вісті».

Пісні Марії Лисайчук, співголови спілки, звучали у виконанні Леоніда Мазура та народного артиста України Володимира Смотровителя на його бардівському концерті у монотеатрі «Кут». Її творчість стала предметом досліджень філологів МАН.

Натхненно і плідно працює в царині поезії співголова спілки Микола Хоружий. Його нові збірки «Укроп-2014» та «Гніву гірка вагота» є взірцями вдумливої політичної, громадянської, соціальної та філософської лірики.

Голова спілки Володимир Олійник став співзасновником міського учнівського декламаційного фестивалю «Слово Нації», а також разом з Кузьмою Матвіюком (політв'язнем, дисидентом, почесним громадянином міста Хмельницького) і Юлією Сабій (керуючим справами Хмельницької міської ради) виступив ініціатором відзначення року Василя Стуса у Хмельницькому.

Усі спілчани активно працюють над випуском нових книг, підготували до друку такі видання: тематичний збірник «Нескорена нація» (до 5-річчя Революції гідності) та альманах «Літературна громада» (до 25-річчя з дня заснування літературної спілки «Поділля»). Протягом 2018-2019 рр. видано 2-й і 3-й томи часопису «Літературна громада». Побачили світ нові книжки В.Олійника, М.Хоружого, М.Лисайчук та інших спілчан.

ХМЕЛЬНИЦЬКЕ МІСЬКЕ ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ІМ. ТАРАСА ШЕВЧЕНКА «ПРОСВІТА». НАРОДНИЙ ДІМ «ПРОСВІТИ»

Хмельницьке міське Товариство української мови імені Тараса Шевченка «Просвіта», яке очолює Діденко Зоя Олександрівна, пані кавалер орденів княгині Ольги III ступеня, святого князя Володимира, Святої Варвари, розпочало свою діяльність 1989 року.

14 жовтня 1991 року, в день Покрови Пресвятої Богородиці, у Хмельницькому розпочав діяльність **Народний Дім «Просвіти»**, який став осередком інтелектуальної елітної української думки, справжнім Храмом української душі. Сьогодні 30-річний Народний Дім «Просвіти» - це потужна українознавча громадська установа, де відбувається і спрямовується діяльність Хмельницького міського Товариства української мови імені Тараса Шевченка «Просвіта».

Народний Дім «Просвіти» - це глибока, щира шана і любов до Тараса Шевченка, це культ української мови та Шевченкового слова, яке звучить на просвітницьких уроках та конкурсах на кращого декламатора поезії Тараса Шевченка за участю талановитої молоді, яку завжди підтримує Товариство «Просвіта». Вже традиційними стали Кобзареві березневі і травневі читання «Вічний як народ», «Шлях до Тараса»; просвітницькі паломництва до Шевченкових місць у Каневі, Кам'янці-Подільському... На книжкових тематичних виставках експонуються унікальні «Кобзарі» та наукові роботи українських та зарубіжних філологів, істориків. У кожній кімнаті Народного Дому – портрети Тараса Шевченка, подаровані шановними гостями.

Народний Дім «Просвіти» - це світлиця з видимою енергетикою любові на портретних ликах українських гетьманів та світочів нації, з вишитими рушниками на іконах. Тут постійно здійснюються програми «Дух нації», «Великі українці», «Невідома Україна» та інші, з переглядом унікальних тематичних відеофільмів. Учасниками програм є вчителі й учні навчальних закладів міста та області, студенти Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії, Хмельницького торговельно-економічного коледжу, курсанти та

офіцери Національної Академії Державної Прикордонної Служби України імені Богдана Хмельницького, поліцейські Хмельниччини. Світлиця Народного Дому стала улюбленим місцем проведення філологами та керівниками методоб'єднань, засідань «круглих столів», присвячених Великим Українцям.

Народний Дім «Просвіти» - це читальня, де зібрані рідкісні видання, яких не має жодна бібліотека не тільки міста Хмельницького, а й України. Надіслані вони українцями Великої Британії, США, Канади, Німеччини, Чехії, Молдови... Читальня – без перебільшення, є нашим справжнім духовним скарбом.

Народний Дім «Просвіти» - це унікальні колекції мистецьких робіт Ніни Косаревої, Надії Борецької, Галини Гоми, Таміли Литвиненко, Олени Скорупської, Михайла Андрійчука, Анатолія Мельника, Івана Юркова, Володимира Карвасарного, Миколи Стратілата – відомих у світі художників-подолян.

Народний Дім «Просвіти» - це потужна видавнича діяльність. За 30 років коштом благодійників видруковано 54 книжки різної тематики.

Народний Дім «Просвіти» - це радіо- й телепрограми на ТРК «Місто», ХОДТРК «Поділля-Центр»: «Український історичний календар», «І на оновленій землі», «Свою Україну любіть», «З подільського кореня», «Українська душа», «Подільський передзвін» та інші, що сприяють відродженню національної свідомості, почуття патріотизму та відповідальності за державу, яку будуюмо зараз і разом.

Народний Дім «Просвіти» - це старі фотографії людей з усіх куточків України - справжня українська історична родина, своєрідний родинний альбом України; це потужна відеотека, яка нараховує більше двох сотень фільмів; це Музей міжнародних зв'язків, де вже історичні матеріали різних часів засвідчують успішність міжнародних програм нашого обласного центру, співпрацю просвітян з українцями діаспори; це зустрічі з видатними українцями сучасності, яких знає весь світ.

Народний Дім «Просвіти» - це, передусім, всеохоплююча любов до України. Народжений 30 років тому в день Свята Покрови Пресвятої Богородиці Дім Українства у Хмельницькому відразу став явищем в історії сучасної просвітницької діяльності. Існуючи поза партіями, уникаючи політичних інтриг та спекуляцій він приймає всіх, співпрацює з усіма, хто любить Україну і прагне докласти зусиль до подальшого процесу духовного відродження, зростання національної самосвідомості громадян України.

ХМЕЛЬНИЦЬКЕ ОБЛАСНЕ ОБ'ЄДНАННЯ ТОВАРИСТВА «ПРОСВІТА» ІМ. ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

В історії української національної культури наймасовіша громадська організація «Просвіта» займає знаменну сторінку. Заснована 8 грудня 1868 року у Львові. Вона об'єднала селян і вчителів, інженерів і робітників, молодь і людей старшого віку. Переконливим словом несе в народ знання української мови, історії, традицій та звичаїв рідного народу, знання про віру, культуру, свою націю. *«Кожний народ, що хоче досягти самостійності, мусить передусім дбати про те, щоби нижчі верстви суспільності, народні маси піднеслися до того ступеня просвіти, щоб ця народна маса почула себе членом народного організму, відчула своє міщанське й національне достоїнство й узнала потребу існування нації як окремої народної індивідуальності, бо ніхто інший, а маса народу є підставою усього»*, – ці слова Андрія Січинського, промовлені при створенні «Просвіти», в загальному, можна вважати програмою просвітянської праці.

Засновниками подільської «Просвіти» стали у 1905 році дворяни, вчителі, лікарі, священики: Юхим Січинський, Кость Солуха, Сергій Іваницький, Йосип Доронович, Кирило Стиранкевич, Олексій Білоусов, Трохим Павловський, Олімпіада Пашенко, Михайло Завойко, Віталій Стиранкевич, брати Олексій та Віктор Приходьки. Членами «Просвіти» були відомі в Україні діячі-мовознавці Григорій Голоскевич, Степан Дложевський, Федір та Антон Шумлянські, Сергій Іваницький; мистецтвознавці Віктор Приходько, Володимир Січинський, батько адмірала флоту Микита Горшков; письменники Григорій Костюк, Володимир Герасименко, Микита Годованець.

Подільське крайове товариство «Просвіта» очолювали лікар Кость Солуха (1906-1917), вчитель Євген Шманкевич (1918-1919), вчитель Євген Кондрацький (1919-1920), вчитель Антон Шумлянський (1920-1923). Секретарями «Просвіти» працювали В. Стиранкевич, В. Січинський. П. Бутовський був заступником голови (1918-1920).

Нова хвиля просвітницького руху відродилась у 1989 році, коли було створено Хмельницьке обласне товариство української мови «Родовід» (головами були у 1989-1990 рр. – Микола Магера та у 1990-1992 рр. – Василь Горбатюк). Обласну організацію «Просвіта» очолювали Василь Горбатюк (1992-1994), Віталій Мацько (1994-2005), Ніна Шмурікова-Гаврилюк (2005-2013), Віталій Міхалевський (з 2013).

Товариство української мови на Хмельниччині виникло як супротив тотальній русифікації українського населення. Утворилися товариства у Хмельницькому, Кам'янці-Подільському, Ізяславі, Шепетівці, Волочиську, Славуті та інших містах. Зараз обласне об'єднання має у своєму складі 11 районних осередків.

Подільська «Просвіта» не стоїть осторонь важливих справ: щороку різноманітними засобами вшановує пам'ять Тараса Шевченка та відомих постатей краю, що долучилися до розбудови незалежної України. Зокрема, це наукові конференції, дослідження, літературні читання, конкурси, творчі зустрічі та інше. Серед завдань, що стоять перед просвітянами на майбутнє, – робота з молоддю та координація дій з іншими громадськими організаціями, що мають яскраву державницьку спрямованість та стоять на чітких українських позиціях.

Всеукраїнське товариство «Просвіта» імені Тараса Шевченка нині – це одне з масових громадських об'єднань, яке проводить велику культурно-просвітницьку роботу, бере активну участь у процесах державотворення. В основі діяльності товариства – утвердження української мови та національної ідеї, національного відродження, розвиток національної культури.

У 2018 році Всеукраїнське товариство «Просвіта» ім. Т.Шевченка відзначило знаменний ювілей – 150 років з часу заснування. Це дало натхненний поштовх для подальшого розвитку.

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА ОРГАНІЗАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СПІЛКИ ПИСЬМЕННИКІВ УКРАЇНИ

Хмельницька обласна організація Національної спілки письменників України (ХОО НСПУ) створена 29 березня 1980 року з ініціативи й за підтримки видатного українського митця слова Павла Загребельного. Тоді до неї увійшло дев'ять письменників, які проживали в області: Василь Баженов, Броніслав Гришук, Петро Карась, Аполлінарій Мацевич, Григорій Храпач, Микола Мачківський, Анатолій Ненцінський, Микола Сумишин, Микола Федунець. Очолив організацію Броніслав Гришук. У січні 1986-го головою письменницької громади обрано Миколу Федунця, який понад двадцять років її очолював. Пізніше письменницьку організацію очолювали Ростислав Балема (2007-2010 рр.) та Василь Горбатюк (2010-2017 рр.). За роки, що минули, організацію поповнювали нові члени. Водночас декілька літераторів вибули (у зв'язку з переїздом), дванадцять відійшли за межу вічності. Нині в обласну організацію входить сорок шість письменників. З березня 2017 року очолює її прозаїк Петро Маліш.

Хмельницька обласна організація – один із активних творчих осередків Національної спілки письменників України. Щороку письменники нашого краю видають десятки книг прози, поезії, публіцистики, есеїстики, гумору й сатири, творів для дітей, публікуються у всеукраїнських літературно-художніх виданнях.

Більшість із митців слова відзначені обласними літературними преміями – імені Микити Годованця, імені Володимира Булаєнка, імені Тараса Шевченка, імені Григорія Костюка; значна частина є лауреатами престижних міжнародних і всеукраїнських премій – імені Івана Кошелівця (Микола Мачківський, Олександра Ванжула, Василь Горбатюк), імені Олеся Гончара (Броніслав Гришук), імені Івана Огієнка (Петро Яшук, Мар'ян Красуцький, Віталій Мацько), імені Степана Руданського, Наталі Забіли, Степана Олійника (Василь Кравчук, Петро Савчук), імені Юрія Яновського (Мар'ян

Красуцький), імені Дмитра Луценка (Оксана Радущинська). Переможцями літературного конкурсу «Коронація слова» стали Оксана Радущинська, Людмила Савчук, Олена Іськова-Миклашук, Юрій Сорока і Артур Закардонєць; молодіжного літературного конкурсу «Гранослов» – Олена Ткачук, Іванна Василевська, Оксана Скоц.

Письменницька організація є ініціатором та організатором низки важливих літературних свят, що відбулися останнім часом. Це, скажімо, проведення заходів з пошанування пам'яті письменників-земляків – Володимира Свідзінського (с. Моломолинці Хмельницького району, с. Зарічанка Чемеровецького району, м. Кам'янець-Подільський), Григорія Костюка (с. Боришківці Кам'янець-Подільського району), Модеста Левицького (Ярмолинецький район), Микити Годованця (Кам'янець-Подільський район), Галини Панчук (сmt Гриців Шепетівського району), Івана Юва, Володимира Булаєнка (обласний літературний музей).

Цікавим, насиченим творчою наснагою виявився літературний фестиваль «Зернослово», що за участю письменників з інших областей України відбувався в Деражнянському, Хмельницькому, Ярмолинецькому, Білогірському, Кам'янець-Подільському, Чемеровецькому районах.

Тісну творчу співпрацю письменники підтримують з бібліотеками міста й області, закладами освіти, обласним літературним музеєм. Спільно з музеєм обласна організація видає серію «Хранителі рідного слова» – світ побачили книги Володимира Булаєнка, Герася Соколенка, Івана Рибицького, Дмитра Прилюка, Миколи Матвіїва та інших.

Під опікою ХОО НСПУ перебуває літературне молодіжне об'єднання, що діє при обласному літературному музеї. Щороку представники цього об'єднання беруть участь у Всеукраїнській нараді молодих літераторів. Десятки нових імен відкриває щорічний обласний літературний молодіжний конкурс. Хмельницька обласна організація НСПУ береже пам'ять про минуле, активно живе сучасним, впевнено крокує в українське майбутнє.

2020 рік – ювілейний для Хмельницької обласної організації НСПУ. Попри карантинні обмеження все-таки активне творче життя триває і святкування проводяться – спілка знаходить нові підходи в роботі та форми спілкування, зокрема, в on-line режимі.

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА ОРГАНІЗАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СПІЛКИ ЖУРНАЛІСТІВ УКРАЇНИ

Національна спілка журналістів України (НСЖУ) – незалежна, громадська, позапартійна організація, національна всеукраїнська творча спілка як суб'єкт творчої діяльності, що об'єднує професійних творчих працівників – журналістів та інших працівників засобів

масової інформації, які професійно займаються журналістикою, публіцистичною діяльністю.

Створена 1959 року постановою Ради Міністрів УРСР. Статус Національної надано 1998 року.

Указом Президента України 1994 року в Україні встановлено професійне свято працівників ЗМІ – День журналіста, що відзначається щорічно 6 червня – у день прийняття Спілки журналістів України до Міжнародної федерації журналістів.

Чотирнадцятий з'їзд (2017 рік) обрав головою НСЖУ Сергія Томіленка. Спілка нараховує понад 19 000 членів (станом на 1 січня 2017 року) та ставить перед собою мету сприяти розвиткові журналістики в Україні й захищати соціальні, економічні, творчі інтереси журналістів.

В усіх областях України є регіональні організації НСЖУ. На Хмельниччині налічується понад 370 журналістів-спілчан. Головою Хмельницької обласної організації НСЖУ у 2017 році обрано Петра Романовича Лічмана, редактора газети «Подільські вісті».

НСЖУ проводить конференції, круглі столи, громадські слухання з питань свободи слова й безпеки журналістів, бере активну участь у підготовці змін до законодавства в інформаційній сфері, надає юридичну підтримку спілчанам з питань професійної діяльності, є співорганізатором різноманітних форумів, фестивалів, акцій, прес-турів, семінарів тощо.

НСЖУ є засновником премій і творчих конкурсів, серед них – «Журналіст року», «Краща районна (міська, міськрайонна) газета», «Краща регіональна, обласна газета», «Кращий регіональний телеканал», «Краще регіональне радіо», «Краще регіональне

інтернет-медіа», «Журналістська акція», «Краща первинна журналістська організація», «Краща обласна журналістська організація», «Кращий журналістський матеріал (фоторепортаж, серія) про події на Сході України (в зоні АТО)» та інші.

Хмельницька обласна організація НСЖУ разом з Хмельницькою обласною радою є засновниками обласної премії імені Дмитра Прилюка за кращу публіцистичну роботу в галузі журналістики (з 2012 року).

Першим лауреатом премії ім. Дмитра Прилюка став журналіст, відповідальний секретар обласної газети «Подільські вісті», член НСЖУ Олексій Тимощук. У наступні роки премія присуджувалась: авторській групі обласної державної ТРК «Поділля-центр», зокрема, журналістам-спілчанам Анатолію Трачуку, Олені Павлюк; редактору газети міської ради «Проскурів» Богдану Теленьку; хмельницькому журналісту і письменнику Петру Малішу; хмельницькому письменнику і журналісту Василю Горбатюку; хмельницькій радіожурналістці Станіславі Старостіній; журналістці і письменниці зі Старокостянтинова Оксані Радушинській; хмельницькому журналісту і письменнику Володимирі Шевченку; хмельницькому журналісту Петру Вороб'ю; письменнику Миколі Рущькому з Нетішина. Усі вони – члени Національної спілки журналістів України. Цьогоріч (2020) лауреатом публіцистичної премії ім. Дмитра Прилюка стала Віра Мальчук, член НСЖУ, редактор Славутської міськрайонної газети «Трудівник Полісся».

За час незалежності України в мас-медіа Хмельницького і області змінилося декілька поколінь журналістів, в центрі уваги яких завжди були і є важливі новини краю, люди, події.

Новини Хмельниччини можна дізнатися з понад тридцяти друкованих видань міського та обласного рівнів та багатьох електронних ЗМІ, які оперативної інформують, висвітлюють увесь новинний спектр регіону з різних сфер життя.

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ОСЕРЕДОК ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ ТВОРЧОЇ СПІЛКИ «КОНГРЕС ЛІТЕРАТОРІВ УКРАЇНИ»

– лауреат міської мистецької премії
імені Богдана Хмельницького (2015 р.)

Хмельницький обласний осередок Всеукраїнської творчої спілки «Конгрес літераторів України» розпочав свою діяльність влітку 2005 р. Заснували його члени Міжрегіональної спілки письменників поети В.Касакович, Й.Осецький, М.Швець, поетеси Р.Філатова, Н.Яніцька та прозаїки В.Шевченко і Н.Качеровська. Новий творчий колектив очолив ініціатор В.Касакович. 2006 р. до них приєдналися публіцист та прозаїк О.Тимошук, поети Р.Вирвич і В.Ярчук, поетеса Н.Пукас та прозаїк Н.Личак. Обласне управління юстиції офіційно зареєструвало осередок 23 серпня 2006 р.

«Конгресмени» започаткували випуск альманаху «Медобори» і заснували премію імені Івана Іова. У 2008 р. за ініціативою В.Сусяка з нагоди 1020-річчя Хрещення Київської Русі хмельничани першими в Україні започаткували серію книг, назва кожної з яких – фраза з «Отче нашу».

У грудні 2008 р. В.Касакович, якого нагородили за творчість та організаторство преміями ім. В.Сосюри, І.Іова та Ю.Каплана і прийняли до Європейського конгресу літераторів, передав штурвал керівництва організацією В.Захар'єву.

У вересні 2012 р. до 75-річчя Хмельницької області голова ХОО ВТС «КЛУ» В.Захар'єв виступив з ініціативою, зібрав твори, уклав і випустив першу в історії області антологію патріотичних творів «У серці моему Хмельниччина рідна».

Досить плідним для осередку виявився 2013 р. На початку року «конгресмени» випустили т.7 альманаху «Медобори». До 22-ої річниці Незалежності України побачив світ його 8-й том. Невдовзі осередок став одним з лауреатів Міжнародного конкурсу альманахів «Редкая птица» (м. Дніпропетровськ). З ініціативи ХОО ВТС «КЛУ» обласним управлінням культури, національностей та релігій того ж

року започатковано серію книг «Золота ліра Поділля», в якій стали друкувати кращі збірки поетів та прозаїків краю коштом обласного бюджету. Зі свого боку осередок розпочав підтримувати талановитих початківців, започаткувавши серію «Бібліотечка альманаху «Медобори». В такий спосіб видали першу книгу казкарки з Городоччини Л.Цісельської, яку на початку 2014 р. прийняли у члени ВТС «КЛУ». Невдовзі такої честі удостоїлися хмельничани Б.Кузіна, Л. Рудковська, дунаївчанка В.Спірякіна.

На початку 2015 р. побачив світ 9-й том альманаху «Медобори». Невдовзі осередок випустив збірку «Дух вічний України». 150 екземплярів цієї важливої книги відправлено на фронт.

До 10-ої річниці обласного осередку (2015), що урочисто відзначали в бібліотеках обласного та районних центрів, «конгресмени» випустили ювілейний 10-й том альманаху «Медобори». Тоді ж керівництво міста відзначило діяльність осередку премією ім. Б. Хмельницького.

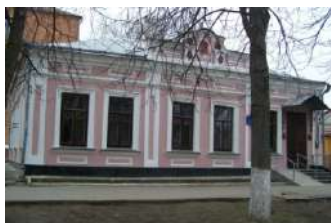
ХОО ВТС «КЛУ» активно включився у підготовку і проведення першого міського фестивалю «Слово єдне!».

До 25-річчя Незалежності України ХОО ВТС «КЛУ» підготував 11-й том альманаху «Медобори». Обласний Форум лідерів визнав «Людиною 2016 року» Й.Осецького, «Людиною 2017 року» – В.Грошка, нагородив почесними медалями «Захисник Вітчизни» Д.Моцпана, П.Старосту, медаллю «Чарівна сила України» – Г.Корицьку, а В.Захар'єва визнано «Лідером-2017». Відчутних здобутків після вступу до ВТС «КЛУ» досягли Н.Мазур, М.Шевернога, М.Дем'янюк і Т.Чеховська.

У червні 2017 р. до осередку влилися Н.Бистрих, М.Шостацький, Н.Вітвіцька, М.Чевелюк, брати композитори-пісняри Вадим і Євген Гжегожевські. У серпні 2017 р. до 80-річчя утворення Хмельницької області, «конгресмени» представили читачам 12-й том альманаху «Медобори». Досить плідним був наступний 2018 р., коли побачили світ 13-й і 14-й том. А 2019 року випущено 15-й том альманаху. Тепер готується до виходу наступний 16-й том.

«Конгресмени» – бажані гості у бібліотеках, школах, інших закладах Хмельниччини. Їхні вірші, оповідання, казки, гуморески, байки виходять у газетах, звучать по радіо та з телеекранів. Збірки творів користуються популярністю у читачів.

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЛІТЕРАТУРНИЙ МУЗЕЙ

Офіційне відкриття літературного музею відбулося 27 серпня 1993 року під час святкування 500-річчя міста Хмельницького (колишнього Проскурова). Музей розташований в будинку 68 по вулиці Михайла Грушевського, який споруджено 1905 року.

Рішенням Хмельницької обласної ради від 28 вересня 2005 року «Про реорганізацію комунального закладу культури «Хмельницький обласний краєзнавчий музей» шляхом виділення з його складу музею письменника О. Купріна та літераторів Хмельниччини і літературно-меморіального музею Анни Ахматової (с. Слобідка-Шелехівська Деражнянського району) створено комунальний заклад культури – Хмельницький обласний літературний музей.

З цього часу починається нова сторінка в історії закладу.

Експозиція Хмельницького обласного літературного музею розташована в 3-х залах. Це своєрідний неповторний твір з яскравими сторінками і глибоким змістом. Кожен розділ експозиції – наче книга, в котрій відтворюється літературний образ краю. З документальною достовірністю подаються історико-літературні факти, показано духовне життя багатьох поколінь хмельничан і їхніх предків.

Перший зал музею має назву «Божественне Слово з народних уст». Експозиція розповідає про усну народну творчість, фольклор, давню писемність, започаткування нової української літератури. Тут представлені матеріали про Олену Пчілку, Климента Квітку, Андрія Димінського, Юхима Сіцінського, Костянтина Широцького, про подвижницьку діяльність учених і письменників-полемістів Герасима і Мелетія Смотрицьких. Також подані матеріали про розвиток в Україні книгодрукування, зокрема, про діяльність Івана Федорова в Острозі, представлено макет друкарського верстата XVI ст.

Другий зал іменується «Красо України, Подолля». Тут розповідається про класиків української літератури, чиї імена пов'язані з сучасною Хмельниччиною (Тарас Шевченко, Леся Українка, Михайло Коцюбинський, Леонід Глібов, Михайло Старицький, Степан Руданський, Анатолій Свидницький...)

У другому розділі «Хмельниччина – колыска творчості різних народів» представлена література національних меншин краю, а саме: російська, польська, єврейська.

Російську літературу в нашому краї розкриває експозиція, присвячена життю і творчості Олександра Купріна. На Поділлі свого часу побували Костянтин Батюшков, Володимир Даль, Лев Толстой, Михайло Булгаков та інші.

З Поділлям і Волинною пов'язані життя і творчість багатьох видатних письменників польської літератури (Юзеф Ігнацій Крашевський, Генрик Сенкевич, Северин Гощинський, Софія Косак-Щуцька, Йосиф Ролле, Юзеф Корженьовський, Маврицій Гославський).

Чимало єврейських письменників народилися в нашому краї, жили, працювали тут. Про них теж розповідається в музейній експозиції. Це, зокрема, Перец Маркіш, Хаїм Бейдер...

Третій експозиційний зал «Колись історія назве нас час народження людини» розповідає про письменників 20-50-х років, поетичне слово шістдесятників, подає літературні портрети наших сучасників. Тут відвідувачі дізнаються про життя і творчість Івана Огієнка, Володимира Свідзінського, Михайла Драй-Хмари, Панька Педи, Валер'яна Поліщука, Леоніда Лупана, Костя Гордієнка, Володимира Булаєнка, Володимира Семеновського, Володимира Маняка, Володимира Ладижця, Володимира Бабляка, Романа Юзви, Івана Іова, Ігоря Римарука, Тодося Осьмачки, Григорія Костюка, Анатолія Юриняка, Яреми Байрака та багатьох-багатьох інших.

У музеї експонується літературно-музична світлиця «Сяйво калини». Тут створено літературно-меморіальний комплекс поета-байкаря Микити Годованця, експозиційний комплекс, присвячений обласній організації Національної спілки письменників України.

З ІСТОРІЇ МІСТА ТА ФЕСТИВАЛЮ

Місто Хмельницький має тривалу історію і веде свій родовід від невеличкого поселення Пłosкирів або Пłosкирівці, час заснування якого невідомий. Перша достовірна згадка про Пłosкирів (Пłosкировець) міститься у привілеї, виданому великим князем Литовським та королем Польським Владиславом Ягайлом в 1431 р. під час війни із іншим претендентом на великокнязівський престол – Свидригайлом Ольгердовичем. Цю найдавнішу на сьогодні писемну згадку про Хмельницький введено в науковий обіг завдяки дослідженням істориків. Ще у 1990-х роках Микола Петров — професор Кам'янець-Подільського університету, посилаючись на історика XIX ст. Михайла Орловського, висловив думку про існування Пłosкирова у 30-х роках XV ст., але не назвав точної дати. У 2000-х роках Сергію Єсюніну, співробітнику Хмельницького обласного краєзнавчого музею, кандидату історичних наук, вдалося відшукати в одному із томів «Архива Юго-Западної Росиї» відомості про існування Пłosкирова у 1434-1464 роках з перепосиланням на документи так званої Метрики Литовської. Вивчивши документи, було віднайдено інформацію про нову дату найдавнішої згадки про місто – 1431 рік.

Хмельницький (до 1793 р. – Пłosкирів, до 1954 р. – Проскурів) – адміністративний центр Хмельницької області і Хмельницького району, значний історичний і сучасний економічний та культурний центр Поділля і Південної Волині. Лежить на річці Південний Буг. Як поселення – відомий з 1431 року, як місто – з 1796 року. Обласним центром місто стало в 1941 році, назване в 1954 році на честь Богдана Хмельницького, видатного гетьмана України. Населення – 268 тис. осіб (2015).

День міста відзначається в останні вихідні вересня.

У Хмельницькому є **чотири пам'ятники Богдану Хмельницькому** (хоч гетьман у самому місті не побував).

Найбільший пам'ятник з 4-х існуючих відкритий у 1993 (з нагоди 500-ї річниці міста Хмельницького, автори - скульптор В.Борисенко, архітектор М.Копил) і розташований біля обласної філармонії на розі вулиць Кам'янецької та Гагаріна. Пам'ятник являє собою кінну бронзову скульптуру – Богдан Хмельницький на баскому коні зображений справжнім державцем, встановлену на широкому пласкому трапецієподібному постаменті, оббитому розжевими плитами. Правитель у русі, у його правиці – високо здійснята булава, лівицею він притримує поводи коня.

Найперший пам'ятник Богданові Хмельницькому за часом встановлення (1955, автори – скульптори М.Вронський та О.Олійник; архітектори В.Шетичинський, О.Сидоренко) розташований біля залізничного вокзалу у осередді Привокзальної площі. Б.Хмельницький зображений у козацькому гетьманському строї, тримаючи у зігнутій до грудей правиці символ державної влади – булаву. Портретні риси гетьмана, його врівноваженість, гідність і незламність у цілому відповідають іконографії Б. Хмельницького, а «елементи одягу створюють враження на мить призупиненого руху, що був характерним для всього життя і поступу великого українця».

Перед Національною академією Державної прикордонної служби України ім. Б. Хмельницького великому гетьману встановлено погруддя (автор К.Коржєв).

Четвертий пам'ятник Б.Хмельницькому встановлено (2007) у повний зріст біля головного корпусу Хмельницького інституту МАУП у скульптурній галереї українських просвітителів. Це ще одне підтвердження глибокої шани подолан до славного сина України Богдана Хмельницького, ім'я якого носить наше місто.

II

**АВТОРИ-УЧАСНИКИ
ФЕСТИВАЛЮ**

АДАМОВИЧ Роман Віталійович

Народився в селі Кольчугіне Сімферопольського району АР Крим 14 червня 1989 року. З 1996 року проживав у смт. Літин Вінницької області, де й пішов до школи. У 2004 році переїхав до м. Старокостянтинова, що на Хмельниччині. Там і закінчив школу зі срібною медаллю. З 2007 по 2012 роки навчався в Хмельницькому національному університеті на факультеті прикладної математики.

Працював у Старокостянтиніві на акумуляторному заводі. Зараз живе у м. Хмельницькому та працює на німецько-японському підприємстві SEBN UA.

Перші публікації були в альманасі «Медобори-13» та в газеті «Гарний настрій».

Брав участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2019 р.

* * *

Чашка теплої кави зранку,
Нова порція снігу за комір,
Замість штор на вікнах фіранки
У чотири четверті розмір.

Замість довгих брудних кілометрів
Зафарбованих снігом торішнім
Тихі кроки самотньої флейти
І слова, котрі разом напишем.

Ароматом бензину з жасмином
Застилає непевну відсутність.
Чашка теплої кави уранці —
Відлунням простого цілунку.

Нова порція снігу в обличчя
Розпливається в повнім безсиллі.
На вікні розцвітає колючка,
Така квіточка ніжна і мила.

У чотири четверті розмір
Загортає навколо буденність.
Я тобі цього зимнього ранку
Подарую зелену безмежність.

* * *

Цю ніч помандруєш на Острів Свободи,
То станеться потім, повір, я це знаю.
За будь-яких партій, доріг та погоди,
І я, сподіваюсь, ти це відчуваєш.

Заплутаними вуличками Гавани,
Хтось регі за рогом на димній гітарі,
Посеред збіговиська тих растаманів,
Що з Марь Іванною ходять у парі.

Там вимерли досі останні вожді,
І ретроавтівки з старого Союзу.
І зовсім інакше смакують дощі.
І зовсім інакше танцюють під блюзом.

І зовсім інакшими станемо ми,
Відкинувши все, залишившись собою.
І це невеличке спонтанне есе
Візьмемо на Острів Свободи з тобою.

АРХІПОВИЧ Тетяна Миколаївна

Народилася 21 травня 1975 р. в селі Шмирки Волочиського району на Хмельниччині. Закінчила з відзнакою педагогічний факультет Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (1996). У 2006 році здобула другу вищу освіту за спеціальністю «Економіка підприємства», закінчивши ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний університет».

З 2007 року проживає у Хмельницькому. Понад двадцять три роки працює у сфері державної служби. У 2007-2008 роках працювала у прес-службі Хмельницької облдержадміністрації. З 2017 року працює у тому ж органі влади за напрямком комунікацій з громадськістю. Займається громадською діяльністю, є засновником та головою Громадської організації «Громадський університет».

Брала участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2019 р.

* * *

Я хочу дванадцятий поверх...
В ту ж саму маленьку кімнату,
Де стріну твій владний погляд,
Що змусив мене покохати.

Я хочу в ту мить, коли розум
Забув, що на світі є ліфти...
Я хочу дванадцятий поверх,
І бігти угору, бігти.

Я хочу на двох один подих,
І вир між твоїми устами...
Я хочу дванадцятий поверх,
Йй за вікнами місто з вогнями.

Я хочу з тобою розмову,
Щоб була вона простою.
І вірити знову та знову,
Що ти не придуманий мною.

* * *

Коли надходить вечера,
І ніч починає крастись,
Мені відкриває двері
Ключа поворотом щастя.

У щастя – дитячі очі
І ніжні вузьенькі долоні.
Обіймами залоскоче
І завитком на скроні.

А потім засвітить лампу,
Смішно так, навшпиньках,
І розділить навпіл
Оранжеву мандаринку.

Ми разом послухаєм тишу
Та нові шкільні приколи.
Ми разом з нею допишем
День, що піде у «ніколи».

Є найсвятішим звуком
Її маленька правда.
А Бог нашіптує в вуха
Для неї найкраще завтра.

А потім – засне небо
У нашім спальнім районі.
Міцніш притулю до себе
Ніжні вузьенькі долоні.

БАЙДАК **Ігор Миколайович**

Народився 27 квітня 1965 року в місті Хмельницькому. Офіцер запасу. Закінчив історичний факультет Вінницького державного педагогічного університету ім. М. Коцюбинського.

Почав друкуватись у місцевій пресі на початку 90-х років. Член Національної спілки журналістів України, член Хмельницької міської літературної спілки «Поділля». Автор семи поетичних збірок, туристичного путівника «Стежками рідного краю».

Лауреат чисельних фестивалів. Лауреат міської премії імені Богдана Хмельницького (2009).

Брав участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2015-2019 рр.

ПРОСКУРІВСЬКИЙ СТАВ

Я тут топився тричі і спасався,
Я тут колись на ноги вперше став,
До мене ти і плакав і сміявся
Мого дитинства незабутній став...

На вудочку з ліщини і в торбинку
Ловив на юшку спритних карасів,
Ставало сонце, ніби на картинці,
Ось я тоді на рими і підсів...

З тих пір моє перо не висихає
І хвиль життєвих майже не боюсь,
Я знов і знов до нього повертаюсь
І більше вже ніколи не втоплюсь...

ПРО СЕБЕ В ДЕНЬ ПОЕЗІЇ

Мені вантажник друг і поліцейський,
Я також не чужий для моряків,
Мені, що Біле море, що Егейське,
А що у джунглях сісти на слонів.

Я за станком стояв і не на жарти
Кріпив своїм трудом робочий клас,
Сім раз міняв у різних школах парти,
І не любив того, хто проти нас.

Хапався за перо, як закипало,
І рими нуртували в казані,
Не було шани тим, хто діставали
І хто любив копатися в мені...

Ось так і дочалапав до сьогодні,
Один за одним йдуть від мене дні,
Мабуть не дарма був колись голодний,
Щоб жив сьогодні верхи на коні....

* * *

Я бачив світ, а світ мене,
І дарма, що усе мене,
Ми були разом кілька літ,
Мене не буде, буде – світ...

БАЙТАЛЮК Валентина Богданівна

Народилася 10 жовтня 1957 року в м. Дунаївці. Поетеса. Прозаїк. Авторка збірок «На околиці літа» (2003), «Час і вічність» (2016), «Цвіте терен» (2016). Публікувалась у літературних альманахах, поетичних та прозових збірках, періодиці.

Член Національної спілки журналістів України. Голова Дунаєвецького районного осередку ВУТ «Просвіта». Редактор газети «Дунаєвецький вісник». Брала участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2015-2019 рр.

ЦИПОЧКА (пером журналіста)

Дорога обіцяла бути довгою, і коли вже усі «втрамбувались», маршрутка рушила. Хтось телефонував комусь, щоб повідомити, що «вже виїхали», хтось намагався крізь сутінки вечірнього вікна передати повітряний поцілунок проводжаючому; чіплялись за вішалки зняті пальто та куртки – в салоні було тепло... І коли, здається, усі заспокоїлись, огортаючись дрімотою, прозвучав мелодійний телефонний дзвінок у одного з пасажирів. Телефонувала, як він звертався, його «Ципочка». Розуміючи, що нечемно підслуховувати чийсь розмову, я намагалась блукати подумки вже по Києву, куди проліг мій шлях. Проте, незважаючи ні на що, довелось все-таки стати невольним слухачем розмови. Світла у салоні не було, але легкий аромат сигаретного диму та дорогого чоловічого парфуму підтверджували, що він – «залітна птаха». Як виявилось, не помилилась.

Російська мова на англійський манер (о, як я не могла правильно вимовити оте англійське «р» у школі) спочатку майже пошепки, а потім все голосніше і голосніше звучала, набираючи обертів такого собі набору почуттів: обурення, зневаги, співчуття, ненависті і ще чогось такого, що може бути лише в українців. Але саме «оте» було десь глибоко-глибоко прикрито усім, що знаходилось на поверхні.

– Представляєш, Ципочка, што с Україною сделали? Я в шоке. Люди обнищали, старікі покупают кусочек хлеба, смотрят голодними глазами на вітрину магазіна і, вздохнув, ідут прочь. А те, што пріезжают на мерсах ілі опелях, затовариваются по полной, і нет ім нікаково дела до почті ніщїх людей.

А далі пішла розповідь про якусь тьотю Олю, в якої плата за тепло цього місяця більша пенсії, про її столик біля ліжка, заставлений уже порожніми блістерами від таблеток, про останні краплі випитого корвалолу й істеричний плач від усього цього. Час від часу в салоні звучало «Представляєш, Ципочка?», «Как это случилось, Ципочка?», «Почему так, Ципочка?»...

З розмови зрозуміла, що його Ципочка проживає далеко не в Україні і вже давно не має уявлення про неї, і, можливо, й не хоче, бо живе у зовсім іншому світі.

Далі, здається, уже майже всі пасажири слухали розповідь молодика про його мандри до якоїсь газконтори, про побачене і почуте там: хтось крізь сльози планував посеред кімнати розпалювати вогнище і так грітись, а старенький самотній і нікому не потрібний дідусь обіцяв облити бензином і себе, і хату, щоб перебраться до своєї баби Насті, бо пішла на той світ, покинула його з цим клятим газом, а сама там, на Небесах, вже ніяких клопотів не знає.

Я слухала і не могла зрозуміти, що відчуваю. Зневага до цього молодика, який поїхав у пошуках кращого життя десь за моря-океани, забравши з собою чи зустрівши там Ципочку, змінювалась розумінням молодої сім'ї, яка зможе дати гідне життя своїм «чадам». Та й сама житиме не так. Але внутрішній голос запитував: «А як же патріотизм? А як – захист Батьківщини? А як – будувати майбутнє молодим?». Ось такі запитання-відповіді переривались то обурливим, то зневажливим «Не повіриш, Ципа!»...

Була мова і про олігархів, і про хабарі, і про те, як тьотя Оля носила по вулиці свою стареньку Мурку, щоб хтось взяв до себе, бо іноді їй самій нічого їсти.

Маршрутка рухалась вперед, сердито трясучи пасажирів по розбитій після зими дорозі... Все дальшою і невиразнішою ставала розповідь, аж поки зовсім не розчинилась у дрімлючому салоні.

БАЛЕМА Ростислав Миколайович

Народився 22 травня 1972 р. в с. Жилинці Ярмолинецького району.

Закінчив агрономічний факультет Національного аграрного університету України (1994), факультет журналістики Львівського національного університету імені Івана Франка (2003). Працював завідуючим відділу обласної газети «Подільські вісті». В 2007-2010 роках очолював обласну організацію

НСПУ. Нині – керівник прес-служби АТ «Хмельницькобленерго».

Член Національної спілки письменників України з 2003 року.

Автор книжок поезії «За стінами ранку» (1997), «Фенікс», «Мрія в трьох томах» (2001), «Сонячна соната» (2005).

Лауреат конкурсу «Осягнення любові» мережевої Західно-української мистецької спілки (2001). Лауреат Хмельницької міської премії імені Богдана Хмельницького (2005).

Брав участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2015-2019 рр.

ЧУЄШ, СИНКУ?..

Чуєш, синку?.. на сполох дзвенить...
І тебе вже іде проводити —
Кожен вік, кожен рік, кожна мить —
На війну твоя мати...

Сину, синку, синочку ти мій,
Сунуть орди од краю до краю...
Повертайся по битві святій!..
Зі щитом лиш, благаю...

Слухай, рідний, то сурми гудуть...
Б'ють литаври, кривавіють стяги...
Знову тишком хрещу твою путь
До ясної звитяги...

А коли у високу траву
Упадеш в бойовищі стрімкому,
Розбуди свою душу живу,
Повертайся додому!..

Раптом — подих нової орди...
Синку, йди!.. Не ставай на коліна!
На порозі молюсь, як завжди,
Я — твоя Україна...

УДАРИМО ЛИХОМ ОБ ЗЕМЛЮ!

Вп'ялися у нашу свободу
Зубами сусіди-«брати»...
Та тих, хто козацького роду,
Не просто до сліз довести:

Ударимо лихом об землю,
Хоч біль затуляє вуста!..
Ну що, переляканий крémлю,
Тремтиш, підібгавши хвоста?!

Танцюйте ж, і гори, і доли,
Лунайте до неба, пісні!
Хай луснуть кремлівська потвора
І слуги її навісні,

І сонце осяє народи,
Веселками бризне земля,
А тих, хто козацького роду,
Звитяга повік звеселя!..

БАТКІЛІНА Юлія Едуардівна

Народилась 23 березня 1983 року в Харкові. Закінчила Харківський національний університет за спеціальністю «соціологія».

Авторка низки книг, власних та у співавторстві. З останніх – повість «Клан Росомахи» (Одеса, 2016), збірка віршів «Плетиво» в співавторстві з Марією Микицею (Івано-Франківськ, 2018), збірка фантастичних оповідань

«Чужі бажання» в співавторстві з Марією Микицею (Київ, 2018).

Учасниця соціально-поетичного проекту «Там, де вдома» (112 віршів про любов та війну, Асса, Харків, 2019)

Учасниця фестивалів «Ватерлінія» (Миколаїв), «Карпатський простір» (Івано-Франківськ), «Віршень» (Рівне).

Брала участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2019 р.

* * *

Приречена на усе це. Вона із тих,
обвітрених цими проклятими степами,
ця жінка, що в грубці палить його листи
та не палить пам'ять.
Не плач, я не в білій млі, не в краю тіней.
не знав я весни, та знав, що зима мине,
мене забувають ті, хто іще не знав,
та буде весна, для когось прийде весна,
і наші онуки спроможуться нас пізнати.
Ця жінка, немов обложений дикий звір,
мисливці ідуть на звук, заберуть сьогодні...
Оселя її — безхатченкам і траві,
в душі її — спраглий первісний буревій,
у очах — безодня.

Чекайте, придуть по вас, як по нас ішли,
по душі, тіла, по шеляги і лахміття.
В порожніх дворах бур'ян, кропива, полин,
у сільграді мітинг.
І пустка іде, і мовчки ідуть до сну,
і зрячі дивитись сміють лише спідлоба.
Нічого ніхто ніколи не повернув,
ні зошита, ні вірша, ні оту весну,
хоч труну його б, а...
А всім, хто від них родився, тремтить, як нерв,
болюче: «Мене нема, та зима мине».
Зима не минає, рідко вогні горять.
Скликає до себе звір молодих звірят,
навчає безглуздій пісні: «Зима мине».
Не зрадь її, каже, не забувай мене...
Ми всі із таких страшних, безпросвітних нетрів,
і нам промінець проклюнувся... промінець!

* * *

Над білими садами білий місяць.
Бліда вода, бліде на ній латаття.
Цю білу книгу годі прочитати,
Хіба вгадати літери спромігся.
Над білими садами – білий місяць.
Бетон міцний, та воїнство вишневе
оточує розтріскане підніжжя.
У ніч таку правдива – тільки ніжність,
Яка уже рахує полонених.
Бетон міцний – і воїнство вишневе.
Що має сенс – лише твої обійми
До ранку буде біле, біле, біле...

БОБОШКО Олександр Олександрович

Народився 18 лютого 1971 р. в Харкові. Закінчив радіотехнічний факультет Харківського інституту радіоелектроніки. Працює головним інженером проекту в інституті «Теплоелектро-проект-Союз», що спеціалізується на проектуванні об'єктів енергетичної галузі та інфраструктурних об'єктів, а також на інжинірингових послугах.

Автор 10 збірок поезій: «Ніч на п'ятницю», «Пора Терезів», «Шукран, Багдаде!», «У світі втрат і свят», «Жевріє», «Передспасся», «Біль і чернь», «А вона іще якось вертиться», «Нотототіні», «Ще трохи травня!».

Член НСПУ. Лауреат обласної премії ім. О. Масельського (2013 та 2015), володар Гран Прі міжнародного літературного фестивалю «Просто так» (2007).

Брав участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2019 р.

* * *

Усе було війна... Перони, рани, вибухи.
І чийсь загиблий пес. І чийсь загиблий син.
...На написи в метро (мовляв, немає виходу),
якби такі були, не вистачило б сил.

Лякав телеекран *ще більшими масштабами.*
Волали всі стовпи: «Рятуймо ушпиталених!»
Марніли молоді вдовиці-лейтенантші...
А хтось і зловтішавсь: «Хай гинуть, бо не наші».

Триває і тепер. Моя не слабне лють
стосовно всіх отих, що воду жваво ллють
на млин чужий,
що стільки доль перемолов уже;

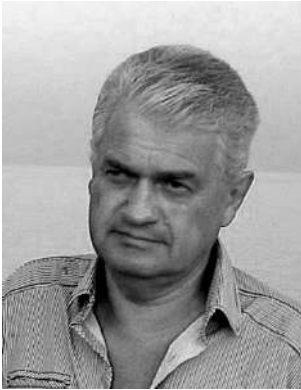
стосовно всіх отих, кому «аби рубель»*,
хто й нині залюбки – в Судак і в Коктебель.
Їх тисячі смертей
чомусь не приголомшили.

* * *

І запитав
у когось із найближчих
бог:
«Чи не тривожно тепер на Землі?
Відвідати б.
В річку пірнути, побавитись у футбол;
перечекати скажену грозу під вітами.
Стати звичайним. Хоча б на короткий час.
(Як же мені вже могутність моя набридла!).
Перехилити «Немирівської» гранчак,
вийти між люди нечесаним і небритим.
Чи розуміють земляни, що справжній рай –
десь у Дністровським каньйоні
або в Яремчі,
а понадхмарному заздрити
недоречно,
бо й розташоване поряд
дарує драйв?».
...Поцілувавши заплакану *богу дану*,
він готуватись почав
у дорогу дальню.

---

* Рубель – тут: сленгова назва грошової одиниці РФ або колишнього СРСР

БОЙКО Віктор Степанович

*Народився 15 жовтня.1946 року в снт
Козача Лопань на Харківщині в сім'ї шевця.*

*Вищу освіту здобував на мехматі
Харківського державного університету та
на фізматі Харківського державного
педагогічного інституту ім. Г.С.Сковороди.*

*Перекладає з білоруської, вірменської,
молдовської, німецької, польської, російської
та французької мов. Автор 12 збірок віршів і
збірки оповідань. Уклав і відредагував антології «Слобожанська муза»,
«Слобожанська яса» і «Тут здавна люди сонце несли». Близько 30 його
вихованців стали членами НСПУ. Лауреат муніципальних премій ім.
П. Іванова, О. Олесья та всеукраїнської – ім. І. Нечуя-Левицького.*

Голова Харківського об'єднання Українського фонду культури.

Заслужений працівник культури України (2002).

Член НСПУ з 1979 р. Член АУП із 1997 р.

Брав участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2019 р.

* * *

Спинитися у «сірому» будинку,
де з Лесиного кадуба вода,
й відчутти, може, тільки на годинку,
як із душі негода опада
лускою, жовтим листом, шерстю звіра –
в нікуди назавжди відносить час,
і підсвідомо виникає віра –
гряде невідвратно теплий Спас

не з яблучним і з маковим медовий,
а той, що горня сила є у нім...
І ми –немов у батьківському домі,
для всіх-усіх однісінькім-однім.

Насуне темінь, їй не треба свідків,
залазитиме в душі крадькома...
Візьму хоч краплю України звідси
у ті краї, де ще її нема.

* * *

Відлига нарешті у рідному місті,
де більше сусідського, аніж свого...
Щоранку гарячі по-літньому вісті,
в яких заразом і не скажеш всього.

То регіт, що *важчий літак за повітря*,
то *хлопчик розіпнутий* в наших краях –
щоб стрілка магнітна схитнулась на вістрі
й згорнувся клубочком від остраху шлях...

То ящиків троє – всі чорні, як негри,
бо *ввічливий* в морі втопився літак,
а то над Алеппо *зелених* маневри,
й дає інтерв'ю непомерлий мастак
(про гімни заради звияжного війська
та про *споковічність* сусідських земель),
в нім птах двоголовий, що птиця не свійська,
крізь каркання смочче плитку карамель...

Та часом здається: ялинка зелена
червоною стане від вічних погроз,
й хрестами зробитись дубам, як і кленам,
внесе пропозицію ще Дід Мороз...
І жалко померлих і втоплених, звісно,
бо щастя у горі чужім не бува...
Тож плакати вчитись й сусідам не пізно,
у кого не дві, лиш одна голова.

БОРИЩУК Віктор Іванович

Народився 26 серпня 1955 року в селі Купин Городоцького району на Хмельниччині. Закінчив Великолевадську середню школу. Навчався в ПТУ №1, морській школі ДТСААФ м. Хмельницького. Працював на будівництві Київського картонно-паперового комбінату. Навчався на літературних курсах у місті Києві.

З 2009 р. член Хмельницької міської літературної спілки «Поділля». Дипломант конкурсу на кращій поетичний твір «У віршах і піснях славімо рідне місто».

Друкувався в газетах «Городоцький вісник», «Подільські новини», «Проскурів», «Твій погляд».

Добірки поетичних творів опубліковані в антології «Плоскирів – Проскурів – Хмельницький», альманахах ХМЛС «Поділля» «Лелеки Літа» (2008), духовної поезії «Хліб по воді», «Нескорений народ».

Брав участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2017-2019 рр.

НАПИС НА СТІНІ

Тисячі знатних гостей запросив Валтасар,
Робить бенкет вавилонський нестриманий цар.
Чаші й посудини з Храму Єгови забрав
Сам пив із них і гостей частував!

Рештки сумління топилися тут у вині...
Раптом почались писатись слова на стіні.
В гостей від страху з'явилися дрижаки,
Як у повітрі писали щось пальці руки.

Враз всі присутні відринули раптом від стій...
Ось ці слова: «Мене, мене, такел, упарсін».
Цар Валтасар мудреців заставляє своїх
Ці прочитати слова, та не можуть вони, як на гріх

Мати царева прийшла і сказала йому:
- Ти Даниїла поклич, знає він правду саму.
Господи мій, поможи у молитві мені,
Розшифрувати цареві слова вогняні...

Над мудрецями, мудрець Даниїл мовив так:
- Напис оцей на стіні – віщий знак.
Ти приніс чаші із храму святого і пив з них.
Ти лжебогів прославляв – накликав собі лих.

Бог наш розгнівавсь на тебе – слова на стіні
Суджено розшифрувати для тебе мені.
«Мене» – означає, що лічені дні твого царства,
«Такел» – тебе зважено і кінець всім митарствам.

І врешті, ще слово там є «Упарсін» –
Мідяни і перси вже завтра будуть біля стін.
Мури камяні, немов та китайська стіна:
Штурмом не взяти її – бо висока вона.

Воїни персо-мідяни й тут вихід знайшли:
Русло ріки повернули - по дні перейшли!
Отак завершився безславно, бенкет той багатий,
Убили вночі Валтасара, звершилась розплата.

Це є біблійна наука для всіх поколінь
Хто зневажав свою віру - той гине.
Амінь.

БОРОДАЙ Олег Миколайович

Народився 21 травня 1971 року в Миргороді на Полтавщині в сім'ї вчителів. Провів дитинство і навчався в селищі Комишня Миргородського району. Вищу освіту здобув на фізматі Полтавського педінституту ім. В. Г. Короленка.

Строкову службу проходив у Львові. 2015 р. пішов добровольцем в АТО, де служить і нині. Грає на гітарі, пише пісні.

Друкувався у газеті для військових, у збірочках для дітей, в альманахах «Нива», «Миргородські обрії», «Склянка часу».

«Відлуння окопів» — перша книга поета.

Брав участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2019 р.

* * *

Пробачте рідні, – знову на війні, –
не говорив, щоб серце не тривожить,
хоч не герой, можливо, – трішки схожий,
тож нидіти не хочу в напівсні.
Хай іноді не солодко мені,
жаль, що не виправдав усі надії,
та я живий, хай вітер сум розвіє, –
ще заспіваю пісню навесні.
Пробачте рідні, – знову на війні...

* * *

Я зі Сходу додому погляну, –
рідним, друзям привіт передам.
Вечори тут тривожно-багряні,
поклонюся далеким садам.
Свист свинцю, наче музика в пеклі,
а в душі так тривожно й болить –
а думки про домівку ще теплі,
і цінуєш в житті кожную мить.

Час мине і від снігу розтане,
що зима нанесла помелом.
Тільки серце палке, полум'яне
поділитись бажає теплом.
Подивлюся далеко за обрій,
у той бік, де немає заграв.
І Вітчизні вклонюсь неозорій, —
тій, з дитинства яку шанував...

ВИТОКИ

Я інколи в душі свій спомин ворущу
про серцю дорогі місця, де народився,
де босим хлоп'яком гасав по споришу,
де вперше покохав і де я жити вчився...

Для мене витік цей — мій Миргородський край,
оспіваний в піснях та Гоголем у прозі,
що вабить, кличе, зве: «У гості завітай!»
І усмішки батьків стрічають на порозі.

Просотаний увесь теплом близьких людей,
енергію беру (насичені ті дні),
рядками поділюсь, що линуть із грудей,
та сину передам, що дороге мені...

І хоч живу тепер я дещо віддалік, —
там, де зростав Олесь, ходив Сковорода,
та не забуду я коріння це вовік,
і мамина любов — до болю дорога.

І доки — пам'ять є, й ніхто її не стер —
чекають хай когось Америка й Європа,
для мене ж назавжди: і потім, і тепер
злилися у душі річки Хорол і Лопань!..

БОРТНИК-ГУЛЕВАТА Марина Володимирівна

Народилася 29 березня 1989 року у місті Хмельницькому.

Поезію пише з раннього дитинства. Вперше з її творчістю читачі мали змогу ознайомитись ще у 2002 році завдяки збірці віршів школярів України «Джерельце». Згодом друкувалася на сторінках газет «Проскурів» та «Подільські вісті», у літературно-художньому альманасі «Творче Поділля. Ювілей».

Випускниця Київського національного університету театру, кіно і телебачення ім. І. К. Карпенка-Карого.

Член Національної спілки журналістів України (2015) та Національної спілки театральних діячів (2016).

Керівник літературно-драматургічної частини Хмельницького обласного академічного музично-драматичного театру ім. М. Старицького. Керівник театрального гуртка Хмельницького лицю №17.

Автор збірок віршів «Образ» (2006) та «Квіти під дощем» (2016). Автор п'єси «Втеча з майбутнього», прем'єра вистави за якою відбулась в Хмельницькому обласному академічному музично-драматичному театрі ім. М. Старицького в травні 2016 року. Автор п'єси «Свято онлайн», проект постановки якої переміг в конкурсі на отримання гранту Президента України.

Стипендіат Стипендії Президента України для молодих митців театрального мистецтва (2019).

Брала участь у фестивалі «Слово єдне!» у 2015-2019 рр.

БЕЗ МИШЕЙ

В порожній душі не заводяться миші.
Від перцю не стануть солодші думки.
Завжди будеш «ти», і завжди будуть «кінші».
Сьогодні все так. Чи бува навпаки?

До цілі! По тілу до влади! По зраду?
Цим кожен хворіє. Такий хід речей.
Я ж маю надію, що зможу ще встати.
Й щоб сумно не було – запрошу мишей!

ПО КУТКАХ

Розповзлись по кутках таргани
І чекають на диво-годину.
Поки маса людської ноги
Перестане давити на спину.

Ще чекають, що їжа, нарешті,
Без зусиль попрямує до рота,
По ретельно протоптаній стежці...
Ось і вся для вусатих робота.

Таргани бачать сни по кутках,
Що ніколи не будуть голодні.
Лиш від світла раптового страх
Змусить їх потремтіти сьогодні.

Ще ввижається всім тарганам,
Що вони найсильніші, найкращі.
Та ще, видно, той час не настав,
Коли голос подали, ледащі.

Хай, не страшно, коли таргани
Заховались, бояться відомо...
Лиш в очах страшно бачить людських
Тарганячу залякану втому.

БУДЗІНСЬКА (ЗБІНСЬКА)

Марія Іванівна

Народилася 17 серпня 1942 року в селі Чорна Чемеровецького району (раніше – Смотрицького), що на Хмельниччині, у шляхетній родині.

Навчалась у Білецькій середній школі, яку закінчила у 1958 р. У 1961 р. завершила навчання у Сосницькому сільсько-господарському технікумі бухгалтеру (Чернігівська область), а в 1969 р. – у Кам'янець-Подільському педагогічному інституті (факультет математики).

Працювала вчителем у школах області (с. Лисогірка, с. Нагоряни, с. Кам'янка), десять років в школі №2 м. Кам'янець-Подільського, а з 1985 р. і до сьогодні – в НВО №5 м. Хмельницького.

Член Хмельницької міської літературної спілки «Поділля» з 1994 р. Брала участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2015-2019 рр.

ВІД РІДНОЇ ПРИРОДИ УКРАЇНКА

Я зіткана з шовкової травиці,
Із зіллячка, зеленої пшениці,
З волошкових синіх, що у житнім полі,
Із маків, які квітнуть на роздоллі.

З блакиті неба і хмаринок білих,
Із ягідок червневих спілих,
З барвінку синього, що в батьковім садочку,
З ромашок в розмаїтому віночку.

З роси сріблястої й густої,
Із пелюсток троянди запашної,
З бузку, жасмину і жоржини,
Із цвіту яблунь і чарівної калини.

Мелодія в душі від співу ангелів небесних,
Зігріта світлом сонця й зір чудесних.
Я в цьому світі Божая дитинка,
Від рідної природи українка.

СЛОВО

Слово - початок всього існування,
Слово - то істини вічне шукання,
Слово Господнє - таїна творіння,
Слово – закону життя розуміння.

Слово пригнічує і одухотворяє,
Слово приземлює і окриляє,
Слово вбиває і оживляє,
Слово лікує і слово єднає.

Слово приносить людині надхнення
І надприродне дає освітління.
Слова і знання біблійні, первинні,
Талант розвивають у кожній людині.

МОВА МОЯ БАРВИСТА

Мова моя, наче квіти
В розмаїтому букеті,
Що зібрані воєдино
З усіх місцин України.

Квіти із лугів барвистих,
З полів наших колосистих,
Із Карпатських гір високих,
З козацьких степів широких.

Квіти миру і кохання,
Квіти стійкості й страждання,
Квіти вірності і слави –
Квіти нашої держави.

А тому роса барвиста
З відтінками, урочиста,
Материнська, сокровенна,
Господом благословенна.

БУЛАХОВА Ірина Сергіївна

Народилася 17 червня 1960 р. в Сумах, де і проживає зараз.

За професією – медпрацівник, все життя пропрацювала у пологовому будинку, в відділенні новонароджених, медичною сестрою.

За покликом душі – романтик. Відвідує літературні студії «Літера» та «Грань», видала три збірки. Друкувалась в багатьох літературних українських та міжнародних альманахах.

Має нагороди за участь у конкурсах та фестивалях: Диплом першого ступеню за участь у фестивалі «Я – Суми» (2018); Диплом за участь у фестивалі «Булат» (Суми, 2018); Лауреат конкурсу ім. Л. Мартовича (Жовква, 2018); Гран-прі за участь у фестивалі «Причал на Поштовій» (Київ, 2019).

Брала участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2019 р.

СОН

Бреду наосліп в лабіринті снів.
Не доберу: уявне чи то справжнє
це шкарубке нашарування днів?
Пробратись годі, бо розмиті грані.

Знайти б межу між дійсністю та сном.
По ній потроху добрести до краю.
Та знову наштовхнулась на фантом –
фальшиві двері. Виходу немає!

Неквапно літо в осінь перейшло.
Лунає дзвоном їхнє суголосся...
Фарбує вправно осені крило:
деревам – листя, а мені – волосся.

Аж чую: хтось тихенько погукав...
Іду на голос. Вибрела поволі.
Напевне, янгол тут мене чекав,
щоб не згубилась в лабіринтах долі.

* * *

Зима ввірвалася у весни терени!
Одвічний герць – добра двобій зі злом...
Болять мені оті бруньки зелені –
довірливі, приваблені теплом.

Раптовий сніг на ранні первоцвіти,
змінивши перші весняні дощі,
зненацька впав! Пригнув деревам віти.
Зайшлися криком! Зашпори в душі...

ПАРАЛЕЛЬНА РЕАЛЬНІСТЬ

Тут усе навпаки: під ногами бредуть хмарки,
а дерева – ти тільки глянь: догори корінням!
І полощуть свої гілки не в небесній сині –
паралельна реальність у водах тремких ріки.

А під вечір збираються зорі – плетуть вінки
та милуються цілу ніч у води люстерці,
і сакральні звучать пісні – завмирає серце,
як розносить луна наусебіч той спів дзвінкий.

А коли вже натомлені зорі в траві заснуть
у ранковій молочній млі, у розлитій тиші –
їм наснитися стрімкий політ у небесній висі,
як торують в космічних глибинах одвічну путь.

Та хтось мудрий назавжди розставить крапки над «і».
Має Всесвіт порядок свій і чіткі закони!
Тож коріння упнеться в землю, а в небо – крони,
все повернеться врешті-решт на круги свої.

БУЧИНСЬКА-ЛАБУНСЬКА Людмила Володимирівна

Народилася 5 січня 1961 р. у селі Бахматівці Хмельницького району Хмельницької області. Закінчила Кам'янець-Подільський педінститут. Працювала у дошкільних закладах обласного центру.

Нині – адміністратор Хмельницького обласного художнього музею.

Поетеса, прозаїк. Авторка збірки творів для дітей.

Брала участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2019 р.

* * *

Із каменю - вогонь,
Від квітки - ясен-цвіт,
А з неба - зорепад,
Від землі - колосся.

Теплом своїх долонь
Ти обійми весь світ,
Щоб саявом любові життя
розлилося.

* * *

Душе моя, чому болиш?
Чому страждаєш?
Чому спокою ти не маєш?
Поглянь, як гарно навкруги,

Чи між красою відчуваєш
Примарний біль нудьги?
Живи, радій і надихайся,
Нікчемним, злим не
оскверняйся.

І все ж, чому ти не радієш?
А може мрієш, мрієш, мрієш...
Скажи, що так тебе бентежить?
А може хтось із Висі стежить

За тим, чого ще не зробила,
Когось образила, чи
розлюбила?

Усе буває у житті,
Бо світ не той і ми не ті.

ВАСИЛЬЧУК Ніна Якимівна

Народилася 3 грудня 1952 року в селі Чепелівка Красилівського району Хмельницької області. У 1968 р. закінчила Чепелівську восьмирічну школу, у 1970 р. – 10-й клас Кульчинівської середньої школи, у 1972 р. – Хмельницьке кооперативне училище за фахом бухгалтера. У 1976 р. завершила навчання в Омському автотранспортному технікумі за спеціальністю «Технік-експлуатаційник». А уже в 1977 переїхала на Поділля, в Хмельницький, де працювала диспетчером та бухгалтером на автотранспортних підприємствах міста.

Вірші та оповідання для дітей друкувала в газетах «Зірка», «Прибузька зоря», «Літературна громада» та ін., а також у журналі «Капітошка» та «Газеті для жінок» міста Кіровограда.

Брала участь у фестивалі «Слово єдне!» у 2015-2019 рр.

ДЯДЬКО ВЕЧІР

І знов до малечі
Прийшов дядько Вечір.
Приніс він гостинці–
Казки у торбинці.
Цікаві, веселі у кожную оселю.

ТІТКА НІЧ

Попрощався дядько Вечір,
Прийшла тітка Ніч.
- Чом не сплять в оселі дітки?
І у чому річ?

- Не сказав нам дядько Вечір
- Спокійної ночі,
Через те маленькі дітки
Спати ще не хочуть.

Ще не хочуть дітки спати,
Бо чекають казки.
Від матусі колисанки.
Від татуся ласки.

ДЯДЬКО СОН

Зяглядає дядько Сон
У кожне віконце.
- Чому дітки ще не сплять,
Коли зайшло сонце.

Їм матусі ще співають
Гарну колисанку,
Щоб спокійно дітки спали
Цілу ніч до ранку.

ВИНОГРАДСЬКА Галина Федорівна

Народилася 1 лютого 1966 р. у селищі Чорний Острів Хмельницького району. Закінчила Чороострівську середню школу та Держинський гірничий технікум. Друкувалася у збірці «Голос Прибужжя». Неодноразово друкувалася в обласній газеті «Подільські вісті». Була переможницею поетичного конкурсу у молодіжній рубриці газети «Проскурів». Добірка віршів звучала на хвилях українського радіо «Промінь» у передачі «Чумацький шлях».

У 2009 році видала свою першу збірку віршів «Ліки для душі». Брала участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2019 р.

* * *

Не читай моїх думок, не треба
І даремно серденько не край.
Підіймись, як птах, у синє небо,
Політай зі мною, політай.

Ти, в обіймах щастя, прагнеш волі,
А у долі – начебто в гостях.
По життю, мов перекотиполе,
Не зі мною пройдений твій шлях.

Я прийду до тебе в літню зливу
У думках, а може й наяву.
І щоб мить продовжити щасливу –
Я тебе у тебе заберу.

* * *

За обрій сонечко сідає,
Усе проходить. Все минає
І літо також відцвіте,
Лиш будуть спогади про те...

* * *

Життя – мов клавiші рояля,
Є білі й чорні в ньому дні.
Хвилини радості й печалі
Злились в мелодії одній.

Була спочатку колискова,
А далі – тріумфальний гімн
І Мендельсона марш чудовий,
Й Вівальді «Пори року» в нім.

Надходить час – імпровізуєм,
Не все по нотах в нас іде,
Радієм, боремось, сумуєм
І молимося, бо то святе!

І ніжний звук «Аве Марія»
На душу ллється, мов бальзам,
Дарує віру і надію,
І впевненість вселяє нам!

Звучить життя – дарунок Бога!
Немов октава, плине час.
Рояль, мов пройдена дорога,
За ним маестро – кожен з нас.

ВИРОВЕЦЬ Лариса Петрівна

Народилася 19 січня 1958 року в селищі Покотилівка поблизу Харкова, де і постійно проживає.

За освітою і за фахом — дизайнерка (закінчила Харківський художньо-промисловий інститут). Пише вірші, публіцистику, малу прозу. Друкувалась в «Літературній Україні», в журналах

«Березіль», «Українська культура», та інших.

Авторка поетичних збірок: «Акварели», «Якби», «Глиняні письмена», «Передмістя», «Маскувальна сітка».

Очолоє харківський культурномовний Клуб «Апостроф», до створення якого в 2006 році була причетна, мета якого — популяризація української мови та культури в умовах російськомовного оточення. Найбільші захоплення — поезія, акварель, художня фотографія, власний сад.

З 2012 року — членкиня НСПУ.

Брала участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2019 р.

* * *

Ці дощі мали бути снігами –
непролазні б замети були,
та не склалось зими оригамі
з мокрих вулиць, п'їтьми та імлі.

Склались нинішні біди й торішні,
налетіла тривога сарана...
Мокра глина. І вісті невтішні.
І війна, як цей дощ, затяжна.

* * *

Так сходить сніг у квітні, як згорають
Мости і кораблі.
Так військо хан новітній забирає
з повсталюї землі.

Сніг сходить, як загоюються рани,
вгамовується біль,
а вдома з ліжок хлопці-ветерани
щоночі рвуться в бій.

Раптово, стрімко і невідворотно
розбурхані струмки
день наближають теплий, безтурботний —
де вибухнуть лиш барвами полотна
і квітами бруньки.

СНІГ 2020 РОКУ

Нечутний, як струни відсутньої луна,
як в мерзлих небесах чудний полярний пломінь,
цей сніг таки упав – раптовий, наче повінь,
на вулиці й дахи – нежданний, як війна.

Як ніжні пелюстки, – непевний, нетривкий,
м'який, пухнастий, як підшерсток кошеняти...
Холодний, як вітри в оселі розіп'ятій,
які гортають там альбомів сторінки.

Він падає до ніг, важезний, мокрий сніг,
мов грудочки землі на віко домовини,
прозорий, наче пасма білі з-під хустини
у вдових матерів, що втратили синів.

ВОЙНАРЕНКО **Михайло Петрович**

Народився 22 липня 1950 р. в с. Струга Новоушицького району на Хмельниччині. Закінчив Хмельницький технологічний інститут побутового обслуговування, у якому і залишився працювати.

Доктор економічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, член-кореспондент Національної академії наук України, перший проректор

Хмельницького національного університету.

Член НСЖУ, поет-пісняр. На його твори відомі композитори написали більше трьох десятків пісень, які виконують зірки української естради: народні артисти України – Анатолій Горчинський, Василь Зінкевич, Алла Кудлай, Микола Свидюк, Марія Ясиновська, Олег Слободенко; заслужені – Анатолій Говорадло і Дмитро Гершензон, Любов і Віктор Анісімови, Анатолій Демчук, Микола Довгальов, Степан Тимчишак та інші.

Брав участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2015-2019 рр.

МУЗА

Як швидко-швидко час буття спливає,
Ми рвемо струни серця не дарма свої,
Адже вона до тих лиш прилітає,
Хто сам на крилах підіймав її.

Вона така красива іноді буває,
З її появою співають солов'ї,
Я думаю, що іноді вона мене шукає,
А може десь колись шукаю сам її.

Як ледь її побачу, душа сама співає,
Беру перо, рядки мов ручаї,
І не збагну, що завтра їх чекає,
Бо незбагненна сама суть її.

ПЕРЕТОКИ ЖИТТЯ

Нам дитинство дістає із росинок зорі,
Юність весело пірнає в озеро надій,
Молодість купається у коханні морі,
Зрілість заплива ще сміло в заводі із мрій.

Тільки старість неохоче повертає човен
В тиху гавань, за якою безвість лиш глуха,
Десь на хвилі сумно плине надвечірній спомин,
Річка долі все міліє та все висиха.

А дитинство обійма, світ - казкову хатку,
Юність ніжно обійма весни залюбки,
Зрілість владно обійма келихи достатку
І лиш старість обійма прожиті роки.

Ті роки, що нам в дитинстві душі зігрівали,
В юності читать навчили, мріять і любить,
В круговерті днів буденних не раз виручали
І за нас віддять готові кожну свою мить.

Тому мрію, щоб в дитинстві сонце всім сяло,
І щоб юність розуміла істини прості,
Молодість красу чарівну всім нам дарувала,
Ну а зрілість зберігала спокій у житті.

І щоб старість встигла нам мудрість передати,
Щоб навчила нас співати вічності пісні,
Щоб посіяні зернини добра й благодаті
В чистім полі дружно-дружно зійшли навесні.

ГАЛЬМІЗ Володимир Анатолійович

Народився 22 вересня 1964 році в селі Хоминці Хмельницького р-ну Хмельницької обл. Навчався в Чабанівській восьмирічній школі, середню освіту отримав в Гелетенській середній школі. У 1981 році вступив в Новоушицький технікум механізації, який закінчив у 1986 році.

Під час навчання був призваний до лав Радянської Армії. Після служби в армії розпочав трудову діяльність на Хмельницькому трансформаторному заводі (нині – Хмельницьке товариство з обмеженою відповідальністю «Укрелектроапарат»), де працює до цього часу.

Проживає в м. Хмельницький.

Брав участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2019 р.

ДУМКИ НА ПОЛЮВАННІ...

Багряне сонечко сідає
Ми біля ставка у ліску
Окунь в воді малька ганяє
Лисуха дзьобає ряску

Легенький запах хвої
І трохи терпкий запах полину.
Тхне порохом з рушниці мої
І трохи димом тютюну.

Горілку й сало на газеті
Ми положили під дубком
Тихенька музика в наметі
Качки з'явилися над горбком.

.....

ПРО ЛЮБОВ ДО ПРИРОДИ

Хто любить жінку молоду
А хто новітню моду
Лиш я нічого не знайду
Миліше за природу.

Вона мене кохає теж
Як матінка кохає
Кохає міцно і без меж
Бо я ж її дитя є

Люблю я з жінкою в ліску
Кохатись біля дуба.
Купатись в річці і піску
Збирають гриби на зрубках.

Люблю коли вода тече
З під жовтого каміння.
І сонце гріє, аж пече,
Дарує нам проміння.

Люблю всіх звірів від слонів
І до дрібної молі
А ще люблю траву полів
Люблю гуляти в полі.

Люблю як кіт собі впіймає
В коморі хитру мишу
Люблю як пес на нього лас
Люблю і шум і тишу.

Лиш не люблю сидіти вдома
А ще більше хворіти.
Не знаю більшого облому
Ніж хворому сидіти.

ГЕШКО Олена Василівна

Народилася 8 квітня 1975 року в смт Лужани Кіцманського району Чернівецької області. Закінчила Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, проживає в м.Тирасполь (Придністров'я, Молдова), працює учителькою української мови та літератури в Тираспольській гуманітарно-математичній гімназії.

Членкиня Конгресу літераторів України, Спільки письменників Придністровської Молдавської Республіки (ПМР) та Літературного фонду ПМР. Автор поетичної збірки «Дмитрикові стежинки» (2018).

Друкувалася у літературно-мистецьких збірках та виданнях: щорічному альманасі «Літературное Приднестровье», україномовній газеті ПМР «Гомін», україномовному літературному журналі «FoxiLit», всеукраїнській літературно-мистецькій газеті «Гарний настрій», альманахах «Книга мира», «Форум», «Созвездие», «Водограй мрій» (укладач-редактор), «Sun City» (укладач-редактор) та ін.

Переможець Міжнародного літ. конкурсу «Созвездие духовности-2018» в номінації «Лучшая книга года. Экология» та «Созвездие духовности-2019» в номінації «Лучшая книга года. Пейзажная лирика».

Брала участь у фестивалі «Слово єдне!» у 2019 р.

БІЛІ ХРИЗАНТЕМИ

Хризантеми білі запалали знову
І тремтять між світом осені й зими.
Ми з тобою нині розпочнем розмову,
Хоч її ніколи не скінчали ми.

Матінко-матусю, день займеться новий,
Хай він подарує радість і добро.
Таткові вітання передай, розмови,
Щоб в душі знов світло було і тепло.

Хризантеми білі запалали нині,
А між нас – дороги, а між нас – роки.
Матінко і татку, ви своїй дитині
Засвітили сонце в будні на віки.

Ой, ви хризантеми, хризантеми білі.
Батьківська домівка потопа в квітках.
Всі свої бажання, помисли, надії
Від батьків несучи по усіх світах.

Батьківська порада, колискова ньеньки
У моєму серці на довгі роки.
Квіти хризантеми: маленькі, біленькі,
Знов цвітуть, як спомин, крізь усі віки.

ЛІХТАРІ

Ліхтарі запалали серцями,
В чистім золоті осені світ.
Знову я поспішаю до мами,
Рідна ньенько, тобі шлю привіт.

Всі думки, всі бажання для тебе,
Всі пісні я співаю тобі.
Ти мені прихилила небо,
Щоб життя не пройшло у журбі.

Ти мені дарувала квіти
На сорочці і на душі,
Бо тобі найдорожче – діти,
Хоч безмежжя уже на межі.

Моя ньенько, голубко сива!
Я не можу знайти слова,
Та повір – нині я щаслива,
Що матуся моя жива!

Що я можу іще до тебе
Хоч на хвильку, на час зайти,
Що у нас є одне лиш небо,
Що у нас спільні всі світи!

ГОВОРУН Валентин Давидович

Народився 27 лютого 1964 року в селі Храбузна Полонського р-ну Хмельницької області. Закінчив Вінницький державний педагогічний інститут імені Миколи Островського в 1986 році. Вчитель географії і біології, спеціаліст вищої категорії, вчитель-методист Хмельницького колегіуму імені Володимира Козубняка. Лауреат премії Хмельницької міської ради – 2008 і 2010 років. За сумлінну працю і вагомий внесок у розвиток освіти нагороджений грамотами Міністерства освіти і науки України та Академії педагогічних наук України.

Автор поетичних книг «Осінній ранок» (2001), «Віхола думок» (2007), «Дзеркало часу» (2011), «Козачилась Україна» (2017), «Барви українського слова» (2018).

Член Хмельницького обласного осередку ВТС «Конгрес літераторів України». Нагороджений відзнакою премії «Скарби землі Болохівської» (2012), дипломом «Краща книга Хмельниччини» (2014).

Живе у місті Хмельницькому.

Брав участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2016-2019 рр.

СТОЇТЬ ЗНОВ ОСІНЬ НА ПОРОЗІ

Стоїть ось осінь на порозі,
У вирій знов пливуть птахи.
На їхній радісній дорозі
Розвилки різні і шляхи.

Під осінь стихлі в нас водойми,
Прийшла без птахів самота.
Нема співучої обойми,
Лишилась, певно, німота.

І плаче край все більше гірко,
Усі рослини у сльозах.
Куди поділось сонце-зірка,
Тумани сіли в долинах.

Лиш гомонять сумні струмочки,
Над ними верби мовчазні,
Жовтаві одягли сорочки,
В довкілля дивляться сумні.

І річка плине сіроока,
В меандрах крутиться вода,
По-під мостом тим лежебоким,
Над ним дорога молода.

Її обсіли деревця там,
За ними розляглись поля.
Дорога в них лягла горбата
Самотньо-мила із даля.

Кидає листя мідна осінь,
У лісі тиша мовчазна.
У небі хмарки й біла просинь,
Чи прийде літо знов – хтозна?

**ГОРОЖАНОВА (ДУДНИК)
Марія Петрівна**

*Народилася 16 вересня 1955 року в селі
Грим'ячка Віньковецького району на
Хмельниччині.*

*Закінчила технологічний відділ Львів-
ського кооперативного технікуму за
спеціальністю «Технік-технолог приго-
тування їжі». Працювала в сфері
громадського харчування.*

*Друкувалась у «Віснику Деражнян-
щини», альманасі «Медобори» та збірці
«Дух вічний України». У 2016 році вийшла*

збірка поетеси «Осінній вернісаж».

Член Хмельницької міської літературної спілки «Поділля».

Мешкає в м. Хмельницькому.

Брала участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2016-2019 рр.

* * *

О земле, матінко моя!
Люблю твої простори,
Чудову пісню солов'я,
Долини неозорі.

І шаленію я, біжу, кричу,
Все падаю і знову підіймаюсь.
Я в небі жайвором лечу,
Я соловейком заливаюсь.

Щаслива, радісна ця мить,
І пісня в піднебесі.
О! Я жива і хочу жити
На цій землі чудесній.

* * *

Сонце, небо, дотик, квіти...
Радість, море, сміх і діти.
Все що душу так тривожить,
Все що щастя моє множить.

Сонце вікна мої гріє,
В небі зірка пломеніє,
Радість серце наповняє,
З моря чайкою кружляє.

Над землею запах квітів,
Бігають, сміються діти!
Світ чарівний, розмаїтий,
Як тут можна не радіти!?

ЩАСЛИВОЮ ВКРАЇНІ БУТИ

В долоні неба зачерпнути
На ріки кинуть і моря.
Щасливою Вкраїні бути
Землі родимій Кобзаря.

Посіяти скарби одвічні:
Любові, миру і добра
І рідній мові бути вічно –
Живе Тарасова гора.

На ній цвітуть сади поезій,
Коріння в землю пророста.
Наперекір страшних колізій
Нове і чисте вироста.

Поезія – життя окраса,
Мов сад квітучий мерехтить...
Ідем на сповідь до Тараса...
«Свою Україну любіть»...

ГРЕБЕНЮК Олеся Василівна

Народилася 18 січня 2001 року в смт Нова Ушиця Хмельницької області.

Закінчила загальноосвітню школу у Новій Ушиці, також закінчила Новоушицьку дитячу музичну школу по класу фортепіано та класу вокалу. Зараз є студенткою 2 курсу Хмельницького національного університету за спеціальністю «Країнознавство» факультету

міжнародних відносин.

Завжди захоплювалась літературою, робила численні проби пера в шкільних газетах. Вивчає дві іноземних мови: німецьку та англійську, також захоплюється японською культурою і мовою.

Мріє стати перекладачем та міжнародною волонтеркою, подорожувати по всьому світу і пропагувати Україну.

Брала участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2019 р.

* * *

Я малювала тебе гуашшю
У забутих нічних картинах (феєріях),
І нехай фарба китайська –
Я дурію від тих галерей.

Я читала тебе по нотах –
Твої мажори у соль дієзах,
Писала своє, та стирала сходу
Усе не так, як в задуманих п'єсах.

На моїх картинах ти не всміхаєшся –
Позаду тебе ліси в вогнях
Можливо, ця реальність кусається
Проте у ній є я.

У мене зникла жага писати
І є розуміння - я не творець
Але ж так хотілось тебе змалювати
Хоча б однією зі своїх ідей.

* * *

А я ненавиджу тебе і твої ранки
Любка помилявся щодо широкої громадськості,
І особливо тебе, зранку
Коли ти невинувато привабливий.

Коли мої очі закриті на всю їхню правду
І я можу мріяти, далеко звідси,
Недовго, до першого світанку, щоправда
Але я ненавиджу Любку, тебе і ваші...

Хоч може й вже наші. Не ранки, а діалоги,
Чи все ж монологи, які вперто йшли паралельними
Можливо через вподобання, а може й забагато може
Та є новина - у мене вже звичка бажати солодких снів.

Без тебе звичайно ж не те, але на мелодію ляже
Купи мені квіти, залиши сніданок
Будь ласка, без кави,
ненавиджу її,
майже як ранки.

ГУМЕНЮК Яніна Сергіївна

Народилася 21 червня 2002 року в місті Хмельницькому.

Студентка II курсу (група СОУ-19-1) Хмельницького національного університету. Голова Ради Студентського літературного театру «Глорія» ХНУ, президент літературного клубу «Роса» СЛТ «Глорія» ХНУ.

Брала участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2019 р.

«ТЕМНО. ТЕМНО»

Темно в кімнаті. Це ти вимкнув світло.
Нас там немає. Ніхто нас не бачить.
Так темно в кімнаті. А з вікна вітром.
Вітряним вітром. Та жаль, не гарячим.

Темно в кімнаті. А я пишу вірші.
Вірші в шухляду. Далеко-далеко.
Вірші в шухляду. Лише найгірші.
Мені вже не страшно. Та ще не легко.

Темно в кімнаті. Я наче осліпла.
А в руках зброя. Давно охолола.
Тебе я не вбила. Хочу ще світла.
Не королева. Не твого престола.

«МАЙДАН»

Ми горіли... Побиті й потоптані силовиками. Один удар. Другий. Третій. Священник кадить фіміам. Але чому так рано?.. Ми ж ще не померли. Янголи ще не спустились з небес за нами. Ми ще не померли, а силовики в нас вже плюють, як плювали в Христа вояки, одягнувши на Нього вінок із терня, кажучи «Радуйся, Царю Юдейський». Та це «Радуйся» було фарисейською хулою. Ми також взяли свій хрест і понесли його через увесь Майдан, залитий кров'ю. Хтось запитає: «Для чого? Вам, що жити не хочеться?» Ми не можемо це пояснити недолугості, просто не можеш сидіти і мовчати, коли хтось вбиває твою країну, перекреслює омріяне майбутнє багатьох в ЄС. Він сказав їм: «Навіть якщо люди замовкнуть, каміння говоритиме». Нас назвали героями Небесної Сотні. Тепер Янголи Господні вже спустились за нами. Священник покадив фіміам.

«ТАБІР. ПОЛОН. ЗЛО ФАШИЗМУ»

Військовополонені, підвішані за руки до дерев, стогнали... Еллі, Еллі, лама савахтані?.. Годину-дві, або й більше, не пам'ятаю. За невиконання надважкої роботи мене могли покарати також, тому я робив усе, щоб цього не сталось. Одночасно вимальовував у голові картину втечі з табору. На це неможливо було спокійно дивитися, Яніно, тобі краще не уявляти цього. Хлопці, старші чоловіки просто «падали» на моїх очах від голоду, холоду і непосильної роботи. Три людини на одному ліжкові. Я й досі не вірю собі, що вдалося звідти втекти. Втекти, аби знову стати до бою, а не зігнати у фашистському полоні. Боязнь вмерти у вбивчому таборі і не послужити більше Батьківщині на війні не давала мені дихати наповну, слухати спів пташок, якого там не було і навіть не жити, а виживати.

Ти не дізнаєшся від мене й цього, а того, що було далі тим паче. Але я витерпів усе, щоб народилась ти...

ГУСАК Богдана Вікторівна

Народилася 31 липня 1976 року в місті Лебедин Сумської області. З відзнакою закінчила філологічний факультет Сумського державного педагогічного інституту імені А.С.Макаренка. Працює учителем української мови та літератури в Маловисторпському НВК Лебединської районної ради.

Член обласної літературної студії «Літера» та літературно-мистецького клубу «Грань» (Суми). Авторка поетичних збірок «Поезії душі моєї» (2012), «За маревом незвіданих доріг» (2016). Друкувалася в колективних збірниках та альманахах Києва, Харкова, Сум, Вінниці, Хмельницького, Глухова. Дипломант Міжрегіонального фестивалю пісенної поезії «Час Візбора-2015» (Харків), Всеукраїнського літературного конкурсу ім.Леся Мартовича-2017 (Жовква), Всеукраїнського поетичного вернісажу імені Максима Рильського «Троянди й виноград-2017» (Київ), фестивалю «Ірпінський Парнас-2019» (Ірпінь). Лауреат Міжнародного фестивалю-конкурсу сучасної української поезії «Мова калинова-2019» (Харків). Член НСЖУ.

Брала участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2019 р.

* * *

Ми загубились десь поміж зірок
і стрінемось хіба що випадково.
Найважче – це зробити перший крок,
наважитися і сказати слово.

Відверте, щире, без диктату пут,
позбавлене тавра чужої думки,
легке і ніжне, чисте – абсолют,
яким не можна зводити рахунки,

розв'язувати разом сто проблем,
жбурляти вслід і вимовляти все.
Мара, фантом – для скептиків. Але
воно в космічному вимірі існує.

Потрапивши в життєвий марш-кидок,
міцнішає, як надпотужна зброя.
Простим стає назустріч перший крок,
якщо вгадають власне слово двоє.

* * *

Густючий дощ (ножем бери та ріж!)
заполонив удвох нас ненароком.
Не заглушити носвим потоком
гучне серцебиття попри капіж.

Тікати зась. Довкруз – вода, вода...
Ковчегом стало розмокріле місто.
Склепіння неба в спалахах іскристих.
То громовиць зервована хода.

Сховатись де, коли скрізь хлюпотить?
Деінде парасольки острівцями.
А нам, нараз розбурканим серцями,
аби не розлучатись ні на мить...

Та злива зупинила свій галоп.
І вигулькнув із хмар, кошлатих, сивих,
білявий голуб із... листком оливи,
завуркотав: «Пережили потоп...»

* * *

Життя-ріка біжить у темпі звичнім,
хоч обриси міняють береги.
Та цінності завжди у серці вічні,
нетлінні, надзвичайної ваги:
любов до Бога, ближнього, до краю,
де вглиб пустив коріння родовід.
Як матір, ми його не обираєм,
куди б не вабив неосяжний світ.

ДАНИЛЬЦІВ (КВІТКА)

Тетяна Андріївна

Народилась 3 серпня 1998 року в місті Хмельницькому.

З 2015 року проживає в місті Тернопіль на навчається в національному медичному університеті імені І.Г. Горбачевського.

З дитинства займається вокалом, фортепіано, пише вірші, останні роки почала писати тексти пісень, випустила своє перше відео на пісню «Крила» та зараз готує альбом.

В додатковий час від навчання працює в рекламній сфері.

Не уявляє своє життя без подорожей. На її рахунок 19 країн, мріє об'їздити весь світ.

Брала участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2019 р.

* * *

Зустрічі,
З обіймами чи без, все одно рідні
З дотикими чи без, все одно чутливі
Не дивлячись де, такі необхідні
А почуття справді легкі й щасливі
Навпомацки, ці зустрічі без поглядів
Сором'язливі і інколи такі незграбні
В будь-якому вигляді, догляді
З його сторони могутні-нахабні

А я виявилась мале дівчисько
В покровах великої брутальності
Головне не падати боляче і низько
І не поникати в сентиментальності
Запахи ніжності і вітряне тепло
Пронизує мене до кісточок тіла
Не надіюсь або надіюсь, щоб звело
До мурашок і без вина п'яніла

* * *

Давай разом послухаємо наш дощ,
Навколо нас грають білі симфонії.
У лісі росте яскраво-палаючий хвощ,
А в мене на думці одні лиш іронії.
Даремно докучати, напевно вже досить,
Тих сірих обіймів без гриму й гримас!
Рве синій вітер білі хмари й голосить,
Щоб заспівала я свій старий романс.

Загусне промінь в гронах перегрітих,
А потім музика зникла. Антракт.
Існування настільки цікаве і розмаїте,
Що я не пам'ятаю твій старий контакт.
До сонця повертало хребет нашої землі,
А в кручах помирили давні міфи.
А ти стояв навколо сірої імли,
І думав про непереможні скіфи.

А я лиш інструмент на якому ти граєш,
Навкруги горіли кволо свічки.
І ти фатально свій погляд ховаєш,
Й зав'язуєш чорно-білі стрічки.

* * *

До мене знову завітала прохолодна осінь,
Та навкруги численні міражі,
І лиш маленька квітонька в волоссі,
Нагадує наскільки сильно стали ми чужі.
Я знайшла наш пожовклий гербарій,
В якому сховані шматочки нашого життя.
Сьогодні ще зіграю пару арій,
Й задумаюсь над сенсом нашого буття.

ДЕМ'ЯНЮК Марія Борисівна

Народилася 17 квітня 1970 року у місті Баранівка на Житомирищині. Випускниця Житомирського державного педагогічного університету імені І. Франка, Рівненського державного гуманітарного університету. Навчалася в аспірантурі Інституту літератури імені Т. Г. Шевченка НАН України.

Кандидат філологічних наук, доцент кафедри філософії та політології Хмельницького національного університету.

Поетеса, казкарка, автор наукових і літературознавчих праць.

Член Національної спілки письменників України, Всеукраїнської творчої громадської організації «Спілка християнських письменників України». Автор поетичних збірок «Кленова пісня», «Акварельні візії», «Світань» та книг «Марійчині казки», «Небесна чудасія».

Лауреат Літературної християнської премії (2018). Лауреат I ступеня в номінації «Поезія для дорослих» III Всеукраїнського літературно-поетичного конкурсу Якова Бузинного (2018), Лауреат III ступеня літературно-мистецького конкурсу імені Всеволода Нестайка (2019).

Брала участь у фестивалі «Слово єдне!» у 2015-2019 рр.

* * *

Місяць - то Божа долонька:
Ніжно тримає нічку...
Сяду у білий човен
І задивлюся у річку.

Небом пливу між зірками,
Сяйво світил вбираю,
Поміж рожевих півоній
Білу лілею шукаю.

Там, у бутоні Небеснім,
Дивне Правічне Світло
Серце моє омиє,
Щоби воно завітло.

Місячну ясну долоньку
Вже обійняла нічка...
Білі пелюстки лілеї
Тепло торкаються щічки...

* * *

Квітка з твоєї долоні
проросла у моєму серці.
Тану в твоєму полоні
крапелиною в сині озерця.

Ніжність твоя до нестями
гладить моє волосся.
Серце ледь чути співає,
райдужне двоголося.

Звідки такі мережки
слів неймовірно ніжних?
Сховані вже сережки
плетивом шовкоманіжним.

Ніжно тебе голублю.
Тепло торкаюся скроні.
В серці твоїм виростає
квітка... з моєї долоні.

ДОВГАНЮК Юлія Леонідівна

Народилася 1 лютого 1996 року в місті Хмельницькому. Закінчила гуманітарно-педагогічний факультет Хмельницького національного університету за спеціальністю «Філологія. Українська мова і література». Працює вчителем української мови та літератури у Хмельницькому НВО №28, керівник шкільного театального гуртка «7 небо». Волонтер Хмельницького обласного благодійного фонду «Карітас».

Під час навчання в університеті брала активну і творчу участь у роботі студентського самоврядування, була старостою академічної групи, головою Ради СЛТ «Глорія» ХНУ. До цього часу є солісткою, віцепрезидентом клубів за інтересами («Роса», «Сократ», «Гелос») та помічником керівника студентського літературного театру «Глорія» Хмельницького національного університету.

Переможець соціолінгвістичного конкурсу «Шляхи утвердження державної мови як мови міжнаціонального спілкування в Україні» в місті Львів та VII Конкурсу читців «І оживе слава України!», присвяченого 200-річчю з Дня народження Тараса Григоровича Шевченка.

Брала участь у фестивалі «Слово єдне!» у 2015-2019 рр.

МИТЬ ПРОЩАННЯ (тріолет)

Ще мить одна, тебе уже немає
Тужливий смуток душу овіва
Душа моя вже спокою не знає
Ще мить одна, тебе уже немає
За вмерлим хтось тихесенько ридає
І над труною сльози пролива
Ще мить одна, тебе уже немає
Тужливий смуток душу овіва...

ЯК МАЛЕНЬКА ДІВЧИНКА, або МЕНІ ЗА ТЕБЕ СОРОМНО Скетч

Тато з мамою прогулюються зі своєю донькою торговим центром. Чоловік несе у двох руках багато пакунків. Заходять до чергового іграшкового магазину.

Донька. Мама, дивися, який гарненький планшет, увесь червоненький. Купи мені його.

Мама. Доню, у тебе вже є два планшети, навіщо тобі новий?

Донька. Ех... – засумувала дівчинка.

Дівчинка підбігає до нових іграшок.

Донька. А ось такі ролики? Купи їх, у мене ще таких немає.

Мама. Ну які ролики? Незабаром зима, а весна прийде, купимо.

Донька. Мама, купи хоча б ляльку. Ми повинні її обов'язково купити.

Мама. Доню, досить просити усе підряд.

Донька. Хочу ляльку! – кричить дівчинка на увесь магазин і тупоче ногами.

Мама. Ми тобі вже купували ляльку цього місяця.

Донька. Я хочу цю. Хочу, хочу, купи, купи! – істерично галасує дівчинка.

Мама. Заспокойся тобі кажу. Ти доросла дівчинка, а поводишся, як маленька. Мені за тебе соромно. Постав ляльку на місце. Наступного місяця прийдемо і обов'язково купимо.

Донька засмучена, поставила ляльку на полицю. Виходять з магазину. Дівчинка йде вперед, батьки йдуть позаду. Мама побачила здалеку взуттєвий магазин. Не стримавшись, захоплено кидається до вітрини, розглядати нову модель туфель.

Мама. Сергійку, подивися, які гарні туфлі.

Тато. Навіщо вони тобі? У тебе таких повна шафа.

Мама. Поглянь, як вони мене до сумочки пасують.

Тато. Ні, дорогенька, давай наступного місяця купимо.

Мама. Ну, будь ласка, а раптом їх куплять?

Тато. Я сказав, ні.

Мама. Але я хочу їх купити, негайно. Ну купи, купи, хочу, хочу, будь ласка! – кричить невдоволена матуся.

Донька побачивши схожу картину, здивовано втручається в суперечку батьків.

Донька. Мама, мені за тебе соромно. Ну, що ти як маленька дівчинка. Тобі ж сказали, що купимо наступного місяця. Мені ляльку, а тобі туфлі.

Дівчинка розвертається та йде вперед, наспівуючи веселу мелодію. Батьки переглянулися один на одного та усміхнулися з кумедної ситуації.

ЗАГРЕБА (БОЙКО) Світлана Миколаївна

Народилась у Харкові 19 квітня 1973 року. Навчалася у мовній гімназії № 3 м. Полтава.

Освіта - філологічний факультет Полтавського державного педагогічного університету імені В.Г.Короленка за спеціальністю англійська мова та українська мова і література. Дипломантка Всеукраїнського пісенного фестивалю «Червона рута» (Запоріжжя).

У 1999 році за збірку віршів «Симфонія битих шляхів» (досі не опубліковану) отримала 3-ю премію київського видавництва «Смолоскип». Здійснила низку прозових та поетичних перекладів з англійської мови, у тому числі, поезій Дж. Р. Р. Толкієна (з трилогії «Володар Перснів», вид-во «Фоліо»), Оскара Вайльда, Р. Бернса, та поезій до антиутопії «Колиска для кішки» Курта Воннегута (вид-во «Книжковий Клуб», 2016).

Учасниця харківського культурномовного Клубу «Апостроф». Перша збірка поетки – «Сузір'я блазня» (2012). Публікувалася в альманахах «Болотні вогні», «Лава», часописі «Березіль».

З 2001 року живе в Харкові, працює викладачкою іноземної мови у Харківському національному університеті міського господарства імені О.М. Бекетова.

Брала участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2019 р.

2015

Ти бережи їх, яблуке при вікні,
Біла наївна хмарко, ранковий чаю...
Може тоді відчую, що вибачаю
Всі мережеві жарти напівдурні...
Всі недопиті сни... їжаками щік...
Поспіх лунких перонів. Лютневу лють...
Може тоді я, Боже, переступлю
Регіт цей божевільний,
Цей мокрий дим...

Цей металевий лоскіт крізь день і ніч
(Люди ховають в землю серця живі).
Чуєш, війна регоче і кришить світ...
Ти бережи їх, яблуна при вікні!

* * *

Оксані Романів (поету і військовому медику)

Ти заспівай тихенько про весну.
Бо про війну наспівано до дідька.
На гострий голос твій і на струну
Злетить русява зірочка подільська.

Нема між нас героїв і богів
У обладунках білих і квітчастих...
Душі не потамає дексалгін,
І не затулить оклюзійний пластир.

Не говори про смерть... не говори...
Про децо те... ти перемовчиш де з ким...

.....
Палали полотняні вечори.
Доходили тривожні СМСки.

І дівчинка за сонячним вікном
Здивовано-наївний усміх зронить,
Що “пікселька” не пахне полином,
А потом і мазутою відгонить.

А відлітати... чи буває час?..
Ці позачасні відліки безсонні...
Країна опливає, мов свіча,
І застигає воском на долоні.

ЗАСЛАВСЬКА Євгенія Львівна

Народилася 11 січня 1971 року в селі Дачне Біляївського району Одеської області. Закінчила Одеський національний університет ім.І.І.Мечникова. Викладає українську мову та літературу в Одеському морехідному коледжі рибної промисловості ім. Олексія Соляника.

Член НСПУ та НСЖУ. Автор трьох поетичних збірок: «Ненаписані картини», «Між минулим та майбутнім», «Голос душі». Також пише для дітей. У творчості переплітається ліризм, громадянська тематика, фольклор, одеський колорит, гумор та сатира. Велику увагу приділяє творчому вихованню молоді.

Протягом п'яти років є головою журі літературного конкурсу «Поділля Open» (м.Кам'янець-Подільський).

Автор і виконавець пісень та романсів. Співпрацює з композиторами Олегом Польовим, Олександром Стебліним, Марією Дубік.

Брала участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2019 р.

* * *

Усе бува! Життя цікава штука –
Від легковажності до сильних потрясінь,
Насправді й ніби не важка наука,
Яка залежить від твоїх умінь.

Твоїх бажань великих, грандіозних,
Твоїх провин та пройдених доріг,
Людей привітних, може одіозних,
Хто відштовхнув, чи тих, хто допоміг.

І ніби вчишся ти його сприймати
Таким, як є, старання це без меж,
Жить хочеш мудрим, щоб не програвати,
Але як часто все ж ти програєш...

Життя прекрасне, що тут говорити,
І кожен день - новий й новий урок.
Воно продовжує тебе постійно вчити,
А ти хвилюєшся, немовби першачок.

* * *

Ви вибачте: я не помила посуд,
І трохи пригоріли пиріжки,
І замість молока наляляла оцет,
В портфель поклала я не ті книжки.

Забула, що сьогодні понеділок
Тебе не розбудила й ти ще спиш
Сніданок п'ять разів тобі я гріла,
Зате - я написала гарний вірш!

* * *

Може колись і пробачу тебе,
Може всміхнуся, якщо пригадаю.
Зараз не в силах - ще дуже живе
Зрадницьке твоє: "Я іншу кохаю..."

Ще уночі ти приходиш у снах,
Ще не даєш мені спокою зранку,
Вдень ще живеш ти у моїх думках,
Голос твій чую у своїх світанках.

Ще поцілунки живі на устах
Мовби вогнем ще обпалюють скроні,
Мої плачі загубив по світах,
Зараз ростуть там лиш маки червоні.

Може колись і зустріну тебе,
Може я навіть тебе і впізнаю,
Лиш повернутись мене не благай,
Бо не забуду: "Я іншу кохаю..."

ЗАХАР'ЄВ

Володимир Анатолійович

Народився 17 вересня 1963 року в селі Заліссі Дунаєвецького району Хмельницької області. Поет, прозаїк, гуморист.

Перший його вірш опублікувала у 1980 році дунаєвецька районна газета. Відтак твори автора друкували у пресі Хмельниччини, Полтавщини, Черкащини

та деяких інших регіонів України.

В. А. Захар'єв перш за все відомий у літературних колах як поет. У 1991 році побачила світ його перша книга «Довічне відлуння любові» (у співавторстві з літературною наставницею Т. Б. Мельник), у 1992 р. – друга – «Допинг для ангела», у 2003 р. – третя збірка «До...», у 2011 р. – збірка прози «Досьє Донжуана», у 2013 р. – «Достеменно. Вибране. Спроба перша».

З грудня 2008 р. – голова Хмельницького обласного осередку ВТС «Конгрес літераторів України». Редактор-упорядник альманаху «Медобори» (т.5-т.15), серії книг «Бібліотечка альманаху «Медобори», перших книг ряду письменників-початківців краю.

За освітою – журналіст. Працював редактором районної газети у Дунаївцях, був представником УКРІНФОРМУ на Хмельниччині. Двічі обирався депутатом районної ради.

Брав участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2015-2019 рр.

ПЛОСКУРІВСЬКЕ АКТУАЛЬНЕ

В.К.

Екскаваторник хлопець хороший,
І в компанії супер-клас.
Екскаваторник заробляє солідні гроші.
Екскаваторник поважає час.

Його завдання викопати яму.
/Він отримав конкретний план./
З дном рівним і стінками, як у храмі,
Зробити надійний котлован.

У нього зміна. Начальник–холерик.
Його робота – прокляття з проклять.
Хоч і не в морі, не на галері:
а руки болять.

Снують веверицею вантажівки –
Тільки насипати встигай.
Більш ніж «пахати» тут,
йому хочеться до жінки,
Але вона зачекає нехай!

Увага до ковша, звичайно, прикута.
Та поруч підсобні і суворий прораб.
Було, правда, у напарника Петра-шалапута...
Висипався із нього справжнісінький скарб.

Але ніякого з того толку не мав він
і статку не заробив.
Налетіли «следаки» з «ментовки»,
Не залишивши нічого на згадку,
все загребли.

Отож відійдіть,
не чіпляйтесь з питаннями.
Як охоронець вас пропустив?!
Мені б прогресівку, переспати з Танєю,
в суботу у баньці спробувати аператив.

...Екскаваторнику начхати, що там.
Не смішіть про якийсь там культурним шар?
Цеглин фрагменти, фаянс, теракота,
лайно перегниле... Сміття-сміттям.

ЗОЗУЛЯ Світлана Вікторівна

Народилася 27 травня 1978 року в селі Шебутинцях Новоушицького району на Хмельниччині. За освітою вчитель математики та інформатики. З 2000 р. працювала за фахом в НВК №2 міста Хмельницького, з 2007 р. – викладач математики та інформатики

Хмельницького базового медичного коледжу. Проживає у місті Хмельницькому.

Член ВТС «КЛУ» та ХЛС «Поділля». Авторка 2-х художніх книг: дитячої та ліричної, ілюстрації до яких допомагали створювати студенти Хмельницького базового медичного коледжу.

Брала участь у фестивалі «Слово єдне!» у 2017-2019 рр.

РІДНИЙ ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ

Чому люблю? Тому що ти моє,
Ласкаве, рідне й миле серцю місто.
Тобою надихаюсь і живу,
По твоїх вулицях прогулююсь врочисто.

І завжди, повертаючись здаля,
Повітрям рідним так напитись хочу,
Усі стежки до тебе простеля
Зима, весна й золотокоса осінь.

А влітку, розчиняючись в парках,
Тону у клумбах й гомінких фонтанах...
Хмельницький, у поезії й піснях,
Любити я тебе не перестану!

ІВАНОВА
Тетяна Михайлівна

Народилася 25 лютого 1961 року в селі Андріївка Роменського району Сумської області. Освіта незакінчена вища. Багато років була соціальним працівником. Мешкає у м.Ромни.

Член літературного об'єднання «Обрії» (Ромни). Друкувалися в міськрайонній газеті «Вісті Роменщини», газеті «Погляд», літературно-історичному альманасі «Ромен» (2018, 2019), колективних збірках: «Пелюстки Ромен-квіту» (2018, 2019), «Українонька в нас одна» (2018), «Живи, поезіє, живи» (2019), «Краю рідного чисті джерела» (2020).

Вірші поетеси пронизані любов'ю до своєї неньки-України, природи рідного краю та близьким для неї людям.

Брала участь у фестивалі «Слово єдне!» у 2019 р.

* * *

О... це - не сон... і зовсім не омана.
Це серпень сяє зорями вночі.
І рясні роси з соняхом так манять...
І квітка-“ружа”... ніжні “паничі”.

Ця дивина із сивого туману...
Ці чорнобривці - ніжні глядачі...
Й жоржини... я на них погляну...
Моїх пісень - найкращі слухачі...

Нехай одягне золото-намисто
Калина красна... й ніжних кольорів,
Хоч трішечки, - велично, урочисто,
Дарує серпень радісно нам всім...

* * *

...Цнотлива ніч... сповільнена хода...
Кого шукаєш, милий, серед ночі?
Кохання втрачене... він тихо прошепоче...
Та слухав ті слова осінній лист, що опадав...

* * *

А я живу... і все в мені моє...
Лягають спати скошені отави,
Рокам моїм наснаги надає
Осінній лист і ніжний звук октави...

* * *

У кожного із нас свої потреби...
Вони з надії, радості, добра...
Бо Господом нам послані із неба,
Щоб милостива доленька була.

Щоб кожен день нам дарував нагоду:
Потрібно досягти отих вершин,
Прийняти біль, неначе нагороду,
Відчути часу невгамовний плин...

Без цього всього - радості не буде,
Й кохання міць, і віри в НЕБЕСА...
У кожного із нас своя потреба,
Що іскрою у серці незгаса...

***P.S.** Не “осідлала” я того Пегаса...
Не доторкнулася вершини Гелікон.
Поміж людей я хочу “проростати”...
Торкатися землі без фальші й перепон...*

ІСЬКОВА-МИКЛАЩУК

Олена Володимирівна

Народилася 12 квітня 1983 року в селі Вербівці Шепетівського району на Хмельниччині. З 2004 року – вчитель німецької мови Верboveцької ЗОШ I-II ступенів. З 2010 — заступник директора з навчально-виховної роботи.

Авторка 3 поетичних книг «Рветься душа у небо» (2014), «Небо в окопах» (2016) та «Світло на дні бліндажа» (2019).

Член НСПУ з 2016. Лавреатка національних та міжнародних конкурсів та премій. Зокрема, Хмельницької обласної літературної премії імені Володимира Булаєнка (2016), Літературно-мистецької премії імені Пантелеймона Куліша (2020), першої премії у конкурсі «Коронація слова» за ліричний твір «Нерви» (2017) та багатьох інших.

У співавторстві з композиторами Олесем Колядою, І.Пустовим, В.Охріменком, А.Голоскевичем, М.Ведмеdereю та В.Купрієнком створено ряд пісень.

Брала участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2015-2019 рр.

БОРЩ

Ти пахнеш волею і снігом.
Я — свіжозвареним борщем.
Ти, мов коханку, знавісніло
До серця тиснеш АКМ.
Так, я ревную! Боже правий,
Що в нас вважається гріхом:
Іти на смерть за честь держави?
Чи жити вічно зі страхом?
Спокійно вдома ремигати,
Бо є вже сад, модерний дім?
Чи на війні під рев гармати
Ходити богом по воді?

Скажи, Всевишній, як смиренно
Варити всоте клятий борщ?
Й для всіх загиблих поіменно
Випрошувати в тебе прощ?
Так, я ревную, бо коханий
До серця тисне не мене.
Мовчить столиця. Сплять Майдани.
Принишкили люди. Чи ж мине?
...Я знов на кухні. Ні, не плачу —
Кришу цибулю до борщу.
Відкрились двері: ТИ /неначе/.
Сідай, коханий, пригощу.
Ти пахнеш волею і снігом...
Це дивно так: у нас ж бо дощ.
Торкнулась ніжно — потемніло.
Сама на кухні.
Стигне борщ...

СІРКО

Сьогодні прилетіло до сусіда.
Була хатина в нього і нема.
Руїни стін відразу по обіді
Прикрила снігом, ніжно так, зима.
В хліві стоїть налякана худоба —
Прикутий погляд мертво до дверей.
Мале теля у вим'я вперлось лобом
/Здається, так ніхто не забере/.
У буді плаче, мовчки вже, собака:
Невже насправді він біду навив?
Лежить ланцюг — неволь усіх ознака
І вірності розпечений надрив.
Худобу розберуть вцілілі люди.
Хтось питиме солодке молоко.
І тільки пес чекати вірно буде,
Допоки з неба не гукнуть: «Сірко!»

КАЦАЛ
Наталія Олександрівна

Народилась 1 липня 2001 року в м. Хмельницькому. Студентка II курсу (група ПОЛ-19-1) Хмельницького національного університету. Віцепрезидент літературного клубу «Роса» СЛТ «Глорія» ХНУ.

Брала участь у фестивалі «Слово єдне!» у 2019 р.

* * *

Часу летить стріла,
Годинник рахує хвилини,
Я по місту броджу одна,
А думками до тебе лину.

ЦІЛОВАНА СОНЦЕМ ПОРА

Золото сиплеться з неба,
Вітер куйовдить волосся.
З головою пірнаю я в тебе,
Моя сонцем цілована осінь.

СПОГАДИ ОСІННІ

Ти сидів навпроти, і дививсь у вічі,
Не знав, що відчуває серденько моє.
Хотілося розповісти усе на світі,
Та серце не відкриєш ти своє.

І вже погасло сонце в небі,
І зорі, вже не світять як колись,
Ніч стала нескінченною для мене,
І вже не вабить місяць сріблом таємниць.

Благаю, ти ще раз споглянь на мене,
Востаннє доторкнись до струн душі,
І сон мине, як тепла вчора осінь,
Залишаться лиш спогади мої.

КОВАЛЬ Таїсія Петрівна

Народилася 31 травня 1969 року в місті Кам'янці-Подільському. Закінчила філологічний факультет Чернівецького держуніверситету ім. Юрія Федьковича. Працювала викладачем української філології на кафедрі української літератури Кам'янець-Подільського державного педінституту та Кам'янець-Подільського ліцею з посиленою військово-фізичною підготовкою. З 2004 року працює старшим викладачем кафедри української філології

Хмельницького національного університету. Громадський діяч, волонтер Хмельницького обласного благодійного фонду «Карітас».

У 2006 році в Хмельницькому національному університеті заснувала студентський літературний театр «Глорія, керівником і режисером-сценаристом якого є до цього часу. При театрі відкрито клуби за інтересами: літературний клуб «Роса», клуб ораторів «Сократ», клуб сміхотворців «Гелос». Автор чисельних театральних постановок, організатор Шевченківських конкурсів та Канівської поїздки-екскурсії «Духовне сходження на Тарасову гору»; культурно-просвітницьких і літературно-мистецьких проєктів.

Брала участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2015-2019 рр.

ОКРИЛЕНІ МИСТЕЦТВОМ СЛОВА: студентський літературний театр «Глорія» ХНУ

Золотом осені щороку в свій день народження святково усміхається місто слави Хмельницький. Гарний настрій міста завжди надихає і окрилює хмельничан і гостей. У 2019 році в мистецькому дворіку було затишно. Творило живе Слово... Адже своєрідним подарунком рідному місту став унікальний на Поділлі Хмельницький міський літературний фестиваль «Слово єднає». Мистецьку участь у рамках фестивалю вже п'ять років поспіль натхненно беруть молоді письменники літературного клубу «Роса» і артисти-аматори студентського літературного театру «Глорія» ХНУ.

У мистецькій програмі фестивалю «Слово єднає!» театр «Глорія» ХНУ презентував авторські театральні постановки і перформанси (Коваль Т. П.): «Тарасові небеса» і «Зрада», присвячені Тарасу Григоровичу Шевченку; літературно-музичні композиції національно-патріотичного звучання: «Вперед,

Українці!», «Плакала калина» і «Калинове безсмертя». Щире захоплення у глядачів викликала оригінальна інтерпретація драматичних ролей солісткою «Глорії» Юлією Довганюк. Вокальні партії блискуче виконували солістки «Глорії» Вікторія Лімбах (Неделіна), Олена Карпова (Барткова). Глоріанці брали участь в різноманітних заходах, що проводилися у рамках фестивалю «Слово єдне»: в оригінальних літературних вечорах, у неповторному форумі короткого вірша (Монотеатр «Кут») і презентації унікального проекту «Графіка української мови».

Студентський літературний театр «Глорія» Хмельницького національного університету мав честь відкрити гала-концерт учасників «Слова єдне! – 2019» авторською літературно-музичною композицією «Вперед, Українці!». Неймовірною подією у життєтворчості «Глорії» стало висловлене бажання оргкомітету фестивалю «Слово єдне», щоб саме глоріанська композиція стала своєрідним гімном Хмельницького міського літературного фестивалю «Слово єдне!». Молодим творцям-глоріанцям надзвичайно приємно усвідомлювати свою причетність до такого величного літературного свята не тільки Хмельницького, а й всієї України.

Успіх колективу учасники, безсумнівно, пов'язують із творчими порадами наставника СЛТ «Глорія» ХНУ Михайла Войнаренка (доктор екон. наук, професор, член-кор. АН України, перший проректор ХНУ); настановами наукового консультанта – Михайла Торчинського (доктор філол. наук, професор, завідувач кафедри української філології ГПФ ХНУ); координатора – Віталія Міхалевського (голова Хмельницького ОО ВУТ «Просвіта» імені Тараса Шевченка, член НСПУ, доцент ХНУ).

Незабутнім враженням для наших студентів – театралів і літераторів – є знайомство з лауреатом Народної Шевченківської премії, «батьком українського бестселера», письменником-патріотом Василем Шклярем! Великого поборника української національної ідеї та Кобзарєвого Слова глоріанський колектив з великою радістю запросив до Хмельницького національного університету на прем'єру театральної вистави «Глорії», присвяченої Тарасові Шевченку!

Безперечно, популярність фестивалю «Слово єдне!» зростає завдяки щоденній праці потужної команди людей, зацікавлених у розвитку творчих здібностей нашої молоді шляхом розширення її культурного простору у натхненному діалозі із відомими письменниками України.

КОВАЛЬЧУК Юлія Миколаївна

Народилася 27 лютого 1989 року у Кам'янці-Подільському Хмельницької обл. Писати вірші почала у школі. Член міського творчого клубу «Ліра» (2009-2019), на сьогодні – членом міського творчого клубу «Джерела душі». Має власну збірку віршів «На крилах поезії». Друкувалась у колективних збірках: «Поема, різьблена з граніту і сердець», «Поетичні струни “Ліри”», «Мелодика слова». Також публікувалась у альманасі лауреатів інтернет-конкурсу «Душевная поезия», що проходив у Франції, збірках «Різдво приходить зі снігом», «Душа автора», «За чашкою кави №1, №2, №3, №4» (м.Рівне), «Так ніхто не кохав...», «Оберіг» (м.Хмельницький) «Свою любов й звитягу – Україні» (м.Кам'янець-Подільський). Два її вірші «Я стала забывать тебя» та «Совиня любовь» покладено на музику Наталею Нанпу, яка мешкає у Фінляндії, у місті Котка.

У 2012 році стала героїнею документального фільму «Подолання», знятого Хмельницькою ОДТРК «Поділля – центр».

Брала участь у фестивалі «Слово єдне!» у 2017, 2019 рр.

* * *

Будь ласка, подаруй мені троянду
З «Майстерні Карамелі» в древнім Львові,
Я аромат її вдихну і знайду
Слова, тобі зізнатись у любові.

Троянда карамельна розквітає,
Здійснює Львів закоханих бажання.
Він таїну любові, мабуть, знає,
Бо ж бачив не одне за вік кохання.

* * *

Важкі горіхи падають в траву...
Вони – то Серпня головна окраса,
І літа домальовує канву
Прекрасний день Горіхового Спаса.

Панно з горіхів встелена земля,
Прощальний килим літа під ногами.
Дзвін-благівіст доноситься здаля,
Як вість про те, що Бог навіки з нами.

Хай зло горіхом котиться від нас,
Щоб всі були щасливі та здорові
Й горіховий могли зустріти Спас
За рік у мирі, злагоді й любові

* * *

Три «зірочки» поставлю між віршами,
Таким собі кордоном розділю
Вірш про спекотне літо з споришами
І той, в якому чується «ЛЮБЛЮ».

Ці «зірочки»-кордони між віршами,
Мов відстань між солдатами в строю.
Хоч є вони в житті товаришами,
Та кожен територію свою

З них має: в кожному розмір свій і рими,
Свій почерк думки, серця і руки...
Яскравими кордонами між ними
Хай знов і знов палають «зірочки».

КОВПАК (СТОЯНЕЦЬКА) Ольга Петрівна

*Народилася 30 січня 1953 року у місті
Судова Вишня Львівської області.*

*Закінчила Судововишнянську середню
школу, факультет романо-германських мов
Львівського держуніверситету (1978).*

*Проживає на Деражняниці. Працювала
завідувачем районного методичного кабінету
районного відділу освіти, вчительюс,
нагороджена знаком «Відмінник освіти*

*України». Голова Деражнянського районного осередку товариства
«Просвіта» та літературно-мистецького клубу «Палітра».*

*Автор 9 збірок поезій. Вірші Ольги Ковпак друкувалися в книзі сучасної
поезії Хмельниччини «Осік осінній сон», а також в художньо-
публіцистичному альманасі «Творче Поділля», історико-літературному
збірнику «Городок над Смотричем».*

*Член Хмельницького обласного осередку ВТС «Конгрес літераторів
України».*

Брала участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2016, 2017, 2019 рр.

* * *

Незабутній мій Вишенський краю,
Де колись я зростала й росла.
Я до тебе не часто вертаю,
Хоч відчула тут силу крила.

Ти обличчям щодня молодієш,
Бо оновлюєш слід старини.
Ти секретом віків володієш,
Відкриваєш пласти давнини.

Сонцесяйна моя Україно,
Незбагненно багата земля!
Перетворим тебе у країну,
Де добро і любов промовля.

Приспів: Тож живи, процвітай, моя Вишне,
Прославляй і себе, і людей.
Хай Господь наш могутній, Всевишній,
Обдаровує світлом ідей,
Щоби всі ми у злагоді жили,
Щоби мирне буяло життя,
Україну і місто любили,
І сміливо ішли в майбуття.

НЕ ВІДПУСКАЙ МЕНЕ

Не відпускай мене ніколи,
Як білий день не відпускає ніч.
Зима: морози і віхоли –
Але тепер не в тому річ.

Не відпускай руки моєї,
Нехай горить завжди тепло
Від теплоти душі твоєї,
Від щастя, що колись було.

Не замикай своїх емоцій
В холодний жбан, як чародій,
І не лічи щасливих порцій
Отій, що каже: «Ти лиш мій».

Не забирай у мене голос,
Що промовля твоє ім'я
Лиш подумки, але не вголос,
І, як вогонь, в душі сія.

Не засівай мого поля
Ні бур'яном, ні полином,
Аби моя примхлива доля
П'янила щастям, не вином.

Щоб не гніздилося в моїм серці
Холодне марево зірок –
Не закривай надії дверці,
Зроби мені назустріч крок.

КОРДОНСЬКА Ніна Іванівна

Народилася 23 жовтня 1950 року в селі Куражин Новоушицького району Хмельницької області. Закінчила Вінницький медичний інститут ім. М.І. Пирогова у 1972 році.

Живе у м. Хмельницькому. Працює в міському перинатальному центрі лікарем акушером-гінекологом.

Автор книг «Сіяч знань і добра» (2006), «Цікаві пригоди» (2008), «Освітняни Новоушиччини» (2016). У творчому доробку більше трьох десятків авторських пісень, серед яких – пісні про рідний край, Наддністрянщину.

Брала участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2016, 2017, 2019 рр.

НОВОРІЧНИЙ ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ

Засніжений вечір зоріє вогнями,
Танцюють сніжинки у сяйві ліхтарів,
І казка зимова для нас оживає,
Й летить попід хмари заметілі спів.

ПРИСПІВ: Новорічною казкою у цю ніч
Місто рідне вітає,
А пухнастий, білий, білий сніг
Рік минулий замітає.

Замріяний Буг в білих шатах дримає,
Святкову ялинку він бачив лиш в снах.
А лід кришталевий під зорями сяє,
І тануть сніжинки на твоїх вустах.

ПРИСПІВ.

Мелодія з ратуші ніжно лунає,
Годинник «дванадцятую» дзвінко так б'є,
І землю Подільську чарівну вітає
З Роком Новим, рідне місто моє.

ПРИСПІВ.

АНЕМОНА – КВІТКА ВІТРІВ

Плинуть у даль
Води Дністра,
Трави шовкові гойдає вітер.
У цих краях
Зростала я
Й побачила вперше ці дивнії квіти.

ПРИСПІВ: Анемона –
Квітка весняних вітрів,
Спогадом світлим у серці цвіте,
І хвиль Дністрових
Прозорих спів
Наче у юність далеку зове.

Квітне весна
В наших краях,
Ніжність вітрів схили всі оповила.
Першу любов
Зустріла тут я,
І мрія дівоча розправила крила.

ПРИСПІВ.

Ніжні, тремкі
Квіти вітрів
Вкрили розлогі Дністрові схили.
В плині років
Квіти оці
Наші серця сяйвом теплим зігріли.

ПРИСПІВ.

КОРИЦЬКА Галина Василівна

Народилась 12 березня 1952 року в селі Монастирок Ярмолинецького району на Хмельниччині. З 1973 року проживає у місті Хмельницькому.

Поетеса, заступник голови Хмельницького обласного осередку ВТС «Конгрес літературів України». Авторка двох поетичних збірок віршів – «Роси на світанку» (2015), «Рідна земле моя» (2018) та книги прози «Ріка життя» (2019р). Співавтор альманаху «Медобори», «Так ніхто не кохав», «У пошуках

альтернативи. Поезія сучасної України».

Друкується в колективних збірниках, альманахах, в періодичній пресі та соцмережах. Дипломант Хмельницького міського конкурсу на краєц пісню про місто Хмельницький – «Мій Хмельницький чарівний» (2016).

Нагороджена медаллю «Чарівна сила України (2017).

Брала участь у фестивалі «Слово єднає» у 2015-2019 рр.

* * *

Уклін тобі, моя землице мила!
Де перший схлип і клекіт журавля,
І сонцесвіт, в яким мене зростила,
І найдорожчих в себе прийняла...

Де всі світанки золотом повіті!
Де найясніші зорі осяйні!
Де наймиліший край в усьому світі!
Тут завжди любо й затишно мені!

Де кожне слово кличе на розмову,
Де кожен подих душу окриля!
До тебе серцем лину знову й знову,
Землице рідна, Матінко моя!

* * *

Без меж вдихаю аромати квітів
У розмаїтті трав і споришів
Мого Поділля, що найкраще в світі!
Весняну повинь Вашої душі!..

Вона – вулкан із почуттів і болю.
З усіх глибин!.. І з закуточків теж,
Бо писана безмежною любов'ю,
А звісно, що любов не має меж!

Вона цвіте волошкою у житі,
Цілує віти схиленій вербі,
Вінком сплітає всі літа прожиті
І кличе, кличе в далі голубі!..

Дзвінка, співуча, ніжна, голосиста, -
Складається у ноти і пісні...
Очима Вашими у мить цю урочисту
Із зовні в душу дивиться мені!

* * *

З любов'ю звеличую рідний мій край,
Що слави найвищої гідний
За шепіт гаїв і степів дивограй -
Мою Україну!

За спіле колосся, небес синяву,
За люд наш нескорений, вільний...
Тобою пишаюсь, тобою живу,
Моя Україно!

За волю, за долю, за правду твою,
За пісню в садах солов'їну
По краплі достоту себе віддаю
Тобі, Україно!

КРАЧАН Михайло Дмитрович

Народився 17 листопада 1953 року в селі Чабанівка Кам'янець-Подільського району Хмельницької області. У 1980 р. закінчив Запорізький юридичний інститут Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. Працював в акціонерному товаристві «Укрзалізниця». Мешкає у Кам'янці-Подільському.

*Друкувався у районній газеті «Край Кам'янецький».
Брав участь у фестивалі «Слово єднає» у 2019 р.*

ДЖЕРЕЛО

Я повернутись захотів до джерела
І згадати дитинство своє.
Коли мама молодою була,
Дороге то все, рідне, моє...

Я нап'юся джерельної води,
Щоб вона додала мені сил,
Як давно не приходив сюди
(І раніше тут був крутосхил).

Джерелу я «спасибі» сказав,
Як в дитинстві колись, як тоді,
Коли в снах я у небі літав,
А батьки ще були молоді.

Я вернувся до джерела,
Пригадав все дитинство своє,
Коли мама молодою була,
Дороге це все, рідне, моє!

ЛЕТЯТЬ РОКИ

В цей прекрасний зоряний вечір,
Кохана, до серця його пригорнись,
Поклади мені руки на плечі,
Як і в юності нашій колись...

Летять роки на легких крилах долі,
Ростуть онуки – щастя їм й добра,
А ми прямуємо через життєве поле,
Яке покинути колись прийде пора.

І стежка стелиться, і розкидає осінь
На сторінках минаючих вже літ
Під ноги позолоту й срібло у волосся,
Нагадуючи нам про тимчасовий світ.

Пролітають роки так швидко і рвучко,
Я щасливий, що поруч з тобою іду,
На гілки жовтий лист, як на пальці обручки,
Одягають вже вишні у нашім саду.

КРАСА ВСЕСВІТУ

У думках я полину у зоряну вись,
В мерехтіння планет і зірок,
Уявлю на хвилинку, що буде колись,
І назустріч майбутньому зроблю я крок...

Через тисячу літ на землю би рідну прийти,
На весняній стежині босоніж лишити сліди,
Милуватись, як квітне-росте первоцвіт
Через тисячу літ... Через тисячу літ...

У думках я полину у зоряну даль,
Де галактик прекрасний сонет,
Там відсутні і біль, і печаль,
Тільки сяйво далеких планет...

КРУШКА Віктор Петрович

Народився 20 березня 1976 року в с. Педоси Погребищенського району Вінницької області. Закінчив Вінницьке педагогічне училище (1995) та Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського (2001). З 1995 до 2002 року викладав українську мову і літературу у рідному селі. З 2004 року працює у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського.

У 2011 році успішно захистив кандидатську дисертацію з української літератури. Автор більше 60 наукових та 30 публіцистичних статей, монографії «Художній світ Володимира Забаштанського» (2015) та поетичних збірок: «Тиха надлюбов» (2016), «Прозорі» (2017), «Химерник» (2019), «Хліб для янгола» (2020).

Член Національної спілки письменників України (2018).

Брав участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2018, 2019 рр.

* * *

до весни, як до любові, навпрошки,
навпрошки крізь обереги хмелю сіяного,
витираючи і оминаючи, як блуд, роки,
пишучи слова колодязю, де сходить мрія.

навпрошки аж до розчуленості, до снаги
з тишею, яка тремтить у таємниці серця,
сонця дух на вірі вимолений, та крихкий
із дощем – у це прийдешне перевесло,

у ясу, що з вузликів лунких проізрасла
навпрошки, де біль – лише обніжок часу,
вкотре ти забула контури мого крила,
я шукав трави промову передчасну.

хтось... кудись, та до любові навпрошки
спомином і бродом ледь захованим.
весне, на рушник гінкий наворожі
аж до літувань стежину сповіді.

* * *

казки, на які не чекаєш, приходять, як сни.
завмерли вони на порозі старої весни,
у книжці на першій сторінці,
що не прочитав,
в нескошених травнях поміж гінких забав.

казки, як варення з малини і вечір без меж,
казки-не-страшилки
з маленьких дитячих кишень.
загорнеш в газету – і в ранець.
лише не забудь
останню. промовч.
краще вимов неспішно оту...

оту, що чекає сама... посміхнись і візьми
в любов, у ясні колискові і спомини-сни.
шепоче безпечно
на споді дитячих відлунь...
приходить... лягає на пальчики...
упізнаю.

КУЛЬБОВСЬКИЙ Микола Михайлович

Народився 13 листопада 1935 р. на Житомирщині. Проживав у Хмельницькому з 1970 р., помер у 28 серпня 2019 р.

Освіта вища: закінчив Львівську консерваторію ім. М. Лисенка (музико-педагогічний факультет). З 1970 до 2015 рр. – старший викладач вищої категорії Хмельницького музичного училища ім. В. Заремби.

Журналіст-культуролог, письменник-новеліст, фольклорист. Автор 9-томника «З подільського кореня», збірника «Музичне гроно» (2014), виданого з нагоди 55-річчя Хмельницького музичного училища ім. В. Заремби; двох книг «Подільська Шевченкіана», краєзнавчої книги «Перлина Поділля», дев'яти збірок народних прислів'їв і притч «Подільські мудринки», шести збірок новел (понад 300 новел), більше 30 книг для дітей; історичного роману «Веремія».

Член НСЖУ, МСПС та Хмельницької міської літературної спілки «Поділля». Лауреат міської премії ім. Б. Хмельницького (2010) та обласної ім. Т. Шевченка (2005).

Брав участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2015-2018 рр.

СОНЕЧКО

Після пережитої сімейної трагедії – загибель дружини в автокатастрофі – Олександр Н... все своє горе, всю ніжність серця і любов перелив у малюсіньку крихітку – трирічну донечку Христинку. Тільки й чути від нього:

- Моє ти сонечко, моя рідна донечко, моя кровинка...

І намагався оточити такою ласкою й турботою, такою материнсько-батьківською ніжністю, якої іноді не вистачає двом особам.

Допомагала синові і його старенька мати – семидесятирічна Аделіна Павлівна. Вона теж не могла натішитися внучкою.

Зринули три роки у постійних турботах і переживаннях. Не дай Боже, Христинка закашляє, пожаліється на головний біль чи ще на щось, як Олександр неймовірно хвилюється, ні на мить не відходить від дитини. Бере лікарняний лист і сидить біля свого «сонечка», як квочка біля курчаток.

Коли Христинка піросла, влітку на Хмельниччину приїжджала її друга бабуся – (мати загиблої дружини) Станіслава Євстахіївна і забирала «на вакації» (її вираз) до себе у Самбір, що на Львівщині.

Але одної осені, коли Христинку потрібно було готувати до школи, самбірська бабуся не привезла дитину в обумовлений термін. Олександр захвилювався: не трапилось чогось недоброго з його сонечком?.. Покинув усе й поїхав на Львівщину.

Рідня покійної дружини повідомила, що пані Стася подалась до Греції і прихопила з собою внучку.

- Як?! Як це можна взяти чужу дитину і без будь-яких документів і вивезти з України?..

- А пані Стася показувала документ, в якому чорним по білому написано: «Олександр N... позбавлений батьківських прав».

От-такої! Олександр від нечekanості лише роззявив рота, не в змозі щось сказати. Десь роздобув номер мобільного телефону Станіслави Євстахіївни, подзвонив і поставив питання руба:

- Негаймо верніть мені мою донечку! Христинці потрібно вчитися в українській школі.

- А дулі з маком не хочеш? – прокричала в слухавку теща. – Вона вже не твоя, бо ти на неї не маєш жодних прав. Я ще подам позов до суду, щоб ти платив аліменти! А тут я її вчу вже англійської мови.

- Коли я три роки виходжував Христинку, Ви бодай чим-небудь допомагали?

- Я брала до себе її на літні вакації.

- Вона українка і повинна вчитися в українській школі!

- Я і без тебе навчу її української. А тут вона вивчатиме грецьку та англійську.

Бачачи, що теща не має наміру повертати йому його «сонечко», Олександр звернувся до Хмельницької обласної опікунської ради. Остання зробила офіційний запит до Самбірського відділення в справах опікунства й довідалась, що так званий «документ про позбавлення батьківських прав Олександра N...» - фальшивка, куплена за кругленьку доларову суму.

Численні дзвінки до тещі анічогісінько не зарадили справі.

- А ти сам поговори з Христинкою. Вона вже й сама не хоче повертатися в Україну, - верещала у слухавку пані Стася.

Коли Олександр попрохав передати Христинці слухавку, то почув відчужений голосок дитини, яка вимовила завчену від бабуся фразу:

- Я не хочу в Україну. Я лишуся тут з бабунею.

Тоді Олександр лагідно заговорив:

- Донечко, моє ти сонечко! Я так за тобою знудьгувався, так без тебе змучився. Мені так тебе не вистачає. А ти, Христиночко, ще мене любиш?..

- Так, татусю! – і розплакалась гірко-гірко.

... Через грецьке консульство у Львові Олександру N... вдалося повернути свою донечку, своє сонечко.

КУР'ЯН Людмила Василівна

Народилася 18 серпня 1950 року у місті Самбір Львівської області. Із 1958 року проживає у Кам'янці-Подільському, де закінчила Філфак педінституту. Авторка 6 збірок поезії та співавторка 36 колективних збірників, виданих у Кам'янці-Подільському, Хмельницькому, Чернівцях, Рівному. Член творчого об'єднання «Ліра». Пише вірші, легенди, пісенні тексти, прозу, п'єси, статті для дорослих і дітей. Друкується у місцевій, обласній та всеукраїнській пресі.

Героїня документального фільму «Подолання», створеного Хмельницькою ТРК «Поділля-Центр» 2012 року.

Брала участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2019 р.

* * *

Не забути українцям скоро
Про страшні часи голодомору,
Як до влади ті прийшли іуди,
Від діянь яких померли люди,
Бо звір хижий – штучна голоднеча –
Гриз усіх, дорослих і малечу.
Не лишалось в поді ні зернини,
Люди були владі – гірш тварини.
Нема ліку на землі могилам,
Де лежить народ, що владці вбили,
І не зрозуміти мордам ситим,
Як це бути в жертвах геноциду.
Хоч минули дні – страшні, трагічні,
Та у пам'яті вони – навічно,
Бо нема сім'ї в моїй країні,
Де б про жертв не згадували нині,

Й я не стріну татового брата,
Що голодомор забрав в тридцятих, –
Хлопчиком він був і прагнув жити,
Та верхи звели його зі світу.
...Запалю свічу, нехай згорає,
Як ті душі, що пішли до Раю,
Й прошу: «Бог, спаси нас від терору,
Війн, природи зла й голодомору!»

* * *

А я, мов кульбаба, цвіла навесні
Видінням палким, золотавим,
І радісно було співати мені
Низькі та високі октави.
У літечко красне неспинно біг час,
Нечутний в життєвому полі,
І якось нестриманих коників джаз
У вальс перелився поволі.
Мінятися стрімко ТЕ стало в мені,
Що яв`ю ставало в люстерці,
Затихли ранкові пісні запальні
У віком натомленім серці.
Розсіялось золото мрій, наче дим,
І стала я геть сивочола,
А очі вже поглядом немолодим
Із сумом дивились довкола.
Кульбабина доля дісталась мені,
Така ж, як судилась і травам...
А може, ще я й розпушусь навесні
Як золото – цвітом яскравим?!

КУФЛЬОВСЬКИЙ Валерій Іванович

Народився 1 березня 1959 року в с. Велика Яромирка Смотрицького (нині Городоцького) району Хмельницької області.

Закінчив Чернівецький держуніверситет за спеціальностями «романо-германська філологія» та «журналістика».

Працював педагогом в школі №4 м. Городка (1984-2000), був депутатом Городоцької міської ради (1996-2000).

З 1993 р. по сьогодні – головний редактор видавництва «Бедрихів Край». В авторському доробку: «Символи української національної ідентичності» (2019), «Українські етюди з життя міста Хмельницького» (2019), «Підстави та мотиватори поведінки українців. Портрети подолян» (2020).

Брав участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2019 р.

ПРИТЧА ПРО ДІАМАНТ ТА ЮВЕЛІРА

Це трапились біля установи суду. Ювелір спостеріг діаманта, який тоді був ще не граненим дорогоцінним камінцем з купи каміння.

З часом ювелір-початківець став думати про те, що доля йому посилає дорогоцінну річ і він замислився над тим, яким чином того каменя з чудодійним блиском отримати. Хто є майстром цієї справи або ж майстром іншого мистецтва, той здогадається, що чинилось у душі початківця-ювеліра.

Після деякого часу ювелір наважився розшукати ту дорогоцінність серед розкиданої купи каміння, але узнав, що тим камінням зацікавився рядовий каменотес і пробує щось з нього мурувати. Оскільки цінний камінь був із середовища каменоломень, то він не особливо задумувався над тим, що каменяр не є тим майстром, який зможе його надійно облаштувати. Каменярська справа відрізняється повністю від ювелірного мистецтва, не зважаючи, що у цих обох ділах фігурують камінці. Ювеліру було шкода, але він напевне здогадувався, що рано чи пізно той дорогоцінний камінь-діамант до нього потрапить, бо вже так повелося, що свій знаходить своє рано чи пізно.

За рік той дорогоцінний камінець все-таки потрапив до ювеліра і Майстер з радістю став оглядати знахідку — і розгледів у тому камінцеві багато цінного і гадав, що ось ще тут догранимо це та інше з боків і діамант засяє всіма кольорами веселки. Але каже прислів'я не спіши радіти — не все так буде.

Дійсно, скоро розпочався великий базар. Сталися зміни на ціновому ринку і того каменя відкупив інший спеціаліст — торговець камінням через посередника. І ювелір залишився знову ні з чим, навколо нього лежали прості камінці. І ювелір знав, що це тільки будівельний матеріал, а Майстру потрібен діамант!

Час не стояв на місці, ювелір працював, шукав, порівнював і не знаходив, бо всюди лежали тільки камінці: білі, чорні, сірі і навіть інколи після дощу вони виглядали досить привабливими, але це були все-таки камінці — будівельний матеріал.

Торговець камінням помітив, що той камінь якийсь не такий сирій, він трохи поблискує, то він його вирішив розмістити біля головного кутового Каменя. Цінний камінчик не знав і не уявляв, що на то місце мітять інші камінці і вже навіть довго готувались. І стало дуже заздрісно тим камінцям, що без руху лежали. "Дивись, вискочка, який! Не встигли його купити, як він вже попереду інших лежить!" — шурхотіли між собою камінці.

А з часом інший слух пішов. Мовляв новенький камінець займе місце старого у підмурку. Ще більше захвилювались сіренькі камінці і чорні особливо. В чорних була подібна барва, але без блиску, як у нового камінця. І це викликало заздрість.

Один чорний заздрісний камінець вирішив знайти покупця на новенького прибульця. "А якщо не буде покупця, то хоч би тінь на новоприбульця кинути, аби він так не виблискував!" — гадав заздрісник. І скоро сталось те, чого заздрісники чекали. По намові з'явився камінець Фараона і став кидати чорну тінь на Діаманта.

Діамантику і в думці не приходило, що це не справжня дружба, що це наводка! Але час є мірилом усьому — він і розкрив цю секретну змову камінців. Камінці стали активно нагадувати Діаманту, що йому тут не місце. Але старий Камінь у підмурку так навчився використовувати новоприбульця, що вирішив тим часом поки гроза ховатися за юного діаманта.

"Хай блищить їм у очі, і сліпить моїх ворогів! — гадав старий Камінь. — А я тим часом у тіні перебуду".

А Ювелір став уже достойним Майстром.

І він добре відрізняв зерно від куколки. В нього з'явилась потаємна мрія викупити Діамант за великі гроші. І вже більше ніколи й нікому його не віддавати.

Майстер став гадати, розмірковувати, як він огранить Діамант і той заясніє всіма барвами веселки. Потім Майстер став придумувати якою має стати оправа: золотою чи срібною, а можливо все разом... І щоби це все стало дуже досконалим Майстер звернувся до Бога та до Ангелів аби ті проклали йому правильний шлях, бо це має бути навично!

Ювелір творив казку. І як у кожній казці є доля правди і правда долі.

ЛАСТОВСЬКА Валентина Володимирівна

Народилася 21 вересня 1963 року в селі Міцівці, що на Дунаєвеччині.

За освітою філолог. Працює вчителем української мови та літератури в Лошковецькій ЗОШ І-ІІ ст.

Член Дунаєвечького ЛІМО «Сонях» ім. В.Бабляка, з 2019 – член обласного осередку ВТС «Конгрес літераторів України».

Автор ліричної збірки «Коли душі нічого більши не треба!». Співавтор антології «Пером, і пензлем, і душею...», збірки «Фольклорне намисто Дунаєвеччини», альманаху «Так ніхто не кохав!».

Брала участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2017-2019 рр.

ПОДАРУНОК ДОЛІ

- Як жив без тебе досі
І, зрештою, чи жив?
Самотній на дорозі
Тебе чекав, тужив.

І ось ти поруч, люба!
Розкрий щемкий секрет:
Моя солодка згубо,
З яких зійшла планет?

- Зізнатись просиш щиро
Мене уже не раз...
Послухай, сталось диво –
Ось правда вся про нас:

Я – твоя загадка,
Вічна таїна,
В ній нема розгадки –
В цьому й дивина.

Я – чарівна казка,
Я – п'янке вино
І тендітна ласка
Серденька твого.

Я – твоє сумління,
Совість і краса,
Глибина терпіння,
На щодні сльоза.

Я – твоє кохання,
Щире каяття,
Ночі і світання
На усе життя.

Втіха і усмішка,
Сонце у долоні,
До зірок доріжка,
Подарунок долі.

Квіточка зваблива:
Ніжно зорю в очі –
Бути я щаслива
Із тобою хочу!

Зринула до тебе,
Бо тобі так вірю
(Все в руках у неба),
Меж неба довір'ю!

У твої долоні
Опущуся цвітом,
Пригорнусь до скроні
Поцілунком літа.

ЛИСАЙЧУК (ДЕРЕЗІЮК) Марія Олексіївна

Народилася 2 січня 1951 року в селі Нова Гута Новоушицького району на Хмельниччині. Закінчила Львівський політехнічний інститут за спеціальністю «Інженер електронної техніки». Працює інженером-конструктором на підприємстві «Призма-Прес».

Письменниця, перекладачка. З-під її пера вийшло понад десяток різножанрових книг. Чимало її поезій стали популярними піснями. Вірші Марії Лисайчук можна прочитати на сторінках вітчизняних та зарубіжних часописів.

Співголова Хмельницької міської літературної спілки «Поділля». Брала участь у фестивалі «Слово єдне!» у 2015-2019 рр.

* * *

Бузковим ранком помандрую містом,
Де кольорові вулиці співають
Про небо, подих вітру, шепіт листя
І де раптово сонце розквітає.

Теплом медовим обігріє душу
Політ джмеля. Спинюся біля квітки...
Час невгамовний. Зупинися – прошу,
Весняний ранок тишу будить швидко.

Прийду додому. А в горнятку чаю –
Всі аромати сонця, трав і вітру...
День у вікно метеликом влітає
І зайчиком ув очі блима хитро.

* * *

Відчинені вікна і двері,
Повітря пахне грозою,
І протяги у квартиру
Приносять запах левкої.
Спускається тихо вечір,
І в сутінках вечорових
Звичайні буденні речі,
Мов диво, уже казкові.
І наче біла лошиця,
Що рветься в примарне мрево,
Вмить різьблена блискавиця
Прорізує сиве небо.

* * *

В зеленій вазі дихала весна
Медово-свіжим запахом тюльпанів
І сонно усміхалася у снах,
Які не полишали на світанні.
І проливалися дощем слова,
Від дотику весни зростали звуки.
У світі відбувалися дива,
А серце завмирало... Час розлуки.

* * *

І та, що не любила парасольок,
Промокла вщент. А дощ весняне соло
Вів так зворушливо і так уміло.
Вона ж калюжами ступала сміло.
А дощ пробрався в чобітки, в кишені,
Прозорих крапель назбирала жмені.
Дощ пригортався кошелям бездомним
І змоклу – проводжав її додому.

ЛИСАК Олександр Павлович

Народився 24 червня 1983 року в селі Шелудьківці Зміївського району на Харківщині.

В 90-их минулого століття переїхав до селища Комсомольського (тепер Слобожанське). Писати почав у шкільні роки. Закінчив Військовий інститут ВВ МВС України і пішов шукати себе на «гражданку». Жив і працював у Донецьку, доки війна не ввірвалася до міста. Офіцер Національної гвардії України в запасі. Служив у 3-й оперативній бригаді НГУ в зенітному ракетно-артилерійському дивізіоні заступником командира батареї по роботі з особовим складом. Неодноразово брав участь у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі збройної агресії РФ в Донецькій та Луганській областях.

Був дипломантом і лауреатом обласного літературного конкурсу «Молода Слобожанщина». Широко друкувався в періодиці. Автор збірок «Творю свій день» (2012), «Синдром фантомного болю» (2016) та «Шрамована пам'ять» (2018). Член НСПУ з 2017 р.

Брав участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2019 р.

* * *

...І дощ неблаганно калюжить згорьовану ніч.

І кава не гоїть, і смуток чекає хвилини...

Поклич мене, вітре, у поле з собою поклич,

туди, де живе і воює моя Україна.

Де рвані тумани готують черговий прорив,

де стоптане небо лягає покірно під ноги.

Де в полум'ї бою ворожі впадуть прапори

і горло відпусить на волю п'янке – ПЕРЕМОГА!

Поклич мене, вітре, де юність стискає приклад,
де сплять побратими, потомлені довгими днями.
Та хай стулить писок кривава статистика втрат
і жодна людина в полон не потрапить до ями.

Окрушини віри змиває небесна вода.
Стою на своєму – і дзуськи мене похитнути.
А ніч неблаганно ковтає захланні міста
і долі, і ролі. І кулею йде поміж груди.

* * *

...І куля шукає притулку у теплому тілі.
І пісня мугикає в грудях, та терпнуть слова...
Ковтнути причастя, діждавшись святої неділі,
допоки не зрікся, допоки душа ще жива.

І доля не зрадить, коли незабаром Голгота.
І вітер не вщухне, цілуючи твій переляк.
Оглянься й побачиш десь поряд свого Скаріота,
який, посміхаючись, стиснув в долоні п'ятак...

Але ж треба жити, каратись та мучитись, брате,
і вірити в лихо, якому не скажеш «облиш».
І втішити кулю, коли миють руки пілати,
і душу вгодовану долі пустити під ніж.

ЛИТВИНЮК Оксана Павлівна

*Народилася 25 липня 1982 року в снт
Стара Ушиця Кам'янець-Подільського
району Хмельницької області.*

*В 1999 році вступила на перший курс
історичного факультету Кам'янець-
Подільського державного університету,
який успішно закінчила у 2004 році.*

*Після закінчення навчання живе у снт
Стара Ушиця і працює вчителем історії та правознавства у
Староушицькому ліцеї. Разом із педагогічною діяльністю, якій
присвятила 15 років, займається творчою діяльністю, пише вірші.*

Брала участь у фестивалі «Слово єдне!» у 2019 р.

ВОНА З РОМАНТИКОЮ В СЕРЦІ

Вона з романтикою в серці
Із щирим трепетом в думках...
А очі - ніжності озерця,
Тому хто гляне - повний крах...

З колиски вона купана в любові
А подих м'ятою п'янить.
У неї губи мов трояндові пелюстки,
Що аж від солоду щемить...

Красою вмита з позаранку,
У коси вплетена любов
Теплом і ніжністю повита
У неї навіть інша кров..

Не голуба, тим паче, не червона
Приблизно кольору життя
Не тепла, навіть не холодна...
Гаряча... З терпким смаком забуття...

Її слова із присмаком медовим,
Вони живуть у неї на вустах
І роблять все яскраво – кольоровим
Такі бувають лиш у снах...

Її руки з цілющою силою,
Що їх у пісні оспівав поет
Зігріють вірністю й любові хвилею
Вони дорожчі золотих монет.

Вона народжена світанком
У неї очі - ніжності озерця
Життя безглузлого покірنا бранка
Вона з романтикою в серці...

МАМИНІ РУКИ

Чим пахнуть матусині руки?
Які в житті вони терпіли муки?
І в час розлуки, й в щастя час
Ці руки завжди біля Вас...

Ці руки пахнуть щирою вірністю,
Непідкупною материнською ніжністю...
З дитинства ці руки в колисці гойдали,
Сльози із ніжної щічки втирали...

Ці руки пахнуть жертовністю,
Бо віддають геть усе... повністю...
Матусині руки від бід захищали,
Робити перший крок допомагали...

Ці руки пахнуть тривоگوю,
Тернистою життєвою дорогою...
Коли холод - ці руки тебе зігрівали,
Коли темно було - дорогу шукали...

Ці руки пахнуть святою любов'ю
Вони по життю будуть завжди з тобою...
Пахнуть вони дитячою казкою,
Наймилішою материнською ласкою...

Ці руки пахнуть турботою,
Хоч і зморені буденною роботою...
Щоденно ці руки за тебе молились,
Із часом змарніли, поблідли, втомились...

Сьогодні мамо Ваші руки поцілую...
І ніжно до свого лица притулю я
Не знайте рідненька ні бід, ні жалю..
ПОНАД УСЕ ВАС, МАТУСЮ, ЛЮБЛЮ!!!!

ЛИХОГЛЯД Ольга Захарівна

Народилася 24 січня 1942 року у селі Червоний Степ Калинівського району на Вінниччині. Фахову освіту здобула у Львові, від 1960 р. працювала у Хмельницьктелекомі.

Два роки пізнавала ази журналістики. Від 1993 р. – член Хмельницької міської літературної спілки «Поділля».

Перше обнародування віршів відбулося в республіканській радіопередачі. Друкується у місцевих періодичних виданнях. Активно працює на ниві пісенної творчості. Веде перекладацьку роботу, яка утілюється на сцені театральної студії «Чарівна скринька» Хмельницької дитячої школи мистецтв.

У літературному доробку авторки – 16 поетичних та краєзнавчих видань для дорослих і малят.

Брала участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2015-2019 рр.

ОСЯЯННЯ

Серед п'їтьми, де час не цінували,
Де хмари тисли, наче вороги,
І дим зневіри сіявсь навкруги –
Я бачила, як музи танцювали.

Крилаті музи перли розсипали,
П'їтьму кропили музикою слів –
І світ яснів, світився, веселів,
А хмари суму никли, відступали.

Серед п'ятьми, негаданим сюрпризом,
Цей танець плив, як виклик чорним кризам.
Де йде краса – там смуток не ступа.

Окрилена благоговінням музи,
Поезія свої відкрила шлюзи –
Аби строфа співала і стопа.

СОНЕТ НЕОКЛАСИКУ

У лоні парку, під шатром дерев,
Сиджу і неокласика читаю.
Жаринки сальвій вітерець хитас,
Горішкам білка схованку дере.

В безодні неба вічна ватра сяє,
А ворон ширить каркання старе –
Скільки йому – ніхто не розбере.
І раптом дивний роздум напливає:

А може ворон цей сурмить в сурму,
Що триста літ воронячих тому
Він цього класика живого бачив?!

Сидів на гілці над чолом юначим,
Коли поет творив сонет... І значить –
Він першим чув поезію саму?!

ЛІСЧЕНКО Тетяна Станіславівна

Народилася 12 серпня 1959 року в селі Лучка Липоводолінського району на Сумщині. Закінчила Сумський державний інститут імені А.С.Макаренка. Працювала заступником директора з виховної роботи, вчителем української мови і літератури в Роменській ЗОШ №3, в Комунальному закладі - Роменській школі-інтернаті I-III ступенів ім. О.А.Деревської. Наразі – вчитель ЗОШ №8 в місті Ромни.

Автор 20 прозово-поетичних збірок, останні з них: «Кобзареве слово невмируще» (2014), «І долі в слові поєднались» (2014), «Дикий мед» (2015), «Окраєць приспаного саду» (2016), «Розхристане літо» (2016), «Сльоза пекуча України» (2017), «У музиці дощу» (2017), «Імпрези моєї душі» (2018), «Лелечі світанки» (2018), «Вічна дорога до мами» (2018), «На причілку осені». Вибране (2019).

Член НСЖУ, член Всеукраїнського товариства «Просвіта», член конгресу літераторів України, Голова ГО «Літературне об'єднання «ДИВОСЛОВО». Лауреат літературної премії імені Олександра Олеся (2019), імені Павла Ключини (2016). Лауреат Міжнародного та трьох Всеукраїнських літературних конкурсів. Учасник фестивалю «Синій птах» (2019).

Брала участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2019 р.

* * *

Лежить прошита золотом дорога,
У мріях свої спогади купа.
А в небі ходить місяць круторогий,
Із хмар то вирина, то потопа...

І кліпа ніч зажурено очима,
Вчорашнім вкрай сполохана дощем.
Суворих гроз відлуння за плечима
І мрій про тебе виболений щем...

Співає ніч захриплими басами,
Та червня б'є невтомне джерело.
Шугають мрії попід небесами, -
Мойого літа спалене крило...

* * *

Бери мене, неси мене у ніч,
Де тихі зорі в синім покривалі,
Де у обіймах теплих протирич
Наша любов стоїть на п'єдесталі.

Бери мене, викручуй мені душу
Своїм солодким поглядом шаленим.
Неси, неси, неси мене на сушу
І кидай в поцілунків гобелени!

Бери мене, неси в таємність гроз,
Де ти і я загубимось в тумані,
Де наш любовний приспаний прогноз
Господь опише в трепетнім романі.

Бери мене, й не випусти із рук,
Моїм гарячим тілом не спечися...
Наших сердець тривожний перегук
Вичитувать в очах моїх навчися.

ЛОЗОВА
Оксана Євгенівна

Народилася 2 травня 1963 року в селі Неслухів Кам'янка-Бузького району Львівської області.

Студіювала журналістику в Львівському університеті ім. Івана Франка. Працювала редакторкою художньої літератури часопису Національної спілки письменників України «Дзвін», нині редагує журнал «Сільський господар».

Авторка півтора десятка книг. Твори перекладені англійською, італійською, польською та іншими мовами. Пісні на її вірші відзначені на всеукраїнських та міжнародних фестивалях. Лауреат премій ім. Маркіяна Шашкевича та ім. Леся Мартовича. Нагороджена медалями «Культура за мир» (Мілан, 2006) і «Почесна відзнака НСПУ» (Київ, 2018).

Брала участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2019 р.

* * *

Вже так не стукай, серце моє,
Буде – як буде?.. Буде – як є.
Літо відходить. Аж відтепер
Невідворотний серпень, як серп,
Вжалить – не вжалить, а заболить.
Мало – не мало – є тільки мить...

* * *

Мабуть,
Це був
Останній лет....
Я виживу,
Бо я
Поет.

* * *

Ті, що мене залишали, уже не залишать.
Ті, що від мене пішли, вже від інших ідуть.
Більше нікому в житті не віддам свою тишу.
Мудра душа оминає планету не ту.
Тих, що так легко прощались, так легко простила –
Сонце не згасло, і Місяць на Землю не впав.
Навіть вовчиця у темному лісі не вила.
Тих, що чекати не вміли, ніхто не чекав.

* * *

Коли не віриш, що буває гірш,
Коли вночі і вдень – та ж темна ніч,
Коли ржавіє слово, наче цвях,
Коли не вірш, а тінь від олівця,
Ніхто не винен, все в тобі самім –
Добро і зло, народження і тлін.
І доки Бог тобі відміряв літ –
Ти – цілий світ, один на цілий світ.

* * *

Учили боятись любові –
В пориві сердечнім, у слові...
Учили кохані, найближчі –
Куди вже рідніші, куди ще...
Навчили? Та де там, куди їм!
Слова полетіли за димом...
Є в мене одна таємниця:
Я з тих, хто не всякому вчиться.

ЛУЖНЯК
Наталія Володимирівна

Народилася 28 вересня 1980 року у м.Хмельницькому.

Закінчила Державну академію керівних кадрів культури і мистецтв за спеціальністю «Документознавство та інформаційна діяльність», закінчила магістратуру державного управління Хмельницького університету управління та права, магістр державної служби.

Брала участь у фестивалі у 2016-2019 рр.

* * *

Над рідним містом прокинулося сонце,
Проломлює хмари променем чистим,
День новий починає життя,
Разом з дощем та вітром грайливим.

А ось і веселка ген-ген промайнула,
Всіма кольорами до люду сміється,
Днина чудова на вечір звернула,
От-от й вечорова зоря загориться.

* * *

Життя – це мить, що мірється роками,
Біжить, неначе промінь, крізь життя,
Берить з життя все те, що хочеться думками...
Із легкістю, з натхненням, з почуттям.

* * *

А хмари як люди,
І що ж з ними буде,
Як вітер завіє на острів безлюдний.
Спитає той вітер про душу,
Навіє про мрії сердечні,
Разом із думками сумними,
Залишить без таємниці...

* * *

Весна прийшла, квітнуть сади
Душа співає різнокольорово,
Всміхаються веселково думки
Щодень рясніє гарним словом.

Щебечуть теплі та привітні дні
Хоча дощі нагадують про себе,
Веселкою завершуються сни
Де ми разом. Ніхто крім тебе.

* * *

Намалюю я сонце для тебе
У його світанковій красі
І біленькі хмаринки по небу,
Що плекають травичку в росі.

А ось тут намалюємо квіти
І вишневий садочок, і дім,
А тобі щоб рости і радіти
І щасливою бути у нім.

ЛУК'ЯНЮК Микола Васильович

Народився 14 травня 1948 р. в с. Заруддя Красилівського району на Хмельниччині. З дитинства захоплювався малюванням та виготовленням дитячої зброї.

Служив у флоті, де вперше почав писати вірші. Навчався у Хмельницькому технологічному інституті побутового обслуговування, який закінчив з відзнакою. У Хмельницькому держуніверситеті отримав другу освіту за спеціальністю «Практична психологія». Кандидат технічних наук, доцент Хмельницького національного університету. Відмінник освіти України.

Художній керівник Народного СТЕМу «Юмодес», президент КВК-ліги університету, головний експерт телевізійного проекту «КВКактус», автор естрадних творів, лауреат численних фестивалів різних рівнів – від міських до міжнародних.

Брав участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2015-2019 рр.

* * *

Я вірю, що настане днина
Земля очиститься від зла
Війни наругу з себе скине
Машину смерті подола!

Припинимо кувати крицю
Закинем гострого ножа
І викопаємо криницю
Гуртом, на місці бліндажа.

КОЛИСЬ ХОДИЛИ ДО КРИНИЦІ...

Колись ходили до криниці
Набрати свіжої води,
З людьми почутим поділитись,
Дізнатись, чи нема біди.

Чи хтось помер, чи народився,
Чи щось у когось відбулось,
Чи скоїлося в цьому світі,
Чи, просто, як кому спалось.

Побачити своїх сусідів.
Почути свіже із новин,
Чи поздоровити зі святом,
Чи привітати з днем новим.

Бува сварилися, мирилися,
Але й дорослі і малі
Черпали істину з криниці,
Із глибини, душі землі.

Таємно всі молились богу,
І жили як одна сім'я.
Колись ходили до криниці,
Тепер у кожного своя.

НАДІЯ

Білим снігом сивина осипає скроні
Мов лелеки мчать літа, у часу в полоні
Проймає тепле літо наступила осінь
Та душа зими не хоче вона весну просить:
«Ти прийди до мене весно яблуневим цвітом,
Подаруй мені надію, що вернеться літо!»

МАЗУР Наталія Павлівна

Народилася 23 липня 1961 року в місті Дунаївці Хмельницької області, де і мешкає нині.

Учасниця літературно-мистецького об'єднання ім. В.Бабляка «Сонях» (Дунаївці), Міжрегіонального літературного товариства «Об'єднані словом» (Івано-Франківськ), Всеукраїнської творчої спілки «Конгрес літераторів України» (Хмельницький), Української асоціації письменників Західного регіону (Львів).

Автор книг поезії «Душа на кінчику пера» (2012), «Мокре сонечко» (2012), «Трем тиші» (2016), «Забавлянки» (2019), «Потешки» (2019), «Стакато доцу» (2019).

Лауреат та дипломант численних літературних конкурсів, в т.ч.: лауреат Міжнародного літературного конкурсу «Каплатида» (2017); Гран-прі Міжнародного літературно-поетичного конкурсу «Обранці небес», присвяченого пам'яті В.Стуса (2017, 2018); дипломант (I місце) VII Міжнародного творчого конкурсу «Казка сьогодні» (Німеччина, 2019).

Брала участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2015-2019 рр.

ЧОМ, КАШТАНЕ, ПОЖОВК?

Чом, каштане, пожовк? Може, ночі вже зовсім холодні?
Чи боїшся, що рине хурделиці білий загін?
Ти так довго стояв у зеленім вбранні, а сьогодні
Уночі пожовтів, мов за сонцем побіг навздогін.

Ніч минула-майнула, немов надломилася доля,
Хоч, насправді, убрання жовтіюче – теж до лица.
Не зітхай, не сумуй – це під осінь міняються ролі
І пора позументи скидати з міцного плеча.

Ми з тобою, каштане, підемо до осені в гості
З кособоким дощем – сіруватим, неначе полин.
Про гостини оті – різнобарвні та золотокосі,
Попрохаєм у неї на спомин хоч кілька світлин.

З нею будем ходити по ще невідомих маршрутах,
Аж допоки зима їй не вручить свої постולי,
А твої каштанята, позбувшись колючого пута,
Побіжать увсебіч – ти їм листям стежки застели.

СОМЕЛЬЄ

А ти не йди до осені, зажди!
Побудь у літі, що стікає медом.
Ще сонце гріє втомлені сади,
Ще ніч їх огортає срібним пледом

Із тисяч зір.
Ще котиться у вись
Воцана повня, наче камінь з праці.
Не йди до осені, а краще помолись
За кожен день прийдешній і вчорашній.

Бо у минулім є своя канва,
Уся тобі відома до дрібниці.
Майбутнє від усіх Господь сховав,
Тобі його ще знати не годиться.

Живи в цю мить!
Хай буде все, як є!
Краплини літа позбирай у полі.
А восени, як вправний сомельє,
Налий у спомин, і смакуй поволі.

МАЛІШ Петро Іванович

Народився 27 січня 1953 р. у селі Меденичі Дрогобицького району Львівської області. Закінчив факультет журналістики Львівського державного університету ім. Івана Франка (1979).

Прозаїк, публіцист. Працював у часописах «Корчагінець», «Вільне слово», «Майбуття», «Високий Замок», «Подільський кур'єр», «Подільські вісті».

Голова Хмельницької обласної організації НСПУ, член НСЖУ. Лауреат низки премій: всеукраїнської «За подвижництво у державотворенні» ім. Якова Гальчевського (2004), міської ім. Богдана Хмельницького (2007), регіональної «Скарби землі Болохівської» (2010), міської ім. Миколи Орловського (2011), обласної ім. Дмитра Прилюка (2015), обласної ім. Тараса Шевченка (2018).

Нагороджений Золотою медаллю української журналістики. Брав участь у фестивалі «Слово єдне!» у 2015-2019 рр.

НАВЧИТИСЯ МОВЧАТИ Образок

1

Радіомеля – так в селі прозвали Зіньку, яка цілоденно не затуляла рота. Горе тому, хто потравляв їй під руку, не було ні спину, ні перепочину. Зубоскали радили голові громади відправити Зіньку на конкурс «Найтриваліший язик». Нехай там мелить, як ото вітряк у давнину. А якщо нема такого конкурсу, то хай-но там у столиці започаткують! Інакше депутатом оберемо!

Чоловік Арсенько – повна протилежність дружині. Спокійний, мовчазний, повсякчас у роботі. Смерком заходив до хати, натомлений і голодний, і одразу ж вмикалася Радіомеля. Арсенько мив руки в умивальнику, сідав до столу.

Повечерявши, лягав у ліжку, позіхав. А дружина безугодно теревенила.

– Зінько, як кончиш говорити, виключиш світло, – прохальним голосом звертався до балакучої жіночки. І засинав, стиха похрюпуючи.

2

Безкінечно балакують не лише сільські Зіньки, а й політики, депутати, урядовці, радіофеємщики, телевізійники та мільйони інших пустомелів. Саме до таких звертався італійський католицький священник-монах Бруно Ферреро: «Щоб людина не говорила надто багато дурних слів Богові, Він дав їй десять пальців, щоб пам'ятала Його мудрі ради:

Щоб перше слово було добре,
Щоб друге слово було правдиве,
Щоб третє слово було справедливе,
Щоб четверте слово було шире,
Щоб п'яте слово було відверте,
Щоб шосте слово було делікатне,
Щоб сьоме слово несло втіху,
Щоб восьме слово було ласкавим,
Щоб дев'яте слово було сповнене поваги,
Щоб десяте слово було мудре.

Далі мовчи!»

Чому Бог надуумлює говорунів так поступати? Бо «за кожне слово пусте, яке скажуть люди, дадуть вони відповідь...». Більше того, інакше «зо слів своїх будеш засуджений» (Єванг. Матв. 12:36,37).

І в книзі Йова читаємо: «Чи має зостатись без відповіді безліч слів? І хіба язиката людина невинною буде? [...] О, коли б ви насправді мовчали, то вам це за мудрість було б!»

Пам'ятайте Господнє застереження – вчіться мовчати.

МАТЕУШ **Віталій Олексійович**

Народився 1 січня 1950 року в селі Ягідному (раніше – Калівка) Муровано-Куриловецького р-ну Вінницької обл.

У 1965 закінчив 8 класів Бахтинської середньої школи, у 1968 – фармацевтичне відділення Хмельницького медучилища, у 1976 – фармацевтичний факультет Львівського медінституту.

Працював на фармацевтичних посадах переважно в м. Хмельницькому.

У літературній творчості утверджує гуманістичний реалізм, розробляє альтернативне літературознавство, займається доказовою літературною критикою і літературознавчим психоаналізом. Автор 97 книжкових видань і багатьох публікацій в пресі. Лауреат Літературно-краєзнавчої премії імені прозаїка і краєзнавця Василя Баженова (2020).

Член Хмельницької міської літературної спілки «Поділля» з 2008 року і Хмельницького обласного осередку ВТС «Конгрес літераторів України» з 2015 року.

Брав участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2015-2019 рр.

МИСЛИТЕЛЬ ЕНГЕЛЬС І ЙОГО БУТТЯ **Гіпотетичний роман у віршах**

Кілька початкових слів

Захотілося написати про Фрідріха Енгельса. Це тому, що я підтримую українських націонал-комуністів, а КПРС і КПУ засуджую за їхні тяжкі злочини. Вони не покаються, не виключили Сталіна і сталіністів з Комуністичної партії, а це треба було обов'язково зробити.

Жанрова визначеність цього твору склалася під впливом доктора філологічних наук з міста Дніпра Валентини Біляцької, що відзначилася продуктивними літературознавчими дослідженнями українських романів у віршах. У написанні свого твору я подружився з гіпотезою, але не назвав «роман-гіпотеза» подібно до Галини Тарасюк, в мене не одна, а кілька гіпотез, тому я вжив слово «гіпотетичний».

Пролог

Вік дев'ятнадцятий нашої ери триває,
Привид Європою бродить, тривожить, хвилює,
Комуністичний цей привид бунтує суспільство,
Плодить бажання проклятий цей лад повалити,
Капіталізм замінити гуманнішим ладом.
Є свій господар у привида – Карло Великий,
Маркс в нього прізвище, дуже відоме у світі,
Привидовод дуже вправний і сильно впливовий,
Привидом світ переверне цілий Карл Великий.
10 Світ переверне не сам, в нього армія сильна,
В нього заступник найперший, це є Фрідріх Вірний,
Він необхідний, без нього нічого б не вийшло.
Фрідріх – мислитель великий, творець він і геній,
Та самостійним не став, така випала доля.
Вище призначення в нього – це Карлу служити
І після Карла завжди бути другим, не першим.
З Карлом Великим приречений був на вторинність,
Це з боку Фрідріха жертва була благородна.
Хочеться далі про нього тепер розповісти,
20 Певні фрагменти з його біографії взяти.

Частина перша

1

Фрідріх народжений у Вупперталі німецькім,
Тобто у його частині, що Барменом зветься,
Тисяча років та ще й вісімсот проминуло
Ери Христової, кажемо – нашої ери,
А після цього в двадцятому році родився
Фрідріх, син Фрідріха Енгельс – в сім'ї буржуазній,
Сталося це в листопаді у день двадцять восьмий.
Фрідріх в сім'ї був найстарший, ім'я взяв батьківське,
А після нього сини три і доньки чотири
10 Ще народились, дітей у сім'ї було вісім...

МАЦЬКО Віталій Петрович

Народився 24 квітня 1952 року у с. Шрубків Летичівського району Хмельницької області. Закінчив факультет журналістики Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. Працював редактором газети «Кам'янець-Подільський вісник».

Доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української мови і літератури Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії.

Член НСПУ, член НСЖУ. Поет, прозаїк, літературознавець. Автор 30 книг та 400 статей з питань академічного літературознавства, мовознавства, історії та теорії літератури, періодики. Лауреат всеукраїнської премії ім. Івана Огієнка, обласних – ім. Микити Годованця, ім. Григорія Костюка, ім. Тараса Шевченка, міської – ім. Богдана Хмельницького.

Брав участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2015-2019 рр.

УКРАЇНСЬКА МОВА – НАЦІОНАЛЬНА МОВА УКРАЇНЦІВ

Науковцями доведено, що українською мовою офіційно володіють понад 45 мільйонів осіб, переважно – українці. Крім того, наша мова також поширена у ближньому і дальньому зарубіжжі, зокрема в Молдові, Білорусі, Казахстані, Росії, Польщі, Словаччині, Румунії, США, Канаді, Великій Британії, Бразилії, Аргентині, де компактно проживають українці. Мова українська входить до третього десятка найпоширеніших мов світу, хоча за весь період свого існування зазнавала утисків і заборон. Наприклад, у XVIII-XX століттях українська мова зазнавала утисків з боку польської та російської влади. Недарма, коли за церковним календарем 9 листопада вшановується пам'ять Преподобного Нестора Літописця, починаючи із 1997 року, ми відзначаємо на державному рівні День української писемності і мови. Цього дня проходять учнівські конкурси під різним девізом,

інтелектуальна гра-конкурс знавців української мови «Мово українська, гордосте моя!» тощо.

Інститут модернізації змісту освіти щороку проводить Міжнародний мовно-літературний конкурс учнівської і студентської молоді імені Тараса Шевченка. Отже, Тарас Шевченко надихає всіх, хто вміє його слухати. Міжнародний конкурс знавців української мови імені Петра Яцика стартував 9 листопада 1999 р. – конкурс, який має на меті *утвердження* державного статусу української мови, піднесення її престижу серед молоді, виховання поваги до культури й традицій українського народу. За ухвалою Ліги українських меценатів, конкурсу надано ім'я Петра Яцика (1921-2001). Після смерті мецената його дочка Люба стала почесним головою конкурсу. Прикметно, що в конкурсі беруть участь як українці, так і особи інших національностей, які знають українську мову і послуговуються нею. За останні роки кількість учасників конкурсу сягала п'яти мільйонів з понад жвадцяти країн світу.

У Конституції ст. 10 чітко прописано: «Держава забезпечує всебічний розвиток і функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя на всій території України. В Україні гарантується вільний розвиток, використання і захист російської, інших мов національних меншин України». Якщо Основним Законом в «Україні гарантується вільний розвиток, використання і захист російської, інших мов національних меншин», то для чого в один рівень з державною мовою нині ще потрібно закріплення обов'язкового вживання таких мов «поряд» з державною мовою у багатьох сферах суспільного життя. Це ж підриває дієвість статусу української мови як державної, відкидає мову титульної нації на «периферію» суспільного вжитку. Якщо хтось скаже, що це ж, мовляв, пишемо під стандарти країн ЄС, то нічого подібного. Так, 13-14 вересня 2017 року мені довелося побувати на науковій конференції «Творчість, переклад і критика в міждисциплінарному середовищі (Іван Мадцинський і словацько-українські зв'язки)» у м. Пряшів (Словаччина) з нагоди 95-річчя від дня народження історика літератури, письменника. Так ось, словацька мова наближена до української. За часів існування СРСР у школах Словаччини працювали російські вчителі високого гатунку... А мені подумалось, чим не приклад для нинішньої української влади у міждержавних зв'язках із сусідами.

МАЧКІВСЬКИЙ Микола Антонович

Народився 10 січня 1942 року в с. Хоросток Славутського району Хмельницької області. Закінчив факультет журналістики Львівського державного університету. Працював редактором районної газети в Білогір'ї, літературним редактором хмельницьких обласних газет.

Член НСПУ та НСЖУ. Лауреат Міжнародної літературної премії ім. І. Кошелівця, всеукраїнської – ім. О. Олесья, міжобласної – «Скарби землі Болохівської», обласних – ім. М. Годованця та ім. В. Буласка, міської – ім. Б. Хмельницького.

Брав участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2015-2019 рр.

НЕВОЛЯ ВОЛИЦІ Уривок з роману

Мандруючи з милим таксистом Орлушею по Антонінщині, добродій Едвард намагався відвідати насамперед ті населені пункти, в яких за його раннього дитинства доводилося бути сім'ї Мілярів. А то ще три села – Кременчуки, Зелена і Терешки. Після них – знову Антоніни. Стосовно Волиці і Кременчук, то ці два села примикали до цукрового заводу. В повоєнні роки завод виріс у гіганта цукрової промисловості, став комбінатом, відомим на всю Україну, а Волиця і Кременчуки – його територією. Від них, колишніх, мало що залишилося. І передусім – людські згадки. Чимало їх дарує пам'ять і поважному віком Едварду Рафаїловичу. На цю тему в таксі велася не одна балачка. Та все ж Кременчуки з населених пунктів, де тоді бували Міляри, для добродія Едварда залишилися найбільш загадковими. Довго ходили Кіндрат Овсійович і Едвард Рафаїлович по тій місцині, на якій село колись розміщалося, шукали величезне підземелля, в яким наприкінці окупації переховувалось кілька сотень біженців і Міляри – серед них, але – дарма! Щезло безслідно. І ніхто з теперішніх мешканців Кременчук про те підземелля нічого не знає...

– А можливо, та величезна схованка була в Зеленій? – підказує хлопчик, незримо йдучи поруч з паном Едвардом. – Забулося, бо добиралися до підземелля уночі. То хіба міг ти добре роздивитись, де воно й біля чого?..

– А й правда. В голові сплуталось, не пам'ятаю. Може, у Зелений...

– Нічого дивного. Буває... – скрушно зітхнув Кіндрат Овсійович. – От тільки бензину ми спалили не одне відерце, намарне блукаючи. Словом, пасажиру не до жиру – платити ж доведеться... То хоч розкажи, що то таке було!

– Було, – погоджується на розповідь шукач бомбосховища. – У Зелений, або десь побіля Антонін чи й далі. Не можу точно визначити... Але було там таке. Величезний підвал битком набитий біженцями. А навколо бомбосховища рвуться снаряди, бомби, свищуть кулі і осколки. Наші наступають – німці обороняються... Не пригадую, де був наш тато. Здається, – не з нами. Мама, Геня, Леона і я примостилися в куточку. Раптом мама почула голос Петра Островського. Він забіг у підземелля, забрав з собою дружину і своїх дітей. Посадив на підводу, а мамі нічого не каже. Франя Ільківна кинулася за ним. Посадила і нас, своїх дітей на того воза, вирвала з рук Островського віжки, а коням:

– Вйо-о!..

Підвода рвонулася з місця і понеслася між розривами бомб і снарядів. Куди – не знати. Лише б подалі від того жахіття. У тій колотнечі з рук мами випав батіг. Зупинитись і шукати його в темряві не було як. То Франя Ільківна біла гривастих довгими віжками. Ми летіли, як на вертольоті. Небо несамовито блискало від розривів набоїв, гуркіт такий, ніби кінець світу прийшов; коні з переляку хропіли, ставали дибки. Як ми не перекинулись і як нас оминули кулі і осколки, жодна бомба не впала на наші голови – Бог його знає!.. Нарешті ми вирвались з тої чортової круговерті, зупинилися в якомусь селі, щоб коні перепочили. Постріли і вибухи залишилися далеко позаду... А біля того бомбосховища розгорівся великий бій. Можливо, те підземелля стало тим біженцям, які переховувались у ньому, братською могилою. Через те ми не можемо його знайти нині, – припустив Едвард Рафаїлович. І, хвильку помовчавши, додав:

– Нас врятувала мама. Смілива і рішуча, шанована людьми, які її знали, Франя Ільківна...

Кіндрат Овсійович присмучено поглянув на свого улюбленого пасажира і ствердно кивнув головою. Мовляв, так, так, чого не зробить справжня ненька заради своїх дітей. На будь-який подвиг піде...

МЕЛАНІЧ Віталій Прокопович

Народився 22 квітня 1946 року в місті Свердловськ Луганської області. Закінчив Харківський інститут радіоелектроніки, працював у сфері інформаційного забезпечення в Харкові, Северодонецьку, Сумах. Проживає в м. Суми. Автор книг «Життя як ріка» і «Знайти себе». Друкувався в альманахах Києва, Сум, Харкова, Глухова, Хмельницького. Дипломант поетичного фестивалю «Час Візбора-2015» (Харків),

Всеукраїнського конкурсу ім. Леся Мартовича-2017 (Жовква).

Член НСЖУ. Керівник обласної літературної студії «Літера», літературно-мистецького клубу «Грань».

Брав участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2019 р.

* * *

Стоїть хатина край села...
Замок в іржі – давно порожня.
Тополя крила підняла,
Аби помітив подорожній.

До двору заросли сліди –
І постарішала оселя.
Самотні відра без води,
Застиглі вікна, невеселі.

А на городі, мов колись,
Готують соняхи насіння,
Гілки сливові розляглись,
На бузину – красу осінню.

Буває, довго сірий дощ,
У двері стукає сердито:
Мо повернувся хто із прощ?
Та вітер дме несамовито.

Стоїть хатина край села...

ВІЙНА НА ДОНБАСІ

Громи гриміли на дерева голі,
І вітер, знявшись, позривав дахи,
Та не сівалки - чорні "гради" в полі,
Кричали, мов сполохані птахи.

Від горя, страху посивіли люди,
Сплюндровано тепер їх рідний край,
Де брат пробив своєму брату груди,
І стало пекло там, де квітнув рай...

Рядки на фронт виводила дитина,
Останнє надсилав старий без ніг,
Були не зайві з крихтою краплина,
Коли війна ступила на поріг.

* * *

Весна сплелася із квітучим літом.
Ми – дві стежини, що зійшлися в полі
Між волошково-житнім оксамитом.
Коротка зустріч, наче примха долі.

Незчуємося, як достигне колос,
І сонце обпече його палюче.
Мою молитву, твій журливий голос
Почує вітер у стерні колючій...

САМОТНІСТЬ

Одним один... Нестерпно сумно...
Самотність – кара, не ганьба.
В глухий куток життя відсунув
мене Всевишній... Тут журба,

Холодна пуста... Зникли друзі.
Без них ураз мій світ збіднів...
Я ніби дерево у лузі,
Та в серцевині – біль, не гнів.

МИКОЛАЙЧУК Валентина Іванівна

Народилася 6 жовтня 1959 року в селі Барвінкове Кам'янець-Подільського району Хмельницької області. Початкову та базову освіту здобула в Грушківській середній школі. Майбутню професію обрала ще в першому класі – вчитель. Навчалась у Хмельницькому педагогічному училищі (1974-1978) та Кам'янець-Подільському педагогічному інституті (1984-1989).

З 1982 року працювала вчителем у рідній школі, щоб сіяти вічне і мудре в дитячі душі.

З 2009 року – директор Грушківського НВК «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів і агротехнічний ліцей», сьогодні це Грушківський ліцей Староушицької селищної ради. Щоранку поспішає до своєї другої домівки, байдуже, чи ранок посміхається веселим сонцем, а чи клубочиться павутинням бабиного літа, чи снує пасмами густого осіннього туману. І завжди думає, як зустрине її школа, учні, вчителі, працівники? А в голові рояться один за одним поетичні рядки...

Брала участь у фестивалі «Слово єдне!» у 2019 р.

РІДНЕ ПОДІЛЛЯ

Моє рідне Поділля,
Краю мій дорогий,
Такий древній та сивий
І такий молодий.

Скільки горя й наруги
В грізні роки приймав,
Та не став на коліна
І додолу не впав.

Хай мінають століття
Ти ж мужній, процвітай.
Такий щедрий, родючий
Мій оновлений край.

ГРУШКА

Грушка – чудове Подільське село.
Славне минуле в нього було.
Назва цікава та ще й запашна.
Звідки ж, питаєте, взялась вона?

Кажуть, колись тут дорога була,
Старезна груша край неї росла.
Вода біля груші джерельна, смачна,
Всіх перехожих манила вона.

Бувало, так скажуть:
- До грушки дійдем,
Отам відпочинем,
Водички поп'єм.

Чимало з тих пір вже води утекло,
На місці оцьому з'явилося село.
І грушка давно вже своє оджила,
Та назву прекрасну селові дала.

Тут люди трудящі і щирі живуть,
Орють щедрю землю, і сіють, і жнуть,
А ще грушківчани завжди залюбки
Вирощують яблука, груші, сливки.

ПІСНЯ ПРО ГРУШКУ

На Поділлі зросло моє рідне село.
Те, що Грушкою здавна зветься.
Із далеких часів, із минулих років
Ця історія славна ведеться.

Тут квітують сади, тут рясніють жита.
І щодень рідний край розквітає.
І дорослий й старий, і найменше дитя
Про майбутнє села кожен дбає.

Хай минають роки, хай спливають літа.
Ти ж міцній, процвітай безупину.
Тут мій батьківський дім, тут родина моя.
Тут маленька моя батьківщина.

МИТЮК Ганна Олександрівна

*Народилася 22 грудня 1969 р. в с. Жабинці
Чемеровецького району Хмельницької області.*

*Закінчила Національний педагогічний уні-
верситет імені М.П.Драгоманова. З юних літ
її поезію друкували в обласній та районній
періодиці. Працює вчителькою, секретар
літературного об'єднання «Натхнення» при
центральної бібліотеці Нетішинської міської
ЦБС. Автор книжок «Мить натхнення»*

*(поезії, 1999), «Математика у лісовій школі» (вірші для дітей, 2005),
«Струни душі» (поезії, 2008), «На долоні світу» (поезії, 2017).*

Брала участь у фестивалі «Слово єдне!» у 2019 р.

* * *

Життя вділило часу небагато,
і сил на все обмежено – ліміт,
а щоб себе чи ближнього пізнати,
потрібен не один десяток літ.

Усі живемо, мов на магістралі:
висока швидкість, часті віражі...
Інерція веде невпинно далі,
а відпочинок – тільки на межі...

Коли уже зносилися, що далі,
немає сили для натуги дня
чи пауза жалоби і печалі.

Спиняємось осмислити життя...

Куди ми мчали? В суєті щоденній
згубились наші праведні труди.
Чи там шукали радість і натхнення,
і, зрештою, приїхали куди?

Життя вділило часу небагато,
і сил на все обмежено. Ліміт.
Дай, Боже, духу не пошкодувати,
насаги дай лишити гарний слід...

* * *

Залікую душевну рану,
щоби далі життям іти.
Я малою хмаринкою стану,
щоб побачити все з висоти.

Попливу над безмежним краєм,
зрозумію, що світ прекрасний.
Дуже рідко красу помічаєм,
всі загрузнули в буднях власних.

Повернуся дощем, поплаачу...
І забуду душевну тугу...

Ворогам малодушшя пробачу,
і байдужість пробачу другу...

Знов навчуся митям радіти,
помічати – лише найкраще! ...

У гармонії жити зі світом
нам стає усе важче й важче...

* * *

Людині важливо відчутти
свою необхідність у світі,
важливо – потрібною бути,
комусь у житті прислужити.

Людині потрібна людина,
ця істина – незаперечна.

Ми завжди чиясь половина,
частинка суспільства доречна.

Підтримка – усім необхідна,
і слово правдиве і схвальне.

Чужі нам стають наче рідні,
для когось наш світ ідеальний.

Життя – лабіринти й сюрпризи,
тож нішу шукаємо власну.

І часто короткі репризи –
це зона комфорту і щастя!

МІХАЛЕВСЬКИЙ Віталій Цезарійович

Народився 3 листопада 1961 року в селі Подільське (Привороття) Кам'янець-Подільського району на Хмельниччині. Закінчив з відзнакою математичний факультет Чернівецького держуніверситету (1984). Проходив офіцерську службу в Прикарпатському ВО. З 1986 р. проживає у Хмельницькому. Двадцять шість років працював у сфері інформаційних технологій галузі зв'язку («Укртелеком»).

Кандидат фізико-математичних наук.

Доцент Хмельницького національного університету.

Автор 9 збірок поезій: «Я жду весну» (2003), «Крапельна вина, або Уроки української» (2005), «Година пік, або Твір на власну тему» (2006), «Місце під сонцем» (2006), «Невиправний романтик, або Як я провів літо» (2011), «Соло на трубі» (аудіозбірка, 2011), «Перші черешні» (2012), «Яблука райські» (2013), «Дужерково-букетні вірші» (2015, 2018, 2020).

Член НСПУ, голова Хмельницької міської організації НСПУ. Лауреат міської премії ім. Б. Хмельницького (2006) та обласних – ім. Т. Шевченка (2015), ім. М. Федунця (2020). Нагороджений Грамотою Верховної Ради України (2019).

Брав участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2015-2019 рр.

І БУДЕ ВІРШ

Коли мене ти запитаєш: «Де ти?»,
Тоді скажу: «Без тебе я ніде».
І буде вірш – як відкриття комети,
Як спалах зірки, що для нас паде.

Коли мене ти запитаєш: «З ким ти?»,
Тоді скажу: «Без тебе я ні з ким».
І буде вірш – як волошковість жита,
Як розкіш грому з голосом м'яким.

Коли мене ти запитаєш: «Хто ти?»,
Тоді скажу: «Без тебе я ніхто».
І буде вірш – як неповторний дотик,
Як снів твоїх дозволений ковток.

ЖІНОЧЕ ЩАСТЯ

Сміялось сонце золоте,
Натхненням осінь дихала...
Враз, – вітер свище і мете,
І вірші – жовтим вихорем.

Би заховатися, а де?!
«Тут радісно і пишеться, –
Коханий скаже, – сум пройде,
Хороше все залишиться.»

І кіт, і кава, і плече, –
Купають зорі місяця...
І поцілунок обпече,
І щастям світ засвітиться.

Хай сонце ясне чи гроза,
Чи неспокійна віхола, –
Аби коханий знов сказав:
«Люблю. Куплю. Поїхали.»

ВСЕ БУДЕ ДОБРЕ!

А я такий на ранок, як і всі:
Нечесаний, неголений, голодний,
Але щасливий! Господи, еси!
Красивий сон наснився на сьогодні!

У тому сні, напевно, кращий вірш.
У вірші тому – ти, бентежно-мила!
І ми удвох злітаємо до зір,
Закохані. Закохані – на крилах!

В очах твоїх – безмежно добрий світ.
У світі тому - тільки добрі вірші.
І буде день! Багато буде літ!
Все буде добре! Ти ж у мене віриш?!

МУЧНИК Олег Романович

Народився 15 квітня 1973 року в місті Кам'янець-Подільський. Закінчив філологічний факультет Кам'янець-Подільського національного університету ім. І.Огієнка.

Член мистецького об'єднання «Ліра». Автор збірки поезій "Шви" (2020). Друкувався в альманахах «Кам'янець ліричний» та «Медобори», в газетах «Гарний настрій» і «Ключ». Брав участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2019 р.

ГОНИТВА

З її появою вони вчиняють бунт -
бентега, захват, ніжність, радість -
немов нестримних жеребців табун,
які за першість прагнуть позмагатись.

Термосять віз душі в усі боки,
хриплять в натузі скакуни уперті.
І шкапами позаду вже думки,
гонитви тої мимовільні жертви.

До неба курява. Їздовий не при справі:
віддавсь на волю, віжки відпустив.
Закушено вудила, пахнуть трави,
як у дитинстві після літніх злив.

Шалений лет нітрохи не лякає.
Несеться повозу розгойдана стріла
в мішень небесну, що зоветься раєм,
і в кожного баского - два крила.

Але зненацька коні захрипіли.
У милі огирів натомлених тіла.
Зірниця тане в сяйві небосхилу.
В упряжці лиш думки - вона пішла...

НОКТЮРН

Маршрутні півні на зупинках
горлають ранішнє "Вставай".
Я голосу твого цукринку
вкидаю у щоденний чай.

Смакую ноти солоденькі -
люблю без винятків усі,
і сум, що десь в душі запхенькав
знаходить втіху в ніжнім "сі".

Додасть рішучості та сили
тандем серйозних "до" і "ре".
Нове захопливо красиве
"мі" з "фа" вмалюють у старе.

Мов з неба ніжно заговорять
і, надихнувши, окрилять
звучанням в світлому мажорі
твої чарівні "соль" та "ля".

І день, запряжений у сімку
близьких та рідних серцю нот,
баским конем нестиме стрімко
у світ примарних нагород...

НЕНЦИНСЬКИЙ Анатолій Йосипович

Народився 20 липня 1944 року в селі Веснянка Старокостянтинівського району на Хмельниччині.

У 1969 році закінчив історичний факультет Кам'янець-Подільського педінституту. З 1970 до 2006 рр. працював у пресі. Нині на журналістській пенсії. Перша збірка віршів «Вірність» вийшла у 1975 році. З того часу побачили світ чотирнадцять книг А. Ненцінського, серед них: роман у віршах «Комаргород», повість у віршах і прозі «День дев'ятий», повість-поема «А за річкою – Руда», поеми «Весталка», «Голоси з останніх меж», «У чорному квадраті», книга вибраного «Побачення з собою». Член Національної спілки письменників України з 1979 р. Брав участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2015-2019 рр.

АКТУАЛЬНИЙ ДІАЛОГ

Кума Стася:

– За вуглом он панібрацькі, та ти ж знаєш, «Львівські плячки». А «Трактир номер адін» хоче вибить кліном клін: мо', прийде хтось в колі вузькім: «Пей-гуляй, душа, по-руськи!» Та нема таких людей. Тільки й чути: «Будьмо! Гей!» «Гей, гуляй, гуляй, душа – вже козак без кунтуша!» Бо лиш наші хлопці щирі що у «Пляцках», що в «Трактирі»! А була оце в столиці... Як тут, куме, не журиться... Запитаєш щось у кого – дивиться, як на корову. Не второпає ніяк... Перепитує: «Как-как?»

Кум Вася:

– Тут не дінешся нікуди, і від правди не втечеш: щось пороблено нам, кумо, з язиком отим, еге ж. Так уївся в душі наші, що не відшкребеш ніяк, мов лайно те від параші, чи від кіптяви баняк. Чверть століття є Закон той, що про мову. Наче й наш, але й досі, скажем вкотре, діє мовний баш-на-баш. В Сумах стогне Стась: «Не в'їдеш... Мова ця така важка...»

А син Ізі вивчив ідиш, як ще був у пелюшках! В Стася ж – просто лінь і нехить, впертість, мов у барана. В Інтернеті ж хохот-регіт з «міра русскава» луна! А на повному серйозі – ту теорію він прьот, що не нація ми зовсім, а відчахнутий народ. Написав якийсь Мудакшев (навіть докторську зробив): Котляревський мову нашу нам з російської зліпив!

Академік Перегібін підхопив цю лажу вмент: у Туреччині в архіві бачив, пише, документ, із якого ясно стало, що па-русскаму таки лист турецькому султану написали козаки.

Забрехавсь, як той собака...Знають всі у світі всім, що кобиляча є с..., а не ж... в тексті тім. Але хай би що казали, ми за ними йшли і йдем: рускі в нас телеканали, їхні й радіоефем. Рідко звідти Мова плине. Всі ті шоу – мов пристріт: он «Говорить Україна» – й та па-русскі гаваріт. Та й таке ми теж «надбали»: на каналах там і здесь маєм юмор у «Квартале», гумору – лиш пучка десь.

Стася:

– Ще й «хохлів» нам витворяють на екранах голубих в «українських» серіалах – наче б'ють щораз під дих. Є ж Закон вже, але дрючить нас оте цабе з ТБ: «Мы язык ваш учим, учим...»

Вася:

– І хихика, голубе.

Стася:

– Ну а хто в нас ся втручає в дикий мовний ералаш? Тож «права» свої й качає те двомовне баш- на- баш. Коби-сь так не вийшло, люди, я до земляків отак, що язык насадить всюди в нас отой «русскоміряк»... І як дід Панас приїде із Нью-Йорка в Богучар – то приставлять ще до діда аж зо Львова товмача. Бо не зможе самотужки земляка земляк панять, то із рідної на русску тра' буде перекладать.

Вася:

– Та не буде так ніколи... Он же молодь в нас яка! Навіть в Києві на мову переходить з языка. Буде скрізь тут мова наша. Та, чужа, піде в Сибір. А хто любить її, вражу – тільки шкодить сам собі. Хай, нарешті, уторопа (не дурак же дураком), що це Путіну він ж... лиже русским языком!

ОЛІЙНИК Володимир Григорович

Народився 10 березня 1962 року в селі Лугове Ярмолинецького району на Хмельниччині. Закінчив з відзнакою Кам'янець-Подільський державний педінститут (нині – університет ім. І. Огієнка).

Автор понад 25 книжок для дорослих та дітей. Засновник та редактор-упорядник цілого ряду тематичних збірників, альманахів та антологій. Член правління ВГО «Український клуб», координатор ХОО. З 2012 року – голова Хмельницької міської літературної спілки «Поділля».

У 2016 році став лауреатом Хмельницької міської премії ім. Б. Хмельницького у галузі літературної діяльності, популяризації української мови. Співзасновник міського конкурсу-фестивалю «Слово Нації». Дипломант конкурсу на кращу пісню про місто Хмельницький (2016).

Брав участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2015-2019 рр.

БЕРЕГИНЯ

Заклинаю небом – повернися!
Рідними Богами заклинаю,
Муже мій коханий. Наших діток
Батьку добрий, мудрий, терпеливий,
Як вони, якби ти знав! – чекають.
Снопика самі до хати внесли.
Це – наш дідух – символ перемоги,
Символ хліба, сонця – України.
Твій це оберіг – коханий князю,
Ярославна я твоя. Не плачу.
Мужністю пронизана молитва,
Тятива любові і терпіння,
Припаду, як пташка трепетлива,
До грудей твоїх міцних, широких
І заплачу, аж тоді, заплачу,

Заплачу богині нашій Ладі,
Що тебе, коханий, повернула,
Віра і любов мене тримають
В них, всесильних, промінець надії,
В них наш порятунок. Правда серця,
Мить і вічність роду і народу.

НА МОТИВ ВАНШЕНКІНА

А вірші – як подих.
На них – Божий знак.
Обурення. Подив –
Не можна отак!

Гримаса тривожна,
В очах – переляк...
Таланту – все можна.
Таланту – все так.

* * *

Нам дано відчути силу слова,
Й ближньому ту силу передать.
Нація-народ – основ основа...
Наших віршів переможна рать
Йде на бій – супроти зла і зради,
З нами дух Шевченка дорогий!
Ідемо під стягом віри й правди,
Не страшні нам жодні вороги.
Таки згинуть, як роса на сонці,
Запануєм в рідній стороні.
Слава вам, духовні оборонці!
Опівночі знаки вогняні,
Провістять жадану перемогу,
Вимріяну в віршах і піснях.
Ой, терниста воленьки дорога,
А героям слава у віках!

ОСЕЦЬКИЙ Йосип Петрович

Народився 5 листопада 1946 року у с. Держанівка на Дунаєвеччині. У 1967 р. закінчив історико-філологічний факультет Кам'янець-Подільського державного педінституту, але переважну частину свого життя віддав військовій службі та науковій роботі.

Опублікував понад 40 наукових праць і захистив дисертацію із кримінології – доктор філософії в галузі права. Також досліджує актуальні проблеми безпекознавства, краєзнавства і порівняльно-історичного мовознавства. Є дійсним членом Центру дослідження історії Поділля Інституту історії НАН України.

Схильність до літературної творчості мав ще зі студентських років. Часто публікується у літературній періодиці. Автор поетичних книг – «Офіцерський вальс», «Черешневий сад», «Грона любові», «На майдані надії». Власну громадянську і філософсько-естетичну позицію найбільш повно передає у формах сонету, ронделя, балади, а також поетичного модерну та у пісенних текстах.

Член Національної спілки письменників України та Хмельницького ОО ВТС «Конгрес літераторів України».

Брав участь у фестивалі «Слово єдне!» у 2015-2019 рр.

* * *

До житнього колосся і бджоли,
Де сила духу і безмір'я праці,
Йду заступити шлях порожній фразі
То кольору, то присмаку золи.

Поміж обмов холодних, сірих ликів,
Дізнатись правди прагну у землі:
– Чи небо понад нами завелике,
Чи ми під ним настільки ще малі?

Оперся час на небозводу плечі,
Замріялись зірки під колискову,
Думки-струмки шукають русла речень
У досвіток, де мови диво-цвіт –
Там першим нам благословиться Слово,
А вже за ним – і Сонце, й Заповіт...

* * *

Здається, стільки і пройшов, і пережив,
Рубцями в серці – перехрестя-верстви,
Гаївки-пісні я благав у весен,
А правди-матінки вимолював у жнив.

Надія-доля крізь миттєвості душні
Несла неспокій мрій грайливо і мінливо
В розкритих пташаток метушні,
У шумовинні рік і буркотінні зливи –

Але минулось весен стоголосся,
І не зрослося літнім грозам над землею –
Як по Бродвею, з-за лісів прошкує осінь
Із натяком про пору ювілеїв...
– Рогата лося тінь вдивляється в алею,
Пригадуючи все, що не збулося!

* * *

Лише яріється світання виднокруг,
Крещендо сонця ще не грає гордо –
У ритмі міокарда по акорду
Я з ним себе переборю-переберу.

На грані ночі-дня неначе простір щез,
Перецідившись крізь решета часу –
Не розпрягаймо зло там, де державний жезл,
Не доливаймо жовчі в душу-чашу.

Не спокушайтесь ні всесиллям влади,
Ні звабою гріха, ні благом з-під поли,
Благословімо день за зборення імлі,
Благословімо дух, що нам зронила мати,
І простір, що єднав нас і ділив,
І час, який нікому не здолати!

ПАНАСЮК Микола Іванович

Народився 22 вересня 1948 року в селі Олексіївка на Кіровоградщині. Художник-педагог вищої школи, працював викладачем у різних сферах народної освіти.

Автор трьох поетичних книг: «Кам'янецькі чари», «Поезія рідної землі», «Мелодії графіки і слова». Друкувався у багатьох колективних збірках поетичних

клубів «Ліра», «Джерела душі».

Член Національної спілки художників України. Проживає у Кам'янці-Подільському.

Брав участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2017, 2019 рр.

МЕЛОДІЮ ТВОРИШ

Ти очима говориш
І мелодію твориш.
Ми – очей перегуки.
Серцем чуєш: повториш
Себе в дітях і внуках.

Я отут, біля тебе –
На сто сьомому небі.
Вдвох з тобою ми – вічність
Не загубимось в часі.
Що тій яблуні – вітер ?
Біля яблуні – ясен...

ПОЕТ

Вже ніч – і сутінь у дворі.
Спить сад, і світять ліхтарі.
Крокує в сонну темінь тиша,
А в небі місяць вірші пише...

КАМ'ЯНЕЦЬ

Хто не терзав ці грізні мури?
Які заброди, вороги?..
О, Кам'янцю, твоїй натурі
Усе на світі до снаги.

Ти пережив страшні навали,
Злих бусурманів жах і гнів,
Але не здавсь їм на поталу,
На тлі віків, мов сад, розцвів!

ХОТИН

Він зупиняв розбій, грабунок.
Він – неба цій землі дарунок.
І скільки ж то йому віків?
Цей мурів грізний обладунок!

Ці скелі! Цей фортечний рів!
Прислухайтесь: гуде відлунок...
Не затихає грім-відлунок.
Відваги клич... І крові спів...

* * *

Йду по дорозі, наче сам
Зостався в світі.
Радію вогким споришам
У теплім літі.

Блакиті розгорта сувій
Високе небо.
Чи видно звідти, що живий
Ще я,
Отут, між стебел ?..

ПАСІЧНИК Анатолій Євгенович

Народився 24 серпня 1959 року в смт. Нова Ушиця Хмельницької області. Після школи у 1981 успішно закінчив Новоушицький технікум механізації сільського господарства. Тривалий час працював на підприємствах м. Хмельницького, активно займаючись громадською діяльністю. У 1981 році розпочав займатися творчістю.

У 1983-1988 рр. навчався в Кам'янець-Подільському державному педінституті. Тоді ж продовжував писати поетичні твори, які друкувалися у періодичних виданнях. Вийшли друком поетичні збірки «Тепло долонь», «У просторі любові», «Любови нетронутые гроздьа», «На відстані чекання», «Вітри тривоги». Написано багато пісенних текстів, покладених на музику подільськими композиторами.

Брав участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2015-2019 рр.

ЦІЛУНОК

Цілунок твій... Він обпалив мене,
Зігрів жагучим полум'ям багаття,
Зустрілося небесне і земне,
Сплелось в намисто рідкісних каратів.

Цілунок твій... Небесних нот бистрінь,
Тремтлива пісня щастя понад світом,
Розхлюпалася повинню весни,
І обгорнула яблуневим цвітом!

Цілунок твій... Крізь час палахкотить,
Його вітри осінні не задують,
Його рокам розлук не остудить,
Його віки й події не спростують.

ОБЛІТАЄ ЦВІТ КАЛИНИ

Облітає цвіт калини на прогонах часу,
Від`їзжають з України сини й доньки наші,
Не знайшли себе в країні, підійшла зневіра,
Всюди голос її лине, крила гублять пір`я.

Нецікава Україна стала нашим людям,
Тихий смуток в запитаннях, коли краще буде?
Кожен хоче заробити, кожного це право,
Та, бува, без України на душі іржаво.

Та, бува, що ностальгія доленьку покрас,
Житнє поле прийде в мрії й пісня водограю,
Може так не поспішати у світи втікати
А порядок закликати до своєї хати.

Де не всі вірші Тараса зблідли на полицях,
Де не всі чесноти наші стали за дрібниці,
Ще зійде українська втіха, колосом зів`ється,
Й утече нарешті лихо, все лихе минеться.

А сьогодні все безвізи і стрімкі вокзали,
Тільки ж совість у валізи хай би ми не брали.
Плаче нині Україна на стрімких кордонах,
Проводжає доньку й сина в сонячних вагонах.

Не квітує цвіт калини на прогонах часу,
Виїзджають з України сини й доні наші...

ПЕТРЕНКО Світлана Анатоліївна

Народилася 1 липня 1968 р. в місті Ромни. Дитячі роки та юнацтво пройшли в рідному місті. Зараз живе і працює в місті Суми.

Член літературної студії «Літера». Член громадсько-культурної організації «Паліцин-ська академія». У своєму доробку має збірку поезій «Між простором і часом» та збірку творів для дітей дошкільного віку «Усміхайся, сонечко». Автор текстів понад десяти пісень.

Лауреат Всеукраїнських та міжнародних літературно-музичних конкурсів-фестивалей.

Брала участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2019 р.

ЯБЛУНІВКА

Вечоріло. Іван відв'язав коня. Завів до стайні.

– Ну все, впорався, – промовив тихенько, – тепер можна і відпочити.

Сів на ослінець, почухав потилицю, подивився праворуч.

Десь там, за горбами на трасі перегукувались стрічні машини. А тут, у низині, поміж старими розлогими яблунями, немов ховаючись від бурхливого сьогodenня, а може від злого ока, вкладалося спати село з пахучою назвою – Яблунівка.

– Яблунівка, моя рідна Яблунівка, – у діда заблищали очі, немов у молодого парубка. – Ех... Якби...

– Яблунівка, моя Яблунівка, – пошепки повторив декілька разів Іван. В глибині душі зародилась, а через секунду вирвалась на поверхню гармоніка і так заграла, що навіть старечі ноги не втримались і по молодецькі затанцювали. І вже Іван не просто Іван, а молодий чорнявий хлопець у вишитій хрещиком полотняній сорочці, підперезаний червоним поясом, а на ногах нові хромові чоботи, їде вулицею на вороному коні, а навкруги біло-біло. Ні, не від снігу, а від яблуневого цвіту. А

які ж це неповторні аромати. Садок баби Орісі ще з весни пахне «білим наливом», а – садиба Марусі та Петра «макінтошем», та «полосатою тіролькою».

Раптом Іван спинив коня і від несподіванки, затаїв подих, бо йому здалося, що назустріч, у рожевій сукні йде сама весна, перевдягнена в русяву красуню з небесно-блакитними очима.

– Хто ти? – з цікавістю промовив парубок і наче вкопаний став перед нею.

– Я,.. я – Оксана, – усміхаючись і трохи соромлячись, промовила білявка.

– Оксана? – здивувався Іван, – я всіх дівчат в селі знаю, а от тебе бачу вперше.

– Та я, – тихесенько мовила дівчина, – я тут на гостинах у дядька Захара.

– На гостинах? У Захара? Та це ж мій сусіда, – радісно вигукнув Іван, – то, може прогуляємось, я тобі нашу Яблунівку покажу.

Іван скочив на коня, подав руку Оксані. Дівчина задумалась, а згодом вже трішки сміливішим голосом промовила:

– Кажеш, дядьків сусіда?..

Війнуло теплим вітерцем, яблуневі пелюсточки закружляли в повітрі і сіли на землю біло-рожевими метеликами. Сталося диво: очі молодих зустрілись у погляді і дивилися одне на одного, наче заворожені. Настала тиша.

Аж раптом небо загукало, почорніло, нахилилось до самісінької землі, Із темряви вирвалась колюча блискавка і вцілила Іванове прямісінько в серце.

– Що це я, хапаючись за груди, зойкнув старий: чи заснув, чи так привиділось?

Іван піднявся з лавки, ще раз глянув на стайню і старечою ходою почвалав до хати.

ПИЛИПЧУК Тетяна Миколаївна

Народилася 2 листопада 1980 року у м. Дунаївці на Хмельниччині, де і проживає до сьогодні. Член Хмельницького обласного осередку ВТС «Конгрес літераторів України».

В доробку три власних книги: «Післямак» (поезія, 2017, Харків), «Казки на ніч» (дитячі казки і вірші, 2018, Харків), «Казкові мандри» (дитячі казки і вірші, 2019, Харків). Дві книги побачили світ у співавторстві з іншими авторами: «Оберіг» (поезія: Т. Пилипчук, В. Спірякіна, Б. Матвієв, 2018, Харків), «Зерна» (поезія: Т. Пилипчук, В. Спірякіна, 2020, Харків).

Брала участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2017-2019 рр.

ПРАВДИВА СИЛА

І знову дощ біжить струмком травневим,
На сонці переливами блищить.
Для мене стане він палким знаменням, —
Усе на краще можна ще змінить.

І знову день, як пісня солов'їна,
Натхненно і пронизливо звучить.
І мрію я, розквітне Україна!
Бо дух козацький варто воскресить!

Пробудження — дароване знаменням, —
Весняний розквіт — радості політ.
Прадавня сила, предків одкровення,
З колін підніме український рід!

ЧИ МОЖЛИВО?

Чи можливо відчути колись
В чужині всю яскравість емоцій,
Що у рідному краї сплелись
І дивують на кожному кроці?

Чи відверто на небі зорить
У чарівнім смарагдовім світлі
Неймовірний, нічний оксамит,
Посилаючи знаки привітні?

Чи щасливі, хто спокій і дім
Проміняв на незвичну культуру?
На Поділлі і сонце, і грім,
Щирі грози, що вчать партитуру.

Закордоном яскраві світи
Закликають манливо в пригоду.
Перед тим, як у далеч іти,
Помовчи, подивись на природу.

Зупинись за один тільки крок!
Озирнись на батьківське гніздечко!
Не ламай потаємний місток!
Залишайся удома сердечком!

ПОЛІЩУК Наталія Валеріївна

Народилася 25 вересня 1985 року в селі Чернелівка Красилівського району на Хмельниччині.

У 2007 р. закінчила Інститут філології КНУ ім. Т. Шевченка. З 2007 р. – редактор радіомовлення Філії ПАТ «НСТУ» «Хмельницької регіональної дирекції UA: ПОДІЛЛЯ». З 2008 по 2013 рр. працювала викладачем кафедри української філології ХНУ. Редагувала і газету цього вищого навчального закладу.

Членкиня НСПУ з 2019 р. Авторка двох книг поезій: «Метафори-мози» (2016) і «Час квітів» (2018), а також збірки казок та оповідань для дітей «Добрі діти» (2019); авторка кількох наукових статей із питань літератури. Публікувалася в міжнародних та всеукраїнських друкованих виданнях.

З 2012 р. мешкає у Хмельницькому.

Брала участь у фестивалі «Слово єдне!» у 2016-2019 рр.

* * *

Під парасолькою бузку, під гуркіт грому
перечекаємо негоду цю. Не йди додому!
Хіба нас хтось знайде у цю червневу зливу,
якщо самі ми серед неї загубились?

Хіба бузок не нас чекав із повним цвітом?
А грім? То серце б'ється так, бо літо, літо..!
О, не жалкуй, кохана, що намокли ніжки!
Я загорну тебе в любов, не змерзнеш більше!

* * *

Не порівнюй мене з дзвінками
і прозорими потічками.
Я – глибока ріка з крутими
і скелястими берегами.

В мілководді себе не побачиш,
не пірнеш аж до дна з головою,
не наловиш хмаринок купчастих
у болоті повитім ряскою.

Лише зміст утамовує спрагу
й емоційні народжує хвилі.
Не будуй у душі своїй дамби,
бо стихії підкорюють сильні...

* * *

Я вже не тутешня, хоч з цих країв родом,
хоч ще пам'ятають сиві дуби
ім'я у сердечку – різьблений стовбур,
як разом росли і боялись грози.

Ще інколи сниться знайома дорога
й хатини, в яких вже ніхто не живе.
Те літо в селі – тепер теплий спогад...
Тут вже не впізнають обличчя моє...

Я вже не тутешня, хоч деколи, знаєш,
бува почуваюсь маленьким дівчам,
що вірить – поле буває безкраїм
і щастя зерно дозріває десь там...

РАДЕЦЬКА (ЛІСНИЧА) Альона Юрївна

Народилася 16 березня 1991 року в селі Проскурівка Ярмолинецького району Хмельницької області. Навчалася в Національному університеті «Острозька академія» на спеціальності «Літературна творчість», який закінчила з відзнакою у 2013 році. З 2013 до 2016 р. працювала редактором Ярмолинецького районного освітянського вісника «Шкільний світ».

З 2016-го – молодший науковий співробітник Хмельницького обласного літературного музею. Водночас із 2017 р. – секретар Хмельницької обласної організації Національної спілки письменників України (за сумісництвом).

Публікувалася в обласній та всеукраїнській пресі. 2014 року вийшла друком перша поетична збірка «Я розмовляла з твоїми очима...». Член Національної спілки журналістів України з 2016 р.

Брала участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2015-2019 рр.

* * *

Позіхає червень
за моїм вікном,
заплітають коси
вишні струнконогі,
а у тебе місяць
над ясным чолом
вже співає пісню
голосом розлогим.
Вийду серед ночі –
океани зір,
падають в долоні,
наче діаманти,
повіває вітер
десь з-за сивих гір
і доносить сповідь
славної Атланти.

* * *

Якщо відцвітати, то тільки трояндово,
Якщо поспішати, то тільки у рай,
Не кинувши слова нікому зайвого,
Бо потім по крихті їх відшукай!

А світ – це ще те невичерпне місиво
І людських сердець у ньому, як зір.
Жодне із них не коштує дешево
Цінностям всяким наперекір.

* * *

Людська невгамовність... Кудись би летіти,
Аби не стояти на місці дарма.
У когось ще вдома заплакані діти,
А в тих, в кого діток допоки нема,
Знаходяться інші вагомі причини,
Аби не спочити, не сісти на мить,
Чи просто зібратися в колі родини
І щиро про все поговорить.
Проблеми, турботи, земні негаразди...
Хіба це оте, що ми звемо життям?
Про що із дитинства так мріяли завжди?
Та хто ж то підкинути зміг таке нам?
Чернетку не пишем. На чистий же аркуш
Лягають рядки пережитого дня.
Комусь було холодно, декому жарко,
А хтось просто йшов, аби йти... навмання,
І так все життя...

РАДУШИНСЬКА Оксана Петрівна

Народилася 27 вересня 1979 р. у м. Старокостянтинів Хмельницької області. Здобула кваліфікаційний освітній рівень «магістр журналістики» у ВМУРОЛ «Україна» (м. Київ). Працювала в редакції Старокостянтинівської міської газети «Новини Поділля», на телеканалі

«Поділля-центр», в газеті «Проскурів».

Нині – редактор-ведуча радіопрограм КП «Старокостянтинівська районна радіокомпанія», редактор інтернет-порталу «Унас.news». Голова громадської організації «Творча сотня «Рух до перемоги».

Член Національних спілок журналістів (2003) та письменників (2006) України. Авторка майже трьох десятків поетичних і прозових книг для дорослих і дітей.

Лауреатка понад півсотні Міжнародних, Всеукраїнських та обласних конкурсів, премій фестивалів.

Зокрема: Лауреат премії Кабінету Міністрів України за особливі досягнення молоді у розбудові України у номінації «За творчі досягнення» (2007), Міжн. літ. укр.-нім. премії ім. О. Гончара (2009), «Благовіст» (2012), Перша премія «Коронації Слова» (2011). Кавалер ордена княгині Ольги III ст. Нагороджена відзнакою Президента України «За гуманітарну участь в Антитерористичній операції», медалью Міністерства оборони України. Почесна громадянка м. Старокостянтинів.

Брала участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2015-2019 рр.

МОРЕПЛАВЕЦЬ

Наш комарик-мореплавець
Ще ні дня не сумував.
Корабель – завдовжки з палець,
А калюжу подолав!
Корабель – пелюстка з квітки,
А вітрила в нього звідки?

ЛЕТИТЬ ПО НЕБУ КАПЕЛЮХ

Летить по небу капелюх –
Руками «шух»! Ногами «шух»!
Не має, скажеш, ніг та рук?
Звичайно! Це ж бо ка-пе-люх!
А вже за мить – це хмарочос
Із дзьобом, наче альбатрос!
А далі він – копиця сіна
Яка на башту зверху сіла.
Сиділа, думала-гадала,
Поки на звіра схожа стала.
Ой-ой! Он зуби, як у лева
І грива зблискує сталева!
Когось він зараз проковтне!
Чи може інше щось утне?..
Бо то ж не лев, а вже їжак!
Та не їжак, а справжній рак!
Який там рак? Це – гуска сіра,
Не схожа й звіддаля на звіра!
Чи паровоз у хмарі пару,
Що перекинувся на хмару?

РАК СПІВАЄ КОЛИСКОВУ

Рак вовтузиться у мулі –
Люлі-люлі, люлі-люлі.
Люльку клешнями гойдає –
Баю-баю, баю-баю.
Лепеха вам чи водиця
Хай насниться, хай насниться.
Ціле озеро чи й більш.
Спати треба. Спати. Ш-ш-ш!

РИКУН
Василь Федорович
(псевдо Юрій КОБЕЦЬ)

Народився 12 червня 1957р. в с. Юрченки Летичівського району на Хмельниччині.

Після служби в армії закінчив фаховий Кам'янець-Подільський вуз і пов'язав трудову діяльність з сільським господарством Волочиського району, де працював на важливих керівних посадах. Тепер він плодотворний письменник, який за два роки

випустив у світ три книги.

Член Хмельницького обласного осередку ВТС «Конгрес літераторів України».

Брав участь у фестивалі «Слово єдне» у 2019 р.

ЯК БОГ РОКИ РОЗДАВАВ
Казка (за мотивами притч)

Коли вже Бог створив Землю, гори, ліси й моря, він заселив її живими істотами. На Землі тепер було багато різних тварин і птахів. Нарешті він створив і людину. Настала черга визначити вік кожної живої істоти. Але Творець на той час вже дуже стомився і вирішив таке питання дуже просто: він усім тваринам, птахам і людині дав по тридцять років життя. Тільки Ворону дав триста років, бо той високо літає. Роздав Бог роки, ще раз глянув на своє творіння, очевидно, залишився задоволений своєю роботою, тому й пішов відпочивати.

Ходить Чоловік чистим полем та й руки собі ламає:

– Що ж то за доля мені дісталася? Ще й не нажився, а вже приходиться час помирати.

Аж чує: Віл в кінці луки плаче гіркими сльозами. Плаче і примовляє:

– Боже, мій Боже, за що мені така доля? Тридцять років важке ярмо тягти!

Почув Чоловік ці слова і замислився. А потім каже сам до себе: «А чи не підкупити мені у Вола трохи років?». І каже до рогатої тварини:

– Слухай, друже, продай мені двадцять років?

– Та купуй, – з радістю відповів Віл, – я з задоволенням продам.

Зрадив Чоловік. І на душі йому легше стало: тепер він вже має п'ятдесят років.

Але що ж то п'ятдесят років? Ще й онуками не натішишся, а вже помирати треба. Аж тут почув Чоловік, як під кущем калини Собака жалісно вила:

– Боже мій, Боже! На що ж то мені тридцять років на ланцюгу сидіти? Зрадів чоловік! Аж нижня губа затрусилася від передчуття удачі.

– Собако, то продай мені років з двадцять, то й не будеш мучитися так довго, – каже чоловік.

– То купи, – каже Собака, – з радістю тобі продам!

Ще веселіше продовжив свій шлях Чоловік: тепер він має аж сімдесят років. Аж помітив, як Мавпа скаче по деревах і гірко скиглить:

– Боже єдиний, а то на що мені стільки років по деревах скакати та людей смішити?

Тут Чоловік вже без особливих роздумів звернувся до Мавпи:

– Слухай, шановна Мавпо, я почув твою біду, то продай мені двадцять років!

Так Чоловік вже назбирав дев'яносто років. Вже достатньо задоволений своїми вчинками йшов дорогою, коли побачив, як високо в небі Ворон літає та голосно плаче:

– А то для чого мені триста років жити та різним стервом харчуватися?

Почув такі слова чоловік та голосно вигукнув:

– Славний птахо Ворон, то продай мені двісті років!

Ворон зрадів такій пропозиції і ще голосніше почав вигукувати:

– Кар! Кар! Кар!

Він настільки голосно кричав, що аж Бога розбудив.

Зійшов той на Землю, подивився на дії Людини, оцінив ситуацію, що склалася та й сказав:

– Ото, Чоловіче, як ти ці роки скуповував, так їх і живи тепер!

І справді. Живе Чоловік до тридцяти років молодий, здоровий і турботами не переймається. А після тридцяти років, потрібно дітей рости, житло будувати для себе і нових сімей, які створять його нащадки. А щоб цього всього досягти, то потрібно важко працювати. Ось і почалися в Людини волячі роки.

Та після п'ятдесяти років людині фізично працювати вже важко. І спина болить, і руки ломить, і ноги крутить. Тому Чоловік шукає іншу роботу. Він намагається влаштуватися сторожем на фермі, чи домашнє господарство охороняти. Вже й потрібно кричати на інших, щоб нічого не брали та не крали, тобто гавкати на всіх. Почалися в Чоловіка собачі роки.

Але після сімдесяти років Людина починає обростати додатковим волоссям на обличчі, та й різні родимі плями і бородавки з'являються. Крім того, розум в Людини починає збої давати. Вона і щось скаже не так, і зробить, що всі навкруги сміються. Ото ж, настали в Людини роки, які мала жити мавпа.

РОМАНОВСЬКИЙ В'ячеслав Євгенович

Народився 5 вересня 1947 року в селищі Войковський (нині Копані) Амвросіївського району Донецької області. Навчався у Піско-Радківській середній школі на Харківщині. Закінчив філологічний факультет Харківського державного університету. Працював учителем і журналістом.

Член Національної спілки письменників України, Національної спілки журналістів України. Лауреат премій ім. Олександра

Олеся (2002), ім. Василя Мисика (2008), ім. Пантелеймона Куліша (2019). Голова творчої асоціації літераторів «Слобожанщина» (Харків). Друкується в періодиці з травня 1964 року.

Автор поетичних збірок: «Одна така земля», «Благовіст», «У дива на виду», «Князівство любові», «До квіту хризантем», «Цвіт озимини», «А я повім тобі...», «Да святиться имя Твое» (в перекладах російською мовою), «Заоскільська сторона», «...А розтані серце не хоче!», «Баба забав (книга паліндромів та експериментальних творів)», «Ще літаю уві сні...», «Ласкавка», «Осяяла натхненням Слобожань» (книга есеїв та бесід), «Волошечка», «Вино бузкового розливу», «Бо я – українець!», «Надвечір'я», «У дива на виду» (двотомник вибраних творів), «В час добрий!», «Любов озвалась поглядом твоїм».

Брав участь у фестивалі «Слово єднає» у 2019 р.

* * *

Всміхнуса спогадам веселим,
Де товариство і вино,
Де українська пісня стеле
Шир степовий, немов рядно.

Отам і ми в тісному колі
В небесних зорях і траві,
Де сині сосни і тополі,
Де всі ми ще живі, живі...

Де вечір пахнув кавунами,
Стіл звично правив за Парнас,
Де молодик пив каву з нами
І сяяв усю ніч для нас...

КОБЗАР

Люблю його, як Україну,
З ним в серці – захват, новизна...
Читає мама «Катерину»,
Чита, хоч грамоти не зна.

Вона зворушена і щира,
Немов на сповіді святій.
Слова Шевченка не завчила,
Вони жили ізмалку в ній.

Була ж як наймичка – то в полі,
То нянькою в сім'ї чужій.
Літа тріпали, мов тополю
В ніч горобину грозівій.

А душу осявали вірші,
Які почула з «Кобзаря».
Були вони за сон миліші,
Були як вранішня зоря...

Читати і писати матір
Навчив я у пізніші дні.
«Кобзар» на покуті у хаті –
Пошана нашої рідні.

З ним діти вирости й онуки,
Міцнішає держава з ним.
Без указівок, без принуки
Із словом рідним, дорогим...

РОМАСЮКОВ Артем Євгенійович

Народився 1 липня 1986 року у місті Хмельницькому. Вищу освіту за спеціальністю «Музичне мистецтво» з кваліфікацією «артист хору, ансамблю; артист-вокаліст (соліст), викладач» здобув у 2011 року в Харківській державній академії культури.

Працював артистом-вокалістом Хмельницького муніципального духового оркестру, викладачем Хмельницького музичного училища ім. В. І. Заремби. Тут створив проект "Поезія музикантів", який успішно реалізовував протягом 2015 року.

З червня 2015 року працював на посаді директора Хмельницької дитячої музичної школи №1 ім. М. Мозгового.

У січні 2016 року призначений на посаду начальника управління культури і туризму Хмельницької міської ради.

Брав участь у фестивалі «Слово єднає» у 2016-2019 рр.

* * *

Полинно лину в синь прозору,
Стікаю сутінком у день.
Міняю барви кругозору
Воскреслих з забуття пісень.

Глибінь мелодій автентичних
Виводжу струнами душі.
Стаю дедалі архаїчним,
Шукаю сталої межі.

Стою твердіше й далі бачу.
Гостріше відчуваю час.
Він чітко завтрашнє означить,
Й минуле вирізьбить для нас!

* * *

Вагітний місяць зродиться в серпанок...
Розтане тінь... Як холодно вустам...
І темна ніч перейде у світанок,
Катарсис мрій сполохає літа...

Я не засну, вдягнувши душу в спокій, -
В туманах дум ще ствердиться вона...
Нема жалю чи болю. В ній глибоко
Любов налита чиста і ясна.

* * *

Себе я втратив, себе я не знайшов...
Минувся враз грозою сподівань,
Розтрачений в збагаченні пішов
Ще не зродившись в просторі чекань.

Я був завжди і точно завжди буду –
У тому світі де мене нема...
Святий і чистий, і повіки з бруду –
Безцінний всесвіт, всесвіт задарма!!!

Любов ненавидить, ненависть любить.
Життя вмирає, хижа смерть живе.
Пробудження приспить, а сон розбудить –
Погасне сонце, місяць спалахне.

У муках радість, радощі лиш мука...
Змарнілий пафос, горда простота.
В кричанні – тиша, в тиші – звуки,
Мовчання – сенс, розмова – пустота...

Полегшення від болю, біль полегшень
Сплелось в мені, а я вплітаюся у все...
Заслуга дій, чи примітивність звершень,
Все неодмінно зникне –
Усе повіки не мине!!!

РУДКОВСЬКА Людмила Францівна

Народилася 7 липня 1963 року в селі Плузжне Ізяславського району на Хмельниччині. З ранніх літ закохана в поетичне слово.

Закінчила Львівський університет ім. Івана Франка. Журналістка за освітою і покликанням. Наразі – співпрацівник обласного часопису «Подільські вісті».

Авторка поетичних збірок – «Уже тому, що я людина», «Сонячний сувій», «Душа і перо», книги прози «Вічна загадка любові»; учасниця багатьох колективних збірок та літературних альманахів. Практикує як літературний редактор і перекладачка з російської мови.

Член Всеукраїнського літературного об'єднання «Радосинь» та Хмельницького обласного осередку ВТС «Конгрес літераторів України». Брала участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2015-2019 рр.

ЗОРЕПАД

Здається, так тихо в цю ніч незору,
Поблідли фіранки і згасли вогні.
Та десь там, а містом, небачені зорі –
Летять дивовижно, яскраві, рясні.

Вони припадають до поля уроче,
Немов відкривають секрети ґрунтам.
В думках поселяються, в мріях дівочих,
Хоробрість дарують в бою козакам.

Літаючі зорі, дощі метеорні,
Весняно-тривожна загадка з небес,
У змозі піднести ті душі неорані,
Заради яких Бог помер і Воскрес.

НІБІРУ*

Сприйміть це без доказів, просто на віру.
Я бачила вчора планету Нібіру.
Вона пропливала, важка й волохата,
Так близько, що треба було утікати.

Так близько від мене, так близько від тебе.
Здавалось, ось-ось все зіллється із небом –
Дерева й машини, будинки і клумби
У дикім шаманським танку тумби-юмби.

Змішались думки, і гіпотези, й міфи,
Чиєсь каяття, труд даремний, сізіфів.
При грізній появі планети чужої
Слова провалились земні і герої.

До всього готові були перехожі,
До болю із світом шаленим цим схожі.
Стояли й чекали Землі ми кончину.
Нібіру відчалила.
Знову, на щастя, ніхто не загинув.

---

* Нібіру – загадкова планета в міфології давніх вавилонян; також міфічна планета Сонячної системи в сучасній масовій культурі. Її появою, як подекують, буде ознаменований кінець Землі.

РУСІНА Світлана Володимирівна

Народилася 6 червня 1980 року в м. Новомиргород Кіровоградської області.

З 1984 р. проживає у Хмельницькому. Закінчила хмельницьку гімназію №1 та клас балету у школі мистецтв. Вищу освіту здобула у Кам'янець-Подільському університеті за фахом «вчитель російської й англійської мови та зарубіжної літератури». Але завжди мріяла про журналістику.

Перша робота – вчитель у школі. Далі – у газеті та інформажентстві. 14 років працювала на обласному телебаченні (Суспільному) та нетривалий час на муніципальному телеканалі «Місто». Нині перебуває на фрілансі. Працює для газети «Експрес», сайту «Поділля news» та інтернет-телебачення «Наголос». Має свій блог – «Хмельницький постовий». Захоплюється аналітичною журналістикою, літературою різних жанрів.

Брала участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2019 р.

ГІРКЕ ПЕРЕКОВТАТИ ШВИДКО

Багато кави, мало змісту –
Пломбір не додали в глясе.
І на бетонних плечах місто
Весну розхристану несе.

Багато прагнень з несвободи
Геть вирватись на самоту.
І кавою по стравоходам
Нести живильну гіркоту.

Гірке перековтати швидко
І змісту все ж додати в слова.
Весна - лише пролог до літа.
Коли "один" - це шлях до "два".

НЕ З ТИМИ ПРАПОРАМИ

А ми живем, і наші рвані рани
Під пластирем вже ніби й не болять.
Ми з часом звикли навіть до проклять –
За те, що не з такими прапорами.

А ми спимо, так ніби і не знали,
Що хтось в мережі, як павук, плете
Нам пастку слів - бо я ж сказав не те,
Не так прожив, не ті відчув сигнали.

Ми мовчимо, а страх - беззубий морок –
Нам рота заліпив і все відняв.
Але я вдячний, що хоча б не став
Таким, як мій отой зубатий ворог.

ТА ЖІНКА, ЯКУ Я ЛЮБИВ...

В повітрі - лід, бур'ян пожовк –
Чекаю на її прихід.
У грудях жар давно замовк.
Напевно, там тепер теж лід.

У будці - пес, на кухні - пил.
Вона прийде - така чужа!
Ми сядем з нею знов за стіл.
Можливо, навіть буде жар!

Я не забув: парфум - мускат.
У чашці - чай, в душі - порив.
Закутана у сірий шарф –
Та жінка, яку я любив.

Я зрозумів: це все дарма,
В ту ж саму річку не ввійдеш.
Бур'ян пожовк, бо вже зима.
І в будці замерзає пес.

САВЧУК
Микола Миколайович

Народився 15 липня 1948 року в селі Нові Драчинці Кіцманського району (Буковина). Проживає у Віньківцях.

Видав вісім поетичних книг: "Огневежа" (2004), "Світло свічок далеких" (2004), "Кристалізація душі" (2006), "Скарбниця подільського буковинця" (2013), "Шафрановий пам'ятник" (2013), "На правий берег" (2017), "Промінь" (2017), "Огневерги арканів родинних" (2018).

Друкувався в журналах та альманахах: "Дніпро", "Українець", "Склянка Часу", "Антологія української лірики та новелістики", "Творче Поділля. Ювілей", "Нескорена нація", "Південний Буг".

Член Національної спілки письменників України.

Лауреат премії імені Катерини Мандрик-Куйбіди (2020).

Брав участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2019 р.

* * *

– Мамо, де дерев'яна ложка? –
Вслід летить мій дитячий жест,
Та сувора іконна божка
Пригубила смиренний перст.

Лине, як сумнотихий дзвін,
З малолітніх часів і ранніх:
– Де макітра та макогін,
Збанків пліт, мотовило, праник?

На дощинки розпавсь цебер.
Не кружля веретена дзига.
З-під солом'яних вій тепер
Не побачиш плачів відлиги.

А буковий цар-кулішар
Не впріває в смачній кулеші.
Стільки зникло первісних чар!
Пригадаєш – не стане легше.

Надкриничні десь журавлі
Полетіли. Стояти – втома.
У жнива не пливуть брилі
З запашної, як мед, соломи.

Дівка кужілі не пряде,
З коромислом не йде по воду.
Де шукати (скоріш, ніде!)
Старожитність могого роду?

Часто сняться святі часи:
Дерев'яні та керамічні.
Не повернеш їх, не проси,
Бо спливли у слов'янську вічність.

Вполонили нас мур, метал
І по шию засипав пластик.
Дерев'яний вік впав, на жаль,
Та, видать, не у тому щастя.

Всяк летить в інтернет-безкрай –
Кажанва в паралель-засвітті.
Не візьми макогін, не дай
По пропащій, пустій макітрі?!

Пригубила смиренний перст
Знов сувора іконна божка.
Занімів мій дитячий жест:
– Мамо, де дерев'яна ложка?

САВЧУК Петро Миколайович

Народився 24 липня 1935 року в селі Іванівка Новоушицького району Хмельницької області. Закінчив середню школу. Працював трактористом, водієм, слюсарем, першим редактором газети «Літературна громада» Хмельницької міської літературної спілки «Поділля».

Свій перший вірш надрукував у новоушицькій районній газеті «Радянське слово» в 1960 році. З тих пір не розлучався з творчістю.

Автор 28 книг лірики та гумору: «Над Дністром» (1990), «Невдала зустріч» (2001), «Секрет заможності» (2008), «Дивний розрахунок» (2012), «Як вибрати чоловіка» (2015), «Що скаже Європа...» (2017) та багато інших.

Член Національної спілки письменників України з 1998 року.

Заслужений працівник культури України. Лауреат Всеукраїнської премії ім. Степана Олійника, обласних премій ім. Микити Годованця та ім. Якова Гальчевського, міської премії ім. Богдана Хмельницького.

Брав участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2015-2019 рр.

ТАК НАВЧИЛИСЬ

Косить сторож Гнат старник
Біля виконкому.
А йде якийсь чоловік
В костюмі новому.

На руці плаща трима,
В іншій – дипломата.
Порівнявшись, та й пита
Лагідно у Гната:

- Що, хороший «урожай»?
Вродило на диво?
- Вигналося... та нехай,
Краще б не вродило.

Його більш як десять літ
Не косили тут... –
Гнат поклав косу убік,
Підійшов до плота.

- Вчора вість така прийшла
Голові сільради,
Що приїде до села
Якийсь гість з Канади.

Начебто вродився тут...
Хоче подивитись
На людей, що тут живуть,
І поговорити.

А чини сільські бігом
Дуже хтять прибрати.
Прийшли вранці: агроном
І два депутати.

Кажуть: "Гнате виручай,
Бери косу живо,
Йди там в центрі позбивай
Будяки й кропиву".

Бачу, що й жінки мастять
Клуба-завалюху.
Отак чиновники хотять
Зробить показуху.

Якби гість отой частіш
Їхав з-за границі,
Може, посправляли б скрізь
Вулиці й криниці.

САЛІЙ Ірина Зіновіївна

Народилась 18 грудня 1987 року у Жидачеві Львівської області. Школяркою стала у Вінківцях, що на Хмельниччині. Більшу частину життя мешкає у Хмельницькому, де пішла у другий клас СЗОШ №8, згодом освоїла професію «видавнича справа та редагування» за спеціалізацією «журналістика» у Хмельницькому інституті відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна» і вже 12 років працює кореспондентом газети Хмельницької міської ради «Проскурів».

Брала участь у фестивалі «Слово єдне!» у 2015-2019 рр.

* * *

Долоньки тягнуться до яблука,
Життя довге – до крон дерев,
Лиш почалась вивчатись азбука,
Наливні внук із дідом рве.

У насадженому прабабцями,
У садочку з яблунь і груш,
За легкою приємною працею
Двоє рідних зійшлося душ.

Дід повчає, а малий тішиться.
І по яблучку – повен міх,
Поміж гілки проміння сиплеться
І по саду лунає сміх.

Струговатілі, добрі, зістарені
Руки діда беруть малі
І дві постаті, наче в зареві,
Розчиняються в даліні.

Йдуть із саду вузькою стежиною,
Дід – до хати, малий – в життя.
Дід, що знав, – поділився з дитиною.
Решту батько довчить до пуття.

Плід від яблуні не далеко котиться,
Он, в онука від діда хода,
Хай в нащадкові ще повториться
Мудрість дідова й доброта.

ВЕСНЯНИЙ ЕТЮД

Вітер в хату задмухує листя
Й легкий бриз весняного дощу.
Фіолетом бузковим колише,
Манять пахощі в квітку густу.

З сонця тихо спадають вуалі —
Сірих хмар верениця сплива,
І минають, минають печалі,
Радість з сонечком вирина.

Під дахами заспівують птиці,
Прилетіли — і в серці весна.
Що лелекам у гніздах їх сниться -
У колисках їх під небеса?

Тепле літо на щедрих просторах,
Найріднішої в світі землі,
Яка вабить на злеті кольóром,
Де зростатимуть бузьки малі.

САЛПА Ольга Ігорівна

*Народилася 12 квітня 1986 року в снт
Гусятин Тернопільської області.*

*Закінчила Кам'янець-Подільський педа-
гогічний університет ім. Івана Огієнка.*

*Працює у виконавчому комітеті
Хмельницької міської ради.*

*Поетка, письменниця, фотографка,
комунікаційниця. Переможець міжнарод-
ного літературного конкурсу «Коронація*

слова»-2020 (гран-прі) у номінації «Романи».

*Авторка двох збірок поезій «Територія жінки» (2019) та
«Територія вогню» (2020).*

Брала участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2019 р.

* * *

Ми справжніх відкладаємо на потім,
У довгі списки всіх, хто не важливий...
І йдем, сліпі, до тих, хто в позолоті
І нам слова вишіптує красиві...

А справжні мовчки сходять нашим сонцем.
Горять для нас. Щосили гріють й світять
І служать відчайдушним охоронцем
Від усього поганого на світі...

Вони питають вранці, як в нас справи,
Купують ліки, коли ми хворієм,
Коли сумуєм – тягнуть нас на каву
І знають завжди все, про що ми мрієм...

Життя своє спаливши в чорний попіл,
Безсилі справжні, втомлені світити,
Згасають мовчки. Просто. Без утопій.
А ми... якраз збирались їх любити...

ХЛІБ І СЛОВО

Згадай, що хліб і слово – це живе,
Хоч звикли їх за гроші купувати...
Бо мало тих, хто творить щось нове,
І так багато спраглих споживати...

Нам зважать скільки треба хліба й слів –
Така багата зараз промисловість.
Але на іншу шальку терезів
Жбурнуть недбало й рвучко нашу совість.

Вкладаючи угоду на роки,
Обдумай найболючішу загрозу:
Тим, хто себе міняв на п'ятаки –
Майбутнє ампутують без наркозу...

* * *

Заходить сонце з мовчазним привітом,
Зітхає теплим випаром земля,
Бо горобці з дерев склювали літо
І потікали в скирти на поля.

Збитошні діти... Згряя палисвітів...
Лиши ж на завтра, трохи потерпи...
Земля ховає в скрині трави й квіти,
На цвяхи люди вішають серпи.

Малеча вся збігається додому
На пахощі солодких лагомин.
Заходить сонце в піджаку рудому,
Обтріпує поділ від соломин...

САМОЛЮК Віталій Ігорович

Народився 18 червня 1985 року в місті Дзержинську Донецької області. У 1996 році сім'я переїхала до Чорного Острова. Там закінчив Чорноострівську загальноосвітню школу.

У 2000 році вступив до Хмельницького музичного училища ім. В. І. Заремби. Одеська державна музична академія стала наступним кроком у здобутті вищої освіти. Там отримав кваліфікацію композитора, викладача.

У 2008 р. здобув призове місце та диплом лауреата всеукраїнського конкурсу «Пентатон» (м. Миколаїв). У 2011 р. став членом Національної спілки композиторів України.

Нині працює у Хмельницькій дитячій школі мистецтв. З 2014 року – член Хмельницького джазового гурту «Free-Jam».

Брав участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2015, 2019 рр.

* * *

Доброго ранку, сонце на ганку.
Півень сусідський співа.
Крізь клавіші чорні, лунають акорди.
Крізь клавіші білі – весна.

* * *

А час іде, і час минає.
У кожного свій час,
Та іноді й його немає.
І кожен щось своє
або чуже шукає,
та з часом розуміє те,
що і на це часу не має.
А час іде, і час минає...

* * *

Таємниця небесних світил
В віддзеркаленні темних хвиль
Голос всесвіту, подих вітрів
Відчуття безтілесної легкості

Плин думок і часу у просторі
І питань нерозгаданих прикроців
Вічний пошук і рух, і не має у цьому кінцевості
Лише дух перехоплює відгомін тихого дзвону.

* * *

Я відчуваю кроки часу, все минає,
наче літній дощ в полях мого дитинства
кришталевими слізьми у смуток серце огортає,
та не повернеш час,
він спільного із смертними, анічогісінько не має,

допоки маєш ти ще те,
що часом називають, – Вважай!
Що все ти маєш, Бо деякі й не мають і того,
Над скронями їх ворони кружляють
та пісні колискові виплітають із огидних слів,
тоді ще більше відчуваю кроки часу, він минає,

І біль щемить у грудях дивною отрутою,
Не вимовити крик недбалої та грішної душі,
Просто навколішки припасти до землі,
І з відчаєм благати хоч на мить
потрапити в той день, коли із неба падав білий сніг,
той білий і казковий сніг мого далекого дитинства.

СЕМЕНЮК Оксана Миколаївна

Народилася 17 серпня 1987 року в селі Дзвиняча Збаразького р-ну Тернопільської області. У 2002 році закінчила Дзвиняцьку школу I-II ступенів. У 2006 році закінчила Дубенський педагогічний коледж. У 2011 році закінчила Рівненський державний гуманітарний університет (факультет математики та інформатики).

У 2009-2011 рр. була учасником літературного об'єднання «Поетарх» Рівненського палацу дітей та молоді.

На даний момент проживає у с. Ганнопіль Славутського району (Хмельниччина), де працює вчителем математики у місцевій школі.

Друкувалася в альманахах «Зорі народжуються на землі» (2005), «Погорина» (2009), «Південний Буг» (2019), колективних збірках «Весняна муза» (2010) та «Святе джерело моєї душі» (2017), публікувалась у районній газеті «Трудівник Полісся».

Автор збірки «Я відпускаю свого птаха в небо» (2010).

Брала участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2019 р.

НЕ ДЛЯ СЕБЕ

Я хочу мати ще одну,
Ще молоду таку й красиву...
Ще одну. Одну весну.
І ще одну весняну зливу.

Ще одне. Одне цвітіння.
І пісню. Пісню ще одну.
І не вкорочене коріння,
Поки навіки не засну.

Я хочу мати водоспади...
Хоча б один. Хоча б один.
Щоб все лихе було позаду –
Я хочу сонячних картин.

Я хочу радості дві жмені,
Я хочу сміху цілий міх...
«От, - скажуть, - хоче навіжена!»
Я поділюся. Я ж для всіх.

* * *

Зозуля, наче метроном
Життя по тактах відміряє,
Старий пеньочок, ніби гном,
До тину притулився скраю.

Стоїть жасмин увесь в цвіту
І бузина квітує біло...
У червень серцем проросту,
Щоби дощами не боліло.

Я огорнуся в аромат,
В п'янкий до щему літній вечір...
Він обійме мене, мов брат,
Промінням зір за мокрі плечі.

Й нехай зозуля десь кує,
Життя по тактах відміряє,
А я не міряю своє –
Я солов'я в саду чекаю.

* * *

Блакитні криниці – мов очі села,
А жита золоті – наче коси,
Та маки червоні – полів тих уста,
Де я бігала радісна й боса.

А небо синіє, мов чиста душа
Над предвічною зеленню сосен,
Де вітер пустує примхливим лошам
І сміється, щоб плакати потім...

СЕРДУНИЧ **Любов Андріївна**

Народилася 28 січня 1959 року у с. Теліжинці Старосинявського району Хмельницької області.

Письменниця, просвітянка, дослідниця голодоморів, краєзнавиця. Входить до Національних спілок письменників України, журналістів, краєзнавців, Асоціації дослідників голодоморів в Україні. Очолює районні осередки Всеукраїнського об'єднання ветеранів, ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка.

Авторка 20 поетичних, прозових, дослідницьких і краєзнавчих книг для дітей та дорослих.

Лавреатка Хмельницької обласної премії імені Микити Годованця. Нагороджена медаллю «Будівничий України» та орденом «За заслуги» III ступеня.

Брала участь у фестивалі «Слово єдне!» у 2015-2019 рр.

БЕЗ ДІЄСЛІВ

Що? І чому? Й навіщо? Нерви – в чеканні дива.
Вени – в чеканні віршів. Стимули всі – правдиві.
Сонмище слів-сполучень, паморозь, квітень, злива...
Вся ти – клубочок змучень, тільки у сні – й щаслива.

Низка чекань – загайно. Всеньке життя – навчання.
Доводів намагання – зрівнювані з нявчанням.
В пошуках мови тону, в пошестях морд квадратних,
Ступені моветону... Ратні – тотожні «ватним».

Муками – в небо! – древо. Стогін – в зачатті й смерті.
Без дієслів – дієво б! Сні – у світанки смерклі.
Тіло – немов з заліза... Без залізань у вищість.
Вітру б – ковточок-мізер!.. В що? І чому? Й навіщо?..

ДО БОЯНА, або ДОБО ЯНЯ

(Після перечитання книги В. Малика «Черлені щити»)

Мокне і мовкне під зливами скошена нива.
Думи рояться, а з ними скрипить і перо.
Жили пульсують. В зіницях – вогнів переливи.
Тріскає серце, й свіча, і гаряче нутро.

Сивий пергамент мудріє. І срібняться скроні.
Власне наймення пошли нам в сучасні віки
Вічевим стягом, півсловом, прозірливим дзвоном,
Хоч випадковим півзвуком, півзнаком, а кинь.

Нині. А завтра завруняться словом бажання.
Світлий Ярило нагріє ріллю – і тойді
Памолодь юна обернеться гарним врожаєм.
Зродиться пісня, і піт, і добробут у дім.

Віко відчиниш – пратиша обізветься хором.
Напис чіткий, кіновар'ю, в душі оживе.
Витязі-вої здіймуть Перунові прапори.
Славень онуків Дажбожих торкне за живе.

Книги! Люблю, як дітей, вас – і війно, і вірно.
В різі і віди вдивляюся аж до сльози.
Слово Бояна (чи Яня?) – неміряне віно.
Зрушено азом, тим, першим, прийдешні ази.

Вихили келих сури і з любов'ю – до бою.
Три дні бажання – і мрія у тебе в руках!
Й ми потайними стежками з тобою. Обое!
Вичерпай Волгу, Данапри ж – не розплескаїй.

Нас не зламати на корені. В чесному герці!
В цьому й чеснота, о сивоголові мужі!
Власне наймення пошли і відкрий своє серце.
Гуком, півзвуком, півзнаком, як жити, скажи.

СЛИВКА **Микола Анатолійович**

Народився 19 грудня 1986 року в Кам'янці-Подільському. З 1987 року проживає в селі Смотрич Кам'янець-Подільського району.

З 1993 по 2003 рр. навчався у НВК №4. В 2003-2009 рр. – студент історичного факультету КПНУ імені Івана Огієнка. В 2006 році працював педагогом-організатором у МДЦ «Артек» (Крим). В 2010-2013 роках – електрогазозварник на Кам'янець-Подільському ПАТ «Гінсовик». На даний час займається вільною журналістикою.

В 2015 році у складі Окремої добровольчої чоти «Карпатська Січ» захищав Незалежність України на Донбасі.

Учасник літературних заходів у Кам'янці-Подільському. Призер конкурсу поетів-аматорів «Поетична весна» у 2017, 2019 роках. Друкувався у збірці «Кам'янець-Подільська студентська свобода. Вірші та проза до Дня української мови і писемності» (2013).

Брав участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2019 р.

СНІГОВА КОРОЛЕВА

Снігова королево, ти холодна й, водночас, солодка,
На світанку приходиш у найпотемніші сни.
У морозива, снігу і льоду життя є напрочуд коротким,
Але ти не розтанеш від подихів перших весни.

Навесні ти розквітнеш тим білим тендітним тюльпаном,
Будеш пити ранкову свіженьку росу.
З часом пройде весна, далі літо гаряче настане,
Благодаттю обнявши, поглине тебе геть-усю.

Ти розпустиш коси, мавкою зробившись,
Заквітчаєш голову вінком.
Зникнеш непомітно, наче розчинившись,
Восени упадеш з дерева листком.

Листя назбираєш, доверху підкинеш.
Воно вниз спланує, наче конфетті.
Ангела спитаю: ти ж її не кинеш?
Того, що провадить тебе по житті.

Не зміг захиститись від стріл Купідона
Хоч, здавалось, серце панцир крив мені.
Мицний і надійний мов в іспанця-дона.
Печаль утопилась в яблучнім вині.

Зранку відіспавшись і зціпивши зуби,
Крейсером ганяю, топчучи свій шлях.
Лиш ночами сняться далі твої губи,
Такі ж недосяжні зорі в небесах.

НА БЛОКПОСТІ

Їдуть автівки шляхами донецькими,
Курява слідом зліта.
Час убиваєм по-молодецьки ми –
Юні ж бо наші літа.

Сонце гаряче спадає до заходу,
Тихо співають птахи.
Буде чи ні у краю оцім злагода,
З часом покажуть роки.

Їзять повз нас різні люди дорогою,
Хто-зна, що в них на душі.
Сповнять серця наші трохи тривогою
Вибухи мін уночі.

Тут, крім стилета, потрібен ще стилос.
Так Маланюк ще казав.
Щоб до українського людність схилилась:
Музики, книг і забав.

СПРЯКІНА Віра Петрівна

Народилася 28 лютого 1941 року у селі Ліпибоки Городоцького (Сатанівського) р-ну, Хмельницької (Кам'янець-Подільської) обл. Автор книг: «Горлиця» (1998), «На крилах жар-птиці» (2016), «Буськова подяка» (2016), «Вогник роду» (2017), «Вітрила любові» (2019).

Член Дунаєвецького літературно-мистецького об'єднання «Сонях» ім. В.Бабляка та член Хмельницького обласного осередку ВТС «Конгрес літераторів України».

На слова В.П.Спірякіної написано більше 30 пісень місцевими композиторами В.Шкорбецьким, В.Ніколишиним, Ф.Чешиньовським. Записала альбом пісень та поезій «Я родом із села».

Проживає у м.Дунаївці Хмельницької області.

Брала участь у фестивалі «Слово єдне!» у 2015-2019 рр.

МИ – УКРАЇНЦІ!

Любові хочеться по вінця,
Щоб аж лилася через край.
Де та стежина, де воріття,
Сьогодні щоб зайти у Рай?

Живуть давно там люди вільно,
Війни немає і журби,
Там пахне квітами і сіном,
Не чуєш втоми від ходи.

Вони ще мову розуміють, –
Про що говорять ясени,
Чи спориші весною сіють,
Хто гріє їх серед зими.

Там мальви-ружі й чорнобривці,
Хати біленькі і сади,
У вишиванках українці
І джерело біля верби.

Тополі, що стоять віками
На чатах праведних доріг
І всі пишаються батьками,
Внучат лунає щирий сміх.

І щастя ллється через вінця, –
Немає кращої землі!
Ми, як в Раю, ми – не чужинці!
Ми з віку-правіку свої!

МІЙ БОЖЕ, ЗАСТУПИСЬ ЗА УКРАЇНУ

Достукались поезії слова
Під музику вітрів і хуртовини.
Знялись у небо, наче два крила,
Для всіх людей моєї України.

Щасливою будь прадавня земля,
Відкрий серця у Новий рік сміливо.
Нехай молитву чують небеса,
Мій Боже, заступись за Україну!

Бо мій народ, немов одна сім'я,
У праці возвеличений піснями.
Нема такого в світі ремесла,
Щоб ми його ще з прадіда не знали.

Не треба нам палаців дорогих.
У нас душа відкрита і багата.
Помолимося до Бога і святих
За мир, Здоров'я - в українську хату!

СТАВНІЧУК Руслана Миколаївна

Народилася 22 лютого 1992 року в селі Козачки Летичівського району Хмельницької області. За освітою – юрист, за станом душі – поетеса.

Автор збірок «Я щаслива» (2013) та «На хвилях долі» (2017). Публікувалась в регіональних та всеукраїнських виданнях (газета «Гарний настрій», журнал «Жінка», часопис «Лабораторія»), альманахах («Медобори», «Крила»), колективних збірках («Обпалені крила. Поезія сучасної України»).

Член поетичного клубу «Палітра», який діє при Деражнянській районній бібліотеці. Лауреат Всеукраїнського літературного фестивалю «Відродження поезії» (Одеса, 2018), Загальнонаціонального конкурсу «Українська мова – мова єднання» (Одеса, 2018), міжнародного конкурсу «Місто поезії» (Горішні Плавні, 2018), Першого літературно-мистецького конкурсу імені Всеволода Нестайка (Бердичів, 2019), Всеукраїнського конкурсу «Поетична весна – 2019» (Кременчук, 2019), Хмельницького обласного молодіжного літературного конкурсу ім. Якова Гальчевського (Хмельницький, 2019), Всеукраїнського конкурсу патріотичної поезії ім. Л. Тереховича (Сновськ, 2019).

Мешкає у м. Деражня Хмельницької області.

Брала участь у фестивалі «Слово єдне!» у 2019 р.

* * *

Долучи мене до свого слова,
Ладо мій, блаженний світе мій!
Перетреться хай сміття, полова,
Зрілий стержень лишиться надій.

Пагоном вrostи у мою душу,
Корені пусти нетлінних слів.
Дзвінку тишу й звуком не порушу -
Берегтиму дужче всіх дарів.

* * *

Щоразу вчусь сприймати все як є:
Ранню весну, спекотне літо, осінь
Сіру, розхристану, що сльози лле
За тим, що мріялось, та не збулося.

Своїм радіти вчуся помилкам,
Бо кожна з них - мій найпевніший вчитель.
Життя людське - мов Тихий океан -
Не передбачиш жодної із митей:

Не знати, де піднімешся, впадеш,
Ножа хто увіткнути хоче в спину.
Є місце тут й розчаруванню теж,
Та лиш воно і робить з нас Людину.

* * *

Ця тиша буде вічно голосити
За тим що не судилось, не збулось.
Розлука душ просіється крізь сито,
Любов розквітне зернами колось.

Розлука пересіється, минеться,
Розтане, наче осені туман.
Ця тиша буде вічно біля серця,
Усі по парах, а вона – сама.

Є в тиші щось магічне, таємниче:
І страх, і відчай, спокій і тепло.
Коли тебе вона ледь-ледь покличе, -
Прилинеш радо під терпке крило.

СТАРОСТА Петро Іванович

Народився 11 жовтня 1948 року в селі Зоряне Віньковецького р-ну Хмельницької області. Мешкає в містечку Віньківці.

Поет. Член Хмельницького обласного осередку ВТС «Конгрес літераторів України», голова Віньковецької районної літературної спілки «Огневежа».

Автор збірок: «Яблунова заметіль», «Місячна підкова», «Сопілка Велеса», «Малюнки словом», «Зерна гідності».

Друкувався в періодиці, журналах «Склянка Часу», «Дніпро», «Українець», колективних збірниках, антологіях та альманахах.

Брав участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2015-2019 рр.

СОБОРНІ ДЗВОНИ СЕРЦЯ

У мить тривоги й відчаю, душа летить до світла
Крізь ловчі сіті темряви, що огортає люд.
Страхаюся, як зло оскалює огидні ікла,
Знеславлене добро сховатися спішить у спуд.

Бентежне серце слухаю, аби почути дзвони,
Гучні набатні в ритмі нинішніх в'язких подій.
Страшний відчути крик землі, яка на Сході стогне,
І зрозуміть, хто ворог нам, а хто звитяжець свій.

Звучать у серці щирім дзвони гомінкі соборні,
І сполохом розносяться в свідомості моїй.
Мелодія летить в ясну блакить, де сили горні
Благословляють в путь важку на праведні бої.

У серці гордість за синів і невгамовна туга,
Захоплення їх мужністю та прагненням борні,
І ненависть на тих, що душі одягли в кольчуги,
Принижують вкраїнський люд, мов зайди навісні...

У демагогів підлих душі чорні і протерті,
Зовуть народ наш вже давно в облесливий полон.
Боюсь, щоб люд не заглушив соборні дзвони серця
Байдужістю, яка зведе пройдисвітів на трон.

НА ПЕРОНІ

Велика панорама сірого перону.
Вдивляюся в приїжджих гомінких людей,
Які обачно сходять із вагона
В обійми зустрічі, що вражено гуде.

Обабіч вкляк стрункий юнак з букетом
І пильно у вагонні двері позирав.
В руках троянди з голубим корсетом,
Мов сполохи нічні негаснучих заграв.

В очах брунатних юнака тривога.
Чіпке напруження душевне: де вона?!
А на обличчі болісна знемога
І тінь бліда зневіри – каверза мутна...

Останньою з вагона вийшла юнка
І кинулась мерщій в обійми юнака.
Їх плач і сміх – оздоблення дарунка
Для двох закоханих з житейського струмка.

Забуті квіти, наче штрих сюжету,
Що розкриває суть і демонструє клас.
Мо', бачив я Ромео і Джульєтту
В сучасний прагматичний і брутальний час?

СТАСЮК Ірина Сергіївна

Народилась 1 вересня 1985 року в місті Хмельницькому. Почала писати більше 10 років тому.

Публікувалася в «Антології сучасної новелістики та лірики України 2010», збірках: «MUSICA», «FELICITAS», «URBIS ET VICUS», «PERICULUM» видавництва «Склянка часу*Zeitglas»; альманахах «Lithium» «Ліра», «Вінтаж», «Софія», «Мати», «Сила почуттів», «Берегиня», Антологія сучасної української літератури, «Магія кохання», «Дух землі», «Листи до Миколая», «Україні присвячую», «... ми прощаємо винуватцям нашим!», «Медобори», «Натхнення», «Заграва» та ін.

Займається творчою діяльністю у художній студії центру культурного розвитку молоді Подільського молодіжного культурного об'єднання «У майбутнє через культуру» та у студії «Відродження» громадської організації «Хранителі спадщини».

Невдовзі захопилася ще й живописом. Улюбленою тематикою є літературні сюжети. Зацікавившись поєднанням живопису та літератури почала писати вірші присвячені своїм картинам. Літературні сторінки є незмінною частиною її творчих виступів.

Брала участь у фестивалі «Слово єдне!» у 2019 р.

КНЯЗЮ СВЯТОСЛАВУ

З вітрами минають століття назад.
Тепер так далеко і мабуть не жаль
Нащадкам твоїм життєвої драми,
Що з внуків Дажьдбожих ми стали рабами.
І це як годиться? Так має бути?
Стрибоже хіба що лиш можеш подути,
Розбурхати пил віковичного гніту,
Творить нові бурі для нового світу,
Будити серця і праведний гнів,
Навчати нас мудрістю сивих волхвів,

Боронить свою землю, країну, природу,
Хвалу возносити єдиному Роду,
Підняти дух воїнів з твоїм ім'ям,
Хай з нами відродиться віра слов'ян.
Зустрінемо ранок – розвіється морок.
На тебе чекаємо, князю, ми скоро.
Прийдеш ти із Вирію рано весною,
Так довго вмивалися землі сльозою.
Відчужимо ріки, поля та ліси
Готуймось до твого «Іду на ви».

* * *

Над землею туманом кочує
Сиволіття таємні світи.
І минуле в майбутнє віщує,
Що сьогодні ми йдемо до мети.
До нащадків з курганів взивають
Наші пращури з давніх часів.
На відродження нині чекають,
Наші Боги із темних лісів.
Ще в руках відчувається сила,
Полум'яні ще наші серця.
І лелеки принесуть на крилах,
Нам із вирію Лелі гінця.
Ще могутність пульсує у жилах,
По струмках, зачепа на весла.
І щоночі сумує могила,
А щоранку там квітне весна.
Пригадалося моє коріння,
Призабуті знання і права.
Я частинка тебе, як творіння,
А відкриє усе сон – трава.
Твій рум'янець мов промінь Ярила,
І усмішки воскресна краса.
Йде до тебе з зірок твоя мила,
Що послали тобі небеса.

СУЛИМА
Діана Дмитрівна

Народилася 10 квітня 1988 р. в селі Нова Прилука Липовецького району Вінницької області. У п'ятирічному віці разом із батьками переїхала до Нетішина. Вищу освіту отримала в Національному університеті «Острозька академія» на факультеті Політико-інформаційного менеджменту (2009). Серед захоплень, окрім поезії та хореографії, – фотографія та живопис.

Основним видом діяльності на сьогодні є розробка ескізів та пошиття сценічного одягу на замовлення танцювальних та вокальних колективів міста Нетішина, а також створення та просування дизайнерських виробів власного бренду.

Брала участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2019 р.

* * *

Крила зламано-переламано,
Що даровано – враз відібрано.
Рани нитками перелатано
Кольоровими, неподібними.

Серце з попелу в попіл кинуто!
Всі ключі душі десь розгублено.
Час летить і його не спините.
А квитки у Едем розкуплено.

Очі стомлені просять спокою.
Руки зморені в землю вп'ялися,
Потаємне з водою глибокою
Поєдналося.

Хай щемить усередині, колеться,
Хай живе-доживає тихесенько.
Тай зупиниться, тай помолиться
Мій ріднесенький.

* * *

Життя десь ось тут!.. Десь за поворотом,
Життя вже запахло, воно вже зове,
Життя заливало і кров'ю, і потом,
Воно й підіймало на сотні «говерл».

Кидало і било, несло у безвістя,
Щоб потім одразу підняти з колін.
Наповнитись з лишком любов'ю і змістом,
І стерти часопис, і стримати плин.

Життя перетворювалось в існування.
Лишалось молитись. І хліб, і вода.
А ваші скупії услід побажання
Життя як зустріну – від вас передам.

* * *

Я маю право на життя,
За нього я колись боролась.
Якби ж мені тоді знаття,
На скло би я не напоролась.

І не блукала б на шляхах,
Позбавлених всіляких знаків,
Заплутавшись у ночах-днях,
Серед думок з червоних маків.

Останнім порухом пера
Останню вгробила надію.
Життя – це недитяча гра.
Програти просто не зумію.

Я маю право на життя,
На всі його скарби безмежні.
Любов прохає каяття,
Тож будьмо завжди обережні.

Й примножуймо дари земні,
Примноживши дари душевні,
Щоб в цій множинній множині
Були ми в своїм щасті певні.

СУРОВИЦЬКА Ольга Дмитрівна

Народилася 13 жовтня 1959 р. у Сумах. За фахом - товарознавець вищої квалі-фікації, понад 30 років працювала в сфері торгівлі. Писати вірші надихає любов до квітів та людей. Брала участь у Літературному фестивалі ім. Леся Мартовича (Жовква, 2018 - диплом 3-го ст. в номінації «Поезія – добірки»), друкувала твори в альманахах «Слово» (Суми, 2016), «Лава» (Харків, 2016), «Українська хвиля» (Суми, 2017), в ювілейній збірці «25 років клубу ім. Юрія Візбора» (Харків, 2017). Член літературної студії «Літера» в м. Суми.

Брала участь в фестивалі «Слово єдне!» у 2019 р.

ПРИТЧА ПРО СИНІВ

Сміється сонечко в криниці,
І зранку вже ідуть сюди
Сільські статечні молодиці
Набрати свіжої води.

Мов дзвоники, порожні відра,
Далеко чути "тень - телень".
Новини, ніби мак в макітрі,
Жінки товчуть тут кожен день.

Сусідкам "перебрали ребра",
І вогник пересудів стлів.
Але ж і похвалитись треба,
Тому дійшли і до синів.

- Такий мій син,- одна сказала,-
Тонкий до співів має хист,
За ним концертні плачуть зали,
Бо він - природжений артист!

- А мій - козак! Козак при силі!
Всіх переможе мій синок!
Та він без жодного зусилля
І шафу зсуне у куток!

- А ти чому мовчиш, Ганнусю?
Ровесник з нашими твій син.
- Бо він - простий, я не хвалюся,
Такий собі, звичайний він.

Не перемиг нікого в силі
І зорі з неба не знімав,
Та ніби розправляє крила
Ним щойно вимовлене "ма"!

Скінчилися сільські новини.
Жінкам додому, певно, час.
Аж - гульк, назустріч їм - три сина:
- Як добре, що зустріли вас!

Один - у позу, мов на сцені,
Та й соловейком заспівав.
А другий виглядав спортсменом
І м'язами все вигравав.

Лиш третій відра взяв: "До хати
Ходімо",- лагідне було.
І кожен син для мами - свято,
Найкращий син на все село.

Ідуть жінки... Дідусь зустрівся:
- Тож, розсудіть, чий кращий син?
Примружився той, подивився:
- Та бачу, син тут лиш один...

ТЕЛЕНЬКО Богдан Петрович

Народився 25 липня 1954 року в с. Кулява Жовківського району на Львівщині. Навчався в Київському педагогічному інституті іноземних мов, на факультеті журналістики Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка, де закінчив аспірантуру. Працював заступником голови Деражнлянської районної державної адміністрації (1992-1994), радником Хмельницького міського голови (1997-1998), кореспондентом газети «Західна Україна», на радіо «Свобода», редактором обласної газети «Час», з жовтня 1998 р. – редактор хмельницької міської газети «Проскурів», з листопада 2017 р. – незалежний журналіст та викладач в ХІСТ університету «Україна». Член НСЖУ та НСПУ.

За кіноповість «Віють вітри. Депортація» став лауреатом Міжнародного літературного конкурсу «Коронація слова» (2006), за повість «Соловецький лабіринт» відзначений обласною премією ім. Д. Прилюка (2014), у 2017 році – лауреат Міжнародної премії «Тріумф» ім. Миколи Гоголя за культурологічну діяльність.

Брав участь в фестивалі «Слово єднає!» у 2015-2019 рр.

ЗАПИСКИ УПЕРЕДЖЕНОГО ПАЛОМНИКА... СКРОПЛЕНИЙ КРОВ'Ю НОВІТНІХ БОРЦІВ (уривок)

...По приїзді додому почав публікувати свої паломницькі нотатки. Спершу не думав, що тема Соловків настільки серйозно мене зачепить, що задля неї відкладу всі свої інші творчі задумки. Планував обійтися кількома нарисами та фотоілюстраціями в «Проскурові», а свої записи з тієї подорожі відкласти до кращих часів. Проте невдовзі відчув, що так просто зіскочити з цієї теми не вдасться, бо робота над цими текстами ніби стала обов'язковою складовою моїх публіцистичних пошуків з вересня аж по останній

номер нашого часопису в грудні 2013-го, коли в Україні вже вирував Євромайдан...

Нині ж мені здається, що передчуття цих бурхливих подій якось підсвідомо рухало і мною, коли поряд зі своїми редакторськими колонками на актуальні суспільно-політичні теми вважав за необхідне готувати і чергові нотатки зі щоденника своєї Соловецької прощі.

А ще тішився з того, що там, на київському Євромайдані, вже з перших його днів постійно зустрічав своїх соловчан, які мало не щовечора збиралися біля флагштока з державним прапором на розі Хрещатика та Інститутської, що бачив їх у найгарячіших місцях всеукраїнського спротиву – і на Банковій, і на Грушевського...

...Надії та сумніви, рішучість та емоції, мужність та неймовірна самопожертва, ідеалізм та перші розчарування, а разом і вияви небаченої досі в наші часи висоти національної гідності – це той дивовижний духовний алгоритм, в якому пробудилася тоді душа нашого народу. Хоч ще недавно могло здатися, що він надто міцно заснув та не здатний пробудитися в підступних та нищих обіймах чужої йому влади, яка відвертим ошуканством присипала його дух, нівелюючи до невпізнання його національну сутність. Та те, що відбувалося в Україні вже з 30 листопада 2013-го, відтоді, як тривожно загомоніли дзвони Михайлівського монастиря у Києві, що раптом розбудили нашу приспану націю, та нібито завершилося наприкінці лютого 2014 року, знову змушує мене повертатися до буття ширше.

Звичайно ж, кажу наодинці з собою, ти можеш тішитися тим, що ще три роки тому перед настанням цих подій, у своїй книзі есеїв «Технологія громадянського спротиву», що вийшла в січні 2011-го, ти ніби передбачав подібний розвиток подій в країні, завершуючи її есеєм «Залишається лише спротив?..» І все ж, зізнайся, ти сам тоді не до кінця вірив власним прогнозам, та озвучив їх публічно скоріш через власні розчарування від усього того, що відбувалося тоді в країні та її владному й опозиційному політикумі, бо добре розумів, що не в руках людських ключ до виходу з цього історичного глухого кута, в який потрапив знову наш народ...

ТЕРНОВИЙ Володимир Олександрович

Народився 3 лютого 1958 року в селі Лисиче Славутського р-ну Хмельницької області. У 1965 році пішов у перший клас Лисеченської восьмирічної школи в рідному селі. 1973 року поступив на навчання до Хмельницького медучилища. Під час навчання вів літературний і шаховий гуртки. З 1978 року працював фельдшером на ФАПах. З 1978 по 1980 рр. – служба в Радянській Армії. 1981 р. вступив до Вінницького медінституту. У 1988 рр. закінчив Чернівецьку інтернатуру. З 1988 по 2006 рр. працював у Карпатах, в Путильському і Верховинському районах, лікарем-педіатром. З 2010 р. – лікар невідкладних станів Хмельницького обласного центру екстреної медичної допомоги та медицини катастроф. Заслужений донор України.

Поетичні, пісенні, прозові твори друкуються в районних та обласних газетах, всеукраїнській «Сімейній газеті», літературних альманахах. Підготував до друку збірки: «Доля тернова – пісня калинова», «Я шукаю до сонця броду», «Клятва Гіпократа», «Проти течії», «Добути небо», «Не чіпай мене, часе», «Дорогою до себе» та пісеньник «Камертон душі».

Брав участь в фестивалі «Слово єднає!» у 2019 р.

ХРИЗАНТЕМИ КОЛЬОРУ НЕБА

Опустив свої крила похмурі міський квітневий вечір. Холодне саяво ліхтарів. Сипле дощ зеленкувато-брунькастий. Виблискують зірки на мокрому асфальті під ногами. А я і далі трачу радість на чужих. Скільки тривог ми ще переживемо! Ніхто не знає, коли з небес впаде нам в руку камінь той коштовний. Несімо у світ доброту і чистоту і перемога буде за нами.

Сьогодні я знову чергую на «швидкій». Виклик: перевезти хворого, щоб не замерз при низькій температурі на вулиці. Пацієнт увесь побитий, обличчя в саднах, іще хмільний. Кидаю

слово йому в душу: «Чому заливаєте зневіру вином?» Розпорошено-непрощений спогад і слова: «Запікся біль в моєму серці. Ото топлю його в горілці. Я, лікарю, любив і мучусь дотепер любов'ю. Мої дні стрімко котяться донизу, цього ніхто не зможе зупинити. Наше життя з дружиною було для нас раєм, а без неї тепер воно для мене покарою».

Дізналися ми з фельдшером, як недовго цьому чоловікові любилося, як померла кохана. Діти від нього відмовилися: «Зачем ты нам, бандеровец, нужен?» Вони в Кремлі уже працюють. Цей чоловік віддав усе трудове життя небу, випробовуючи літаки. Минуле ностальгійне зосталося в тумані літ прожитих. Чоловік випромінював сум, і поетично, очевидячки, маючи цей Божий дар, і трохи протверезівши, повів свою розмову далі. «Відлетіла, моя ти любове, і твої хризантеми з небом злилися. Та й омана народу, політична облуда не відає прощ». Він продав трикімнатну квартиру, автомобіль – лікарі пообіцяли врятувати його дружину, його Ангеліну. «Коли цвітуть абрикоси, я гілку квітучу на могилу несу. Там, на кладовищі, під кленами, мої «хороми», там помешкання, прихисток мій. Я з Ангелом своїм розмовляю. А восени несу їй голубі хризантеми. Чуття любові маю в собі, нащо мені тиснутися в рай? Ото своє солодке давно відкусив, гірке заливаю горілкою. Рвуть печалі серце зболене, ночами бездомні собаки виють на місяць поміж могилами».

Не осуджую свого однолітка. Я теж бездомний, посивів, а усе тільки жити збираюся. Живу на роботі і розумію, що владним гендлярам я непотребом. У Бога лиш прошу: нехай у болях людських догорю. Щоб не караючу годину дав на фінішній стезі.

Сумна Голгофа наших днів. Збулося те, що не хотілося, відридало воно в подушки. Залишилися спогади, прикуті до серця. Він в пекло ввійшов за життя, не зрадивши любові. Зайшлися зойком-подивом голубі хризантеми кольору неба, які льотчик рвав на небеснім полі і дарував коханій. Програвши все, ми несемо до Сонця власну суть. Дорогу свою покажи нам, Господи!

ТИМЧЕНКО
Антоніна Олександрівна

Народилася 4 квітня 1985 р. в Харкові. Закінчила Харківський національний університет ім. В.Каразіна, кандидат філологічних наук (дисертація – «Мотивна структура поезії Володимира Свідзінського»).

Автор поетичних збірок: «Напередодні», «Посаг», «Падає камінь з душі», «Гарячі нитки», «Бабинець», «Скрипалик» та кількох книжок для дітей. Член НСПУ з 2005 р.

Лауреат Міжнародного конкурсу кращих творів молодих українських літераторів «Гранослов», «Молода Слобожанщина» та Міжнародної україно-німецької премії ім. О. Гончара й багатьох інших конкурсів.

Працювала керівником літературно-журналістського гуртка Центру дитячої та юнацької творчості № 6. Літературний редактор.

Доцент Харківського національного фармацевтичного університету. Брала участь у фестивалі «Слово єдне!» у 2019 р.

* * *

До солом'яного бичка приклеїлася –
і стою на сонці, така осяяна,
а навкруг повітря дзвенить русяве,
і бабусина вишенька пахне глеєм.

Я прошу: від пам'яті б не відклеїтись,
хай пече і кличе гортанним клекотом,
хай спиняє і заміняє дихання,
хай мене, як малу, колисає тихо.

* * *

Підхоплююся, притьмом до вікна:
гілки похилі заливає злива.
І рима в голові лише одна – «війна».
Або вокзал тривожний галасливий.

І серце скавучить лише одне – сумне,
і видива мигтять лише одні – страшні...
І Бог один. Нема у нього «не»,
Немає «ні».
У нього тільки є.
І з-поза хмари сонечко встає.

ХАРКІВ

Місто – покинута лялька
зі скляними очима.
Не тікайте налякано,
сіли б, спочили.
Поговорили б разом,
як бути з містом,
щоб загуділи траси
словом, змістом,
як постачати рими
в дальні квартали,
щоб на дротах і ринвах
крига розтала...

Й місто світає.
Слухаю: українською
вірші читає.
Вірші Свідзінського.

ТІЛЬНА Ольга Анатоліївна

Народилася 9 січня 1978 року в Харкові, де мешкає і зараз.

Вищу освіту здобула на українсько-англійському відділенні філфаку Харківського державного педагогічного університету ім. Г. С. Сковороди. Закінчила магістратуру Університету міста Лідс (Велика Британія) й аспірантуру Інституту спеціальної педагогіки НАПН України.

Лауреатка всеукраїнських і міжнародних конкурсів письменницької майстерності, кандидат педагогічних наук, член Національної спілки письменників України з 2003 р.

Авторка збірок поезії та прози. Перекладає вірші та романи з англійської мови. Займається педагогічною та просвітницькою діяльністю.

Брала участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2019 р.

* * *

Від листопадової лірики
не захватись, не втекти...
І дні, немов незрячі лірники,
приречено бредуть туди,
де їх чекає подих вічності
і небуття, і сіра твань...

А нам іще так довго вчитися
не мати зайвих сподівань,
не виглядати, де ж міся той,
що нас до Раю проведе,
а мовчки йти орати й сіяти,
й плекати зерно золоте.

* * *

На Купайла вогнища,
А на Йвана – дощ...
В світі воєн повно ще...
Їх зупинить хто ж?

Папороті квітку ми
так і не знайшли,
хоч на полі мінному
трави й запашні...

Світ любов'ю повниться,
п'є липневий чар...
Ти несеш у госпіталь
цигарки та чай...

Заспівай купальської,
тихо усміхнись...
Чарівною казкою
прийде мир колись...

* * *

Ці тихі, сонцесяйні вечори...
і запах м'яти, й на губах малина...
сховаються у серці до пори,
як щастя купина неопалима.

Бо ти, колись долина світлих мрій,
тепер оаза миру й супокою,
немов пресвітлий вірний ангел мій,
втішаєш душу радістю тривкою.

ТКАЧОВА Наталія Олегівна

Народилася 9 березня 1986 року в місті Старокостянтиніві Хмельницької обл. в сім'ї військових. З дитинства мріяла бути вчителем, як дідусь – Ткачов Іван Якович, почесний житель міста Старокостянтинова. У 2003 р. закінчила середню загальноосвітню школу №5 в м. Славути, у 2007 р. закінчила Міжнародний економіко-гуманітарний університет в м. Рівному.

На даний час вчителює в НВК «СЗОШ, ліцей «Успіх» м. Славути.

З дитинства в родині Наталії Олегівни, мама прививала любов до усної народної творчості, літератури, природи, збереження сімейних цінностей та традицій. Дідусь по батьковій лінії, Ткачов Іван Якович – відмінник освіти, почесний громадянин міста Старокостянтинова привчав шанувати книгу, українську мову і мав домашню бібліотеку українських класиків.

Потяг до поезії та літератури відчула ще в дитячому віці. Так, несподіванкою було зайняття призового місця на конкурсі «Юний поет» у 7 класі. Неодноразово була призером конкурсів «Декламатор року» міського та обласного рівнів.

Працює над розвитком творчих здібностей учнів. Активний учасник міжнародних освітянських конференцій, літературних та історичних фестивалів. Захоплюється поезією, декоративно-ужитковим мистецтвом, флористикою.

Брала участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2015, 2019 рр.

УКРАЇНА

Я дочка своєї Батьківщини
Свою пісню співаю я...
Я живу для тебе Україно,
Ти ж є рідна моя земля

Полюбляю ранкові роси
Вишиванки своєї цвіт
Я живу для тебе стоголосо
І у серці несу цілий світ...

Шанувати завжди я буду
Це ліси мої і поля
Україно, невже ти всюди?!
Як нестримна надія моя

І пісні твої як сподівання
І молитви... Чому в них печаль?
Сповідь перша твоя – не остання
Наче вирій летить у даль.

СЛАВУТА

А влітку Славута чарівна
Яскрава та незвичайна
Росою троянда умита
І пташечка в небі співає.

Привітні навколо люди
Усі працьовиті як бджоли
А наші ліси незабутні!
Джерела шумлять навколо.

Уквітчане місто, рідне
Рідніше у світі немає.
Краса твоя різноманітна
І око, і душу вражає...

ТУКАЧОВ
Геннадій Миколайович
(Яр Геначов)

Народився 28 березня 1946 року в Росії (с. Убінка, Убінський район, Новосибірська область). Армійську службу проходив в Україні. Під час військової служби закінчив Рівненський педагогічний інститут за фахом викладач мови і літератури та Військово-політичну академію. Полковник запасу, учасник бойових дій, ветеран Збройних сил України. З 1986 року проживає у м. Хмельницькому.

Член Хмельницького обласного осередку ВТС «Конгрес літераторів України». Автор восьми поетичних збірок. У 2012 році Геннадій Тукачов як член редакційної колегії і упорядник книги підготував до друку спогади ветеранів міста Хмельницького під назвою «Подум'я душі – серцям наступних поколінь». Також зусиллями колективної творчості з'явилися збірки поезій «Ти поклич і я прийду» (2016), «В очах жіночих не сльоза...» (2017).

Брав участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2015-2019 рр.

БУКЕТИ ПРИСТРАСТІ

Скажи,
де той казковий дім
днів юності
моїх бурхливих?
Букети квітів
були в нім
і пристрасті
високі хвилі.

Тоді
мене заповонив
той запах квітів,
дух весняний.

І тіла обрис
так манив,
і погляд
милий, незрівнянний.

Тебе я палко
обіймав,
Хмелів від тебе
я в той вечір.
І в тім дурмані
цілував
Я твої руки,
шию, плечі...

Скажи чому
є ти, я є –
одне від одного
далеко?
А щастя,
кожному своє,
приносить білий
птах лелека.

* * *

Думками
Вгору не зійти
і дров
не нарубати,
Але думками
можеш ти
і зірку
обіймати!

* * *

Штрих

тон

остудна непроникна свіжість
все просякла навкруг
нахлинула як ніжність
дзвінке відлуння кроків
по асфальту
вплітається в гул вулиць
звичний

карнизи

вікна –

крізь штриховку вітей

будівль заломи

мірне коливання

дерев

ялини

неминучий біг

дороги темної

дротів летючих

прозоро-білий

тьмяно-сніжний день

різьбить навколо графіку живу

спокійна досконалість простору і форм

так незбагненно злиті

з людською суетою

* * *

розтопили піч –

хрусткою здобою полінець

сласно потріскує вогонь –

прозоро-чистий ярий шал пекучий

гордовитий

розпечений недоторканий жар смертельний

в мирній оселі поряд із столом з вечерею

ніжними квітами

срібlistим коливанням листя й світла за вікном

затишне тепло

шаль на раменах

у відблисках червоно-неземних

ХАРЧЕНКО
Інна Володимирівна
(Інна КАЛИНА)

Народилася 24 січня 1962 року в селі Кременчуки Красилівського району на Хмельниччині. Закінчила Хмельницький національний університет. З 2002 року мешкає у Німеччині, місто ГанOVER. Пише вірші, дитячі казки та новели українською мовою, а також перекладає з німецької. Деякі вірші увійшли в збірку «Обпалені крила. Поезія сучасної України» (Київ, 2018); стала дипломантом на щорічному Міжнародному літературно-мистецького фестивалю «Лицар Карпат».

Брала участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2019 р.

СОНЦЕПТАШКА

*Сергію Нікуліну –
світлій пам'яті світлої людини*

На сад в солодкому чеканні,
Де колесо в руці у Бога,
Квітують в серці вишні ранні -
Тичинки Космосу Живого.

На крок кульбабиного сяйва,
На подих моря на світанку
Квітують в серці тихі мальви -
Зіниці донечки Світланки.

Самотня зірка день наміре
До перших паростків любові.
Хтось обіцяє, хтось біліє
Хмариною напоготові.

БІЛЯВКА-АЙСТРА

Білявка-айстра – серце Бога
європ, австралій, палестин
в Південнім Бузі мила чуба
До самих синіх роковин.

І бовталась по саму шию
В серпневім літеплі вогню.
По будякових візерунках
Неслось до вересня: ЛЮБЛЮ!

ІМЕНЕМ ТВОЇМ – ПРОСКУРІВ

Зоріють океани, повні дум,
Аж поки я з полиці їх не спишу.
Пророчий ЖОВТЕНЬ іменем твоїм
Тече з весла по краплі в синю тишу.

Тече маротно витрачений час
До самого Ван Гога в Амстердамі.
Пророчий ЖОВТЕНЬ іменем твоїм
Напише олівцем по сірій хмарі:

«На що ми витрачаємо свій час
І спалюєм життя на чорні сварки,
І в мріях знов хвалімося Богам,
Що вчора розгойдали тіні в парку?»

Гарячим снігом, медом-молоком
Лягли на шию стиглі баламути.
П Р О С К У Р І В ! Поцілуй мене в уста,
Щоб я змогла прожити-перебути

Той сміх чужинця в нелюбові слів,
Ту недовіру у нейлонах кроків,
Тих будяків солону множину,
Де світом крутять гроші та пророки.»

ХВОРОСТ

**Люцина Володимирівна
(псевдо Марія Регіна Раковська)**

Народилася 24 грудня 1982 року в Харкові. Редактор-перекладач, журналіст, співачка-шансоньє.

У 2004 році з відзнакою закінчила філологічний факультет Харківського національного університету ім. В.Н.Каразіна.

Авторка трьох виданих збірок віршів: «Галюцинації» (2009), «Паперовий кораблик» (2010), «Скликаю птаство» (2015), а також збірки інтерв'ю з визначними літераторами та громадськими діячами «А скажіть, будь ласка» (2017).

У музиці тягнє до жанрів вальсу, танго, романсу, до стилю ретро-кабаре, до традиційної естради. Створила близько шести десятків пісень. Лавреатка I премії Першого міжнародного конкурсу виконавців українського романсу імені Квітки Цісик (2011) та II премії Всеукраїнського фестивалю сучасного українського романсу «Осіньне рандеву» (2013).

Членкиня НСПУ, НСЖУ та Харківського Українського клубу «Апостроф». Лавреатка Міжнародної україно-німецької літературної премії імені Олесь Гончара (2012) у номінації «мала проза».

Брала участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2019 р.

* * *

В літню днину, що тремтить від спеки,
я б і не бентежилась, коли б
не бентега мідяних рудбекій
і від сонця очманілих лип.

В цьому царстві напівсонних марев
зріло золоте передчуття
грому – хай би і впівнеба вдарив!..
зустрічі – хай гримне впівжиття!..

Тільки небо, грозами вагітне,
не спішило, розсівало млість.
Тільки мрія, що впівсерця квітне,
у піснях про себе розповідь.

* * *

*Згадай про мене, поки я жива,
за рештками ілюзій та феєрій...
Так літній дощ пригадає, бува,
про наслідки відсутності своєї.*

Лариса Вировець

Ти все літо мовчав.

...І стояли серпневі посухи,
знемагали від спраги сади, а вуста від осуги,
і міська зледачіла ріка все міліла й міліла,
і маліла надія моя, і сама я маліла...

Я маліла без тебе.

Тебе не стачало, мов кисню,
я ридала тобою й співала тебе, наче пісню,
я чекала, як проклята Сольвейґ,
дурна Пенелопа,
і тікала від правди, неначе від кулі у лоба...

Я тікала відчайвно, та був неминучим цей вирок –
бо яких іще треба оскаржень? яких перевірок?!
Однозначна, мов сонце в пустелі, й така ж невблаганна
ця розстрільна,
розстрільна,
розстрільна стаття:
некохана.

...І негадано ти подзвонив – наче зняв забороло.
І небесну тканину раптовим дощем розпороло.
Та не став він для мене ні бажаним, ані спасеним:
пересохле русло джерелом не озветься пісенним.

ХОРУЖИЙ Микола Васильович

Народився 3 січня 1947 року в станиці Єр.-Борисівській на Кубані, закінчив Кубанський медичний інститут.

У 1972-1974 рр. був керівником мед-служби військової частини в м. Славуті. З 1975 р. – лікар Хмельницької обласної лікарні. Майстер спорту з легкої атлетики. Двомовний поет, автор 27 поетичних збірок, співголова Хмельницької міської літературної спілки «Поділля»,

головний редактор спілчанських альманахів.

Брав участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2015-2019 рр.

* * *

Із нової книги «Три притчі»

І Він зупинився,
І глянув назад.
А там, за собою,
Сліди два побачив.
«Де поряд хто?» -
Спитав Бога козак.
– Це я іду поруч, козаче.
В путь далі він рушив,
І очі ів піт,
І втома чавила,
Як смерті упряжка.
Він знов озирнувся –
А там один слід.
«Чом, Боже, коли стало важко,
Ти зовсім одного
Мене залишив?
Самотність моя,
Мов заплакана осінь...»
– Це з прірви біди,
Як ти не зрозумів,
Тебе на руках я виносив.

КЛАСИЧНОЇ ПОЕЗІЇ КОЛАЖ

Найкраще, що було в житті, згадалось:
Як доторк Бога, дивних мрій міраж,
Як подих, як сльоза, все укладалось
В класичної поезії колаж.

Я Вас кохав.
Кохання ще, будь може,
Не зовсім згасло ще в моїй душі,
Та Вас воно уже не потривожить –
Я не збентежу Вас уже нічим.
Любов така одна в тисячоліття,
Така солодка і така гірка.
Я світом йду, журбою оповитий,
Ніхто у світі так ще не кохав.
Кохання світить полум'ям
пречистим –
Зірки палають, падають з орбіт.
Моя печаль –
зів'ялий жмуток листя,
Мій довгий щем –
Багряний серця слід.

Біль, ревності, образи –
все запізно,
Вам на віки, богине, п'єдестал.

Я Вас кохав так пристрасно,
так ніжно,
Що дай Вам Бог,
щоб іншій так кохав.

В цю тиху ніч пустеля слуха Бога..
Франко, Сосюра, Пушкін –
Серця скарб.
І я один виходжу на дорогу,
На серці, як в Мішеля, суму карб.

ЦИМБАЛЮК Михайло Петрович

Народився 7 січня 1967 року в селі Моломолинці Хмельницької області.

Закінчив Інститут журналістики КНУ ім. Т. Г. Шевченка.

Член НСПУ. Автор книжок «Зорі на землі» (поezії, 1998), «Аорта» (поezії, 2000), «Неповернення» (нариса та оповідання, 2007), «Такий в житті буває день» (поezії, 2008), «Вінок Аріадни» (поezії, 2013), «Витязі Савур-могили» (літературні казки, 2015), «Протокольний нокдаун» (гуморески, 2017), «Весла – на воду» (нариса, шляхові замітки, 2019). У співавторстві з О.Босенком, «Ближні обрії» (поezії, 2019).

Лауреат Хмельницької міської премії ім. Б.Хмельницького, нагороджений Грамотою Верховної Ради України та відзначений Подякою Прем'єр-міністра України.

Брав участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2015-2019 рр.

Я ДЛЯ ТЕБЕ

А я тобі – серпневий зорепад.
Бажай і мрій, не стримуйся, загадуй.
Зайдусь космічним златом випадать,
аби явою золотів твій задум.

Хай не явою – лиш передчуттям,
штрихами примхи, потягу простого...

Жертвовно астероїдним тертям
сплавлятиму метал хотіння твого.

Для тебе я займистий листопад –
твоїх ясних зажур каталізатор.
Устелю шлях твій барвами принад,
намарити які та не сказати.

І не кажи. Всміхнись і промовчи
про найжаданіше і сокровенне.
У мене сто й півтисячі причин
вгадати все, чим повні в тебе вени.

Я задля тебе – ніжний снігопад.
Вважай мене банальним літокрадом,
мільярдами сніжинок-зоренят
зітчу весні сорочку ліпше шовкопрядів.
Пелюстками цвітіння засніжиш,
й самому час загадувать, на правду.
А хочу я лише тобою жить.
Хай снігом, падолистом, зорепадом.

ВЕРШНИК УКРАЇНСЬКОГО АПОКАЛІПСИСУ

*Їхав, їхав козак містом,
під копитом камінь тріснув...
(Українська народна пісня)*

Козак той досі роз'їжджає містом...
Копита пилюгу віків здіймають,
в розгубі править то «Гайта!», то «Вісьта!»* –
все тут, лиш України не стачає...
Усе відносно зветься українським
в спотвореній модерності кварталів.
Хоч мостять вишиванками бруківку,
та України вже напів не стало.
Немов добро звелось, перезріле,
колись богами сіяне в цім краї.
Маслинність міряють у мові й вірі –
сливе на хліб. Вкраїна ж все зникає...
Недогляд скрізь, байдуже угодовство,
самозневага, варта злив з камінням,
і раболіпне вбоге малоросство –
повзе плющами недоукраїна.
Повзе по пам'яті, вузді й стременах –
козацьку путає звитягу давню
й знесилює Вітчизнині рамена,
що хрест несуть крізь тьму із нас нестямних.

---

* «Гайта!», «Вісьта!» – вигуки-команди коням. Відповідно – праворуч, ліворуч

ЦИС (ПЕТРЕНКО) Наталія Петрівна

Народилася 12 листопада 1961 року у селі Верхосулка Білопільського району на Сумщині.

Закінчила Сумський кооперативний технікум за спеціальністю «бухгалтер», працює у сфері громадського харчування.

Проживає у місті Ромни. Заступник голови літературного об'єднання «Диво-слово». Автор чотирьох збірок поезій: «Мелодія душі» (2015), «І на тім рушникові» (2016), «Країна дитинства» (2018), «Поетична веселка» (2018). Готує збірку оповідань. Брала участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2019 р.

У ВІКНІ

У кожному вікні свої печалі
І радощі, й тривоги, і жалі...
У кожному вікні свої розваги
І щастя, і розлуки теж свої.

У кожному вікні горить надія
Про радісне та світле майбуття.
А там он жевріє чиясь ще мрія
Про щастя, безтурботнеє життя...

На підвіконні запалили свічку –
Напевне, щось неладно, щось не так...
І скляночка води, й окраєць хліба,
Із гіркотою й горечком на смак.

Схилившись над колискою, матуся
Приклала до грудей дитя...
В її віконці кожному нічку
Горить отак нове життя.

А я люблю вдивлятися у вікна
Коли відкриті всі фіранки геть.
Як квіти застеляють підвіконня...
Від них відводжу погляд свій я ледь...

Нехай цвітуть, палають дивним цвітом,
Ніколи не лишаються в п'їтьмі.
Щоб вранці відкривалися фіранки
Й палало світло в кожному вікні.

ЗАБЛУКАЮ...

Заблукаю в осіннім саду,
Де лиш вітер легенький гуляє.
В жовте листячко, може, впаду,
Що під ноги нам вітер жбурляє,

Назбираю букет я в саду,
Із осіннього жовтого листу.
Нанижу ще калини в журбі
Для червоного диво-намиста.

Може й справді заблудиться сум,
Чи впаде, наче листя, в дорозі.
Я букет той додому несу
І журбу подолати не в змозі.

Бо осіння пора золота
Підкрадається тихо у коси.
Жовту стрічку свою упліта
А на щоки кладе чисті роси.

Та виспівує осінь в саду
І кружляє у вальсі завзято.
То чому ж я із сумом бреду?
– Бо ця осінь для мене – не свято...

ЦЮПАК Алла Анатоліївна

Народилася 16 грудня 1976 року в смт. Ярмолинці Хмельницької області. У 2000 р. закінчила Хмельницький національний університет за спеціальністю «Фінанси та кредит». З 2002 р. займається видавничою справою.

Дитяча письменниця. Автор 25 книжечок казок та віршів. За 2010-2013 рр., за мотивами авторських казок, спільно з групою аніматорів-аматорів випустили анімаційні фільми для дітей.

Член Хмельницького обласного осередку ВТС «Конгрес літераторів України», Хмельницької міської літературної спілки «Поділля». Проживає у Хмельницькому.

Брала участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2015-2019 рр.

ЛІСОВА КАЗКА

Якось у лісі з'явилося маленьке слоненя.

– Яка дивна тварина, – дивувались звірята...

Слонику подобалось бути у центрі уваги, усі роздивлялися його великі вуха та довгий ніс. Та раптом все скінчилося. Ніхто на нього уваги вже не звертав. Усі кудись бігли, метушилися, і виглядали дуже заклопотаними.

Слоненя сіло під дерево і засумувало:

– Невже я більше нікому не подобаюсь?

– Зима скоро прийде, – сказала ворона, що сиділа неподалік. – От всі і метушаться, готуються до її приходу.

– А що таке зима?

– Це коли падає білий сніг і дуже холодно, – відповіла ворона і нею аж затрусило від таких холодних спогадів. – Тобі теж не завадило б підшукати місце, де можна було б перезимувати...

...Зимував слоник у байбаків. Бо більше ні в кого в лісі не було такою великого будинку, щоб він міг туди поміститися. Там йому було добре. Байбаки всю зиму спали, тому слоник цілими днями читав книги з байбаківської бібліотеки. З них він багато чому навчився, розкрив для себе справжнє життя лісу та його мешканців.

Коли прийшла весна і байбаки прокинулись, слоник запропонував їм зробити у лісі свято з нагоди приходу весни.

Разом намісили тіста та насмажили пончиків. Дідусь назвав їх пончиками-байслончиками (що дуже втішило малих) та заварив запашного чаю з трав. Друзі взяли кошики та вирушили на поляну. Там вони виклали на великому пеньку усю цю смакоту та почали пригощати всіх бажаючих:

*– Принесли ми пончики
«Пончики-байслончики»
Пригощайтеся звірята:
Зайці, білки та вовчата,
Миші, борсуки та жабки
Наставляйте мерщій лапки.*

А на гілці ялини чулась розмова ворони та сороки.

– Тобі злітати по чай та пончики? – запитала сорока (вона була молодшою, тому з поваги запропонувала подоглядати за своєю старшою подругою).

– У мене печія від смаженого, а от від чаю не відмовлюсь. Дякую.

Коли сорока повернулась з гарячими напоями, то запитала:

– Я от згадала передзимову історію і мені цікаво, як все ж таки сніг попав до лісу.

– Розумієш, посьорбуючи чай з одноразового стаканчика, мовила ворона: у тій ситуації було велике спільне бажання виправити ситуацію. Усі разом обмірковували, як змінити ситуацію та зробити так, як мало би бути. А коли всі думають, як один, утворюється атмосфера, коли все ніби само-по собі виходить. Коли є ціль – у неї виростають крила і здійснення цілі приходить саме по собі. Розумієш?

– Знаєш що! – сорока ніби трохи образилась на ворону. – Я ж не така розумна як ти. Можеш простіше пояснити? Не забувай, що різниця у віці між нами сягає за сто років.

– Про вік могла б і промовчати..., – тихо пробурмотіла ворона, оглядаючись, чи ніхто не чув. – А от про розум – тут ти права (тихо додала вона)... Так от, говорячи по-простому – хочеш щось зробити – фіксуєш на ньому всю увагу, і ні на мить не сумнівайся у здійсненні своєї мети, тоді в неї «виростуть» ноги і вона сама дійде до звершення.

– Ти ж казала, що крила виростуть, а тепер ноги?.. – зауважила сорока.

– Яка різниця: крила, ноги... головне, що зрушиться з місця... – додала ворона, замріяно попиваючи чай.

– Здається, зрозуміла, – погоджено закивала головою сорока. – Полечу розповім усім про це!

– Лети, скрекоти... така твоя робота.

ЧЕВЕЛЮК Микола Вікторович

Народився 20 травня 1952 року в с. Ліски, Білогірський р-н, Хмельницька обл.

Закінчив Сивківську восьмирічну школу (1967), Хорошівську середню школу (1969), Луцький державний педагогічний інститут ім. Л.Українки за спеціальністю «Вчитель фізики і математики» (1979).

Працював у Ямпільській школі-інтернаті вчителем математики (1979-1984), в Грицівській ЗОШ І-ІІІ ступенів заступником директора з навчально-виховної роботи і вчителем фізики (1984-2014).

Автор 7 поетичних збірок: «Мрії – благородні лебеді» (2016), «Аня й братики» (2016), «Лінія долі» (2017), «Монолог краплини» (2017), «Чарівна Німфея» (2017), «DNK НАЦІЇ» (2018), «Kyrie eleison!» (2019).

Мешкає у місті Хмельницький.

Брав участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2017-2019 рр.

KYRIE, ELEISON!*

Господи, помилуй! Господи, прости!
Дай сил Україні, гідно щоб іти!

Научи любові наших ворогів,
Щоб у землю рідну не всівали гнів.

Щоб ніколи нелюд не творив наруг
Й не вдавав із себе, начебто він друг.

Господи наш милий, просимо – прости,
Не обмінюй більше, на синів хрести!

Хоч долаєм свій ми, та тернистий шлях,
Й колючок на ньому зустрічаєм – жах!

---

* *Kyrie eleison! (Kýrie eleyíson!) – Господи, помилуй!*

Кажем: «Ні неволі!» Кажем: «Ні війни!»
Хочемо ми миру в рідній стороні.

Хитрощі ворожі – їхні то гріхи,
Ними наповняють власні лантухи.

Господи, помилуй! Господи, прости!
Впоратися з лихом, поможи нам Ти!

ТРИ СТІЛИ

Краю мій Подільський, України гордість!
В Буг впадає Плоска крізь місцину Рів.
Розпочав Плоскирів віковічну повість
Про людей тутешніх і козацький рід.

Мій Хмельницький нині з шрифтом неповторним:
На гербі схрестились жовті три стріли,
Синьо-жовтий прапор, серцю так коштовний –
Дорогими нашим пращурам були.

Три стріли колишні в лицарському тілі...
Любі Неньці нашій Крим, Донецьк, Луганськ
Знищити бажають «браття» знавіснілі,
Хочуть рідну землю схоронить в курган.

Хочуть злісні сили керувати світом,
Та не дасть, повірте, їм любов людська,
Бо у нашім тілі ДНК звітом –
З українським кодом в нас міцна рука.

Три стріли схрестились – символи звитяги.
Сила в них і мужність, прадідівський дух.
Вберегти нам землю вистачить відваги.
Гарт козацький з часом в нас не вмер, не вщух.

ЧЕХОВСЬКА Тетяна Іванівна

Народилася 16 квітня 1967 р. у селі Зверхівці Городоцького району на Хмельниччині, де живе і займається господаркою.

Перші вірші опублікувала в середині 80-х років ХХ століття, а лише у 2017 році випустила першу збірку.

Член ВТС «КЛУ». Відомо на Поділлі самодіяльна співачка і композиторка.

Брала участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2019 р.

ЖИТТЯ

Ціле життя - як накраяний хліб...
Буває часто - з твесою скоринкою.
Холодну воду нагрієм в окріп,
І сонце часто закрите хмаринкою.

Та й на душі часом миші шкребуть,
І на дрібниці буває що гаємось,
Та гріх прожити життя як-небудь,
Тож жити з честю усі намагаємось.

Не залишаймо же дітям боргів,
Все повернім за життя із процентами!
Не залишаймо же їм ворогів,
Що до нас сунуть з чужими акцентами!

Бо Батьківщина нам - понад усе!
І понад чварами - будемо вищими!
Хто на мечі нам біду принесе –
То тим мечем тут його ми і знищимо!

Ми не залишимо дітям біди,
Щоби вони десь по світу блудилися.
Засієм поле, посадим сади,
Щоби вони нами щиро гордилися.

І дай нам, Боже, прожити свій вік,
Щоби серця наші повнилися вірою!
І щоб достойно сказав чоловік:
«Я віддав себе повною мірою!».

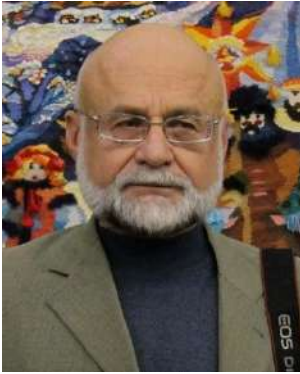
ХВАЛА РУКАМ, ЩО ПАХНУТЬ ХЛІБОМ

Виходили в поле з ранньою зірницею,
Засівали долю житом і пшеницею.
І проміння ясне щедро розливалось,
Молоде колосся щастям наливалось.

Хвала рукам, що пахнуть хлібом,
На всі віки. На всі літа.
Хвала рукам, що пахнуть хлібом,
Родись, пшеничко золота.

Заквітчала мати коровай калиною,
Зібрались до хати всією родиною.
І радіє батько - хліб до столу крається,
Благодать Господня в хаті відчувається.

Хліборобська слава лине Україною,
Гордиться держава кожною людиною,
Ми своїм народом споконвік пишаємось,
Славним хліборобам до землі вклоняємось.

ШАФІНСЬКИЙ Микола Антонович

Народився 2 січня 1950 року в селі Травневе Старосинявського району на Хмельниччині. Навчався у Московському заочному університеті мистецтв, факультети графіки, живопису і музики. Закінчив Харківську (заочно) і Київську (стаціонар) школи ландшафтного дизайну. Художник-оформлювач, графік.

Учасник колективних художніх виставок (Київ, Хмельницький, Городок). Учасник колективних фотовиставок (Хмельницький). Організатор і куратор близько 100 виставок живопису, графіки, декоративно-прикладного мистецтва, фотографії у виставковій залі АТ «Хмельницькобленерго», в Кам'янець-Подільському, культурно-освітніх закладах Хмельницького.

Автор багатьох газетних статей про творчість Хмельницьких художників. Автор п'яти персональних виставок фотографії і плакату (Хмельницький). Автор трьох мистецьких альбомів: «Володимир Карвасарний» (2014), «Емальєр Іван Юрков» (2016), «Сергій Гульшані. Живопис. Графіка» (2018).

Брав участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2015-2019 рр.

МЕТАМОРФОЗА

Петро підійшов до буфетної стійки,
Моргнувши, бармена поближче призвав.

- Налий-но вина мені того міцного,
Що в п'ятницю кум мене ним частував.

- Яка була марка? - той стиха питає,-
Вина в нас багато, поспробуй вгадай:
Мадера чи херес, портвейн чи кадарка,
А може шампанське? Ти сам вибирай.

- Не знаю я точно яка була марка,
Ти сам розберися, на те ти й бармен.
Коли я в той вечір додому добрався,
То двері відкрила Софія Лорен.

БЕЗ ВИНИ ВИНУВАТИЙ

Чоловік прийшов з роботи пізно:
Чи то нарада там якась була, чи звіт.
Але ревнива - до безглуздя – жінка
І не питала в чому річ, щоб дав одвіт.

Вона дошукувалась вперто компромату,
«Рентгенячи» сорочку і штани,
А не знайшовши, розкричалась на всю хату:
- Ти зраджуєш мені, і не темни!

Але до чого ти вже докотився
І як спотворились твої смаки:
До жінки лисої ти ходиш, нечестивцю,
Бо й волосинки ніде не знайти.

Вона не тільки лиса, а ще й бідна,
Хоч би купив їй парфумерної води,
Бо запаху від неї не лишилось,
Ні на сорочці, ні на майці не лишилось...

О, Господи, прости і відведи!

А висновок? Він є.
Хоча й невтішний.
(Із кожної проблеми вихід є).
Що краще: бути чесним,
Та вважатись грішним,
Чи – з точністю до навпаки?
Не буду я порад давати.
Вирішувати вам, чоловіки.

ШВЕЦЬ Микола Феодосійович

Народився 5 грудня 1958 року в с. Кадіївка Ярмолинецького району Хмельницької області. Дитинство і юність пройшли в с.мт Ярмолинці. Після закінчення школи майже рік набирався життєвого досвіду на будівельних майданчиках міста Києва. У 1981 році закінчив Кам'янець-Подільське Вище Військово-Інженерне Командне Училище.

Пробував писати вірші ще у юні роки. На початку двотисячних років прийшло те, що називається натхненням. У 2006 і 2007 рр. вийшли з друку дві поетичні збірки «Колесо огляду» і «Пропозиція і Сонечко». Друкувався у випусках альманаху «Медобори» і періодичних виданнях. За 2017-2018 рр. побачили світ книги «Казка про війну між гОродом і горОдом», «Квест», «Казки сільського філософа». У 2020 році вийшов з друку роман «Нівроку, або Мандри пройдисвітів», до якого пишеться продовження.

Брав участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2015-2019 рр.

Уривок з роману «НІВРОКУ, АБО МАНДРИ ПРОЙДИСВІТІВ»

" ...Любомир падав повільно. Дуже повільно. Сланцеві породи каміння своїми ребристими сходинками відраховували йому шлях. Донизу? У безодню? За травичкою, за маленькими кущиками... під річечкою... А солдатик не падає. Солдатик зачепився ширінкою за обломлену гілячку обскубаної берези, що якраз вдало вкорінилась на кам'янистому ґрунті. Солдатика потім за допомогою того ж таки багра знімуть з такої романтичної ситуації і до кінця своєї служби солдатик буде об'єктом казармених жартів.

А Любомир має падати. І це його рішення. Бо міг і не падати в силу того, що так званою гравтоцією він навчився управляти

ще тоді... А коли це було? До операційного столу, чи перебуваючи під посиленням наркозом зі скальпелем в животі? Та зараз це не важливо. Міг і в четвертому вимірі поозиратись, щоб підсипати в солдатській їдальні в їжу позитивної дози касторки. Але... Який толк з того, що вони обкакаються? Після цього ще більше оскаженіють у своїй меньшовартості. А вбивати їх не можна. Бо сам оскаженієш. Замкнуте коло. Це коло можна розірвати там, у Безодні. В Залах Аменті. Чому так? І що це за особливе місце? А Євстратій про це знає... А Любомир знає про те, що побувати там це його, Любомира, рішення, його Воля. Тому падає. Ось уже проїзжа частина Новопланового мосту вище нього. Схопитися астральною рукою за поручні і підтягнутися догори? Нема нічого простішого. Але навіщо? Щоб чути запах обкаканих солдатиків? Ні, треба падати. Он уже дно урвища з річечкою близько. А які чудові краєвиди... Для майстрів пензля краса. Може зависнути, щоб помилуватись? Потім... Колись... Обов'язково..."

* * *

«Він зайшов до кав'ярні, щоб випити бодай горнятко кави, бо втомився так, що ладен був впасти прямо тут під прилавком, згорнутися клубочком і заснути. Вона сиділа за невеличким столиком і з сумним виглядом теребила своє грайливо фарбоване волосся біля скроні. На кругленькому обличчі куточки її губ були опущені донизу. Позу сумного очікування підкреслювали витокчені ніжки у чобітках-ботфортах граціозно закинуті одна на одну.

Любомир тільки краєм ока глянув на зверхній чобіток, але і цього було достатньо, щоби вона відчула зацікавлений погляд і ніби мимоволі потяглася до свого лайкровога капчика для того, щоби зкинути з нього неіснуючі пилинки.

Для Любомира стало зрозуміло: якщо він зараз не втече, то вірогідність того, що опиниться під звабливим чобітком дуже велика...»

ШЕВЕРНОГА (КАМЕНЄВА) Маргарита Володимирівна

Народилася 10 червня 1975 року в Новосибірську (РФ), виросла в Одесі. За освітою філолог. До 2019 року жила на Хмельниччині, зараз працює вчителем української мови та літератури в Києві.

Членкиня Національної спілки письменників України. Авторка 6 книжок.

Організаторка літературно-музичних заходів. Позаштатний кореспондент кількох часописів. Поетичні, прозові твори, літературознавчі розвідки і рецензії надруковані в багатьох часописах, антологіях, колективних збірках, альманахах.

Брала участь у фестивалі «Слово єдне!» у 2015-2019 рр.

ВСЕ СПОЧАТКУ?

І хай би вже Господь створив спочатку
І світ новий, і коней, і лани,
І дав можливість рід людський зачати
Без болю, без хвороб і – без війни.
Там Каїн не вбивав би свого брата
І потім не блукав, як чорна тінь,
І не було б ні вбивці, ані ката,
Ні чорних бухенвальдових склепінь.
Ні Гітлера, ні Сталіна, ні чорта,
Нікого з тих, хто нищить рід людський,
Була б у радість будь-яка робота,
І їли б хліб, від крові не глевкий.
Світило б сонце, кожному єднаке,
Родили б ниви жито, а не смерть,
І не бродили б кинуті собаки,
А ми б не на війну давали чверть.
То, може, у цілющій вбивчій зливі
Оновимось? Колись настане час,
І на планеті, чистій і щасливій,
Не буде зла. Але не буде й нас.

ХЛОПЧИК БУДУЄ...

Хлопчик будує в пісочниці вежу:
Вперто відерце піском набиває,
Перевертає – і знову... Я стежу:
Майже з нічого краса виростає.
Вище і вище, уже до коліна.
Раптом валиться! Будівлю невдалу
З розчаруванням і плачем дитина
Топче ногами, подібно вандалу.

Хлопчик будує в пісочниці Землю:
Гори, моря, континенти, країни...
Кожну деталь і дрібницю мізерну
Ліпить дбайливо, з любов'ю, без зміни.
Раптом іде щось не так, як задумав,
Він виправляє, допоки терпіння.
Ні, не виходить. Він звично, без суму
Знову дощенту руйнує творіння.

Хлопчик будує в пісочниці всесвіт...

ЗНОВУ

І світ розсипається, б'ється на друзки! Знову...
І знову ти, гола і боса, ідеш по скалках.
Ти хочеш віддати украдене Боже слово –
Тремтить серцекрилець чужий у холодних руках.

За кожну провину спокута настане, знаєш.
Даремно ти лік припинила несмертним гріхам.
На стежці, можливо, останній, себе втрачаєш,
Петляють криваві сліди по дорозі у храм.

І липнуть пір'їни з лисіючих крил до шляху,
Вкривають невинністю віри страхи і жалі...
Ти знову, так, знову впускаєш у серце птаху,
Забувши про рани, зриваєшся геть від землі.

ШЕВЧЕНКО Володимир Станіславович

Народився 21 серпня 1940 р. у с. Ганнівка Дунаєвецького району на Хмельниччині.

Закінчив факультет журналістики Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка. Працював журналістом 43 роки, з них 11 років в районних газетах Летичева та Дунаївців, 10 – в обласній газеті «Радянське Поділля» (нині «Подільські вісті») та майже 22 роки власкором Національного інформаційного агентства «УКРІНФОРМ» на Хмельниччині. Паралельно займається літературною працею. Поет, прозаїк, публіцист. Заслужений журналіст України (2001).

Автор 29 книг. Член НСЖУ (1971), член НСПУ (2016). Лауреат п'яти літературних премій: міжрегіональної ім. Володимира Сосюри (2008), «Конгресу літераторів України» ім. Юрія Каплана (2015); обласних ім. Івана Юва (2011), ім. Василя Баженова (2017) та Дмитра Прилюка (2017 р.).

Брав участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2016-2019 рр.

ЧИ ВСІ ТРАВИ ХИЛЯТЬСЯ ЗА ВОДОЮ? (Фрагмент з художньо-документальної книги)

Мабуть, настав час поміркувати над відповідями на деякі запитання... Отже, у травні 1931 року на прикордонній Кам'яничині справді відбувалося повстання чи мала місце всього лише його спроба?

Повстання дійсно було задумане і готувалося. Та на його долі такі згубно позначився передбачливий службою ДПУ арешт його ініціаторів. І не врятував задуманого навіть збройний виступ двох достатньо активних осередків. Все це й схилиє до думки вважати наміри, а також проведену з цього приводу підготовчу роботу лише як **спробу** влаштувати повстання...

Для підтвердження такої думки, либонь, буде доречним звернутись щодо визначення поняття «повстання» до тлумачного словника. Тож: «**Повстання** – масовий збройний виступ». У нашому випадку **масовості** виступу якраз і не було...

І принагідно – про похідне від цього поняття: «**Повстанець** – учасник повстання». Чому й на це варто було б звернути увагу? Справа в тому, що декого, мабуть, кортітиме для більшої значимості, згадуючи когось із засуджених трійкою ДПУ за спробу взяти участь у повстанні, називати його на зразок: «повстанець Рудки» чи

«повстанець Ганівки»... Але навіщо називати цих людей таким чином, хоч і дійсно постраждалих, причетними до того, чого насправді не було?!

Що ж до того, чи існувала в Подільському краї «польсько-петлюрівська контрреволюційна повстанська організація», розмальована депеушниками в різних документах, що в кількох томах справи, однаковими яскравими фарбами, – у нашому тексті досі проштрикувалися слова «народили», «сконструйована» тощо, які, очевидно, вже наштовхували на думку, що така «організація» всього-на-всього була придумана. І ствердну відповідь, що це було дійсно так, без особливих труднощів знайдено в тих же самих архівних документах.

Оскільки після розвінчання і засудження культу особи Сталіна розпочалась копітка робота стосовно реабілітації безпідставно репресованої величезної кількості невинних людей, багато сфальсифікованих справ і так званих підстав для них переглядалося й оцінювалося зовсім в інших, можна сказати, ракурсах. Не могла не торкнутися ця важлива робота, ясна річ, також й «учасників» сконструйованої «організації», про яку і ведеться тут мова.

Між іншим реабілітація окремих постраждалих за «участь» у повстанні, якого насправді не було, сягає вже кінця 50-х–початку 60-х років минулого століття. Проводилась вона тоді, правда, за клопотанням самих засуджених, які відбули покарання і вижили, чи з ініціативи близьких родичів тих постраждалих.

Ось конкретний приклад. Колишній мешканець с.Лисогірки тодішнього Смотрицького району Людвиг Миколайович Краковецький, котрого кам'янецькі депеушники вписали до складу повстанського осередку с.Рудки, і навіть висували вимогу, щоб його розстріляти, відбув п'ятирічне ув'язнення у концтаборі й поселився у Новосілках Києво-Святошинського району. Восени 1964 року, оскільки справедливо вважав себе покараним безпідставно, затіяв клопотання про реабілітацію.

Воно розглядалось, зрозуміло, прокуратурою Хмельницької області, бо ж на її території «ширилися злочинні діяння» згаданого осередку. До підготовленого 10 листопада 1964 року протесту, крім Л.М.Краковецького, вже увійшли й інші несправедливо покарані, тобто ще В.М.Врублевський, Д.Т.Заремський, П.Ф.Стельмах, І.Г. і С.К.Осядлі, Л.М.Чорнобай, Д.Д.Бабчак, М.Й.Мисько, К.В.Сливінський, В.С.Польовий, П.Я.Наїста, В.І.Ліщинський та А.Г.Шевчук. Визнавши заведену на них справу сфальсифікованою, і висувалась вимога постанови колегії ОДПУ від 3 і 12 жовтня 1931 року щодо них відмінити, а справу за відсутністю складу злочину провадженням припинити.

Постановою президії Хмельницького обласного суду за 21 листопада 1964 року цей протест задоволений, усіх 14 несправедливо покараних реабілітовано.

ШЕЙКО Аля (Алевтина)

Народилася 6 червня 2005 року в селі Свіриківці Чемеровецького району на Хмельниччині. Нині мешкає в обласному центрі, навчається в 10 класі ЗОШ № 21.

Брала участь у фестивалі «Слово єдне!» у 2019 р.

ЦІЄЇ ЗИМИ Оповідання (уривок)

На свято я залишився один. Ні близьких, ні друзів. Лише я і самотність. Дівчина кинула в новорічну ніч, залишивши мене з маленькою коробочкою, призначеною для неї.

Сніжна ніч. Тиха і водночас яскрава. Місяць визирає з напівпрозорих хмар, сніжинки гуляють, тримаючись за руки, в будинках чується сміх і радість. Тепла атмосфера, яка покинула мою душу. Ідучи порожніми вуличками міста, гірко думав: «Мої листи про кохання були такі щирі... Весь час я дарував їй, я не забував про неї на жодну хвилину... І в один момент усе зникло. Ні кохання, ні гармонії, ні переживань – нічого не зосталося».

В порожній квартирі я дістав пляшку вина і з відчаєм осушив склянку.

Що ж, єдиною моєю втіхою залишився мій маленький друг. Як би мені не було важко, самотньо, він завжди поруч.

Я побіг до вхідних дверей, щоб побачити його. За дверима зустрівся очима з чорним пухнастим другом.

– Ось ти де, – промовив я, ширше відчиняючи двері.

Маленьке кошеня пройшло у вітальню. Стрибнуло на стілець і опинилося на краю столу. Воно очікувало мене.

– Дякую, що прийшов. Ти, як завжди вчасно.

Я сів на стілець навпроти столу. Пухнастик подивився на мене своїми блакитними очима. Як у неї...

– Я знову один. Цього разу – остаточно, – промовив я другові й затулив очі долонею. – Скільки б я не старався її втримати, вона весь час йде від мене... Цього разу – назавжди. – Я гірко всміхнувся. – Знаєш, відносини між людьми не бувають постійними. Зазвичай, буває, що ми не можемо бути завжди разом і в підсумку... розходимося. – Я похитав головою. – Я і моя кохана знайомі від старшої школи. Ми весь час були разом. Я і дня не міг уявити без посмішки моєї любові. Але з часом вона охолола до мене. Була сумною і нещасливою. Я іноді помічав сльози в її очах. Не розумів причини.

Я стиснув зуби. Невже зі мною їй було так погано? Чому так? Чому я весь час один? Невже в мене така доля? Чому вона не була біля мене щаслива?

Вухатий друг нахилив голову. За хвилику він ніжною лапкою торкнувся моє руки.

– Вибач, я не один, ти зі мною. – Я обережно взяв його на руки. – Ходімо я тебе нагодую! Тобі десь набридло мене слухати!

«Наші стосунки зручні, вони близькі і водночас віддалені, ці стосунки створюють відчуття душевного спокою,» – думав я, насипаючи корм у тарілку Пухнастика.

Котик підійшов до тарілки, облизався і розпочав трапезу.

– Їж, не поспішай так! Ніхто в тебе його не відбере!

Я присів біля нього. За ним дуже цікаво спостерігати. Так розслабляє його присутність в цій холодній квартирі. Коли він тут, то мене покидає відчуття тривоги і суму.

Останніми роками я не міг відчувати того самого з нею. Кожний день починався з її сліз, із її докорів. Цього разу це був наш останній скандал і останні її сльози зі мною... Я досі відчуваю що вона потрібна мені. Без неї мені якось порожньо...

Пухнастик начисто вилизав миску та ліг біля моїх ніг.

– Ти наївся?

Він задоволено облизався.

– Мені з тобою так добре і тепло... Будь ласка, побудь зі мною довше!

ШКАПІЙ Степан Михайлович

Народився 9 січня 1954 року у селі Осталовичі Перемишлянського району на Львівщині.

За фахом – технік-електрик провідного зв'язку. Працював в системі Міністерства промислового будівництва України, зокрема – на комбінаті «Хмельницькпромбуд», Виробничо-технічному вузлі зв'язку Мінпромбуду (згодом – Будівельна компанія «Укрбуд»).

Друкувався в газетах «Народна думка», «Просвіта», «Подільські вісті», «Проскурів», «Голос України», «Сільські вісті», «Вільне слово» (м.Рівне), «Гомін України» (м. Торонто, Канада), альманахах «Медобори», «Південний Буг», «Слово єднає» та ін., журналі «Перець».

У творчому доробку – автобіографічна книжка «Рими й рядки поміж ними» (2015), збірки гуморесок «Джакузі» (2017), «Чилі» (2018), «Усміхнена рима» (2020), книга перекладів у співавторстві з Г.Тукачовим і Л.Рудковською «Поет не може без сонета» (2018).

Член НСЖУ. Проживає у Хмельницькому.

Брав участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2015-2019 рр.

ВТШИВ

У лікарню Власій ліг:
Б'є якась хвороба —
Ані рук не чує й ніг,
Нидіє утроба.

Здав аналізи. Вердикт
Лікар видав зранку:
— Терміново тре' кредит
Вам узяти в банку.

Готівковий. Тисяч сто.
Гривень, не валюти.
Пацієнт промимрив:
— Стоп! —
Кисню щоб хапнути.

— Не хвилюйтесь! — ескулап, —
Розгуліть повіки!
Пройдемо увесь етап:
П'ятдесят — на ліки...

— Решту вам?..
— Тихенько, ша. —
Лікар пильно в очі. —
Ні, собі — чого душа
Й тіло ваше схоче!

— А прийде платити час? —
Власій ледве дише.
— То буде уже без вас:
Банк багатий, спише.

ЗГУБА

Стрілась Грицю давня згуба,
Той вклонивсь: — Вітаю!
Мав колись на тебе зуба,
А тепер не маю!

— Переміг себе?.. Пробачив? —
Засіяла Лора.
— Не втішайся! Був на дачі
Й вибив позавчора!..

ШМУРІКОВА-ГАВРИЛЮК

Ніна Миколаївна

Народилася 4 листопада 1953 р. в селі Дацьки Чуднівського району на Житомирищині.

Закінчила філологічний факультет Ужгородського держуніверситету. Працювала інженером у Харківському управлінні проектно-монтажних робіт. З 1978 р. проживає у Хмельницькому.

Вчителювала в СЗШ №5, №24, НВО №28, займалась громадською діяльністю.

8 років очолювала Хмельницьке обласне об'єднання Всеукраїнського товариства «Просвіта» ім. Т. Г. Шевченка, з 2013 року – заступник голови цього ж товариства. З 2000 р. – член НСПУ. Заслужений працівник освіти України. Лауреат міської премії ім. Б. Хмельницького та обласних премії ім. М. Годованця (2007), ім. Т. Г. Шевченка (2011) та ім. М. Федунця (2016). Лауреат пісенного конкурсу «Місто над Бугом» (II премія). Переможниця I Всеукраїнського конкурсу на краєці твори для дітей «Золотий лелека» – II премія за збірку казок «Чарівна сопілка» (2008 р.).

Брала участь у фестивалі «Слово єдне!» у 2015-2019 рр.

НА ПЕРЕХРЕСТЯХ БИТВ

На перехрестях битв добра і зла,
Крізь літ напівпримружені повіки,
Де вигоріла скореність до тла,
Нам протяги утрат виттям по вікнах...

На перехрестях світла і пільми,
Де ліхтарі виборнюють свій простір,
З підвалин темних осені й зими
Пливуть рядки поезії, мов гості.

Заходять у розбурхану кипінь
Тих душ, які байдужими не стали,
Які з правічних рідних поколінь
Не віддали священне на поталу.

На перехрестях, сивих од завій,
Де до весни ще вічність несходима,
Тріпочуть крильця ніжнорунних мрій –
Начал, новонароджених у римах.

Ці мрії наступають на пільму,
Хоч їх самих ще варто захистити.
До серця пригорнім хоча б одну,
Якій байдужий світ сльозу не витер...

Одну-єдину з-поміж золотих,
Прекрасну й ніжну, що про Україну,
Щоб геній зла безпомічно затих,
Безславно канув в прірву чорнопінну.

На перехрестях битв добра і зла,
Де досі ще жива небесна сотня,
Несеться в безвість ницості зола,
Звучить набатом пісня великодня!

РІДНЕ СЛОВО

Люд говорить. І пише поет.
Щира пісня відродно лунає –
Рідне слово пускається в лет,
А без нього Вітчизни – немає.

У словах і початок, і суть,
І щасливе безсмертя народу,
Бо й життя звіку звершує путь
Рідним словом від роду до роду.

Рідне слово, як душу, любім,
На поталу не даймо нікому,
Бо запевнились: дійсно, у нім
Власний дух українського дому.

Як батьків, матерів, як життя,
Бережім нашу мову на світі,
І не канемо ми в небуття –
Зарясніємо цвітом на вітті.

Люд говорить. І пише поет.
Щира пісня відродно лунає –
Рідне слово пускається в лет,
А без нього Вітчизни – немає!

ШОСТАЦЬКА Людмила Василівна

Народилась 1 вересня 1960 року в селі Миколаїв Хмельницького району Хмельницької області в сім'ї службовців. Любов до літератури мала з раннього дитинства. Закінчила Хмельницький кооперативний технікум і Тернопільський фінансово-економічний інститут.

У 2016 році побачила світ перша збірка поезій «Зцілення душі», в 2017 – друга – «Нев'янучий цвіт тамариксу», третя – «Без претензій на корону» в 2018 р., дитяча книга «Ганнусин дивосвіт» – 2019 р. Друкувала вірші в газеті «Прибузька зоря», журналі «Дніпро», часописі «Барви», в міжнародному альманасі «Скіфія-осінь 2017», «Антології сучасної лірики і новелістики 2017», брала участь у багатьох колективних збірках. Збірка «Зцілення душі» увійшла в рейтинг кращих книг Хмельниччини 2016 року. Нагороджена Подякою Клубу Поезії журналу «Дніпро» (її вірші увійшли до збірки «Поезія, натхненна Жінкою»), Дипломом третього ступеня конкурсу «Поетична весна – 2017», Грамотою за поетичну участь в проекті «Красуня Українка».

Брала участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2015-2019 рр.

ЖИВИ, УКРАЇНО!

Нехай там що, а ти живи
Наперекір усім нещастям!
Любов твоя нам за причастя,
На сповідь – день прийде новий,

Впадуть з оковами гріхи.
Ти – мати. Нас рождала в муках,
Як кат у двері твої стукав.
І так було віки й віки.

Нехай там що, а ти живи!
Бракує слів..., як діти блудні –
Усі потуги многотрудні,
І надстражденні молитви.

Живи, живи! Гірка сльоза...
Не раз розстріляна й побита
Стоїш в розпуці серед жита.
Живи! І хто б що не казав –

Тебе врятує неба стяг!
Тобі співаю я: «Осанна!» –
Моя красо обітована.
Ти – велич, ти і є Життя!

ПАМ'ЯТІ ПОЕТА НИЗОВОГО

Сільська дитина віршами ридала,
Сирітська доля – гірша полину.
Донині плаче, ще не перестала,
Журба стійка, мов запах ямину.

Була недоля хлопцю за пророка,
Щораз сліди бабусі цілував.
Поетом став і думка надвисока
Викрещувала істини слова.

Був неугодним він усім режимам,
І ця взаємність була не спроста...
Та купина його неопалима
Спалила все, окрім його хреста.

ШУМАКОВА Тетяна Георгіївна

Народилася 12 травня 1954 року в м.Хмельницькому. Навчалася у Київському державному інституті декоративно-прикладного мистецтва ім. М. Бойчука, Московському народному університеті мистецтв. Працювала художником-оформлювачем на різних підприємствах, останнім з яких був завод «Адвіс», Бюро естетики. Вірші складала з юнацьких років, проте ніколи не друкувалася.

Член Хмельницької міської літературної спілки «Поділля». Брала участь у фестивалі «Слово єдне!» у 2017-2019 рр.

МИСТЕЦТВО

Отож "...Уява наша править світом..!"
Писав в листі Наполеон комусь колись.
Крізь сутінки століть цікавим вітром
До нас слова ті філософські донеслись.

В житті усі паріння і падіння
Дует виконує - наш мозок і душа.
Процес іде від самого створіння,
А перший поціновувач - досвітня мла.

Наш шлях як твір, ми спритні виконавці.
Коли торкався клавіш Долі кожен з нас,
В космічно-вічній тиші, наші пальці
Утворять марш бравурний або ніжний вальс.

Та тиша в світі завжди панувала.
Вона - причина наших творчих коливань.
І без подяки швидко забувала,
До успіху хиткі щаблі земних бажань.

Малюнки предка - бізони у печерах –
Біжать і досі, від них до нас іде луна.
Зойк перемоги, а в наступних ерах
Вже досконально пише Рембранта рука.

Митець - то антипод німої тиші.
Він звук п'янкий, що ллється жалем і зника.
Іде по краю прірви - наче пише.
В горінні творення - енергія Творця.

І біль перекувати в промінь світла –
То є покликання, безжалісне, цупке.
Струмить любов в нім - амулет-молитва.
Любов до світу і до всього, що живе.

Хто промінь в світ несе, не знає відпочинку.
Двигун його, то пошук правди і краси.
Він на канат ступає без страховки,
А врешті-решт - такий же як і всі, як ти.

Лавиною здригаються органи
І розтинають душу скрипки в забутті.
Війна - обійми у правди і омани.
А поміж них і є мистецтво на межі.

ЯНЦЬКА Неоніла Олександрівна

Народилася 20 червня 1966 року в селі Женишківці на Віньковеччині. Закінчила факультет журналістики Львівського державного університету ім. І. Франка. Працювала власкором ЗМІ західного регіону, заввідділом обласної газети «Подільський кур'єр», редактором обласної газети «Подільський партнер».

Автор 9 збірок поезії та прози, член НСПУ і НСЖУ. Працює відповідальним секретарем Хмельницької обласної організації Національної спілки журналістів України.

Високих літературних відзнак удостоєні книги поезій «Сонцесвіт» та «Автограф вічної ріки». Лауреат Всеукраїнських літературних премій ім. Михайла Чабанівського, ім. Леся Мартовича, ім. Всеволода Нестайка, лауреат обласної літературної премії ім. Миколи Федунця та премії ім. Пантелеймона Куліша Міжнародної літературно-мистецької академії.

Брала участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2016-2019 рр.

* * *

Сувійчик шовку, циганська голка на голе тіло
Пошила душу, прошила серце – щоб не боліло.

На місяць-гудзик щоб защіпалась у сині ночі,
Проти неділі у снах літала – вони пророчі.

Біленьку свитку здалека видко, – рубці ховаю,
Циганська голка по ній ходила – та все по краю.

Навчила пісні, як сльозам тісно, як хочеш вити...
Якщо те слово з душі не рветься – поторочити.

* * *

А війна як війна – рве на клапті роки і сувої,
Забинтує туманом, процідить крізь зуби: «живи».
Ти у списку безсмертних за ці два останні набой –
Ще не скоро почувеш свою коліскову трави.
Ти не віриш зіркам – прибиваєш себе з ними разом,
Хто та жінка у чорнім, із обличчям завжди сумним?
А війна як війна – гра в рулетку на все і одразу
Ця розпроклята роль, тексти прозою, не до рим.

* * *

У серванті (не викинеш зразу)
заховались від зайвих очей
кому скарб, кому мотлох. Цю вазу
пам'ятає ще цар Берендей.
Рота гудзиків – не по ранжиру,
і наперсток, і брошки брова...
В старім чайнику їхня квартира –
там дитинство за руку трима.
І немов не було усіх станцій –
20, 40, з нулями і без...
Жовтолиці із плем'я квитанцій
проведуть у країну чудес.
Де батьки – молоді і красиві,
де обновка – подія з подій.
І немає ще кольору – сивий
ні у неба, ні...
– Часе, постій!
Дай почути, як дихає тиша.
Як у ній проростає трава...
А сережки найкращі – із вишень.
А для крил підійдуть рукава...
Нехай вікна дивуються синьо:
обмінюю (тут музика, дріб)
тих нехитрих скарбів половину
на цілушку – від зайчика хліб.

ЯНЦАЛОВСЬКИЙ Олександр Йосифович

Народився 30 вересня 1953 року в селі Нова Гута Новоушицького району на Хмельниччині. Закінчив Чернівецький державний медичний інститут (1980). Близько двадцяти років присвятив охороні здоров'я Деражняниціни, пройшовши шлях від завідувача хірургічного відділу Вовковинецької райлікарні №2 до головного лікаря Деражнянського району.

З 2000 року проживає в Хмельницькому. Лікар-уролог КП «Хмельницький міський лікувально-діагностичний центр», старший викладач кафедри психології та педагогіки ХНУ. Голова Громадської ради при Хмельницькому міському управлінні охорони здоров'я.

Автор пісенно-поетичної збірки «Все починається з любові» (2009) та художньо-документальної повісті «За межею можливого» (2011). Лауреат всеукраїнських конкурсів «Ліра Гіпократа»: 2007 - перша премія, 2008 - друга премія.

Нагороджений Грамотою Верховної Ради України (2019). Брав участь у фестивалі «Слово єдне!» у 2019 р.

ЩАСТЯ

Ти стоїш, моє щастя жадане,
На тонкій, наче промінь, межі,
А майбутнє туманно–незнане
Вже мурує нові рубежі.
І не стане у думці сваволі,
І не знайдеш поради ніде,
Тільки відчай, як пригорща солі,
На роз'ятрену рану впаде.
Може вихід насправді – безвихідь,
Може краще на дно небуття,
І зотліє знесилений вихор
Круговерті мого життя.

Може бути – не буду забутий,
В колотнечі людей і думок,
Врівноважаться втрати й здобутки,
Як здолаю гору чи горбок.
Що не втямлю, те, мабуть, відчую,
Але висновок зроблю чіткий,
Тільки дай мені, Боже, святую
Твою ласку і розум ясний.

СУТЬ

*За мотивами новели Броніслава Грищука
«Первісні люди не сміялись»*

...Заважас, – шепотіла ти,
– Хто?, - питав я поглядом тебе.
– Маятник бездушний на стіні,
Ну не зосереджуся ніяк!
І з-під ковдри вислизнула вмить,
Смикнула донизу ланцюжок,
І зринав угору тягарець –
Шишка ялицева з чавуну.
Зупинився маятник. А ти
Несла знову в ліжко наготу,
І подумав я: не маятник,
Ти спиняла, мила моя, час!
В сяйві одкровення відчував
Я себе відкривачем отим,
Що дізнався в чому сенс буття:
В тому, що кудись зникає час!!!
Він тіка у ту солодку мить,
Де і я, і ти – уже одне:
Зрошене і злите усущіль,
Ось у чому таємнича суть.
Ми живемо нею кожду мить,
Квапимо, наближуєм її,
І в блаженстві цього відчуття
Хочемо купатися щодень.

ЯНЧУК Дарина Дмитрівна

Народилась 2 травня 2004 року у місті Хмельницькому.

Учениця ІІ-А класу Хмельницької ЗОШ №24. Переможець Всеукраїнського творчого конкурсу літературного товариства ім. Я. Потапенка (поезія), Обласного молодіжного літературного конкурсу ім. Герася Соколенка (поезія), Мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді ім. Т. Шевченка (Всеукраїнський етап). Друкувалась у колективних збірках та альманасі «Південний Буг». Є учасницею літературної студії при Хмельницькому обласному літературному музеї.

Брала участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2015-2019 рр.

* * *

Ти завжди була далеко –
Дві тисячі кроків до неба.
Над хмарами понад степом
Літати я вчилася в тебе.
Крила просили вітру,
Серце шукало опори.
Ти стала для мене світлом
І спогадом півпрозорим.
Рідна хоробра пташко,
В степах зацвіте ковила.
Та давня крилата казка
У серці моїм ожила.

* * *

У тебе лишилось півслова,
Прощатися молячи,
Треба іти, щоб не плакати знову
І крил не ламати – це боляче.
Серед весни, серед літа чи осені
Знову півслова, знову навколішки,

Перед іконами ангел здорожений
Тихо, безсило, без усмішки
Просить: вбережи від півкроку невдалого,
Стережи від людей напівлюдяних...
Піднімає рюкзак і пилюку вокзалу
Напіввійн, що застрягли у грудях.

* * *

Бережіть її, мої янголи,
Бережіть і земні, і небесні,
Неосінніми листопадами
І тривожними веснами,
Бережіть її снами віщими,
Бережіть її днями добрими
Бережіть її поміж вічності
У молитві долонями.

* * *

А завтра – знову день без тебе,
Вечірня втома вже без сліз.
Мої тривоги серед неба
Великий перекинуть Віз.
Оця негадана розлука,
Ця заповідь німих прощань.
Я у руці стискаю руку, –
В долоні лишиться печаль.

* * *

Я не вмію збирати дощі,
Я не вмію читати між літер,
Я не вмію латати плащі
Й танцювати із вітром.
Я не хочу шукати між хмар
Дивних звірів або портретів.
Я не хочу приймати цей дар –
Я не хочу ставати поетом.

ЯРОХНО (ПРОКАЗЮК) Лідія Іванівна

Народилася 26 квітня 1953 року в містечку Солотвин Богородчанського району на Івано-Франківщині. Шкільні роки пройшли в с. Киселі Старокостянтинівського району Хмельницької області. Закінчила Хмельницьке педагогічне училище і Кам'янець-Подільський педагогічний інститут (філологічний факультет).

Працювала в ЗОШ № 47 м. Севастополя. З 1980 року проживає в м. Старокостянтиніві, Працює вчителькою української мови і літератури в Старокостянтинівському НВК імені Героя України Сергія Михайловича Бондарчука. Відмінник освіти України. Очолює міськрійонний осередок ВУТ «Просвіта» ім. Т.Г.Шевченка. Нагороджена медаллю «Будівничий України» (2013).

Член Національної спілки письменників України з 2017 р. Авторка поетичних збірок «Серце на долоні» (2012) та «На вістрі болю» (2016). Лауреатка обласної літературної премії імені Володимира Булаєнка (2018).

Брала участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2015-2019 рр.

«ПЕРЕСТАТЬ СТРЕЛЯТЬ»

Нині – четверо, вчора – двоє...
Вічна пам'ять, сира земля...
Побратими стискають зброю,
Тут – наказ: «Перестать стрелять».

Тільки й чують, як квилить мати:
«Ой синочки мої, соколята,
Нащо ж вам ця темнесенька хата?
Ні віконечка, ні щілинки,
Ні промінчика, ані росинки,
Тільки чорна сира земля
І крізь серце густа травиця».

Вдерлась в край наш орда зловісна,
Топче землю напівживу,
А їм кажуть: «Під плінтус лізьте
І підписуйте мирову.

Киньте зброю і поклоніться –
Не вламаються вам хребти.
І подякуйте за каліцтва,
Рани й смерті, бо ви – брати».

А вони – хоч в цю мить до бою
Дати відсіч і в хвіст, і в гриву!
Нині – четверо, вчора – двоє
За мовчання ягнят бридливе.

Не збагнути порожнім головам –
Фарисеям із царської свити,
Що холуйство – безчестя воїна,
Найогидніша річ у світі.

Тому й квилить зигзиця-мати:
«Ой сини мої, соколята,
Чом не б'єте орду прокляту?
Ой синочки мої, герої,
Не лишайте святої зброї!
Хто не стане за волю краю,
Тих не впустить Господь до раю!»

Нині – четверо, вчора – двоє...
Стогне мати – свята земля.
Побратими взялися за зброю:
Геть наказ «Перестать стрелять»!

ЯРЧУК **Володимир Миколайович**

Народився 14 квітня 1940 року в селі Мианець Старосинявського району на Хмельниччині.

Учителював, працював директором Будинку піонерів та школярів, завідував районним відділом культури в Старій Синяві.

З 1968 року проживав у місті Хмельницькому. Працював архітектором макетного проектування; художником-оформлювачем, художником-графіком. Помер у 2019 році.

Поет. Автор 12 книг. Друкувався в тижневику «Козацький вісник», збірці «Старосинявська весна» (2002), газеті «Літературна громада», в альманахах «Осик осінній сон» (2002), «Творче Поділля. Ювілей» (2003), у міжнародному літературному журналі «Склянка часу».

Був членом Хмельницької міської літературної спілки «Поділля», Хмельницького обласного осередку ВТС «Конгрес літераторів України», обласної організації Всеукраїнського товариства «Просвіта» ім. Т. Г. Шевченка, полковником Окремого Подільського козацького полку «Молода Січ» ім. Устима Кармелюка.

Брав участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2015-2018 рр.

*В пам'ять про поета, художника і музиканта
Володимира ЯРЧУКА*

От жив собі на світі чоловік -
весела обдарована людина,
І були в нього: різно-щедрий вік,
сім'я, улюблена дружина...

Він «райдужно летів від міражів»
І розчинявся в співі пташки в небі –
Творець картин, пісень, диво-віршів,
Які загоять рани при потребі.

Поезія насичена і мелодійна,
Немов спів пташки у зелен-гаю.
Картина справжня, часом – навіть мрійна:
Читаєш, дивишся – і ти немов в раю.

І він купався у мелодії вірша.
В душі його натхнення вирували.
Любив він світ. Незвідана душа.
Він бачив те, що інші опускали.

Та він пішов, залишивши слова
І ноти, що в мелодіях його звучали.
Тож світла пам'ять!
Знов він поміж нами.

«Збирав сусідів вечір у хатині»
Під запах матіоли і бузку...
І ми сьогодні, наче у родині,
Шануєм пам'ять чисту як росу.

*Ольга Ковпак (Стоянецька)
17.05.2019*

З ІСТОРІЇ МІСТА ТА ФЕСТИВАЛЮ

Вулиця Проскурівська – центральна вулиця міста Хмельницького, пролягає від перехрестя вул. Кам'янецької – Соборної – Подільської до залізничного вокзалу. Частина вулиці від Володимирської до Соборної є пішохідною. Вона існує фактично з моменту виникнення поселення Пłosкирів як частина дороги на Летичів. До першої половини XIX ст. центральною вулицею міста вважалась Кам'янецька поштова дорога.

Після пожежі 1822 р., коли згоріли майже всі будівлі Проскурова, був складений генеральний план забудови міста, розроблений губернським землеміром В. Рудлицьким та архітектором Геслером. Саме згідно з цим планом були прокладені всі основні вулиці центральної частини міста, які існують й сьогодні. Основними магістралями залишилися ті ж самі поштові шляхи на Кам'янець та Летичів. Затвердив план російський імператор Олександр I, на честь якого «Поштова дорога на Летичів» отримала назву – вулиця Олександрівська.

У другій половині XIX ст. вона інтенсивно забудовується й стає центральною вулицею Проскурова. У 1921 р. Олександрівську перейменували на вулицю 25-го Жовтня, в 1985 р. їй дали ім'я Леніна, але вже в 1991 р. цю постанову скасували і центральна вулиця отримала назву - Проскурівська. Нині на вулиці збереглося чимало старовинних будинків, які є свідками історії міста за останнє століття.

У дворі дитячої музичної школи №1 ім. Миколи Мозгового (вул. Проскурівська, 18) в 2016 році для проведення художньо-мистецьких заходів було відновлено відкриту сцену – Мистецький дворик.

Багато фестивалних подій відбувається на вулиці Проскурівській.

Сквер імені Тараса Шевченка – пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення в Україні. Сквер розташований у центрі міста Хмельницького, між вулицями Проскурівською, Володимирською, Героїв Майдану (Театральною) та Грушевською. Улюблене місце відпочинку багатьох хмельничан, особливо молоді та дітей. У парку розташовані пам'ятник Тарасові Шевченку (встановлено і урочисто відкрито у 1992 р.), фонтани, дитячий майданчик.

Протягом XV–XVIII століть місцевість, де нині розкинувся сквер, була околицею Пłosкирова. Тут височів невеликий дубовий гай, а навколо простягався луг, який мешканці використовували як місце випасу домашньої худоби.

За генеральним планом забудови Проскурова 1824 року на місці, де був гай, мала розташуватися «велика торгова площа». Частина дубів для цього спиляли, по периметру площі побудували крамниці та склади, а в центрі залишили місце для торгівлі з возів. Площа отримала назву «Хлібна» і стала основним місцем проведення торгів і ярмарків у Проскурові. Також працювали численні атракціони, виступали бродячі актори, іноді приїжджав цирк або зоопарк. Приймали відвідувачів і численні харчевні.

З часом Проскурів розростався, і Хлібна площа стала занадто малою для проведення ярмарків. У 1888 році міська влада прийняла рішення перенести головну торгову площу ближче до вокзалу — на пустир, де нині розташована міська лікарня. На сьогодні у сквері було обліковано 506 дерев 24 видів та 620 чагарників 20 видів. Найбільш поширені дерева у віці 61–89 років, але є і рослини, яким по 100–120 років.

У травні 2013 року навколо пам'ятника Шевченку за кошти благодійників було висаджено алею із 26 сакур, кожна з яких отримала власне ім'я.

Навпроти пам'ятника Тарасові Шевченку встановлено скульптурну композицію з бронзи – розгорнуту книгу зі словами його «Заповіту».

III
СПЕЦІАЛЬНІ ГОСТІ
ФЕСТИВАЛЮ

ДОЧИНЕЦЬ Мирослав Іванович

*Народився 3 вересня 1959 року в м.Хуст
Закарпатської області.*

Український письменник і журналіст.

*Лауреат Національної премії України
імені Тараса Шевченка в області
літератури (2014) за романи «Криничар.
Діярюш найбагатшого чоловіка
Мукачівської домінії» та «Горянин. Води
Господніх русел».*

*1977 року вступив на факультет журналістики Львівського
університету. Професійну журналістську роботу розпочав 1982 року в
газеті «Молодь Закарпаття». 1990 року заснував у Мукачеві газету
«Новини Мукачева». У цей час також працював власним
кореспондентом газет «Карпатський край», «Срібна земля», «Фест».
Друкувався у всесоюзних та республіканських часописах «Комсомольская
правда», «Известия», «Україна», «Людина і світ», «Ранок», «Радянська
жінка», «Літературна Україна», «Молодь України».*

*1998 року заснував у Мукачеві видавництво «Карпатська вежа», в
якому як головний редактор і директор підготував і видав упродовж
п'яти років творів понад 100 найменувань.*

*Автор більше двох десятків книг. «Журналіст року Закарпаття»
(1998), «Золотий письменник України» (2012).*

Брав участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2019 році.

КРИНИЧАР (уривок)

... Коли мені не спиться, я кличу не ангела до сну, я покликаю в пам'ять дими. Так любо, так утішно дивитися на сиві хиткі стовпи, що здіймаються в небо, підпираючи стучені хмари. Добрі чотири сотні коминів гріють обшир над Мукачевом. І від того й мені тепліє на серці, а ніздрі лакомно хапають звичний припах. Може, тому, що молодість моя проминула під землею, в старі літа мене, як безклопінного дитвака, манить небо. Усе навиворіт, як на сміх.

Дим — це віддих людського житла, добрий дух хижі. Дим може багато чого розповісти такому бувалому чоловікові, як я. За клубами з коми́на я вгадаю, чим топили піч. Легкі, як марево, синюваті

струмені сіє добрий бук. Такі димки стоять над жидівськими й мадярськими кам'яницями довкола Піяцу. Тверді, ситі снопи вергаються з димарів там, де горять дубові колотвиці, що їх громадять у Підгороді шваби. Молочно-бліді цівочки пускає береза й вільха. Липа, осика, ліщина та інший ріденький корчівник пахнуть густими клубами, які довго не розвіюються у високості. Зеленкуватими космами, пострілюючи іскрами, чадить сира солома й сінна потеруха. Кислою гіркавістю тягне з Руського кінця, який мадяри називають Оросвийгом. Там гнітять у печах бадилляччя, гарбузове гудиння, стебла посоняху і надертий з-під снігу лист. І ні з чим не сплутаєш змійчасті іржаві павісьма від кізяка. Пораз, хоч і не одразу, вгадую я терпкий, як егерське вино, смак кіптяви від паленого жолудя й дикого каштана. Його заколюче вітер із пістрялівського порубища. Ще мені пам'ятний гар смолистої стружки й квасного пиловиння, що тягне з майстерень лівобережної Карічки. Що лише не палить, не пхає в черінь наш люд, аби вгріти тіло й приварити якесь щодло. Вогонь їх гріє й годує, ще й повідає небові про їх поденну житність. Шепоче про це пащами коминів.

А мені з тих димів найсолодший той, що з вербового пагілля. Такий за давнє солодкий і жданий, що аж памороки забиває, коли зненацька надлетить із підгорянського зарінку, від пізньої рибарської ватри чи від казана кошикарів, що виварюють на березі свіжу лозу. Хоч той димок і дере горлянку, але мені він проситься в груди, як майський мед на язик. Може тому, що приносить на своїх легких крилах казки мого дитинства. Їх було не густо, та все ж були. Хоча б ота — про замохнатілу вусату рибу з-під кольчинської реблі, що ссе цицьки потопельниць...

Багато билиць можуть розповісти мені дими.

Не підвладний мені й не пізнаваний, як це нерідко буває, лише дим із власного комина. Бо це не вільний, не справдешний дим. Дим зламаний і замуrowаний у камінь. Такий дим не може мати свого сталого запаху. Як пес на припоні, що завжди має інший норів. Як невільник у темниці, що має інші очі.

Я, багатий чоловік, можу привезти собі з Верховини найліпші букові дрова, що дзвенять, як залізо. Можу топити деревним вугіллям з моєї ж копальні, яку пастушки колись винюпали за коропецьким березняком. Можна б без жури і стиску гріти покої та столувати родину й прислугу. Та що, коли я не звик топтати золотом ногами і пускати гроші на вітер. Якщо світ відкрив мені очі, налив оливи в голову, а в руку дав гріш, то мушу, видати, я цим послуговуватись до скону. Мушу йому служити...

КАПРАНОВИ Дмитро та Віталій Віталійовичі

Народилися 24 липня 1967 року у м. Дубоссари (нині – Молдова), дитинство пройшло в Очакові Миколаївської області. Навчалися у Свердловську та Москві за фахом «Технічна кібернетика».

Перша книжка «Кобзар 2000» вийшла у 2001 році. З того часу працюють на терені української книжки як письменники та видавці.

Автори десяти прозових книжок. Виступають також як публіцисти, поети та музиканти.

Брали участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2017 році.

ЛЮБІТЬ УКРАЇНОК

Любіть українок, як сонце любіть,
Як землю батьківську – без тями.
Не бійтеся щирість свою проявить
Словами, піснями, руками...

За карії очі, за вигин спини,
За коси русяві – як жито.
За викот глибокий, і те, що за ним...
За все, що зуміли вхопити.

У ліжку, на кухні, в степу у траві,
В коморі, в конторі, у гаю
Любіть українок, де стрінете ви –
І хай вам Господь помагає!

Любіть галичанок, бойкень та лемкинь,
Гуцулок любіть, подолянок.
Таврійські дівки, слобожанські жінки –
Не знайдете кращих коханок.

Любіть гагаузок, болгарок струнких,
Єврейок, грекинь, караїмок
І кримських татарок – бо, люблячи їх,
Ви любите все ж українок!

Любіть українок, негайно любіть!
Даруйте їм вірші і квіти,
Бо кожна нелюблена, втрачена мить
Примушує жінку старіти.

Любіть українок – щотижня, щодня,
А буде можливість – і двічі.
Бо жінку (та ще й не одну) вдовольнять –
Робота така чоловіча.

Життя в Україні дає нам урок –
Затямте, Тарасові діти:
Єдина можливість приборкати жінок –
Це їх РЕГУЛЯРНО любити!

РУБАЇ

- (1) Жени від себе геть думки сумні
І потопа турботи у вині,
А як вони не тонуть – пий горілку,
В горілці тоне все, повір мені.
- (2) Як в деканаті згасали вогні,
Сивий професор зізнався мені:
Лихо у тому, що всі ми старіємо,
А першокурсниці – ні.
- (3) Як прийде Піст або у дні пісні
Пісних дівчат ти приведи мені,
Наллємо ми в чарки пісну горілку
І засіваємо пісні пісні.

ЛЕЛИК Мар'яна Богданівна

Народилася 25 серпня 1982 року у місті Великі Мости, що на Львівщині.

У 2003 році закінчила Національний університет «Києво-Могилянська академія» (магістр філології, програма «Історія, теорія літератури. Компаративістика»).

Авторка поетичних та прозових книжок для дітей і дорослих («Навпаки не буває», «Про життя святих для дітей», «Сунічний пиріг і дивовижний дарунок», «Дружба, кулька і дракон» та інших).

Оповідання та вірші надруковані в журналах «Однокласник», «Дніпро», «Сто талантів», «Крилаті», «Київ» та інших; збірках «Short and very short stories» (українською та англійською), «Теплі історії про кохання», «Теплі історії про дива, коханих і рідних», «Terra інклюзія – 2018», «Анестезія», «Кудафудра» тощо.

Лауреатка поетичних та мистецьких конкурсів, зокрема, Міжнародного поетичного конкурсу «Гранослов» (I місце), Міжнародного конкурсу короткої прози «Євроформат–2008» (III місце), Міжнародного конкурсу романів, п'єс та кіносценаріїв «Коронація слова–2018» (I місце) тощо.

Учасниця літературних семінарів, воркшопів для письменників та редакторів, психологічних тренінгів за різними тематиками; член журі письменницьких та читацьких конкурсів.

Любить дорогу, гори, тишу й спілкування, життя.

Брала участь у фестивалі «Слово єдне!» у 2019 році.

* * *

щойно вишні цвіли
щойно літо спиналось на ноги
зливи липневі линули в танцю шал
озирається серпень -
осінь груші збирає в дорогу
і гори задимлені
вже вереснево мовчать

ЛІКАРКА

Усмішка Любина – ніжна, халатик – білосніжний, підбори по щойно вимитих коридорах дзвінко вистукують. У палату зазирнула:

– Як ви тут, мої хороші?

Тут подушку поправила, там підвестися допомогла. Чи утоми не відчуває, чи сил має більше, ніж інші?

За кілька хвилин уже з родичами прооперованого розмовляє, вони плачуть і сміються водночас, і дякують – не надякуються. І вірять їй, як нікому.

Уже зміна давно закінчилася, а вона картки читає, призначення перевіряє... Дарма, що бутафорні.

– Оце ти нам скарб відшукав, – тисне руку Ярославу режисер Володя. – Вона ж не грає – вона живе! Переманять її у нас, згадаєш мої слова!

– Знято! Всім дякую! Любочці – особливий респект, – лунає в гучномовці.

...Ярослав чекає її біля гримерки. Думки – навперебій: «Любонько, сьогодні Володимир не міг тобою намилюватися!» чи «Любцю, тобі контракт новий пропонують!», або «Любо, ти – зірка!». Відганяє думки – все не те.

Люба з кімнати вийшла. Усміхається.

– Не передумала... – не питає – шепоче Ярослав.

– Ярусю, ти ж мене знаєш. Шкода, що не попрощалася з усіма, але так ліпше. Ти ж поясниш?

– Нічого я не пояснюватиму! У тебе талант, під тебе сценарій пишуть! – зривається Ярко. – Що ти робиш, Любо? Про глядачів своїх подумай, які дітям їсти не дадуть, а тебе біжать дивитися. Про всіх подумай, про ме...

– От якраз дітей і нагодують! – серйознішає Люба. – Сценаристи в нас чудові, щось точно придумують – вірус невиліковний, штовхне хтось зі скальпелем. Надя прекрасно мене замінить.

– Тобі все жарти, – каже Ярослав і відпускає її руку. – Дивніших не бачив.

– Там я потрібніша. Тут курс добрий пройшла, з найкращими лікарями консультувалася. Це ж не просто так! Рану з заплющеними очима перев'яжу, і шину накладу. А що дивна – то не біда. Там усі дивні, бо справжні, – сміється Люба й цілує Ярка в щоку.

МИХНО

Наталія Володимирівна

Народилася 25 червня 1973 року в місті Івано-Франківськ в родині вчителів. У 1990–1995 рр. навчалася у Тернопільському державному педагогічному університеті на філологічному факультеті. У 1994–2004 рр. працювала викладачем у Тербовлянській класичній гімназії, де в 2001–2004 рр. виступила

засновником та редактором гімназійного часопису «Нове покоління».

У 2005 році видає першу книгу «Марево духу», в якій поряд з історією справжнього кохання описує древню історію Тербовлі. Друга книга виходить у видавництві «Джура» у 2008 році під назвою «Аристократи духу». Пізніше пише третю книгу трилогії – «Сила духу». 2009 року Наталка Михно видає свою четверту книгу – «Звільнення».

Започаткувала серію «Мандрівка Україною». Тепер вже вийшло дві книги: «Скарби твого міста: Тербовля», «Скарби твого селища: Микулинці». Також готується до друку ще одна книга серії – «Скарби твого міста: Тернопіль».

Брала участь у фестивалі «Слово єдне!» у 2017 році.

ЗВІЛЬНЕННЯ

(Уривок)

Катерина Дим сьогодні у 2049 році жила в країні, котра мала вишколену професійну армію, оснащену наймодернішим військовим озброєнням. Україна стала потужною землеробською державою, чорноземи котрої родили високими врожайми, роблячи її житницею усього світу. Так, нині то була багата країна, котра тепер мала шанс стати духовною, впорядкувавши усе, що стосувалося необхідно матеріального, бо бідність немає нічого спільного з духовністю. Відомий

заповіт Сковороди «Пізнай себе!» українці зреалізували тільки в середині ХХІ століття, в країні, котра дала можливість гармонії поміж суспільністю та окремою людиною. Власне кажучи, сквородинська ідея «нерівної рівності» спирається на два основних принципи:

– природовідповідність (кожна людина має йти за своїм природним талантом);

– етичний плюралізм (кожна людина обирає свій індивідуальний етичний шлях).

Тож, як стверджував філософ, мудрим є той, хто збагнув спорідненість між своєю душею та тією справою, до якої вона прагне, і той, хто зумів узгодити свою людську волю із Божим помислом. Українська держава, котра дала можливість своїм громадянам вдовольнити свої фізіологічні та психологічні потреби, тільки в середині ХХІ століття зробила заявку на духовність, опершись на Христову науку, незаангажовану церковними канонами.

Катерина Дим дуже чітко усвідомлювала, що має втіху належати до нації творців, призначення котрої нести світло творення світові (!!!).

На сон дівчині зовсім не лишалося часу... Запашна вранішня кава збадьорила, і Катерина знову взяла до рук щоденник пані професорки...

...Субота... під ніч...

...Не спиться... Якась незбагненна ностальгія знову... нахлинула... Чи може я постаріла, щоденнику, мій єдиний друже...

Чомусь згадала Максима... Як багато років пройшло... ні... не хочу навіть рахувати... Наша ненароджена дитина була б уже у підлітковому віці... Мабуть, уперше б закохувалася... Не забувається... Але вже не так болить...

ОСМОЛОВСЬКА Олена Анатоліївна

Народилася 20 липня 1977 р. в м. Луганськ. З 4-х років мешкає в Києві. Закінчила інститут міжнародних відносин, кандидат історичних наук. Письменниця, видавчиня, доцент кафедри видавничої справи Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка. Директорка видавництва «Видавничий центр «12».

Авторка дитячої та дорослої прози та поетичних творів. Ініціатор та співорганізатор Всеукраїнського просвітницького проекту «Інклюзивна література». Одна з переможців конкурсу сценаріїв «Своє кіно». Засновник спецвідзнаки Міжнародного літературного конкурсу «Коронація слова» «Інклюзивні оповідання «Terra Інклюзія». Засновник та організатор Інклюзивного літературного конкурсу для дітей та юнацтва імені Дмитра Ружевича.

Активно займається презентаційно-просвітницькою та волонтерською діяльністю. Як книжковий волонтер активно співпрацює з родинами воїнів АТО та осередками вимушених переселенців з Донбасу та Криму, організовує творчі зустрічі та акції підтримки.

Живе та працює в Києві.

Брала участь у фестивалі «Слово єдне!» у 2019 році.

ДЕСЬ НА ВІДСТАНІ МРІЙ...

Десь на відстані мрій. Притулятимусь.
Цілуватиму між хребцями.
Не дізнаєшся, що не спатиму.
Я не спатиму...
До нестями.
Не почувеш ти слів.
Ані речення.
Я слова поцілунком на шкірі
Котру ніч вижигаю приречено.
У цій клятій холодній квартирі.

То навіщо ж тим стеблам судилося
Так сплітатися корінцями?..
Було щастя і десь покотилося
Поцілунками між хребцями.
Поцілунками між хребцями...

ФЕНІКСЕ, ДРУЖЕ...

Феніксе, друже, мені, я молю, не брешти...
Пісню свою доспівай, казки усі допиши.
Попіл скоріш розвій там, де щойно палав-горів.
І відродись на скалі або серед кам'яних домів.
Смійся, кричи, народжуйся знов і знов.
Пір'я лишай дивакам, намолой їх на любов.
Сотні тисяч років у лаві своїй вогняній живи.
Змушуй усіх птахів називати себе на Ви.
Не пробачай ворогам, спалюй їх у собі
до повного каяття.
Силу свою не губи, її ще чекатиму я,
й сотні таких, як я.
Знаєш, живи як жив
протягом тих всіх своїх життів.
Тільки мені не брешти,
цього ти ніколи добре не вмів...
Сльози свої не ховай, шрами на крилах відкрій.
Пір'я обпалене покажи тим, хто поки іще молодий.
Очі закрий та знов
все розкажи мені –
Як невимовний біль
спалюєш у вогні.
Плачеш, кричиш. І все ж
знову ідеш у життя,
Спалюєш сам себе, а десь
вже народжуюсь я...

ПІДГІРНА Лора (Лариса) Миколаївна

Народилася 13 липня 1976 року у селі Шустівці Кам'янець-Подільського району Хмельницької області. Навчалася в Кам'янець-Подільській ЗОШ № 4, міському ліцеї № 18. Закінчила з відзнакою історичний факультет Кам'янець-Подільського національного університету ім. Івана Огієнка.

Має 28-річний досвід журналістської роботи та громадської діяльності. Зокрема, започаткувала культурологічні, краєзнавчі, просвітницькі проекти та власне видання «Proto Lux».

У 2017 р. започаткувала у серії «Український історичний вестерн» цикл романів «Пригоди Марка Шведа». Наразі вийшли чотири частини – «Червона Офелія» (2017), «Печатка Святої Маргарити» (2018), «Під чужим прапором» (2019), «Полювання на чорного дика» (2020). У травні 2018 побачив світ новий історично-авантюрний роман, що став лауреатом міжнародного конкурсу «Коронація слова – 2017» – «Омбре. Над темрявою і світлом», який розповідає про діяльність Ордену тамплієрів на Поділлі.

Брала участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2017-2019 рр.

Український історичний вестерн

ПЕЧАТКА СВЯТОЇ МАРГАРИТИ (уривок)

...Подобиці суду над вбивцею Петлюри, Самуїлом Шварцбардом, Марко із гіркотою дізнавався уже у Стамбулі, із газет та від своїх. Не інакше, як у тому Парижі відбувалася насправду всеєвропейська ганьба.

Як і передбачав дядько Альбер, суд департаменту Сена міста Париж визнав убивцю Петлюри невинним. Французькі газети писали: на захист Самуїла Шварцбарда горою стали найвідоміші філософи, державні діячі, літератори та науковці

світу – Анрі Бергсон, Ромен Роллан, Альберт Ейнштейн, Максім Горькій, Александр Керенській, Анрі Барбюс, Поль Ланжевен...

В результаті Самуїлу Шварцбарду присудили 1 франк штрафу за те, що двірник доклав зусиль, аби змити кров Симона Васильовича з паризького тротуару.

Добре продумана совецька пропаганда спрацювала, як швейцарський годинник: серед підписантів листа на підтримку Шварцбарда, окрім різної авторитетності публічних інтелектуалів, були чотири нобелівських лауреата – достатньо, аби переконати світову спільноту у чому завгодно.

Марко із сумом ловив себе на думці, що їм, таємному легіону УНР, вдається перехитрувати совети хіба що у дрібницях. На потужнішу роботу просто не вистачає ні сил, ні ресурсу, ні міцної платформи, ні односторонців на європейських теренах.

Пригадував, перевіряючи підшивки газет піврічної давності: інтенсивна антиукраїнська кампанія у французькій та європейській пресі почалася якраз, приблизно, за півроку до вбивства... Отже, усе було продумано і сплановано наперед.

На Петлюру чекала куля. І якби Шварцбарду не вдалося цього разу – наступного – а він був би обов'язково, у іншого московського агента все б склалося.

Тепер Марко усвідомив: вбивство Головнокомандувача може стати початком подальших спланованих, цинічних вбивств українських патріотів. Переграти червоного монстра можна тільки на тому ж полі, використовуючи ті самі засоби. Бути такими ж цинічними і холоднокривними. Відкинути усе, що стримує. Ні жалю, ні співчуття.

Або вони, або їх.

ПОЛОВИНКО Григорій Григорович

Народився 7 листопада 1946 року в селі Сахновицина на Харківщині. Закінчив історико-філологічний факультет Луганського педагогічного інституту ім. Т. Шевченка.

Викладав історію та суспільство-знавство в середніх школах на Луганщині й Харківщині. Брав участь у роботі Кримської археологічної експедиції. За журналістським відрядженням перебував на будівництві БАМ (1976) та в зоні Чорнобиля (1986). Працював режисером Кременського народного театру та головним художником Харківського науково-дослідного інституту «Діпрококс».

Проживав у місті Луганськ. Помер у 2020 році.

Літературною творчістю займався зі шкільних років. Член НСПУ, поет, прозаїк, драматург, публіцист, перекладач з білоруської, польської, болгарської, російської, іспанської та інших мов.

Брав участь у фестивалі «Слово єдне!» у 2017 році.

НЕ ХАПАЙ

Не хапай мене, холоде, більше за серце,
Не для того нас гріла соборна зима.
Наша віра нехай вознесеться,
Полишивши облуду й обман.

У небесному чистому світлі
хай засяють знамена святі.
Ми не пасинки в божому світі,
не заброди в земному бутті.

ВЕСІЛЬНИЙ ГОПАК

Чумацький Шлях зірки посипав сіллю,
Від зорепаду закипа ріка.

По три села гуляє на весіллі,

По три села танцює гопака.

Куріє пил, аж сивіють ворота,

І гупа бубон в серце молодим.

Через тини, колоди і городи

На три села гопад замолотив!

Так палахтять китайки і єдваби

Впереміш з домотканим полотном,

Що аж тисячолітню скіфську бабу,

Мов з хмелю, похилило за селом.

Летять підбори. Наче в кузні – дзенькіт.

Душа нарозхрист, як у вітряка.

Мамай і Байда вкупі з Морозенком

наряюють над ярим гопака!

Бий лихом! Бий об землю! Відкосили.

Відмолотили. Вивезли з токів.

Давай, козацько-гречкосійна сило,

Почнись тепер з весільних гопаків!

Допоки танець – ми іще не вмерли.

Допоки пісня – ми іще живі.

Біда на зуб нас брала та не зжерла,

Ще золотіти нашій булаві!..

Вгати підкову в землю, як печатку.

Берись у боки, поки боки є.

Щоб слід гопачий бачили нащадки,

Ми їм його

і ув асфальт

ввіб'єм!

РАТНИКОВ Олег Юрійович

Народився 6 серпня 1977 року в м. Белгород (Росія). Виріс в Україні, у невеличкому районному центрі Калинівка Вінницької області. Після закінчення школи вступив на навчання до Вінницького державного технічного університету і здобув вищу освіту за спеціальністю «економіст-менеджер».

Поет, прозаїк, член літературно-мистецького об'єднання «Імпреза».

Призер Всеукраїнського літературного фестивалю «Шодуарівська альтанка» (Житомир), фіналіст Міжнародного конкурсу «Сузір'я духовності» (Київ), дипломант всеукраїнських літературних конкурсів «Підкова Пегаса», «Малахітовий носоріг» (Вінниця), «Слово єднає» (Хмельницький), «Ірпінський парнас» (Ірпінь), «Житомир ТЕН» (Житомир).

*Автор книг «Силіконове щастя» (2018) та «Три Джі» (2020).
Брав участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2017-2019 рр.*

ПАПЕРОВИЙ КОРАБЛИК

Паперовий кораблик пливе по воді,
Темній-темній, як ніч. В ній ховається зло.
Озирнися навколо. Дивись, на горі
Ледь жевріє вогонь. Там надії крило.
Нам добратись туди. Та чи вистачить сил?
Від терпіння залишився попіл в душі.
За плечима лиш біль. І хрести від могил
Рясно всіяли землю в людській метушні.
Нелегкий то був шлях. Скільки ще перепон
Доведеться здолати, з'єднавши серця?
Ми живі, бо порушуєм вічний закон,
І розплатою стане нам кара Творця.
Довго світом носило тебе і мене.
Чи згадаєм уже, де був отчий поріг?
Паперовий кораблик негоди мине
І до мрії домчить на ранковій зорі.

ХТО ТАКИЙ ЧАС?

Я випив ковтками твою юність,
Смакував роками твоєю зрілістю,
Розмовляв годинами з тобою мудрою,
Знаю все, що було, достеменно.

Я є Час.

Ти з'являлась неждано-негадано,
Так хотіла, аби я став грішником,
Намагалася якось розважити
І в мені залишитися спомином.

Ти є Мить.

Ми удвох споконвіку пов'язані,
Відчували життя по-різному,
Помиралі повільно, та разом ми
Воскресали, щоб потім розкаятись.

Ми є Вічність.

Час... Хто знає, хто такий час?

Може, мить відає і мовчить?

Вічність пам'ятає все і про всіх:

Від зародження і до останку був лише гріх.

Час – це Бог.

НЕДОЛЮБЛЕНІ

Недолюблені діти недолюблені завжди,
Сльози в них не солоні, смуток внутрішній завше.

Мріють вийти до річки, в ній втопити печалі

І чекати на щастя: раптом десь і причалить.

Страх самотності поруч, він приходив ночами.

Від нестачі любові на душі тільки шрами.

Недолюблені вірять, що скінчаться страждання.

Але потім все знову. Будуть тільки зітхання.

А чому всім здається, що ці діти нещасні?

Бо їм доля, мабуть, посміхалась нечасто

Чи життя їх важке покидало по світу?

Ні, все просто: вони недолюблені діти.

Згодом легше стає, але біль не зникає.

Хто відчув на собі, той, напевно, це знає:

Не буває любові у житті аж занадто.

Недолюблені всі. Тож кохайте. Це варто.

РОМЕН (ШЕВЧЕНКО) Людмила Валентинівна

Народилася 28 січня 1959 р. в м. Ромни Сумської області. З 1976 по 1979 рр. проживала і навчалася в Білорусі в Новополоцькому музичному училищі. За станом здоров'я обірвалося навчання. З 1980 року в Україні. Зараз проживає в м. Суми.

Закінчила Сумське Вище училище культури та мистецтв ім. Д.Бортнянського, диригентсько-хорове відділення.

Працювала концертмейстером, викладачем музичної школи, бухгалтером. Тривалий час перебувала на пенсії по інвалідності.

З вересня 2003 р. по травень 2015 р. – відповідальний секретар Сумської організації НСПУ.

Композиторка, громадська діячка. Член правління обласного товариства «Просвіта», член Української Міжнародної академії оригінальних ідей, НСМНМУ. Учасниця фестивалю «Розкуття» (2009).

Лауреат літературних премій СФУЖО ім. М. Бек, ім. О. Олеся, А. Погрібного та обласної літературно-мистецько-краєзнавчої премії.

Член НСПУ з 2001 року. Автор 13 поетичних збірок.

Брала участь у фестивалі «Слово єдне!» у 2019 р.

* * *

Я слово сію світле й золоте, –
Душі криничної проста офіра,
Прорвалася, звільнилася з тенет,
Я голосом між гострих лез аїру.
Проміння – розсип слова й віри.

Це світло ПРАВДИ ПРАВОЇ й краси
Вливається у вічність – Божі Води.
Збагнути зараз: ти – була, еси,
Ти – магма, із вогненної породи.
Відливок вищого гатунку й проби!

* * *

Кленове листя переходить в слово-вірші,
Оголюється світ до серцевини думки.
Розорюють гіллям дощі душевну тишу,
І чути: перша паморозь травною хрумка.

МАТЕРИНСЬКА ТУГА

О хто ж розрадить вічну материнську тугу!?.
Вона така висока, сину, – кожен день zenit.
Зозуленька повік не докує тобі вже літ...
Сльоза вселенська сходить як Світ над пругом.

Печаль, скорбота... наче вольтова напруга.
Злетіла б птахою... Та в райський сад не долетить.
О хто ж розрадить вічну материнську тугу!?.
Вона така висока, сину, – кожен день zenit.

Лікує час... Та де там. Пам'ять держить тугу.
Сто раз схолоне і сто раз воскресне знову цвіт,
А ти – лиш сном приходиш... О яка коротка мить...
Слова важкі... Мов з надр душі тягну я вугіль.
О хто ж розрадить вічну материнську тугу!?.

ЗАШПОРИ-ВІРШІ

Між снів дзвонарями стоять
гострі зашпори-вірші.

Порубане віття... і спалено голос ріки...
Вже «так», а чи «ні» – не гадай.

Днів порвав пелюстки.

Між снів дзвонарями стоять
гострі зашпори-вірші.

У прожилках сонця ти – тїнь.

Стало серцю черствіше.

Ласкав так брехливістю слова замерзлі бруньки.

Між зір дзвонарями стоять

гострі зашпори-вірші.

Порубане віття... і спалено голос ріки...

СИЧОВ **Микола Єгорович**

Народився 19 грудня 1949 року в селі Клинуватка Троїцького району на Луганщині. Закінчив Донецьку спеціальну школу міліції, Київську вищу школу МВС СРСР. Полковник міліції у відставці. З 1984 року проживає у місті Старобільськ. Двадцять шість років працював у слідчо-оперативних підрозділах МВС, в тому числі начальником Старобільського РВВС Луганської обл. (1984-1994). Автор 50 збірок, серед яких – «Побратими»

(2015), «Мені є чим дорожити» (2016), «Ваші світлі імена» (2016), «Така мені випала честь» (2016), «Якщо бути людиною» (2017), «Дорога до Бога» (2017), «Война летіла изумруды» (2020).

СИЧОВА **Ірина Василівна**

Народилася 16 березня 1974 р. у м. Старобільську на Луганщині. У 1992 році закінчила Луганське училище культури (бібліотечна справа). З 1993 р. працювала в Старобільській районній дитячій бібліотеці бібліотекарем. З 2012 р. займає посаду завідувача відділу обслуговування Старобільської центральної районної бібліотеки. Має ступінь магістра менеджменту (керівник соціального закладу).

Ірина та Микола Сичови брали участь у фестивалі «Слово єдне!» у 2015, 2017, 2019 рр.

ЩО Ж ТИ, ОСЕНЕ, ВДІЯЛА?

Осінь з'явилась туманами,
В золоті щирім гаїв,
В душу війнула оманами,
В кращі надії мої.

Кохання навісне
Промчиться без оглядки,
Розтане в небесах,
Як туману сувій.

СКОБЛА
Михайло Володимирович
(Міхась СКОБЛА)

Народився 23 листопада 1966 року в с. Паляжин Зельвенського району Гродненської області (Білорусь).

Білоруський поет, перекладач, есеїст, пародист. Упорядник фундаментальних антологій «Краса і сіла: беларуская паэзія XX стагоддзя» (2003) і «Галасы з-за небакраю: паэзія свету ў беларускіх перакладах XX стагоддзя» (2008).

Автор 12 книг поезії, прози та перекладу, в. т.ч. переклав на білоруську твори Ліни Костенко, Дмитра Павличка, Василя Герасим'юка, Василя Стуса, Івана Малковича, Івана Андруссяка.

Живе у Мінську. Працював в Міністерстві культури Білорусі, на радіо «Свобода». Зараз працює в газеті «Народна воля».

Лауреат літературної премії ім. Алеся Адамовича (2000), української премії «Воїн світла» (2016).

Брав участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2019 р.

* * *

Постим чи оладки в мед мочаєм,
Чи шукаєм душу у піснях,
Боже, не карай мене мовчанням –
Наяву Тебе благаю й в снах.

Дихання мені дай. Дай кохання
І в джмелинім лузі сіножать,
Звуки вечорові, луни ранні –
Як до них слова не побіжать?!..

Хіба змовчиш – як над водограєм
Срібно сяють радість і журба?
Чи втаїш – як вість блага над Краєм
Просурмить архангельська труба?

Хто сказав, що золото – мовчання?
Був той пан – філософ, адвокат?..
Є мовчання – мов німих ячання,
Є мовчання – мов тюремний кат.

Як вернусь додому з мандрювання,
Чужини гіркий вдихнувши дим:
«Боже, не карай мене мовчанням!» –
Помолюсь Тобі й усім святим.

ЖАДАННЯ

Вже вживаюся у спокій
Без претензій молодю
Мчати вдаль, коней високих
Підкувавши золотом.

За життєве диво з див
Славлю Бога сагою.
Сад садив я; суд судив
Словом і звитягою.

Пив з друзьбами вино
І в коханні втіхи знав,
Де зливалися в одно
Два гарячі дихання.

Споглядання шоу-див
Затягло в капризність.
Правом час нагородив –
Осісти на призьбі.

Що ж жадаю наостанку
Сам собі для себе?
Непримітна забаганка,
Боже, є до Тебе:

Кращим не вважай ні гіршим
На судному крузі,
Лиш мене заверши віршем,
Як стіжечок в лузі.

*З білоруської переклав
Микола КЛЕЦ*

ТРУБАЙЧУК Олена Михайлівна

Народилася 5 лютого 1957 року у селі Скибинці Тетіївського району Київської області. Закінчила Київський Педагогічний інститут імені М.Горького (1979) за спеціальністю вчитель історії, суспільствознавства та методист позашкільної та позакласної роботи.

З 1974 року проживає у Києві.

Після закінчення вузу 25 років працювала завідувачкою сектора Національної парламентської бібліотеки України, з 2005 року була заступником Голови Профспілки працівників культури України, з 2010 року – вчений секретар Публічної бібліотеки ім. Лесі Українки міста Києва.

Брала участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2019 р.

Презентація проєкту «Графіка української мови» Василя Чебанника

27 вересня 2019 року о 15.00 у Хмельницькій дитячій школі образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва (вул. Проскурівська, 65) відбулася презентація проєкту «Графіка української мови» та майстер-клас відомого графіка, майстра каліграфії, лауреата Національної премії ім. Т. Г. Шевченка – Василя Яковича Чебанника.

Презентація пройшла у форматі скайп-зустрічі. Її організували Публічна бібліотека ім. Лесі Українки міста Києва та Хмельницька міська центральна бібліотека в рамках Хмельницького міського літературного фестивалю «Слово єднає!». Саме колектив Публічної бібліотеки ім. Лесі Українки м. Києва прийняв рішення подати проєкт Василя Яковича Чебанника «Графіка української мови» на здобуття Національної премії України імені Тараса Шевченка.

Метою проєкту «Графіка української мови» є повернення графіки літер до справжньої допетровської кирилиці. Віднайшовши в архівах українську абетку, Майстер на її основі створив сучасний шрифт «Рутенія». У ньому відчувається вишуканість українського бароко, мелодійність, широкі простори степів і полів, багатство природи, фонетика і лексичне різнобарв'я української мови. У літерах цього шрифту – продуманість, логіка, цілісність, легкість і ґрунтовність.

Водночас «Рутенія» – не цілковита стилізація, цей шрифт справжній, він не грає, адже динаміка породжена потребою культури, а в пластиці, натисканні та розчерках видно руку сучасного художника. Так поєднані минуле і сьогодення.

Художник-графік вважає, що Україна повинна володіти всіма символами державності, й насамперед, державною мовою із відповідною графічною абеткою.

«Моя мета пояснити, що нам треба відмовитися від чужого, якщо хочемо раз і назавжди показати, що ми – суверенна держава, і якщо хочемо відірватися від Росії. Оця моя абетка закликає зробити державу іншою, а не продовженням Росії. Без азбуки ми ніколи не відірвемося від них. Їхня абетка створила з нашої мови діалект. Ми «наречіє», нам про це 300 років кажуть, і ми на це не звертаємо уваги. Нашу мову не приймають у компанії Microsoft тільки через те, що вона користується чужою азбукою. Ми ж досі використовуємо «петровську» абетку, яка називається «гражданський шрифт», це не кирилиця, а напівлатинська азбука. Ми кричимо, що хочемо захищати українську мову, а абетки не маємо!», – пояснює каліграф.

Під час зустрічі літери абетки оживали не лише під пером Василя Чебанника, а поєдналися з художніми образами у коротких анімаційних роликах Дмитра Лісенбарта.

Довідка: ЧЕБАНИК Василь Якович (нар. 5 серпня 1933, с.Клішківці Хотинського району Чернівецької області) – каліграф, український художник-графік, член Національної спілки художників України (1970). Заслужений діяч мистецтв України (1979), професор (1980), член-кореспондент Національної академії мистецтв України (2013), лауреат Шевченківської премії (2019). Відомий в Україні та за її межами. Працює в галузі книжкової графіки, мистецтва шрифту, інтролігації (мистецтво створення книжкової оправи). Оригінальний інтерпретатор образів літературної класики, втілених в офорті, а також гравюрі на пластику. Створив неповторні, самобутні композиції написів, у яких шрифт виконує інформаційну та образно-естетичну функції.

Особиста художня практика митця у книговидавничій сфері, його суттєвий вплив на виховання молодих талантів, майстер-класи, форуми і конференції з питань розвитку культури рукописного шрифту відчутно вплинули на розвиток культури шрифту в Україні.

ФЕДОРЧУК Ірина Павлівна

Народилася 22 червня 1970 р. в м.Тетіїв Київської області. Закінчила Вінницький державний педагогічний інститут ім. М. Островського (нині Вінницький державний університет ім. М. Коцюбинського). За фахом – учитель української мови і літератури. Працювала у школах 30 і 35 м. Вінниці, упродовж півтора десятка років була редактором часопису «Педагог» Вінницького державного педагогічного університету імені М.Коцюбинського. Нині очолює колектив Вінницького обласного Будинку культури вчителя. Мешкає у Вінниці.

Поет, прозаїк, публіцист. Член Національної спілки журналістів України. Керівник літературно-мистецького об'єднання «Імпреза». Автор поетичної збірки «Хочеться дощу» (2018) та віршів для дітей «Перлинки від Іринки» (2019). Лауреат фестивалю «Відродження української поезії» (2017, 2018, Одеса), I Всеукраїнського літературного конкурсу імені Всеволода Нестайка (2019, Бердичів).

Брала участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2018, 2019 рр.

НА КАТЕРИНИ

Зозулько, пташко, бабо Катерино,
Немає вас, голубонько, гай-гай..
Ридає сивий дощ і капле в ринви –
Такай йому досада і нудьга!

А нині день ваш. Пригадайте, бабо,
Як дівували, квіткою цвіли...
Минулося... Куди й поділась зваба,
І ви за межу, в вічність відійшли.

Краса звітріла, юність не вертала,
Лиш коси, як смола, аж до зими...
Чомусь назавше в пам'яті зосталось,
Як ми до вас приходили дітьми.

Літа у літній кухні злітували:
Невістці недошмиги щось було.
Ви кошенятам ласку віддавали,
Яких тоді в обійсті розвелось.

В оселі пахло сирістю і гаром:
Чадів частенько в лампі керосин,
А ви варили запашні узвари
Й чекали, щоб навідав матір син.

Та, замість нього, ми, малі, у гості.
До баби Катрі сунув весь куток.
Ви на чарі пекли коржі нам прості,
І кожен той наїдок смачно товк.

Гадати на гіллячці вишні вчили,
Що до Різдва ще мала зацвісти...
Запала в землю бабина могила,
У небеса зриваються хрести:

Із журавлями їм би полетіти,
Та сил нема і крила теж не ті.
Стоять хрести, тримають плинність світу,
Бо ж і йому непросто у житті.

Згадалась нині баба Катерина...
Чого? Її ж нема давним-давно...
Ридає сивий дощ в іржаві ринви,
Й комусь із ним сплакнулось заодно.

ЧУМАРНА Марія Іванівна

Народилася 19 серпня 1952 року в селі Рекшині Бережанського району Тернопільської області. Закінчила філологічний факультет Львівського національного університету ім. Івана Франка. З 1975 р. проживає у Львові.

Поетеса, прозаїк, драматург, дослідниця української звичаєвої культури, автор багатьох книжок для дітей. Член НСПУ з 1984 року. Лауреат Всеукраїнської літературної премії

«Благовіст» та премії імені В'ячеслава Чорновола.

Засновниця першої в Україні авторської українознавчої школи у Львові (1991 р.) і новітньої освітньої технології «Світ малого українця» для початкових класів, автор підручників та посібників для початкової школи.

Брала участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2017 році.

УКРАЇНА-ЕДЕМ

– То куди ми ідем ?
В Україну-Едем, – але збились з дороги...
– Може, волю свою, що в Едем нас веде,
Ми втоптали під ноги?

.....
.....

Україно моя,
Я іду тобі вслід і терпляче збираю
Заповіт солов'я, зірки танучий слід,
мову рідного краю.
Знаю – зимно тобі, знаю – зимно мені,
Та, втомившись від бою,
Ти пізнаєш Себе, ти почувєш Себе
і підеш за Собою!

* * *

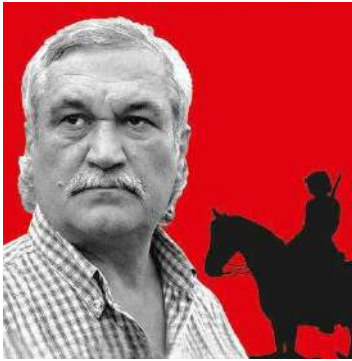
Хто ти є, Україно?
Твоя Душа:
Від колиски цвіту голубино –
Білокриле пташа.

Від колиски тебе виспівую
В золотих словах
І любов'ю, надією, вірою
Стою в головах.

Хто ти є, Україно?
Слово твоє.
Як ти твориш у ньому і дієш,
Як ти ореш словами і сієш, –
Так і живеш.

Хто ти є, Україно?
Боже дитя.
У тендітну плоть оповите,
Чорноземлею обігрите,
Що шукає в тобі опертя.

Україно, ти – світ чи ім'я?
Я є правда твоя!
Доки в тобі горітиму,
Доки в серці твоєму світитиму,
Доти світ дивуватиму, – раю земна світлина:
Терра інкогніта Україна.

ШКЛЯР

Василь Миколайович

Народився 10 червня 1951 року в с. Ганжалівка Лисянського району Черкаської області. У 1968 р. вступив на філологічний факультет Київського національного університету ім. Т. Шевченка, за студентським обміном навчався в Єреванському державному університеті (1969-

1972), закінчив КНУ (1973).

Прозаїк, видав більше десятка книг і романів. Член НСПУ з 1978 року. Працював у пресі. У період з 1988 до 1998 рр. займався політичною журналістикою, бував у «гарячих точках». У 2000-2004 рр. працював головним редактором видавництва «Дніпро».

За роман «Залишенець. Чорний ворон» (2009) у 2011 році комітет з Національної премії України ім. Т. Шевченка визнав Шкляра лауреатом Шевченківської премії, але письменник відмовився її отримати на знак протесту проти перебування на посаді Міністра освіти України Дмитра Табачника. 17 квітня 2011 року у Холодному Яру Василю Шкляру вперше в історії України була вручена Народна Шевченківська премія.

Брав участь у фестивалі «Слово єднає!» у 2017 році.

Василь Шкляр: *«Я хочу, щоб і через двадцять, і через мільйон років Україна залишалася собою. Мала власне обличчя, цікаве для світу. Щоб Україна була українською. Бо російськомовна чи напівросійськомовна Україна — це квазі-Росія, колонія, штучне утворення, нікому нецікаве у жодному сенсі, крім матеріального визиску. Втратити власне обличчя — це найгірше, що може бути. Тому будь-який наш рух до справжності, до національної ідентичності вороги зустрічають багнетами. Наша столітня боротьба за Україну триває і завершиться не скоро. Добре, що українці знаходять щастя і в боротьбі».*

Уривок з роману
«ЗАЛИШЕНЕЦЬ. ЧОРНИЙ ВОРОН»,
зачитаний автором на фестивалі у м. Хмельницькому

Досі не можу собі пояснити, що то за радість така була перед кожним боєм, яка тремтіла в усьому тілі, мовби жива істота. Серце співало, в очах розвиднялося, лоскіт бігав долонями. Оце як є твердий рішенець, що сьогодні виступаємо, чи хай там навіть узавтра, то вже місця собі не знаходиш, щось аж трусить тобою зсередини. Я бачив, що так було не тільки зі мною, кожного з нас постигала ця втіха, тільки всяк переживав її по-своєму. Той походжав, як півень, той начищав уже вкотре рушницю, ще хтось мугикав-насвистував, а той сидів непорушно – тільки очі горіли лихим вогнем. А коли раптом бій відміняли, напосідало таке, якби ото молодиця враз відмовила тобі в останню хвилину і ти залишився сам-на-сам зі своїм хотінням.

Ні, не було у нас зовсім страху, він звітрився разом з надією, бо коли в чоловіка уже й надія пощезла, то який може бути страх? І немає тут чим хвалитися, сказала б сліпа ворожбитка Євдося, до якої прийшов я тоді, коли все починалося, тож я прийшов до сліпої Євдосі, котра вміла забрати біль із людського тіла, вміла навіть зцілити душу, прийшов і сказав: «Забери у мене, Євдосю, дві штуки нетребні, вийми їх із моєї душі, аби й знаку не зосталося».

– «Які такі штуки нетребні?» – тихо всміхнулася невидючими очима Євдося, як усміхаються сліпі. «Страх і жаль, – сказав я. – Вийми з мене насамперед страх, тоді жаль».
– А вона похитала головою: «Не можна без цього зборонцеві, без страху й жалю швидко себе загубиш», – сказала тоді сліпа Євдося, і я ще не раз пригадаю її слова, коли рубатиму голови, і це вже стане для мене ніяким не бойовиськом, а буденною роботою, від якої тільки болітимуть руки ночами...»

3 ІСТОРИЇ МІСТА І ФЕСТИВАЛЮ

Південний Буг, Бог, рідше Біз – річка на південному заході України. Бере початок на Волино-Подільській височині поблизу села Холодець Волочиського району Хмельницької області і впадає в Дніпро-Бузький лиман Чорного моря. Міста на Південному Бугі: Хмельницький, Меджибіж, Летичів, Хмільник, Вінниця, Гнівань, Ладизжин, Гайворон, Первомайськ, Южноукраїнськ, Вознесенськ, Нова Одеса, Миколаїв. Друга за довжиною (806 км) річка після Дніпра, і найдовша з тих, що течуть винятково територією України. Протікає західними, центральними і південними областями держави (Хмельницька, Вінницька, Кіровоградська, Одеська та Миколаївська області) через фізико-географічні зони лісостепу і степу. Тут на поверхню виходить найдавніше в Україні геологічне утворення – Український кристалічний щит, завдяки якому Південний Буг відомий своїми порогами.

Упродовж століть різні народи по-своєму називали річку. Давні греки – Гіпанісом або Іпанісом, османи-турки називали її Ак-су, що означає «біла вода», Слов'яни нарекли річку Богом (в розумінні «багата» або «та, що тече по багатій, родючій землі»). Вважається також, що назва річки походить від слова «бгати», тобто згинати, звідси – «кривий», «покручений». Ще у французя Гійома Левассера де Боплана, який може вважатись засновником української картографії, вона зафіксована саме як Бог Руський. Сучасну назву річка отримала випадково. Проводячи на початку ХХ століття дослідження Правобережної України, російський геолог В.Д. Ласкарев звернув увагу на існування двох річок з однаковими (як йому здалося) назвами – Буг. Західна річка й справді звалася Бугом, південна – Богом. Проте В.Д. Ласкарев не помітив цього і, щоб можна було в подальшому розрізняти річки, наніс їх на карту як Західний Буг і Південний Буг.

Басейн Південного Бугу розташований в межах трьох геоструктурних районів: верхня частина басейну розміщена на Волино-Подільській височині, середня його частина – в межах Придніпровської височини, нижня течія належить до Причорноморської низовини.

Рівневий режим річки характеризується явно вираженою весняною повінню, низькою літньою меженню, що іноді переривається при проходженні дощових паводків та осінньо-зимовими підйомами води. Річка славиться значними припливами з моря (у районі Миколаєва – до 40 сантиметрів), коли вода доволі швидко може залити велику площу, а відтак знову звільнити.

У верхній течії Південний Буг замерзає в кінці листопада – на початку грудня. В середній та нижній течії – у другій половині грудня, хоча бувають роки, коли річка не замерзає зовсім. Льодостав малостійкий, середня товщина льоду змінюється від 15 до 35 см, максимальна сягає 80 см. Скресання річки проходить в другій половині березня у верхній течії та в першій половині березня в нижній і середній течії. Очищення річок басейну від льоду відбувається в кінці березня на початку квітня.

В басейні річки Південний Буг окремі невеликі озера зустрічаються в Хмельницькій, Черкаській, Одеській, Кіровоградській і Миколаївській областях.

У Вінниці на річці Південний Буг встановлено найбільший в Європі плавучий світло-музичний фонтан. Також у Первомайському районі Миколаївської області розташована мекка українського рафтингу – село Мигія. Цікаво, що у плавнях поблизу Миколаєва росте, можливо, найбільший в Україні очерет – понад 5 метрів заввишки та з діаметром стебла до 16 міліметрів, а деякі мешканці прибережного села Миколаївщини, Костянтинівки, станом на початок 2010-х років, як і сотні років тому, використовували річкову воду для пиття та приготування їжі. Задля цього, взимку відстояну воду насосами закачують у муровані басейни з якимось срібним виробом, відтак використовують цілий рік і живуть більше 80 років.

ЗМІСТ

Вітальне слово Хмельницького міського голови Олександра Симчишина	3
Від укладачів	5

I. КУЛЬТУРОЛОГІЧНІ, ГРОМАДСЬКІ ТА ЛІТЕРАТУРНІ ОРГАНІЗАЦІЇ І ОБ'ЄДНАННЯ

Хмельницька міська централізована бібліотечна система	8
Хмельницька міська організація Національної спілки письменників України	10
Хмельницька міська літературна спілка «Поділля»	12
Хмельницьке міське товариство української мови ім. Тараса Шевченка «Просвіта». Народний дім «Просвіти»	14
Хмельницьке обласне об'єднання товариства «Просвіта» ім. Тараса Шевченка	16
Хмельницька обласна організація Національної спілки письменників України	18
Хмельницька обласна організація Національної спілки журналістів України	20
Хмельницький обласний осередок Всеукраїнської творчої спілки «Конгрес літераторів України»	22
Хмельницький обласний літературний музей <i>З історії міста і Фестивалю. Місто Хмельницький. Пам'ятники Богдану Хмельницькому.</i>	24 26

II. АВТОРИ-УЧАСНИКИ ФЕСТИВАЛЮ

Адамович Роман Віталійович	27
Архіпович Тетяна Миколаївна	28
Байдак Ігор Миколайович	30
Байталюк Валентина Богданівна	32
Балема Ростислав Миколайович	34
Баткіліна Юлія Едуардівна	36
Бобошко Олександр Олександрович	38
Бойко Віктор Степанович	40
Борищук Віктор Іванович	42
Бородай Олег Миколайович	44
Бортник-Гулевата Марина Володимирівна	46
Будзінська (Збінська) Марія Іванівна	48
Булахова Ірина Сергіївна	50
Бучинська-Лабунська Людмила Володимирівна	52
Васильчук Ніна Якимівна	54
Виноградська Галина Федорівна	56
Вировець Лариса Петрівна	58
Войнаренко Михайло Петрович	60
Гальміз Володимир Анатолійович	62
Гешко Олена Василівна	64
Говорун Валентин Давидович	66
Горожанова (Дудник) Марія Петрівна	68
Гребенюк Олеся Василівна	70
Гуменюк Яніна Сергіївна	72
Гусак Богдана Вікторівна	74
Данильців (Квітка) Тетяна Андріївна	76
Дем'янюк Марія Борисівна	78
Довганюк Юлія Леонідівна	80
Загребя (Бойко) Світлана Миколаївна	82
	84

Заславська Євгенія Львівна	86
Захар'єв Володимир Анатолійович	88
Зозуля Світлана Вікторівна	90
Іванова Тетяна Михайлівна	92
Іськова-Миклашук Олена Володимирівна	94
Кацал Наталія Олександрівна	96
Коваль Таїсія Петрівна	98
Ковальчук Юлія Миколаївна	100
Ковпак (Стоянецька) Ольга Петрівна	102
Кордонська Ніна Іванівна	104
Корицька Галина Василівна	106
Крачан Михайло Дмитрович	108
Крупка Віктор Петрович	110
Кульбовський Микола Михайлович	112
Кур'ян Людмила Василівна	114
Куфльовський Валерій Іванович	116
Ластовська Валентина Володимирівна	118
Лисайчук (Дерезюк) Марія Олексіївна	120
Лисак Олександр Павлович	122
Литвинюк Оксана Павлівна	124
Лихогляд Ольга Захарівна	126
Лісненко Тетяна Станіславівна	128
Лозова Оксана Євгенівна	130
Лужняк Наталія Володимирівна	132
Лук'янюк Микола Васильович	134
Мазур Наталія Павлівна	136
Малш Петро Іванович	138
Матеуш Віталій Олексійович	140
Мацько Віталій Петрович	142
Мачківський Микола Антонович	144
Меланич Віталій Прокопович	146
Миколайчук Валентина Іванівна	148
Митюк Ганна Олександрівна	150
Міхалевський Віталій Цезарійович	152
Мучник Олег Романович	154
Ненцінський Анатолій Йосипович	156
Олійник Володимир Григорович	158
Осецький Йосип Петрович	160
Панасюк Микола Іванович	162
Пасічник Анатолій Євгенович	164
Петренко Світлана Анатоліївна	166
Пилипчук Тетяна Миколаївна	168
Поліщук Наталія Валеріївна	170
Радецька (Лісничка) Альона Юріївна	172
Радущинська Оксана Петрівна	174
Рикун Василь Федорович (Юрій Кобець)	176
Романовський В'ячеслав Євгенович	178
Ромасюков Артем Євгенійович	180
Рудковська Людмила Францівна	182
Русіна Світлана Володимирівна	184
Савчук Микола Миколайович	186
Савчук Петро Миколайович	188
Салій Ірина Зіновіївна	190
Саліпа Ольга Ігорівна	192
Самолук Віталій Ігорович	194
Семенюк Оксана Миколаївна	196
Сердуніч Любов Андріївна	198

Сливка Микола Анатолійович	200
Спірякіна Віра Петрівна	202
Ставнічук Руслана Миколаївна	204
Староста Петро Іванович	206
Стасюк Ірина Сергіївна	208
Сулима Діана Дмитрівна	210
Суровицька Ольга Дмитрівна	212
Теленько Богдан Петрович	214
Терновий Володимир Олександрович	216
Тимченко Антоніна Олександрівна	218
Тільна Ольга Анатоліївна	220
Ткачова Наталія Олегівна	222
Тукачов Геннадій Миколайович (Яр Геначов)	224
Уманець Валентина Федорівна	226
Харченко Інна Володимирівна (Інна Калина)	228
Хворост Люцина Володимирівна (Марія Регіна Раковська)	230
Хоружий Микола Васильович	232
Цимбалюк Михайло Петрович	234
Цис (Петренко) Наталія Петрівна	236
Цюпак Алла Анатоліївна	238
Чевелюк Микола Вікторович	240
Чеховська Тетяна Іванівна	242
Шафінський Микола Антонович	244
Швець Микола Феодосійович	246
Шеверного (Каменсва) Маргарита Володимирівна	248
Шевченко Володимир Станіславович	250
Шейко Аля (Алевтина)	252
Шкапій Степан Михайлович	254
Шмурікова-Гаврилюк Ніна Миколаївна	256
Шостацька Людмила Василівна	258
Шумакова Тетяна Георгіївна	260
Яніцька Неоніла Олександрівна	262
Янцаловський Олександр Йосифович	264
Янчук Дарина Дмитрівна	266
Ярохно (Проказюк) Лідія Іванівна	268
Ярчук Володимир Миколайович	270
<i>З історії міста і Фестивалю. Вулиця Проскурівська. Сквер імені Тараса Шевченка.</i>	272

III. СПЕЦІАЛЬНІ ГОСТІ ФЕСТИВАЛЮ **273**

Дочинець Мирослав Іванович	274
Капранови Дмитро та Віталій Віталійовичі	276
Лелик Мар'яна Богданівна	278
Михно Наталія Володимирівна	280
Осмоловська Олена Анатоліївна	282
Підгірна Лора (Лариса) Миколаївна	284
Половинко Григорій Григорович	286
Ратніков Олег Юрійович	288
Ромен (Шевченко) Людмила Валентинівна	290
Сичови Микола Єгорович та Ірина Василівна	292
Скобла Михайло Володимирович (Міхась Скобла)	294
Трубайчук Олена Михайлівна	296
Федорчук Ірина Павлівна	298
Чумарна Марія Іванівна	300
Шкляр Василь Миколайович	302
<i>З історії міста і Фестивалю. Річка Південний Буг.</i>	304

Літературно-публіцистичне видання

Хмельницька міська рада

*Управління культури і туризму Хмельницької міської ради
Хмельницька міська централізована бібліотечна система*

«СЛОВО ЄДНАЄ!»

Хмельницький літературно-публіцистичний альманах
№ 2

Твори подані в авторських редакціях

Редактори-укладачі: Козицька Т. С., Міхалевський В. Ц.

Редакційна колегія: Захар'єв В. А., Козицька Т. С.,

Міхалевський В. Ц., Олійник В. Г., Ромасюков А. Є.

Технічний редактор: Міхалевський В.Ц.

Світлини: Возна А. С., Радущинський П. О., Шафінський М. А.

Статті та довідкові матеріали: Данилюк Л. М. (с. 24-25),

Діденко З. О. (с. 14-15), Захар'єв В. А. (с. 22-23), Козицька Т. С.

(с. 5-6), Маліш П. І. (с. 18-19), Міхалевський В. Ц. (с. 5-6, 10-11,

16-17, 26, 272, 304), Олійник В. Г. (с. 12-13), Холміцька Е.В.

(с. 8-9), Яніцька Н.О. (с. 20-21).

На обкладинці: логотип Фестивалю (автор Міхалевський В. Ц.)

Електронна адреса: slovo.ednae@gmail.com

Підписано до друку 10.09.2020

Формат 60x84 1/16.

Ум.друк.арк. 18,36.

Наклад 250. Зам. № 000.

Видавець О.О.Євенок

м. Житомир, вул. М. Бердичівська, 17А

тел.: (0412) 422-106

Свідоцтво серія ДК № 3544 від 05.08.2009 р.

Друк та палітурні роботи ФОП О.О.Євенок
10014, м.Житомир, вул. М. Бердичівська, 17А
тел.: (0412) 422-106, e-mail: book_druk@i.ua